29,823/B

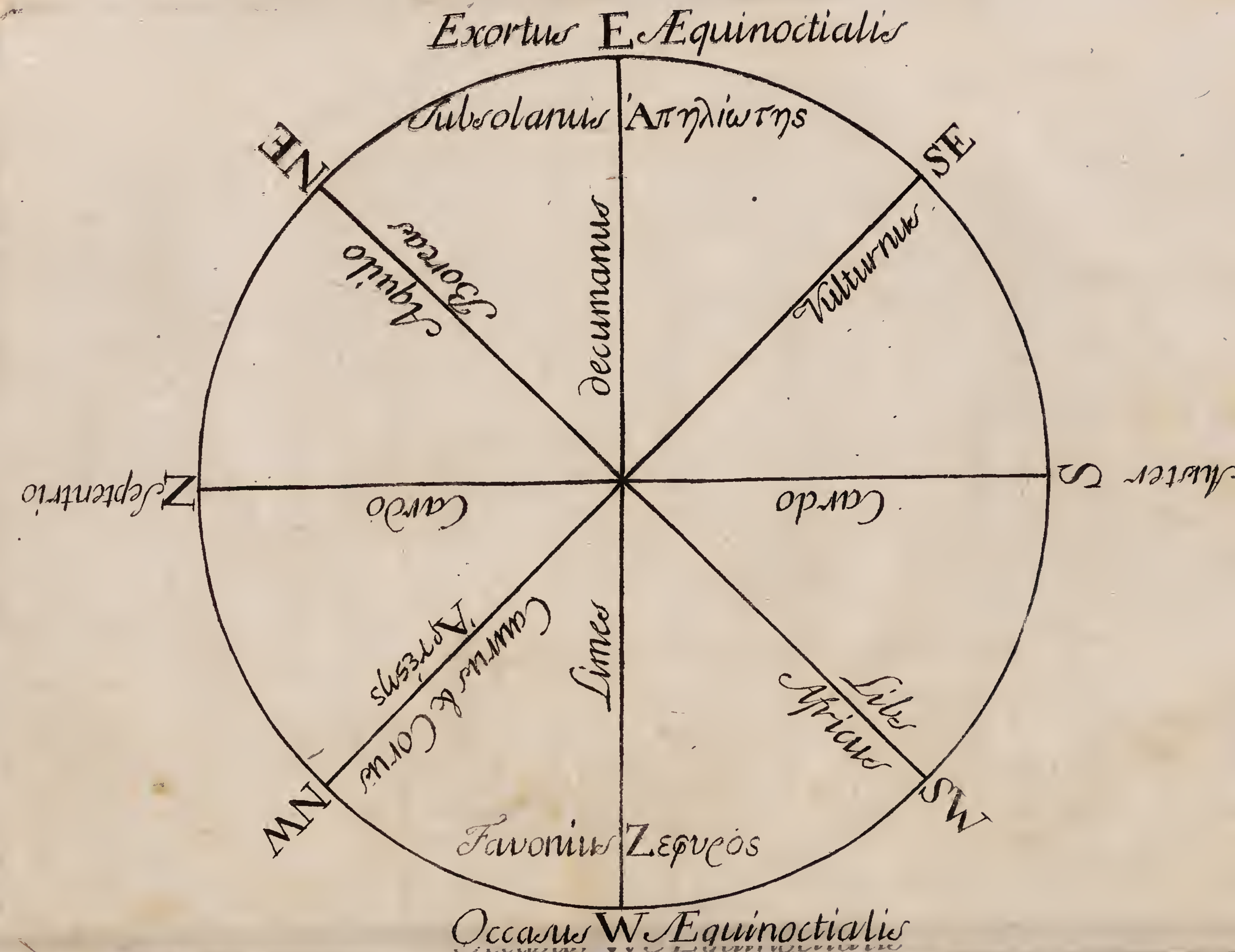
c 75

233

G. M. 1654

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30540744

Exortus E Æquinoctialis
Subſolanus Ἀπηλιώτης
NE
SE
decumanus
Aquilo
Boreas
Vulturnus
Z Septentrio
Cardo
Cardo
S Auſter
Caurus & Corus
Ἀργέστης
Limes
Libs
Africus
NW
SW
Favonius Ζέφυρος
Occaſus W Æquinoctialis

OBSERVATIONES DE AERE ET MORBIS EPIDEMICIS,

Ab Anno MDCCXXVIII. ad Finem Anni MDCCXXXVII. Plymuthi factæ.

HIS ACCEDIT

OPUSCULUM

De Morbo Colico Damnonienſi.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, M.D.R.S.S.

—— *Τοῖσι δ᾽ ἂν Θνησοῖσεν οὗτος Αἴτιος* (ὁ Ἀὴρ) ſc. *τοῦτε Βίου καὶ τῶν Νοσέων τοῦσι νοσέουσι.* *Hippocr. de Flatibus.*

—— *niſi perſuadere Nobis volunt. Sanis quidem conſiderandum eſſe, quod Cœlum, quod Tempus Anni ſit; Ægris vero non eſſe.*
Celſus Præfat. ad Librum I.

EDITIO SECUNDA VENETA

Reviſa, & emendata.

VENETIIS, MDCCLXXIII.

Apud LAURENTIUM BASILIUM.

Superiorum Permiſſu, ac Privilegiis.

1763

96442

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

AMPLISSIMO VIRO,

HANS SLOANE, Baronetto, Præſidi;

Illuſtribuſque Regiæ Societatis Londinenſis Sodalibus.

JOANNE HUXHAM.

S. D.

BENIGNE olim accepiſtis, ornatiſſimi Viri! parva quædam Opuſcola noſtra, inter quæ fuerunt Obſervationes meteorologicæ ab Anno MDCCXXIV. ad MDCCXXVII. Jam adeo conſequuntur, quas per Decennium proxime elapſum feci, ſumma quidem Cura & non parco Labore in Compendium redactæ: hiſque adjecti ſunt perpetui de Morbis Epidemicis Commentarii.

NOI

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Reviſione, ed Approvazione del P. *Fr. Filippo Roſa Lanzi* Inquiſitor General del Sant'Officio di *Venezia* nel Libro intitolato, *Obſervationes de Aere*, *&* *Morbis Epidemicis ab anno* 1718 *ad finem anni* 1737. *&* *ab anno* 1738 *uſque ad exitum* 1748. *His accedit Opuſculum de Morbo Colico Damnonienſi*. *Auctore Joanne Huxham*, *Tomi due*, non v'eſſer coſa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro, niente contro Principi, e buoni coſtumi; concedemo Licenza a *Lorenzo Baſegio* Stampator di *Venezia* che poſſi eſſer ſtampato, oſſervando gli ordini in materia di Stampe, e preſentando le ſolite Copie alle Pubbliche Librarie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 9. Novembre 1763.

(Sebaſtian Zuſtinian Rif.
(Alviſe Valareſſo Rif.
(Franceſco Moroſini 2°. Kav. Proc. Rif.

Regiſtrato in Libro a Carte 186. al Num. 1033.

Davide Marcheſini Segr.

19. Novembre 1763. Reg.

Franceſco Gadaldini Segr.

PROLEGOMENA.

OMNIUM Animantium Vitæ nihil æque neceſſarium eſt ac ipſe Aer communis, quo ſine ne vel per paucula Momenta protrahenda eſt. Cum vero maximas is variaſque ſubeat Mutationes, harum Notatio & Hiſtoria non poteſt non eſſe Medicis ſummopere utilis: quod optimus ille quidem, Artiſque noſtræ vetuſtiſſimus Magiſter, Hippocrates, nobis præcepit; atque præclaro commendavit Exemplo; quippe qui, in genuinis Epidemiorum Libris, Aeris Conſtitutionem Morbos vulgares antecedentem accurate præſcripſit. Idque Jure ſane merito: Cauſæ namque Morborum feré omnium Epidemicorum ſunt Conſtitutiones Atmoſphæræ depravatæ; etiam ipſorum, qui proprie contagioſi vocantur, Incrementum & Duratio ex eadem Cauſa maxime pendent. Nonne enim uno Anno, in hac Urbe, aut hoc Oppido, unum tantum, alterumve Variolis nempe, aut Morbilis, correptum videmus, alio autem, ab uno incipientem, Labem in innumeros diſſeminatam? Ita ut Aer ipſe arcere, aut fovere, videatur ipſum contagium: Ignis veluti Scintilla, Fomiti injecta idoneo, immenſum quantum Flammæ accendit undique! Humidæ contra occurrens Materiei extinguitur protinus.

Quid ſit quidem τὸ Θεῖον iſtud Hippocratis veterumque Medicorum, pro Cauſa Morborum peſtilentium acceptum, haud probe ſcio: Si velint vero, nonnullis, ut placet, peculiare aliquid ab irato Numine rebelli inflictum Populo, in Vindictam violatæ Legis, utique Precibus humillimis, facta certe, non ficta, Pœnitentia avertendum

eſt: quandoquidem vix ullus Medicinæ Locus, aut Spes ſit ulla.

Sed hoc mittamus, utpote paulo abſtruſius, & videamus breviter certos & manifeſtos Aeris Effectus in Corpora noſtra; unde quam neceſſaria ſit medico *Atmoſphæræ* Conſideratio & Obſervatio facile patebit.

Primo igitur. Reſpiratio, in qua quaſi Vita ipſa conſiſtit, Ope Aeris perficitur omnino: Veſiculas nempe Pulmonis dilatando vias facit patulas toti circulanti Sanguini, qui hic maximam ſubit Mutationem. Factus enim lentus nimis & craſſus ob tardum admodum per Venas majores motum, *Chylo* etiam crudo refectus, e dextro cordis ventriculo minus aptus *Circulationi* & corporis nutritioni expellitur. At per innumerabile minimaſque pulmonis *Arteriolas*, reticulari plexu veſiculas pulmonares texentes, diſtributus omnigenam ibi patitur compreſſionem; partim ab inſpirato aere, a renitente ſanguine partim, & ab ipſa partim vaſculorum contractione; iiſque omni momento varie agentibus; ita ut in pulmonibus miſceatur omni modo & conquaſſetur ſanguis, atque *Moleculæ* ejus craſſiores inde comminuantur maxime. Hic etiam præcipue globuli ſanguinis rubri componi videntur e ſex (uti per microſcopium patet) minoribus, ſive *Seroſis*, more quo globulum argenti vivi majorem e minoribus formamus; quod ipſum quoque vim quandam quaſi & compreſſionem poſtulat. Ibi porro recentis *Chyli* particulæ conteruntur, ita ut globoſæ tandem fiant, ac animalem induant naturam: quæ omnia ulterius perficiuntur actione expirationis, pulmone nempe ſe corrugante, atque Coſtis collabentibus preſſo.

Adeo ut hoc viſcus præcipuum *Sanguificationis* organum æſtimari debeat: non mirum ideo ſi, qui infirmitate pulmonum laborant, *Cachectici* fiunt & hydropici, nec ſi, qui corruptum inſpirant aerem, morbidi.

Comminutio hæc & attritus, ac ipſius *Chyli Sanguificatio* (ſit venia verbo) in pulmonibus ſunt omnino ne-

neceſſaria ad uſus naturæ, cum ad nutritionem, tum ad motum muſculorum, quia neutrum horum perfici videmus ab ullo ſanguine, niſi poſtquam pulmones tranaverit: hoc enim notandum eſt ab *Arteriis Coronariis* ad ultimos uſque ramos *Aortæ*; ad hunc finem animalcula quædam ſpiracula habent pulmonalia a capite ad caudam uſque.

Secundo, aer non ſolum ab *Effluviis* noxiis purus eſſe debet, ſed & juſtæ inſuper gravitatis & *Elaſticitatis*, ut pulmones diſtendat ſatis; nec tamen enormis, ne eos opprimat. Utcunque enim gravem valde, vel levem, *Atmoſphæram* commode ſatis ferant robuſtiores; monteſve incolant, imaſve valles integri: non ita tamen infirmi, quibus harum rerum paulo curioſior debetur æſtimatio. In medicina utique facienda vides & quibus Boreas, *Mercurium* in *Barometro* attollens, officit maxime; vides & quos, cum *Mercurio*, deprimit humidus auſter. Sed de his infra; hic ſolum obiter notans altiores habitationes illis eligendas eſſe, his humiliores cætera ſi paria ſint: pro ratione enim ſitus, aeris incumbentis columna magis, minuſve, producitur, adeoque preſſura ejus magis, minuſve, intenditur: hinc aliqui prope mare melius ſe habent, alii locis in montanis.

Tertio. Aer etiam reſpirationi idoneus non nimis calidus eſſe debet, nec ultra modum frigidus: eſt enim aeris inſpirati temperare ſanguinis calorem, qui aliter fervendo putreſceret cito, ut patet ab eſperimento præcellentiſſimi Boerhaavii in hypocauſtum capto (vide Chem. capit. de Igne Experim. xx. Corollar. 16.) Si Aer enim ſit magis, aut æque calidus ac Sanguis alicujus Animalis, intra pauxillulum Tempus moriatur neceſſe eſt.

Nec ſolum ſanguinem refrigerat aer, ſed, ne nimium ebulliendo vaſa perrumpat, impedit, eum nempe condenſando. Atque hoc utique permagni eſt momenti, ſi

cum doctiſſimo (*a*) Helvetio ſupponimus dextri cordis ventriculi capacitatem majorem eſſe cavitate ſiniſtri, eamque pariter arteriarum *pulmonicarum* multo excedere iſtam venarum reſpondentium : nam conſequitur inde, quod ſanguis debeat ab aere inſpirato eſſe valde denſatus, ut æqualis cruoris quantitas æquali eodemque tempore recipi poſſit a venis *pulmonalibus* & ventriculo cordis ſiniſtro ; pulſus ſcilicet corde dextro per capaciores pulmonis arterias. —— Hoc quidem plurimi negant contrarium omnino ſtatuentes. Eſt tamen neceſſe prorſus ut aorta ex ventriculo cordis ſiniſtro tantum recipiat ſanguinis, quantum e ventriculo dextro per Arteriam pulmoneam pellitur, idque æquali eodemque tempore : fatale aliter Diluvium pulmones obrueret brevi ; quoniam utriuſque ventriculi Syſtole eſt Synchronica. Aortam ideo & arteriam pulmonarem invenimus ſemper diametro quam proxime æquales, modo ſint in ſtatu naturali. Ob hanc igitur cauſam ventriculorum quoque capacitates debent eſſe æquales, ut eodem etiam & æquali temporis ſpatio æquas poſſint recipere Sanguinis Quantitates. Eadem perinde ratio neceſſaria videtur inter arterias & venas pulmonares (quod enim protrudunt arteriæ, tranſmittunt venæ). Nulla ſaltem datur neceſſitas, aur hæ venæ factæ ſint arteriis capaciores : nam aer ipſe communis, quatenus ſanguine frigidior multo, eique per omnem intimumque pulmonem inſpiratione applicatus non poteſt non ſanguinem condenſare : tantum utique, ut reprimere ſufficiat nimiam ejus effervescentiam ; cui quidem propter magnam cruoris agi-

(a) Vide *Eclairciſſemets corcernant la maniere dont l'Air agit ſur le Sang dans les Poulmons*. Paris, 4to. 1728.

agitationem, ac proinde calorem, alias foret obnoxius valde. Hinc aſthmatici auram quam frigidam haurire coguntur, urgente paroxyſmo: (ubi nempe ſanguis nimis in pulmonibus turgeſcit) ne protinus accederet ſuffocatio. Sic qui febre ardente laborant, qui curſu, aut luctatione valida, perturbant humores, longe frequentius ſolito reſpirant: ut frigido novoque aere, creberrime attracto, ebullientem ſanguinem refrigerent ſatis eumque debitos intra cancellos coerceant.

Vis adeo inſpirati aeris tantum condenſare ſanguinem in pulmone debet, quantum vehemens ibidem particularum attritus, ac maſſularum comminutio, iſtum expandit. nimiam aliter in molem aſſurgeret rarefactus ſanguis; quod idem eſt fere, ac ſi redundaret ipſa quantitas. At cum ventriculus cordis ſiniſter par ſolum eſt dextro, qui capere poteſt auctam hanc molem? Si non, quæ inde ruinæ?

Quod ratio ſuadet, fida docet cadaverum inſpectio; ubi vaſa cordis & pulmonis ſicut deſcripſi inveniuntur, ſi ſanis in animalibus, recentiſſime demortuis, quæruntur. Inique vero admodum, diu poſt mortem comparantur venæ & arteriæ ejus congruæ Diametri; huic enim ob ſtructuram longe magis *elaſticam* ineſt contrahendi vis maxima, illi autem longe minor: hinc arteriæ ſanguinis, ſaltem *Seroſi*, vacuæ fere inveniuntur & conſtrictæ, imo ſi Siphone, injecta nempe cera, replentur utræque, arteriæ multo magis quum venæ reſiſtunt, nec ideo æqualem admittunt diſtenſionem. Idem de ventriculis cordis dicendum eſt, quandoquidem ſiniſter craſſior multo eſt, adeoque longe fortior dextro.

Ex iis jam, quæ ſupra dicta ſunt, liquet ſatis quam utile eſt ægris, præcipue febricitantibus, auram frigidiuſculam, fervente potiſſimum Æſtate, ſubminiſtrare. Vidi ego multoties anxietates & languores *febriles* momento fere depulſos, feneſtris tantum apertis, quibus imprudens nutricula ſpiritibus (uti dicitur) *volatilibus* per-

perperam omnino mederi ſatagit; imo tunc adeo non juvant *Cardiaca* calidiora, ut etiam maxime noceant; longe melius enim inſpiratione auræ frigidæ, & miſſione nonnunquam ſanguinis, abiguntur, quia ortum habent ſæpiſſime a congeſtione & nimia ſanguinis rarefactione in pulmonibus. Oportet vero ut aer, pectori ſaluber, non ſit nimium frigidus. Joſephus ab Acoſta refert aerem ita frigidum eſſe altiſſimum quendam ſuper montem peruvianum, ut uno ſolum flamine ſanguinem ſæpe in pulmone congelet.

Imo Hyberna Frigora Europæ, in Plagis potiſſimum borealibus, *Pulmonias* exitiales inferunt ſæpiſſime; quin etiam aliquando, non tantum Pulmones, ſed & Artus etiam ipſi, ex Frigoris vehementia, Gangræna corripiuntur. Peregrinantibus igitur per frigidam valde *Atmoſphæram* opportunum eſt maxime Liquores tepidos eorumque Vapores ſorbere frequenter; ad debitam nimirum Laxitatem Vaſorum *pulmonalium* & Sanguinis Fluorem conſervandum: Haud utique Auram gelidiorem impune reſpirant jejuni, diras inde profecto novi Peripneumonias.

Hæc hactenus de Aeris Potentia in Pulmone; jam quæ ſit in totum Corpus paucis videamus.

Primo itaque conſideremus Aerem, quatenus grave quoddam fluidum in nos perpetuo incumbens, haud minore quidem Pondere Hominem mediocris Staturæ premens quam Librarum 32000. immane quantum Pondus! quod ex nobis quicquid eſt Liquoris exprimeret, ni Preſſura foret æqualis undique, ni ex æquo reſiſterent incluſi Humores. Hoc autem ſapientiſſimus noſtrum omniumque Conditor, Deus, nobis fecit ſalutare maxime; nam & totam Corporis Compagem confirmat, & humores ejus coercet; imo vel hac ipſa Preſſura (ut ego ſane ſentio) haud parum promovet ipſius Sanguinis circuitum: Siquidem totum Corpus ab incumbente *Atmoſphæra* comprimitur aſſidue, totus ideo ejuſdem cruor per Venas verſus Cor urgeatur neceſſe eſt, quum non poſſit, per Ar-

te-

terias, Cor petere retrorſum propter obſtantes Valvulas. Tam parum utique motus originalis a Corde accepti, in Venis majoribus, Sanguini reſtat, ut vix Cor aduſque ab imis Pedibus, ni ad Æquilibrium tantum perficiendum, aſcenderet; (per Venas nimirum cum Arteriis continuatas, quaſi per Siphonem inverſum, cujus crura æqualis ſint Altitudinis) ita tardus ſane ibi eſt Sanguinis Progreſſus, ut in Venis Artuum Valvulæ frequentes occurrant, ad Onus nempe incumbentis Sanguinis excipiendum, ne forte relaberetur. Haud ergo ex ſe ſolo polleret (ut mihi videtur) vim propriam conſtringentem Cordis ſuperare, ne dicam irruere in ejus Ventriculum, eumque dilatare.

Sanguinis ideo momentum adjuvat aſſidua *Atmoſphæræ* Preſſura, more velut *Antagoniſtæ* agens contra vim Cordis inſitam & valide conſtringentem, quod plus, minuſve, omni *Sphincteri* Muſculo proprium eſt. Cum primum enim, ope Inſpirationis, explicatus Pulmo Locum dat expellendo e Corde Sanguini; facto nempe in Ductibus Pulmonum Sanguineis momentaneo quaſi Vacuo, continuo in Cor dextrum impellit Sanguinis quantum facile capit Pondus *Atmoſphæræ* totum Corporis habitum comprimens ſemper. Eodem porro ipſo momento irruens, undique premens, & *elaſticus* Aer haud exiguum addit impetum rapidiſſimis, per Pulmonem currentibus, Sanguinis Rivulis, ejuſque Momentum tantum adauget, ut vel vim Cordis ſiniſtri ſubigere poſſit: longe enim (*a*) longeque velocius currit Sanguis per pulmones quam per *Aortæ* Ramulos.

At de his ſatis; cum non ſit hujus Opuſculi accuratam circum acti Sanguinis Hiſtoriam perſcribere; hoc ſolum, hic

(a) *Vide* Hales's *Hæmaſtatics*, *Experim.* x.

hic obiter, denotare volebam, Compreſſionem *Atmoſphæræ* eſſe unam ex multis, eamque haud contemnendam Cauſam circuitus Sanguinis, quantumque immoderatâ Gravitas Aeris aut Levitas, accelerare Sanguinem, aut retardare poteſt.

Quum vero ab Hiſtoria *Barometri* clariſſime pateat; quod *Atmoſphæræ* pondus uno Tempore majus eſt quam alio, Ratione fere $\frac{1}{12}$ totius Columnæ *baroſcopicæ*; non poteſt non eſſe quin tanta Differentia nos, ſub ea verſantes, afficiat maxime: quandoquidem haud minoris eſt iſta quam Pondus Librarum 3200. cujus dimidium ſane, vel perpaucas intra horas, ſentimus ſæpiſſime. Supra vero monſtratum eſt pondus *Atmoſphæræ* multum conferre ad *Circulationem* Sanguinis promovendam: major ergo ejuſdem Gravitas Motum Cruoris auget minor autem minuit. Hinc fit, quod dum Cœlum ſiccum ſit, atque ſerenum; id eſt quando debita Gravitate & *Elaſticitate* præditus ſit Aer, alacres nos vegetoſque percipimus: aucta namque Sanguinis Velocitate; cæteris paribus, Secretiones noſtræ naturales & *Evcuationes* augentur; præcipue *Perſpiratio* (ut dicitur) *Sanctoriana*, quam, modo ſit ordinata probe, conſequitur Corporis & Animi Vigor. Major porro in Corpora noſtra Preſſura Vaſa ſanguinea coarctat per totum Habitum Corporis externum, quod Effectu idem eſt, ac ſi Sanguinis ipſius Quantitas fuerit adaucta: nam non ſolum motos Humores incitat, ſed & etiam quo magis premitur Habitus exterior, eo plus Sanguinis ad interiores & maxime vitales Corporis Partes adigitur, unde fortior evadit earum Actio. Ideo non ſolum in Pulmone melius lenteſcentem ſubigit Sanguinem crudumque *Chylum* purus & *elaſticus* Aer, ſed per totum quoque *Syſtema* Vaſorum. Verum enimvero ſi permagna Gravitas Aeris & *Elaſticitas* longo perdurat Tempore, Morbos producit ab aucto nimium Sanguinis Motu; cujuſmodi ſunt Pleuritides, Peripneumoniæ, Anginæ, Febres ardentes, atque

id Genus alia: idque potiſſimum accedentibus aliis Aeris Qualitatibus, Frigoris ſcilicet, aut Caloris; ut videbimus infra.

Secundo; contra omnino contrarias Corporis Affectiones infert Aer debitæ Gravitatis & *Elaſticitatis* expers: nam ſequitur inde tardior Sanguinis *Circulatio*, diminutæ Secretiones, impedita *Perſpiratio*, Lentorque tandem nimius humorum. Hinc ille Corporis & Animi Languor, quo fere afficimur omnes, dum talis adeſt *Atmoſphæræ* Conſtitutio; quæ porro, perſiſtens uſque, iſta omnia auget indies: imo vel ipſa mala, Cauſæ originali ſuccedentia, ſe mutuo promovent aſſidue: demumque his omnibus accedunt Affectus *hyſterici & hypocondriaci*, Febres intermittentes, remittentes, putridæ, lentæ, *nervoſæ*, *petechiales*; Morbi denique omnes a nimio Lentore Sanguinis & ſegni ejus Circuitu pendentes.

Quoniam vero omnes *Atmoſphæræ* effectus, qui a Gravitate ejus, aut Levitate, oriuntur, vim plurimam ab ipſius ſecundariis Qualitatibus, frigore puta, aut Calore, Humiditate, aut Siccitate accipiunt pauca quoque de his dicenda ſunt.

1. De Aere frigido & ſicco.

Omnia, quæ ſaltem attingit, Corporis vaſa frigus coarctat: idem iſte Annulus, quem Æſtate vix digito induis, Hyeme frigida excutitur facillime: ſupputa jam a contractione parvulæ iſtius partis quantum patitur totum. Vaſa autem conſtricta longe fortius vibrant in contenta fluida, quam ſi ſint bene laxa; a Frigore nempe Fibrarum *Elaſticitas* augetur, adeoque major contractio vaſorum & Humores magis atterit, & eorum ſimul accelerat motum: nam ut ſunt vaſorum capacitates inter ſe, per quæ eadem cruoris Quantitas, eodem Temporis ſpatio, fluere debet; ſic ſunt quoque, inverſa Ratione, Liquidi iſtius Velocitates; diminuta adeo capacitate Velocitas augetur.

Quod vero Sanguinem attenuat, ejuſque Velocitatem adauget, Secretiones fluidiores & Excretiones debitas pro-

mo-

moveat neceſſe eſt, unde Functiones omnes Animales evadunt validiores. Quoniam vero hæc eadem facit gravis & *elaſticus* Aer, cui frequentiſſime quoque adjuncta eſt & frigiditas *Atmoſphæræ*, & ſiccitas, unita vi Effectus edunt majores; adeo ut, dum conſpirant una, ſæpe demum ſubſequatur vis Vitæ, quam vel par eſt, fortior; quæ tandem proinde ſuis & ipſa viribus ruit. Tam validus enim ſolida inter & fluida oritur Attritus, tam rapidus Sanguinis curſus; corrugata inſuper a frigore cute, tanta diſſipatio humidiſſimi, craſſiſſimi autem Retentio, donec ſit cruor acris valde & maxime viſcoſus: dumque in vaſa urgetur inepta morbos omnigenos *inflammatorii* Generis parit. Idque præſertim, cum immodica *Atmoſphæræ* ſiccitas nec moderantem Fibris, nimium rigidis, Fotum præbet, nec Sanguini diluentis Humiditatis ſatis, quæ, dum ſuppetit, per cutis *Poros* attrahitur aſſidue.

Quod tamen quibuſdam nocumento eſt maximo, plurimis inſervit maxime, dumque hos Febres acutæ, *pleuriticæ*, *peripneumonicæ*, alios graves Aſthmatis, *Rheumatiſmi*, aut Arthritidis, Paroxyſmi corripiunt; illos, firmoſque fere omnes, alacres magis ſanoſque reddit Aer ponderoſus, frigidus, ac ſiccus: nec incitat aliquid magis grave Belgarum vulgus quam rigidum, diuque durans, Gelu; tunc Temporis enim vel cum lepidiſſimis Gallis Feſtivitate concertant. Hoc olim notavit Cous Senex, Aphoriſm 17. Sect. 3. quem ſic vertit Cornel. Celſus: „ „ Aquilo ſanum Corpus ſpiſſat, & mobilius atque expe„ ditius reddit.„

2. De Aere frigido & humido qui nobis quidem officit multum, quatenus Frigus ejus Corporis *Poros* conſtringit, eoſdemque Humiditas occludit; horum alterutrum *Perſpirationem* impedit plurimum: etiam ipſa Corpora *Electrica* in Aere humido longe parcius, quam in ſicco, Effluvia emittunt. Quam noxia ſunt madida frigidaque Induſia, & Lodices, nemo non norit.

Im-

Imbrica porro & pluvia tempeſtas Gravitatem *Atmoſphæræ* minuit, Humor ejus nimius vim Fibrarum enervat; utraque impetum Sanguinis impediunt, ac debitas proinde Secretiones & Excretiones. Hinc gignitur ſeroſa Colluvies, Deſtillationes inde ſequuntur & Tumores Faucium, Tuſſes & Anginæ, aliaque multa. Denique, ſi talis Tempeſtas manet diu, Febres *catarrhales*, intermittentes, putridæ, lentæ, *nervoſæ*, ingruunt; ni per Cutim (quod optimum) aut Urinam, aut per Alvum, exterminentur tempeſtive retenti Humores: priuſquam ſcilicet putreſcere incipiunt.

Nec more ſolum deſcripto nocet algida udaque Aeris Temperies, ſed & ipſa gelida humiditas in ipſum corpus attrahitur. Vel ipſe Medicinæ parens, Hippocrates, hanc corporis imbibentem facultatem, bis mille abhinc annis aſſeruit; dum ſcilicet ὅλον τὸ Σῶμα non ſolum ἔκπνοον, ſed & εἴσπνοον, eſſe pronunciavit: quæ verba ipſe Galenus de Aeris ingreſſu per Cutis *Poros* interpretatur. Id vero abunde Experimenta probant, neque enim alia patet via Argenti vivi, aut Terebinthinæ particulis in ſanguinem, niſi per ipſos Cutis *Poros*; modo ſint illectæ. Hoc idem ſatis ſuperque confirmant Tentamina acutiſſimi Jacobi Keſlei noſtri; quinimo humoris gelidi abſorptionem, ſumma cum probabilitate, poſuit pro cauſa frequentiſſima iſtius corporis invaletudinis, quæ vulgo *ſuſceptum Frigus* nominatur: ipſis nimirum particulis frigorificis (ſi placet Nitro-aereis) una cum humore abſorptis, quæ ſanguinem lymphamque vitiant.

An vero datur revera principium aliquod frigorificum, Sal nempe Nitro-aereus, ut a Mayovv vocatur, ſive ullo alio vocabulo id nominabis, eximios inter Philoſophos dubitatur; cauſam nempe omnis frigoris ponentes in privatione ſolum motus & caloris. Hæc tamen ſententia haud mihi Hercle prorſus arridet: nam poſce modo, num in calore aliquid magis poſitivum eſt quam in frigore? nonne utriuſque æque ſubitanea & æque certa ſenſatio

eſt?

eſt? quod forſan non adeo eſt explicatu facile a ſola motus ceſſatione: nec ex mera privatione, aut relatione, poſiti fluunt effectus, at e frigore plurimi: corporum quorundam expanſio, quorundam condenſatio, permanens mutatio & ſexcenta alia. Aqua, dum congelatur, expanditur, argumentum ſane materiei alicujus ab extra receptæ; aliter enim a ſola caloris & motus abſentia condenſarentur: Sicut Metalla, quæ fuſa quidem dilatantur, rigeſcentia vero, minus occupant ſpatium.

Porro acqua, ex gelu reſoluta, longe frigidior eſt, quam quæ prius congelata non fuerat, reſtatque diu ad plurimos uſus inepta, ad quos ante congelationem idonea fuiſſet; hoc vel mulierculæ notant. Imo, qui gelu reſolutum perpotant, ſunt pluribus morbis obnoxii ideo Poeta —— *Quis tumidum Guttur miratur in Alpibus?* Parum utique video, cur aquæ congelatio ob meram motus privationem efficeretur, ſi, cum ſummis Philoſophis, particulas ſuas conſtituentes *Sphæricas* eſſe ſtatuimus; quod maxime videtur probabile, quia nullus excitatur calor utcunque vehementer agitetur aqua; minima enim intervenit frictio (cauſa nempe caloris) motas inter Sphærulas. Nam ſequitur hinc plane, ſeu in motu, ſeu in quiete, quod in punctis ſolum ſe mutuo contingere poſſunt; unde ne major quidem ob quietem cohæſio: quæ tamen infinite major eſt in gelu, quam in aqua. Porro autem aqua in vacuo difficillime, ſi unquam, congelatur; ubi tamen ſatis certe quietis: at ipſiſſima iſta aqua, ad contactum gelidi aeris effuſa, dicto citius, etiam inter effundendum, in glaciem abit; notante diligentiſſimo Viro, Fahreneit. Act. Philoſoph. Anglic. N. 382.: requiritur ideo ab aere aliquid ad congelationem efficiendam.

Magis adeo probanda videtur eorum opinio, qui congelationis cauſam arbitrantur Spiculas eſſe quaſdam frigorificas, ab extra admiſſas: quæ utcunque Globulos aqueos a ſe invicem dimoveant paululum, quantitatem tamen contactus hos inter & illas adaugent, & proinde mutuam

eorum

eorum cohærentiam. Ni ex hac forſan *Hypotheſi*, vix alia datur methodus, inſignem iſtam aquæ expanſionem, dum congelatur, explicandi: quæ verò aquæ gelatæ expanſio evenit ſemper, ſive aeris fuerit expers, ſive non. Quoniam vero congelatio omnis artificioſa, Sale quodam mediante, perficitur, haud abſurdum eſt credere Spiculas has frigorificas ſalinæ eſſe Naturæ.

Quod vero datur ſalinum aliquod principium, per univerſam *Atmoſphæram* diſſeminatum, vero ſimile eſt admodum a Vitrioli generatione in ipſo Colcothare, utcunque Sale ſit deſtillatiòne, aut ullo alio modo, privatum. (*a*) Nitrum porro de novo producitur, ex ipſa Terra damnata, ex ipſis inſulſiſſimis cineribus, modo hæc inter & apricum aerem libera detur communicatio. Unde oritur Nitrum, ut dicitur calcarium, niſi ab hoc Sale aereo? Nonne ferrum, etiam ſuper altiſſimas Turres, ferruginem contrahit? quod ab eodem omnino evenit principio. Plurima item Mineralia, & Glebæ metallicæ, priſtinam recipiunt naturam; licet vi ignis omni fuiſſent orbata Sale, ex ipſo nimirum fonte. Sal hoc univerſum agnoſcit illuſtriſſimus Nevvton; utique ex Analyſi Chemica clariſſimi Hombergii ſolus videtur & idem parens & origo omnigeni Salis; prout ſcilicet ſit hac, vel illa, Matrice receptum, huic, vel illi materiæ, coadunatum.

Atqui non prorſus alienum eſt credere hoc Sal nitroſæ eſſe proſapiæ, dum obſervamus & Nitri Aciculas, & Spiculas glaciales, imo Salinas ipſius Roris particulas, forma eſſe ſimillimas. Quinetiam ſi reputamus, quæ referuntur a digniſſimis Fide (*b*) Viris, de Armenia, Tar-

** taria,

(a) Vid. *Frid. Hoffman. Hiſtoriam*, &c. *Nitri*.
(b) *Tournefort*, *Voyage du Levant*, *Lettr.* 18. *Le Comte Itinerar. Chinenſ.*

taria, China, *&c.* Terris nimirum Nitro quam maxime abundantibus; quod ibi ſcilicet, quamvis Æſtate Sol interdiu omnia quaſi adurit, noctu tamen ſævit rigidum gelu: magna adeo copia decidente Sale nitroſo, quem Solis ardor elevaverat. In noſtra etiam regione, poſt diem calidiorem, verno præſertim tempore, obſervamus ſæpe mane ſequente ſtagna, campoſque omnes, glacie, ac pruina, obductos: quod quidem vel ipſa Æſtate contingeret, niſi vis Solis, tunc temporis vehemens, particulas nitroſas, hic non æque ac in Oriente abundantes, diffringeret & proinde diſſiparet. Hæc ſane arguere videntur, quod abundantia Nitri aerei plus faciat ad congelationem efficiendam, quam ſola paucitas ignis: media enim Hyeme, cum *Thermometrum* longe majus denotet frigus, nuſquam ſæpe apparet vel minima glacies. Gradus utique frigoris, quo glacies producitur, minime quidem ſtabilis & certus eſt; glaciem namque ſæpe notavi Menſe Martio, aut Aprilis, cum ſpiritus Thermometri Hauksbeiani fuerit ad 55. tantum: e contra nullam omnino Menſe Decembri, cum deſcenderit uſque ad 65. Sed de his ſatis.

3. Itaque de calore aeris, eique accedente humiditate. Calor omnia, vel ipſum ferrum, expandit; multo magis ideo humores corporis humani ejuſque vaſa; ſanguinis autem rarefactio, & vaſorum relaxatio, de momento circulantium humorum detrahit: ſecretiones hinc deficiunt & vires; hac ergo de cauſa non æque ſumus agiles Æſtate, ac Hyeme, aut tempore Verno. Qui torridas habitant Regiones, vix ſunt, niſi noctu, ad munera vitæ obeunda habiles, tota fere die dormiunt, præcipue ardente Sole.

At ſi æſtuoſa ſimul ſit Atmoſphæra & humida nimis, de ſanitate periclitatur admodum. Eſt calidi, eſt etiam & humidi, laxare fibras; quid conjuncta? eas fere omnino reſolvunt. Imo quandoquidem uda aeris temperies plerumque etiam levitate peccat, quod ut vidimus ſupra, vim circulantem minuit multum, & quoniam humidus

aer

aer *Perſpirationem* inſuper inhibet valde, merito prorſus, ab ultima antiquitate, talis *Atmoſphæræ* conſtitutio reputata fuit peſtilens.

Obſtructi adeo humores fiunt indies magis magiſque acres, ob defectum motus idonei lympha lenteſcit, cruor fere in grumos faceſſit, ejuſque Sales, ſe mutuo attrahendo, in noxias abeunt *Moleculas*, brevique putreſcunt humores. Morbi proinde quamplurimi oriuntur, & acuti, & *chronici*, cum durat diu gravis adeo & infelix Cœli conſtitutio; in qua, brevis ſit utcunque mora, vel validiſſimus homo vim corporis & animi languidiorem fieri cito perſentit. Aer enim vaporibus, præſertim ſulphureis (ut Experimenta nobilis Boylei & acutiſſimi Haleſii monſtrant) onuſtus plurimum *Elaſticitatis* ſuæ protinus amittit; adeo ut vix explicandi pulmones vim retineat: unde paulo ante, & cum fulgura vibrantur, haud pauci ſpiritum difficulter admodum trahunt; *Atmoſphæra* tunc nempe vaporibus ſulphureis æſtuante. Hac porro de cauſa imbecilliores quamplurimi, ne vel per diem unum, alterumve, ferre queunt ingratum urbis aerem, fumis pollutum innumeris; qui tamen commode ſatis, imo alacrem rure degunt vitam. Ad rectam utique valetudinem tanti conducit purum & apricum reſpirare aerem, ut abſque eo, in morbis quamplurimis, vix ulla alia Medicina proficiat: quod tam ſæpe notavi, ut non poſſim quin, cum elegantiſſimo Poeta, clamem,

O fortunatos nimium, ſua ſi bona norint,
Agricolas! ———

Quorum nempe & otia & negotia ſaluberrimis in agris peraguntur. Aura quippe ruſtica longe magis pura eſt, & *elaſtica*, quam quæ, infinitis urbanis ſordibus contaminata, gravis admodum & inſalubris evadit; æſtivo præſertim tempore, cum Solis ardor omnigenos excitat vapores. Eſt inſuper tunc frigida magis, ac halitu ſaluberri-

mo herbarum ſpirituque terræ vegetiſſima, ad recreandas vires, & pulmones expandendos, fit idonea maxime; nec vero pinguibus fœdata vaporibus, vel minime, *Perſpirationi* officit; quin eam promovet plurimum. Tanta hinc nos perfundit alacritate purus & pergratus ruris aer, dum & reſpirationi, & *Perſpirationi*, tantopere ſimul inſervit.

4. De aere calido, & ſicco; qui, licet conſtitutione modo deſcripta longe ſalubrior, tamen haud eſt innoxius; præcipue ſi diutius maneat. Aer namque ſiccus magna plerumque gravitate pollet & *Elaſticitate*, quod motum ſanguinis multum incitat: quatenus vero calidus eſt, humores perſpirantes exhaurit maxime, unde *Seroſa* pars ſanguinis diſſipatur, & liquidiſſima corporis avolant: reſtat adeo cruor ſpiſſus nimium; nihil namque jam humidi ex *Atmoſphæra* torrida per cutis *Poros* imbibitur. Hinc magnus ſequitur & validus ſanguinis attritus, ac proinde calor; qui, & ab extra item auctus indies, ſalinas & ſulphureas humorum partes exacuit aſſidue, donec tandem fiunt acerrimæ: idque eo magis, quo minus jam in pulmone refrigeratur ſanguis. Si ſuaviſſimum Butyrum, vel quodvis Oleum animale, intenſo Solis ardori exponis diu, brevi abit in liquamen *alcalinum* putridum & valde *corroſivum*. Sic diuturnus Æſtatis fervor uſque adeo torret humores animales, ut longe acriores ſub Autumnum ſint, quam Verno tempore. Hæc utique eſt aduſtio iſta ſanguinis, a veteribus toties memorata: ſiquidem magna hinc copia Bilis acerrimæ generatur; inde Choleræ, *Dyſenteriæ*, colica bilioſa, putridæ & (ut dicuntur) Febres malignæ, ineunte Autumno, ita ſunt frequentes. Torridæ ſane zonæ vehemens ardor uſque adeo exhaurit incolarum humores, uſque adeo criſpat Fibras, ut quaſi peruſti videantur. Imo ex relatione Medicorum, qui fervidis in his Regionibus artem exercuerunt, ſanguis eorum longe magis craſſus eſt & niger, quam in hominibus Europæis: hinc Febres ardentiſſimæ & peſtilentiales iis in lo-

cis

cis *endemiæ* ſunt, putreſcentibus ſcilicet leviſſima de cauſa humoribus.

Magnus utique Medicinæ dictator, Hippocrates, non ſolum morbos diverſos, ſed & temperamenta, imo & mores hominum, ab aeris varietate maxime pendere ſtatuit, in pulcherrimo de aere, aquis, *&c.* Libro: cum quo ſane conſentit omnino fidus ejus Interpres, Galenus, in Commentar. & alibi de temperatur. Præcipue in capite ὅτι τὰ τῆς Ψυχῆς Ἤθη, &c. Hoc innuit etiam eleganter Lucretius, Lib. vi.

> *Nam quid Britannum Cœlum differre putamus,*
> *Et quod in Ægypto eſt, qua Mundi claudicat Axis?*
> *Quidve quod in Ponto eſt differre a Gadibus, atque*
> *Uſque ad nigra Virum, percoctaque Sæcla Calore?*
> *Quæ cum quatuor inter ſe diverſa videmus,*
> *Quatuor a Ventis, & Cæli Partibus eſſe,*
> *Tum Color & Facies Hominum diſtare videntur*
> *Largiter, & morbi generatim Sæcla tenere.*

Horum autem paulo infra hanc reddit rationem;

> ——— *varius concinnat id Aer.*

Sin autem varia aeris diverſorum climatum temperies varios omnino producit morbos, cur non varia etiam, vel ejuſdem regionis, tempeſtas diverſos perinde gignat corporis affectus? Atque ita ſe profecto res habet; Verno nimirum tempore, ſi longi præcipue, ac ſicci, venti boreales continuarint, Febres *inflammatoriæ*, Pleuritides, Peripneumoniæ, Anginæ certo certius invadunt. Autumno contra Febres lentæ, putridæ, quartanæ, choleræ, Dyſenteriæ, *&c.* fere ſæviunt ſemper. Sic itidem, alii prorſus oriuntur morbi ſub humido tepidoque Cœlo, alii autem omnino & diverſi ſub frigido ſiccoque. Obſervationes equidem hujuſmodi perpetuæ fuerunt ab Ævo Hip-

pocratis huc uſque; totam adeo ſuperiorem doctrinam confirmare videntur. „ Non quod non omni tempeſtatum „ genere homines, per omnia genera morborum & ægro- „ tent, & moriantur; ſed quod frequentius tamen quæ- „ dam eveniunt. „ Sic latinus Hippocrates, Lib. ii. Præfat. —— Iſta dubio procul conſtitutio aeris eſt ſalutifera maxime, quæ, ex ſtabilita lege naturæ, propriæ anni tempeſtati reſpondet: ideo nec Hyems tepida juvat; nec Æſtas pluvia.

Quoniam vero diverſa atmoſphæræ conſtitutio, diverſo plane modo corpora humana afficit, ratio certe & modus hujus diverſitatis ſemper a Medicis eſt conſpiciendus; & quod de locorum differentia dixit Celſus, æque verum eſt de varietate tempeſtatum: „ differre nempe, pro natura „ locorum, genera Medicinæ, & aliud opus eſſe Romæ, „ aliud in Ægypto, aliud in Gallia. „ Hoc quidem abunde teſtantur Medici diverſarum gentium, diverſis utentes methodis; quæ tamen omnes ad ſanitatem ægros feliciſſime perducunt. Nonne ergo & ratio quoque habenda eſt variarum *Aſmoſphæræ* conſtitutionum, vel in eadem regione? Optimus ille quidem, ac diligentiſſimus obſervator, Sydenhamius, notavit; „ qua methodo, currente an- „ no, ægrotos liberaveris, eadem ipſa, anno jam verten- „ te forſitan e medio tolles. „ Uno proclamant ore Medici, quod morbi vernales multo felicius ſanguinis miſſionem admittant quam Autumnales: & hinc illæ forſan Sydenhamii lacrymæ, qui fuit ſemper in venæ ſectione multus admodum. Morbi ſane, vel generis ejuſdem (ut conſtanter obſervavi) largiorem longe poſcunt ſanguinis detractionem, eamque multo facilius ferunt ægroti, dum ſiccum adeſt Cœlum, & elata perſtat *Barometri* ſtatio, quam dum æſtuoſa aeris humiditas vim fere vaſorum reſolvit. Hoc utique perpetuum eſt, vel in ipſis morbis. Aſclepiades olim, ut refert Cœlius Aurelianus; obſervavit „ apud Athenas atque Urbem Romam, Phlebotomia „ vexatos (utor Aureliani verbis) vel pejus acceptos eſſe

„ Pleu-

„ Pleuriticos, in Pario vero atque Helleſponto reſumptos „ ac relevatos. „ Roma nimirum atque Athenæ humidiore longe & tepidiore gaudent aere quam Helleſponti Regio, ſicco, ac ſæpe perfrigido, vento Aſiatico perflata.

Robuſti certe & firmi homines facile ferunt ſanguinis miſſionem; flaccidi vero, etſi æque ſuccidi, non ita: quia, propter debilitatem fibrarum, æquilibrium ſolida inter & fluida haud reſtituitur confeſtim; unde ſequitur brevis quaſi ſanguinis ſtagnatio. Pondus autem *Atmoſphæræ* magnum univerſum corporis habitum premit valide & corroborat, ac proinde ſanguinis motum incitat. Frigus, ſiccitate præſertim adjuncta, vim fibrarum adauget plurimnm; accedentibus adeo ſimul utriſque, vis vitæ fortior evadit, & vel ipſe corporis habitus pro tempore velut mutatus videtur: unde, tali durante aeris *Cataſtaſi*, vel infirmiores ex facili tolerant venæ ſectionem.

Non ſolum in morbis curandis plurimum valet Atmoſphæræ conſideratio, ſed ad ſanitatem etiam tuendam maximi eſt momenti. Contraria contrariis curantur, ut in adagio eſt, ſic ſi Ver frigidum & ſiccum eſt, Pleuriride, Peripneumonia, Angina, periclitamur; qui vero diæta humectante utuntur & potione tepida laxante, vitio tempeſtatis occurrunt, morboſque evadunt utplurimum. Si frigori autem accedit humidi multum, *Cardiaca* quædam admiſcenda ſunt, corpuſque veſtibus muniendum eſt probe, ne *Perſpiratio* inhibeatur nimis. Æſtuoſa contra udaque aeris temperies ſiccam omnino & adſtringentem poſcit diætam, vinum & auſterum aqua frigida dilutum, denique quæ & vim fibrarum comprimentem firment, & a ſanguine lentorem ac putredinem arceant. Balneum porro tunc frigidum idoneum eſt maxime. Quæ contra humore nimio & tepore pollent, aliena ſunt prorſus; jurulenta ideo tunc vitanda ſunt, & tepida muliercularum ſorbitio.

Certe nullo non tempore anni morbi invadunt, Autu-

mno autem quamplurimi; nam tunc fere „ meridianis „ temporibus calor, nocturnis atque matutinis, ſimulque „ etiam veſpertinis Frigus, eſt: Corpus ergo, ſubinde „ meridianis caloribus relaxatum, ſubito frigore excipi„ tur. „ Hæc recte Celſus, Lib. ii. cap. i. Sanctorius obſervavit inſuper, quod ab Æquinoctio Autumnali ad Solſtitium Hyemale, qualibet die, minus Libra circiter perſpiramus. Medicin. Static. Sect. 2. Aphor. 41. tantopere nimirum prohibet *Perſpirationem* humida Autumni frigora: eoque magis tunc huic obnoxium eſt malo corpus, quo magis relaxata ſint vaſcula æſtivo calore, unde non ſatis valide propellebant contenta fluida, quæ majorem indies lentorem proinde contrahebant.

Si jam & his addamus, quantum Æſtatis ardor percoxerit humores, iiſque majorem induxerit acrimoniam; haud mirum utique videbitur, ſi Autumnus plurimos opprimat incautos: tunc enim humores ſunt acriores ſolito, & eorum *Perſpiratio* impedita plurimum. —— His vero perpenſis, methodus *prophylactica* manifeſto apparet, quæ ſcilicet, & fibras corroborare, ac debitam ſanguinis fluxionem conſervare poteſt: quibus nempe *Perſpiratio* pergat ordinata probe & ſatis conſtans. Interponi vero, ſi quid ego judico, debent *Eccoprotica* quædam ſubinde, ad bilioſam colluviem evacuandam: hoc ſæpe alma molitur natura, ea nempe gravata, *Diarrhœa* Cholera, ſeu *Dyſenteria*, excitatis: quibus autem tempeſtiva Rhei barbari Doſis, repetita prudenter, occurrerit omnino, naturamque levaverit æque.

Sexcenta utique hujuſmodi dicenda eſſent, ni prælonga forent & obvia ſatis lectoribus idoneis: Quarum nemo jam forte dubitat, quin diligens *Atmoſphæræ* contemplatio ſit Medicis perutilis admodum.

Quod ad methodum attinet & medicinam, quam variis in morbis infra laudavi, non ſunt equidem vana muſei commenta; ſed, quæ, per multos jam annos comprobata, ſucceſſerunt optime; imo (ſi id ſit alicujus momen-

menti) in ſplendidis ſæpe perſonis: tanta ſcilicet remediis, mihi probe expertis, fuit fiducia.

Formulas quidem medicamentorum exhibui nullas, quod ſane vix aliquid ſapit præter oſtentationem artis & pompoſam ſcientiæ venditationem. Ille ſolum, cui natura morbi perſpicitur, intelligit bene, quæ poſcit remedia. Plures audivi totas blaterantes *Pharmacopœias*, qui tamen ne intellexerint quidem quid vel ipſe pulſus ſignificabat. Concinnam utique ac ſimplicem præſcribendi formulam laudo maxime, minime vero farraginem medicamentoſam, ultra Garamantas, & indos ſæpe petitam, ſolo plerumque novitatis amore conſcriptam. Longe vero, longeque magis, ridicula praxis eorum eſt, qui temeraria manu univerſalis porrigunt arcana; omnibus ſcilicet morbis accomodata: quaſi nimirum eſſet in natura rerum, ut ipſiſſimum illud, quale demum cunque fuerit, ſtricto nimium, pariterque laxo, corporis habitus mederetur æque, ut rapidam æque contunderet febrem, lentumque hydropem. Sed *Apage Nugas! Si Populus vult decipi, decipiatur.*

Hæc Tu Romane caveto! —— Sed Romæ Quis non? *Perſ.*

Sequentes obſervationes factæ fuerunt omnino ad modum, quem præclariſſimus noſter JURINIUS in actis Philoſophicis, N. 379. deſcripſit: quemque jam omnes fere ſequuntur, præ cæteris laudatiſſima Societam Edenburgenſis. *Barometrum* nempe ex tubo ſatis amplo & ciſterna latiſſima conſtructum eſt. Argentum vivum vero, quo impletur, puriſſimum deſtilatione præparaveram, *Thermometrum* idoneo ſitum eſt loco, quod fabricavit *Hauksbeius*. *Barometrum* ad menſem Julium, Anno MDCCXXXIII. ſupra maris infimi ſuperficiem ſteterat 46. Pedes circiter: ab iſto anno autem & menſe, huc uſque, fuit ad 30. Pedes tantum. Humiditatem aeris

** 5 per

per varia *Hygroſcopia* notavi; præcipuum vero eſt ad formam D. D. Molyneux Act. Philoſoph. N. 172. Infundibulo utor diametro 25. digitos lata, eoque circulari, ad pluviam excipiendam: ita vero poſitum eſt, ut æque pateat undique omni vento.

Sequens *Schema* ventorum ex Plinio excerpſi ‘ ut notius foret de qua plaga Cœli Ventus ſpirabat, cum hoc, vel illo, nomine utor. Ubi vero & vis venti & directio notatur ſimul, literis uſus ſum pyxidi nauticæ inſcriptis vulgo, *i. e.* E. VV. N. S. & compoſitis N. E. N. VV. S E. S VV. & ſic deinceps.

Non ſum neſcius utique quod Varro duodecim facit tractus ventorum. Vitruvius etiam viginti quatuor, illoſque miris quibuſdam vocibus, ut erat earum amantiſſimus, diſtinguit. Tabula vero (*a*) Plinii, ſeu, ut vocat, Tympanum circinatum, ad generalem ventorum diſtinctionem facit ſatis; porro eorum nomina Pliniana diu fuerant Civitate Romana donata.

Favorinus equidem, apud (*b*) aulum gellium, diſcrepat a Plinio in verbis eurus, caurus ſive argeſtes, Africus ſive libs: Eurum enim ad exortum æquinoctialem refert, Plinius vero & Seneca ad exortum hybernum, habentque auctoritatem Ariſtotelis Lib. 2. Μετεωρολογικ. Capit. 6. qui expreſſe dicit Εὖρος ἀπ' Ἀνατολῆς Χειμερινῆς ἐστι; ſic in Libro Ariſtoteli perperam adſcripto, περὶ Κόσμου Capit. 4. Εὖρος δὲ ὁ ἀπὸ τῶν περὶ τὰς Χειμερινὰς, &c. Dubitat porro (*c*) Seneca an argeſtes idem ſit quod corus; imo Favorinus ait quod argeſtes, ſeu corus, adverſus Aquilonem flat, & quod Libs, ſive Africus, contra vulturnum, ſed forte corruptus eſt hic Gellii Locus. Nemo enim ante eorum pro vento inter meri-

(a) *Confer. Caput* 47. *Lib.* 2. *cum Capite* 34. *Lib.* 18.
(b) *Lib.* 2. *Capit.* 22.
(c) *Vide Senecæ Quæſt. natural. Lib.* 5. *Cap.* 16.

ridiem & Occidentem uſurpavit unquam ; & qui poteſt (*a*) Africus ex Africa ad Italiam ſpirare, niſi ex plagis Auſtralibus? Idem de Libe dicendum eſt, quod ex Libya ad Græciam, unde ventus iſte Λίψ dictus eſt. Audi iterum Ariſtotelem, loco ſupra citato de enumeratione ventorum, Ἀργέστης ἀπὸ Δυσμῆς θερινῆς πνεῖ —— Λίψ ἀπὸ Δυσμῆς Χειμερινῆς. Quod ſi corus a קר, Frigus? ſemper enim inter ventos frigidos annumeratur: Sic Virgilius lib. 3. Georgic. 356.

—— *Semper ſpirantes Frigora Cauri.*

Argeſtes itidem apud Ovidium Libro 5. Feſtorum.

Frigidus Argeſtes ſummas mulcebit Ariſtas.

Plymuthum Oppidum ſitum eſt ad ipſum ſinum portus ampliſſimi, qui longe lateque patet ventis auſtralibus. Ex Oriente munitur & Occidente altiſſimis clivis, ad imum vero clauditur Rupidus marmoreis: porro utroque ejus a latere æſtuarium longe porrigitur. Surgunt a tergo montes continui ad ipſas uſque alpes damnonienſes decimum circa lapidem diſtantes. —— Oppidi ſitum ideo deſcripſi, ut magis forſan (inter cætera) pateret ratio tantæ pluviæ, quæ hic ruit quotannis. —— Ab alto nimirum Oceano, vaporibus nubibuſque latiſſimus, duo inter promontoria excelſa, aditus panditur; quæ arduis proinde clivis utrinque coacta, ad intimum adiguntur ſinum, ubi ſcopulis montibuſque impingentia condenſantur, tandemque ſub forma pluviæ decidunt.

** 6 —— Ne-

(a) *Vide Horat. Od. 3. Lib. 1.*
———— nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus.

—— Neque hic jam memoro, quod huic haud parum adjicit articulo, hanc oram nempe Britanniæ, in modum quaſi Iſthmi, dum inter maria longe porrectam.

Eo quidem lubentius Hiſtoriam *meteorologicam* ſequentem edidi, quo magis utiliorem eam fore judicavi: quandoquidem nihil hujuſce modi, quantum memini, in hac occidua parte Britanniæ inceptum fuit antehac unquam. Atqui ex ipſa argumenti natura Latinis ego potius Literis, quam vernaculis, ſequentia deſcripſi: quibus ſiquidem gens noſtra cum exteris obſervationes ſuas communicare poteſt, illi pariter cum nobis viciſſim. In hac ſane palæſtra jam plurimi, ubique fere gentium, verſantur: utinam tandem aliquando ex plurimis, diu continuatis, & toto pene terrarum orbe captis experimentis extaret demum generalis aliqua & perfecta *Atmoſphæræ* Hiſtoria! Opus certe utiliſſimum, diu multumque deſideratum! Hunc ergo obolum in ærarium publicum conjicio, in quo quidem exarando diligentiæ plurimum inſumpſi, licet elegantiæ parum; quippe Medicum ago, non Rhetorem.

Non nobis licet eſſe tam diſertis,
Qui muſas colimus ſeveriores.

Martial.

NO-

NOTÆ ſequentes, quæ in Opere paſſim occurrunt, ſic explicandæ ſunt.

AB. i. e. Lumen Boreale; *viz.* Menſe Martio 1728. ſic habens: *AB.* 22. 10. P. M. VV N VV 1. ¦; ita porro legendum: Lumen erat Boreale Die 22. Martii, Hora Noctis decima, Vento VV N VV leniter ſpirante.

l Ad Diei alicujus pluvii Numerum ſuperſcripta ſignificat iſto Die haud exiguam decidiſſe Pluviam;

ll multam;

lll graviorem corruiſſe Pluviam:

llll graviſſimam.

Ubi Dierum Numeri Linea conjunguntur, *viz.* 12 — 16. ſignificatur aliquam Pluviam omni Die, à 12. ad 16. decidiſſe.

)(ad Caput Figuræ, Venti vim denotantis, indicat Ventum iſtius Ordinis fortem; ad Imum vero, lenem; adeo ut 4ˣ. vehementem denotet Procellam.

Per omnia Stylo utor *Juliano*, ſive vetere.

Obſervationes factæ fuerunt bis Die plerumque, ſcilicet Hora fere octava matutina & ſexta pomeridiana.

Literæ Romanæ, (A.) (B.) (C.) *&c.* ad Notationes referunt.

IN-

INDEX
RERUM & AUCTORUM,

A

ACETI Vires Pag. 120
Acoſta, Joſ. x.
Actio Aeris. vid. Aeris.
Aduſtio Sanguinis, vid. Sanguinis.
Ægineta (Paulus) 138
Aer calidus vii
——— & humidus xviii. 33
——— ſiccus xx
——— frigidus vii. ix.
——— & humidus xiv.
——— ſiccus xiii.
——— gravis & elaſticus vii. x.
——— humidus pervadit cutim 15
——— levis vii. x.
Aeris Actio in Pulmones vi. ix.
——— Effectus in Corpora noſtra vi.
Africus Ventus xxvi.
Angina epidemica 46
Aphthæ 131
Aqua Calcis ad acidos humores 159
Aquæ frigidæ uſus in Febribus damnatur 130
Aretæus Cappadox 53. 54 136
Argeſtes Ventus xxvi.
Ariſtoteles xxvi. xxvii.
Artuum dolores rheumatici Vomitu ſolvuntur 23
Aſclepiades xxii.
Aſthmatis medela varia 22
Atmoſphæræ Pondera varia xi.
——— Preſſura Antagoniſta Cordis xi.
——— Motum Sanguinis promovet xi.
Auguſtus Cæſar, & Divus 4
Aulus Gellius. vid. Gellius.
Aurelianus, Cælius xxii. 16
Aurora Borealis anomala 98
——— inſolita 11
——— magna 23. 110
——— maxima 10. 110
——— mira 101

Au-

Aurora borealis rubra vel ſanguinea 114
Autumnales Morbi. vid. Morbi.
Autumnus maxime morboſus xxiv.

B

Bacon (Rogerus) 120
Baglivi (Georgius) 44 32. 158
Ballonius (Gul.) 44
Balnei emollientis in Colica & Nephritide Uſus 156
Balneum frigidum ad intermittentes 21
Barometri maxima depreſſio 84
Bateus (Georgius) 160
Bilis atra & æruginoſa unde 146
——— quos maxime infeſtat 147
——— atræ & æruginoſæ Acrimonia ſumma ibid.
——— Species variæ 148 149
Boars (immenſi Maris fluctus) 15
Boerhaave Hermanus) vii. 55. 119.
Boyle (Robertus) xix.

C

Cadaverum putrefactio citiſſima 87
Cælius Aurelianus. vid. Aurelianus.
Calomel 159
Camphora 129. 160
Carneades Academicus 20
Cathartica cum Anodynis 154
——— ad Febrem ſecundariam Variolarum 30
——— ad finem Febris lentæ & nervoſæ 132
——— frequentia ad Colicen neceſſaria 156
Caurus, vel Corus, ventus xxvi.
Celſus (A. Corn.) xiv. xxii. xxiv. 2. 16. 17. 20. 53. 54. 120. 149. 154
Cheyne (Georg.) 18
Cicero (M. Tull.) 121
Circius, ventus 4
Cœli mira facies. vid. Aur. bor. rubr.
Colices Differentia 43
——— epidemice Cauſſa 139
——— Deſcriptio 135
Comte (Lud. le) xvii.
Condenſatio ſanguinis. vid. Sanguinis.
Congelatio unde xvi.

Con-

Conſtitutio Aeris ad Contagium aptiſſima 33
——— ad Puſtulas aptiſſ. 95
Cordis Antagoniſta xi.
Corpus humanum xv.
——— reticulare Malpighii 158
Cortex Peruvianus 18. 90
Corus. vid. Caurus.
Cucurbitulæ utiles in Pleuritide 53
Cyrillus (Nic.) 33

D

DElirium in Colica 137
Dilutio in Colica neceſſaria 157
Dioſcorides (Ped.) 155
Duretus (Lud.) 44

E

EMeticorum in Colicis neceſſitas 152
——— Utilitas 17
Epiſpaſtica proficua in Febribus nervoſis 128
Equitatio laudatur 161
Eſſentia Antimonii 115
Eurus, ventus xxvi.
Exhalationes Terræ Gelu ſiſtuntur 14
Exſcreatio liberalis in Peripneumonicis venæ ſectione non eget 43

F

FAhrenheit (Dan Gabr.) xvi.
Favorinus xxvi.
Febrem inter ardentem & lentam nervoſam differentia 125
Febres intermittentes 8
—— lentæ quando & unde 96. 122.
Febricula catarrhalis 8. 31 112
Febris anginoſa 76
—— catarrhalis 31. 65
—— hyemalis catarrhalis 104
—— Epidemica unde 113 114
—— intermittentis origo 17
—— lenta nervoſa 121
—— maligna contagioſa 85
—— putrida epidemica 27
Formula Vomendi 153
Fotus emollientis in Colica Uſus 155. 156.
Freind (Job.) 51
Frigoris gradus, quo glacies producitur xviii.
——— ſuſcepti cauſa xv.

Gal-

G

GAlbanet (Hartmanni.) 160
——— Paracelſi ibid.
Galenus (Claud.) 149. 155. xv. xxi.
Gellius (Aul.) xxvi 20
Gelu xvi.
Glacies non ab eodem conſtanter frigoris gradu xviii.
Globuli ſanguinis rubri 18
Globus igneus in aere diploſus 114

H

HÆmorrhagia in Ictero peſtifera 117
Hales (Steph.) xi. xix. 15
Harris (Gualt.) 62
Helvetius (Joh. Claud. Hadrian.) viii.
Hippocrates v. xiv. xv. xxi. 27. 43. 52. 54. 136. 139 143. 149. 154. 155.
Hoffman (Frid.) xvii.
Homberg (D.) ibid.
Horatius, Flaccus (Q.) xxvii. 21. 140.

I

ICtericorum morborum diverſitas 118
Ictero Remedium optimum 118
Infuſio amara martiata 161
Inſtrumentorum ab obſervationes meteorologicas ſitus xxv.
Iris Lunaris 111
Jurin (Jac.) xxv. 18

K

KEill (Jac.) xv. 16

L

LIbs; Ventus. xxvi.
Lucretius Carus (T.) xxi. 3
Lullius (Raym.) 119. 120
Lumen Boreale. vid. Aurora bor.

M

MAris Æſtus maximi unde 14
Martialis (M. Val.) xxviii.
Mayovv (Joh.) xv.
Mead (Ric.) 31
Μηκωνις quid 155
Mercurialia Medicamenta 18
Mercurii depreſſio maxima 83. 84
Methodus Alvum purgandi in colica 158. 159
Molyneux (Gul.) xxvi.

Mor-

Morbi autumnales xix.
Muſgravius (Gul.) 159
Muſti (pomoſi) Natura 141
——— plurima mucilago 142. 143
——— maxima Vis
——— Tartari 142
——— Qualitas noxia 143
——— ſaponacea 144

N

NEwton (Iſaacus) xvii.
Nitrum aereum ibid.
Notæ, quæ in Opere paſſim occurrunt, explicantur xxix.
Nubecula mira coruſcat 23

O

OVidius, Naſo (Publ.) xxvii.

P

PAralyſis in colica pomacea ſæpe 137
Pecora morbis epidemicis ſæpe corripiuntur priuſquam homines 2
Peripneumonia valde epidemica 46
Perſius, Flaccus (Aulus) xxv.
Perſpiratio quibus augetur, & quæ inde commoda xii.
Pertuſſis Puerorum 62
Petechiæ unde 87
——— fuſcæ ibid.
Phthiſici plures mortui 69
Pleuripneumonia 54
Pleuritis valde epidemica 46
Pleuritidis & Peripneumoniæ differentia 54
Plinius (Cajus) 120. xxvi.
Plymuti ſitus xxvii.
Poma nunc alvum ſolvunt, nunc aſtringunt 141
Pomatii defæcatio 150
Pomatium ad Scorbutum optimum ibid.
Procella permagna & longa 72
Prophylactica methodus in Autumno xxiii.
——— per tempeſtates humidas 19
——— frigidas x.
Pueris rarius colica pomacea corripiuntur 138
Pulv. teſtaceorum longus uſus improbatur 159
Puſtulæ erumpentes colicam ſolvunt 137

R

REſpiratione (de) pauca vi.
Rhenani vini & Pomatii comparatio 142

Rheu-

Rheumatici dolores fere ſemper accedunt colicæ pomaceæ 136
— quibus remediis profligantur 115. 156
Riolanus (Joh.) 54
Riverius (Laz.) 154
Roris origo 108
Rufus Epheſius 155
Ruris laus xix.

S

SAL atmoſphæricus xxiii.
— nitro aereus xv.
Sala (Angelus) 142. 143
Sanctorius (Sanctorius) xxiv.
Sanguificatio fit in Pulmonibus maxime vi.
Sanguinis aduſtio quid? xx.
— circuitus per Pulmones xi.
— Condenſatio in pulmonibus viii.
— Globuli rubri 18
— Serum viridiſſimum 147
Saponaceorum medicaminum uſus 118
Schema Ventorum. vid. Ventorum
Seneca (L An.) xxvi. 4
Societas Edinburgenſis xxv.
Spouts, immenſæ columnæ ſeu cataractæ aquarum 15
Succus nervoſus medium eſt Senſationis 126
Sudores ſolvunt Colicem 137. 157
Sudores non faciunt Paralyſin 158
Sydenham (Tho.) xxii. 27. 62. 113. 115. 132. 147. 151

T

TArtari maxima vis ineſt Pomaceo 142
— Terra foliata 118
Tempeſtas frigidiſſima 44
Tournefort (Joſeph.) Pitton xvii.
Tullius, vid. Cicero
Tuſſes frequentiſſimæ 6
— Puerornm convulſivæ 62
Tuſſis laborioſa cum febre epidemica 25. 45

V

VAriolæ epidemicæ 30
— malignæ 29. 85
Varro (M. Ter.) xxvi.
Venæ Sectio non æque convenit in omnibus tempeſtatibus xxii.
— non convenit plerumque in colica pomacea 151
— celebrari debet ante Opii uſum 152
Ventorum nomina xxvi.
— Schema ex Plinio ibid.

Ven-

Ventriculi colluvies vomitione optime purgatur 20. 153
Vibices 87
Victus ratio in variis tempeſtatibus xxiii.
Virgilius, Maro (P.) xix. xxvii.
Vitruvius (M.) xxvi.
Vomendi metrodus 19. 153
Vomitio perutilis colicis 152
Vomitionis utilitas plurima 21
Vomitus viridis unde 148
Urinæ difficultas a veteribus obſervata in colicis 136
— peſſimæ 86

W

WAldſchmidt (Joh. Jac.) 62

Z

ZENO 20

OBSERVATIONES

DE

Aere & Morbis Epidemicis.

ANNO MDCCXXVII. retorridæ Æſtati (majore quam antehac unquam Erucarum Numero infeſtæ) ſucceſſit Hyems pluvia ſatis, nec intempeſta valde, ni quod interfuit ſiccus admodum Menſis Novembris craſſo tamen valde nubiloque Cælo fœdatus. *Mercurius* interim in *Barometro* ad Stationem præaltam evectus eſt. Venti orientales plerumque, aut aquilonares, afflabant, haud vero inſequebatur tempeſtivum Gelu. Delabente *Barometro*, Decembris Initio, quamplurima decidit Pluvia, paulo poſt autem reſurgente Gelu rigidum invaſit, a Die decimo octavo ſcilicet ad vigeſimum ſecundum: Pluvia inde ad Finem uſque.

Morbilli, qui toto Menſe Julio Sextilique evanuerant medio Septembri recurrebant, Pluresque adoriebantur indies; malique admodum fuere Moris Octobri & Novembri. Pari cum his Paſſu progreſſa Tuſſis *convulſiva* quamplurimos invaſit Pueros, donec uterque morbus Caput ſubduxit Menſe Decembri. Porro durante Octobri & No-

vembri * Febris lenta *nervoſa* haud paucos corripuit, Tuſſiſque vehemens in omnes fere (A) Equos graſſata eſt quæ ad Finem uſque Decembris perduravit, e qua tandem Pars major evaſit.

Ad hunc adeo modum deſinebat Annus MDCCXXVII. cujus exeuntis Hiſtoriam ego attigi leviter, ut, ſiqua forſan per Conjecturas liceret, ſequentium Morborum Cauſas rimaremur: neque enim, *Epidemicorum* Naturam inveſtigando, ſolum interſit cognoſcere quales Dies ſint, ſed & (B) quales etiam præceſſerint ante; ut cum Celſo loquar, Libro ſecundo, Capit. 1.

Totam Pluviæ Quantitatem, quæ decidit hoc Anno, ſic habeto,

	Dig. Dec.		Dig. Dec.
Januario,	2. 965	Februario,	4. 452
Martio,	1. 868	Aprili,	1. 511
Majo,	5. 902	Junio,	2. 483
Julio,	1. 080	Auguſto,	0. 299
Septembri,	3. 867	Octobri,	2. 490
Novembri,	0. 826	Decembri	4. 172
			Dig. Dec.
		Summa Quantitas,	31. 915

Breves quædam Notationes.

(A) In Obſidione Trojana, primo Canes, mox Muli, poſt Homines, Peſte correpti fuerunt. Haud ſemel obſervavi morbum inter Pecora erupiſſe primo, dein eum ipſum paulo poſt Tempore in Homines *epidemice* ſæviſſe; quod & Anno MDCCXXVIII. & MDCCXXIII. fuit manifeſtiſſimum: in quibus nempe Tuſſis graviſſima omnes pene Equos corripuit uno, alterove Menſe citius quam Homines.

Quum nimirum hoc Animantium Genus maxime ſub-

Dio

---

* *Vide infra Diſſertat. de hac Febre.*

Dio verſetur, morboſæ Aeris *Diætheſi* ſit valde obnoxium neceſſe eſt, non tantum Aerem inquinatum reſpirando; eumque per Cutis *Poros* imbibendo forſitan; ſed, dum Aquas hauriunt, & carpunt Gramen, condenſatam quaſi ſub Specie Roris *Atmoſphæram*, morbidis Particulis contaminatam, exugunt: nam ut Lucretius Libro vi.

Aut in Aquas cadit, aut Fruges perſidit in ipſas, Peſtilitas.

Inde eſt fortaſſe, quod morbi hujuſmodi *epidemici* longe frequentius inter Ruſticos & Paganos oriuntur, quam Incolas inter Urbium & Oppidorum; in his quippe Locis Ignes perpetui, Frequentia Hominum, atque id Genus alia, gravem noxiumque Aerem mutant maxime, aut omnino depellunt: donec ita tandem ſit onuſtus morboſa materia, ut, rupto quaſi Aggere, Torrentis ad inſtar, irruat ubique. Hoc hiſce ſit Argumento; quod, qui intra Domicilia luculenta verſabantur aſſidue, rarius *Epidemico* Anni MDCCXXVIII. & MDCCXXXIII, correpti fuerunt.

(B) Conſtat utique a primo Autumno *Atmoſphæram* fuiſſe craſſam admodum, & Vaporibus plurimis onuſtam; quos Ardor vehemens prægreſſæ Tempeſtatis elevaverat: qui, licet hic ita condenſati fuerint, ut, ſæpe ſub Forma Pluviæ, durante Septembri & Octobri, deciderent, atque ita noſtrum non inquinarent Aerem; in aliis tamen Locis & September & October fuere craſſiſſimo Aere fœdati, & Menſes proinde inſaluberrimi. Per Novembrem certe, Aer, etiam hic, fuit craſſus admodum & graviſſimus; omnigena nempe Fuligine e retorrida Tellure exhalata obſcuratus: atque ab hac cauſa tanti fuit Ponderis, non a pura ſua *Elaſticitate* & Gravitate propria, quæ Vapores evehunt altius, eoſque diſpergunt æquabiliter.

Qui præſentem *Atmoſphœræ* Faciem, dum Morborum *Epidemicorum* Cauſas diſquirunt, intuentur ſolum, nec reſpiciunt elapſam, parum utique vident, aut eorum

Cauſas, aut Naturam. Exemplo ſit Aeris Conſtitutio ſicca & frigida, quæ, non tantum uno, vel & altero Die durans, nimiam Fibrarum Rigiditatem generat, & morbidam Humorum Denſitatem, niſi & per Dies aliquot continuos duraverit. Rariſſime vides graves & peſtilentes Febres fieri valde *epidemicas*, ſi non poſt eximiam aliquam *Atmoſphæræ* Qualitatem, diu perſtantem.

Per Conſtitutiones Aeris mutabiles, Fibras forte nimium corrugat hodie ſiccus frigiduſque Boreas, cras eas forte relaxat nimis humidus Auſter: ita quoddam quaſi Æquilibrium, in quo ſanitas conſiſtit, ſervatur; atque id maxime profecto, ſi quis probe cavet ſubitas has mutationes. Haud raro hercle notavi, poſt Procellas graveſque Pluvias, Febres *epidemicas* multum fuiſſe imminutas, & vi & numero, *Effluviis* nempe contagioſis & *morbificis Atmoſphæræ* Conſpirationibus, hoc modo, diſperſis. Ideo forte divus Auguſtus, cum in Gallia moraretur, Templum & vovit & fecit Circio, Vento vehementiſſimo; eique Turbini, etſi Ædificia ſæpe diruenti, Gratias publicas agebat Gens Gallica olim, referente * Seneca: utpote cui Salubritatem Cœli ſui deberet.

---

* *Quæſtion. Natural. lib.* 5. *cap.* 27.

DE

DE

CONSTITUTIONE

Aeris & Morbis Epidemicis.

Anno MDCCXXVIII.

JANUARIO.

PLUVIOSA admodum (A) humidaque Tempeſtas induxit Annum; in ipſo quippe Menſe Januario cecidit Pluvia ad Dig. 6. 108. immenſa Quantitas! Fuit porro Nivis aliquantum, Gelu parum valde, Procellæ utique ſatis. *Mercurius* in *Barometro* depreſſus fuit maxime, ab ipſo Initio Diem XXI. aduſque, ſæpe infra 29. 0 Ventus ut plurimum auſtralis erat, vel occiduus, iſque ſæpe nimboſus: ſub finem Menſis autem Subſolanus, flante nonnunquam Borea, Cœlo Apricitatem & Columnæ mercuriali Altitudinem dedit, Nive ſubinde, aut Gelu ſequente. A XXVI. ad XXVIII. haud parum Pluviæ decidit, etſi *Baroſcopium* fuit ad 30. 0. & altius, Vulturno ſpirante: Argumentum ſane Aerem onuſtum eſſe Vaporibus adhucdum.

ll lll ll l lll ll ll
Pluvia Die 1.——6.——8.——10. 13. 14. 16. 17.
lll llll ll
18. 19. —— 22. 26. 28.

Vehemens Grando corruit 15. p. m. SS VV 3. Nix gravis 23. a m. ENE 3.

Tota

Tota Quantitas adeo Aquæ pluviæ collectæ æquabat 6. 108.

(B) Maximi Maris Æſtus inundantes 18. 19. S S E 3x. Barom. 28. 5.

☿ ii Altitudo maxima fuit Die 31. *viz.* 30. 2. E b N. 2.				
—— minima —— 18. —— 28. 5. S S E 3.				
Barometri media Altitudo 29. $3\frac{17}{}$				
Dies frigidiſſima fuit 25. Therm. Haukſ. 69. N N VV 1.				
— tepidiſſima —— 3. —— 50. S VV 1.				
Temperies Aeris media $59\frac{5}{1}$				

Ab incipiente Menſe Tuſſes & *Catarrhi* fuerunt valde frequentes; ſæpe cum Tumore Faucium moleſto, levi comitante Febricula plerumque: *Rheumatiſmi* & Anginæ paſſim. Magnus adeſt undique Spirituum Languor, & creber *Paroxyſmus hyſtericus*.

F E B R U A R I O.

Altam tenuit Stationem *Mercurius* ab Initio Februarii ad Diem XVIII. ſpiraverunt ut plurimum interea Venti aquilonares, qui Cœlum reddidere ſiccum & apricum; Terramque aſtrictam Gelu, ineunte præſertim Menſe. Poſt Diem XVIII. Nix, Pluvia, Ventuſque ut plurimum auſtralis: Temperies Aeris multo magis tepida & humida fiebat, gravi Pluvia ſub finem ruente.

			ll	*ll*	*ll*	*ll*	*l*
Pluvia, Die	13.	18.	20.	21.	22.	23.	25.

Dig. Dec.

Nix multa 19. 1. 924.

Levis fuit *AB* 26. Hora 9. p. m. E b N 1.

☿ Altitudo maxima 2. 30. 3. E N. E 3. } media Altitudo hoc
—— minima 20. 29. 0 VV S VV 2. } Menſe 29. $8\frac{7}{20}$

Dies frigidiſſima, 1. 67. N E 2. } media Altitudo Thermom. $57\frac{16}{29}$
— tepidiſſima, 25. 47. S 1.

(C) Tuſſes, quæ a primo Januario fuerunt valde frequentes, jam factæ frequentiſſimæ, plurimis, Junioribus

præ-

præcipue, infeſtæ ſunt; quibus acceſſerunt Deſtillationes maximæ, ac Dolores Faucium atque Dentium, cum Glandularum Parotidum & Maxillarum Tumoribus. Hæc fere omnia in Menſe ſuperiore, at jam cum his ingruit *febrilis* Affectio & Reſpiratio difficilis, imo pluribus, medio in hoc Menſe accidebant Pleuritides & Peripneumoniæ; quorum Sanguis extractus fuit viſcidus & parum *ſeroſus*: cum tamen, durante Januario, vel ab ipſis *Rheumaticis*, raro fuiſſet valde glutinoſus. Tunc porro ſatis fuit exhibuiſſe Spirit. Volat. oleoſ. Elix. Aſthmat. le Mort. aut tale quid ex lenioribus Diluentibus, ad Sudores eliciendos & Tuſſim ſopiendam; raro Venam ſecantes, nec *Epiſpaſtica* frequenter admoventes. Jam Sanguinem mittere ſæpe neceſſe erat, & repetitis *Anodynis* Vehementiam Tuſſis lenire; *Anacatharſin* & facilem Reſpirationem larga pectorali & molli Potione detergente moliri: ad quem quoque Finem Opus ſæpe fuit Medicamentorum ex Oleoſis, Gum. Ammoniac. Oxymel Scillitic. *&c.* cum eo tamen, ut, dum hæc facta ſunt, Virium Languor Cardiaca leniora poſtularet; *Epiſpaſticis* interea crebro applicatis. Febris namque fuit lenta plerumque, Urina neque rubra valde erat; nec Lingua valde arida, nec urgebat importuna Sitis. Hoc Menſe porro *Variolæ* erant *ſporadcæ* & mites raro lethales.

MARTIO.

Ventus Martio regnans fuit occidentalis, ſubinde ad Auſtrum, ad Septentrionem ſubinde, vergens, conſequente, ut ſolet, pluvia, ſeu aprica Tempeſtate. *Mercurius in Barometro* inconſtans, raro ſublimis. Nebulæ ſæpe, Procellæ aliquando, Nivis aliquid ſub finem Menſis. Temperies Aeris craſſa & humida, attamen non valde frigida.

ll l lll
Pluvia 1. 3. 6. 8. 9. 11. 13. 14. 16. — 18. 19.
lll Dig. Dec.
20. 22. 24. — 26 — 29 — 3 317.

Procellæ 14. 15. S 4. cum maximis Maris Æſtibus: Nix alto mane 27.

AB 22. 10. p. m. VV N VV 1. Levis *AB* 23. 8. p. m. N N VV 1. Maximus Halo circa Lunam 11. 12.

♉ Altitud. maxim. 3. 30. 2. Malacia }
——— minim. 14. 29. 1. S 4. } media 29. $6\frac{11}{30}$.

Dies frig. 27. 60. N N VV 3. }
— tepid. 17. 45. VV 2. } media Term. Altit. $49.\frac{2}{30}$

Tuſſes frequentiſſimæ toto hoc Menſe, levi plerumque cum Febricula. Febres *rheumaticæ* & *catarrhales* quamplurimæ; Ægrotantes omnes ad Sudores erant valde prompti.

(D) Tertianæ exquiſitæ, ac ſemitertianæ Febres; jam ſunt frequentiores longe quam aſſolent in hac Regione; in Paroxyſmis urgens maxime Vomitus bilioſus, æruginoſus, cum immenſa Pituitæ tenacis Copia; *Cephalalgia* gravis, ac ſæpe Delirium. Perpauci nunc *Variolis* laborant; aliqui *Rubeolis* corripiuntur & Juniores & Adulti.

APRILI.

Principio Menſis multa Pluvia, cadente *Mercurio*; aſſurgente vero medio Aprili, Apricitas, Aer interim craſſus & nebuloſus. A Die xix. ad Finem uſque humilem plerumque Stationem tenuit *Baroſcopium*, plurima ruente Pluvia, ita ut pauciſſimi intercurrerent Dies aprici. Aer fuit valde craſſus, humidus & ſubfrigidus toto fere Menſe: Sæpe Ventus occidentalis, perſæpe furens Auſter. Viæ publicæ omnes Aqua & Limo plenæ ſunt.

Plu-

Pluvia 1. — 3. — 5. 8. 9. 13. 19. 20. 21. 22. Dig. Dec.
23. 25. 26. 28. — 30. = 4. 153.
Grando 11. 12. VV N VV 1.

♉ Altitud. maxim. 16. 30. 0. Malacia, ——— minim. 29. 28. 9. S b E 3. } media 29. $\frac{5}{30}$

Dies frigid. 11. 55. N VV 1. — tepid. 18. 36. S S VV 1. } media Therm. Altit. 45. $\frac{13}{30}$

Morbi ſuperioris Menſis, jam vi & numero aucti graſſantur maxime: imo Febres intermittentes a levi ſæpe Errore in putridarum Claſſem tranſiliunt, haud contemnendo Ægrotantium Periculo; facillime porro recidivæ corripiunt quos ex toto reliquerant ante.

M A J O.

Aeris Conſtitutio humida & Ventus auſtralis ad medium prope Menſem duraverunt. Initio Barometer fuit depreſſus; a XVI. Caurus, aut Septentrio, leniter ſpirans *Mercurium* tenuit ad 29. 8. circiter fere ad Finem uſque: Aer interim ſiccus erat & ſubtepidus.

Pluvia 1. 2. — 5. 9. 10. 12. 15. 18. 20. 21. Dig. Dec.
= 1. 633.

♉ Altitud. maxim. 21. 30. 0. Malacia. ——— minim. 3. 28. 9. S S E. 3. } media 29. 6 $\frac{12}{31}$

Dies frig. 1. 46. S b VV 3. — tepid. 23. 30. VV N VV 1. } media Therm. Altit 35. $\frac{27}{31}$

Febris *Catarrhalis* ac Tuſſes iam evanuere penitus; at (E) Febres intermittentes ſæviunt adhuc. Vix ullæ nunc *Variolæ*.

J U N I O.

Prior Junii Pars Ventos habuit auſtrales & occiduos; Pluviamque haud exiguam,; *Atmoſphæra* etiam plerumque craſſa erat & humida: *Baroſcopium* mediam fere tenuit;

nuit Stationem. Poſterior Menſis Pars erat magis ſerena, ſicca & calida; Venti ab Oriente, aut Plagis arctois.

Pluvia 1. 2. 4. 7. 8. 9. 11. 12. 17. 20. 25. 26
Dig. Dec.
= 1. 636.
Fulgur & Tonitru, 17. 26.

☿ Altitud.maxim.28.29.8. N 1.
——— minim.8.29.2. SVVbS 2. } media 29. 5. $\frac{17}{30}$

Dies frigida 10.37.VV NVV 1.
— calida 29. 23. E S E 1. } media Therm.Altitud.30. $\frac{14}{30}$

Febres intermittentes adhuc paſſim; aliquæ putridæ lentæ, *nervoſæ*.

JULIO.

Per Initia Menſis Aer fuit apricus, ſiccus & fervidus; Ventus aut nullus, aut Subſolanus; Ros plurimus; labente autem *Mercurio* ix. & x. multa Pluvia, reſurgente paulo poſt, Serenitas: dein relabente magis xv. & xvi. gravis Pluvia: varia poſt Tempeſtas ad Finem uſque Julii, Vento plerumque ad Occidentem vergente: Aer interea erat longe humidior, & ad Finem valde craſſus.

Pluvia 9. 10. 15. 16. 17. 18. 20. 25. 26. 28.
Dig. Dec.
30. = 3. 179.

Die 2. Hora 11. p. m. malacia; permagnum obſervavi Lumen boreale, cujus Radii lucidi, at non colorati, vibrantes, terminari videbantur in coruſcante quaſi Umbella paulo ultra Zenith octo, decemve, fere Gradus, Meridiem verſus: Centrum hujus lucidæ Coronæ eodem fere Intervallo diſtabat ab Arcu meridiano certiſſime ad Orientem: quod idem utique haud raro nuperis Annis notavi. Durante Splendore hoc boreali plurimus Ros decidit; ſi ventus fuit aliquis, a Septentrione venit.

Die

Die 22. H. 9. p. m. N. 1. leve, at inſolitum Lumen boreale eluxit, cujus Radii pyramidales, inverſo plane Ordine, vibrabant: horum enim Vertices ad Centrum, quaſi paulo infra Horizontem, ſub ipſo Axe boreo tendebant. Die 4. & 17. VV N VV 1. parvæ *AB*, at nihil inſoliti. Tonitru 8.

☿ Altitud.maxim.3.29.9.Malacia } media 29. 6.
——— minim. 16.29.0.S. VV. 1.

Dies frigid. 23. 37. E. 1. } media Therm. Altitud. 28.$\frac{16}{36}$
— fervidus 8.18.E S E 2.

Febres tertianæ & duplices tertianæ adhuc, paucæ quoque putridæ. Languores graves a profuſis Sudoribus, quibus omnes infeſtantur maxime: Laxis nempe & patulis Cutis *Poris* Humores, a Fervore Tempeſtatis rarefactos, & colliquatos, immoderate tranſmittentibus.

A U G U S T O.

Ineunte Auguſto Cœlum fuit plerumque ſudum, Aer ſiccus & fervidus, *Barometer* altum tenuit Locum, Venti Septentrionales: exeunte autem Aer fiebat humidior longe, & cum *Mercurio* decidit Pluvia; interim Zephyrus, Libs, aut Corus, perflabant aſſidue.

Pluvia 1. 11. 13. 17. 20. — 22. 24. — 27. 28. 29.
Dig. Dec.

— 1. 894.

AB. 18. 20. p. m. N N VV 1. Fulgura & Procella 20. Nocte. S VV.

Maximus Maris Æſtus 27. S S VV 3 — 28. S VV 3.

☿ Altitud.maxim.9.30.1.N b VV 1. } media 29. 6$\frac{20}{31}$
——— minim.28.29.0.S VV 3.

Dies frigid. 29. 38. N. VV 1. } media Therm. Altit. 30$\frac{4}{31}$
— fervid.5.20.VV N VV 1.

Febres intermittentes ſub Finem Menſis frequentiores: *Diarrhœa* & Morbi colici plurimi.

SE-

SEPTEMBRI.

Corus fere ſpirabat quotidie ab Initio Septembris ad Diem xi. *Barometrum* attollens, Nubeſque diſpergens pulcherrime. A xvii. ad ipſum Finem Ventus ex Oriente, flectens ſubinde ad Auſtrum, ſubinde ad Septentrionem, furens, ſæpe perflabat, & *Mercurium* magis quam quis crederet, deprimebat, haud multa nempe tunc decidente Pluvia: interim humidus erat & frigidus Aer.

l lll lll
Pluvia, 4. 6. — 8. 10. 16. 17. 18. 23. — 25. 26.
Dig. Dec.
— 1. 526.

Maximi Maris Æſtus a 22. ad 25. perfurente Vulturno.

☿ Altitud. maxim. 10. 30. 0. N W 1. } media 29. $3\frac{21}{30}$
——— minim. 24. 28. 5. S E b E 3x. }

Dies frigid. 20. 46. E b N 3. } media Therm. Altitud. $38\frac{18}{30}$
— tepid. 1. 27. Malacia. }

Febres intermittentes paſſim & nonnullæ putridæ; *Diarrhœæ* quamplurimæ; morbus autem colicus rarior ſolito hac Tempeſtate: haud pauci *Ophthalmia* & Tumore Colli Fauciumque correpti ſunt.

OCTOBRI.

Libs fere perpetuus flavit a ii. ad xiii. Octobris *Mercurio* multum cadente; Pluvia interim continua decidit: poſt Boreas, aut Euronotus, xxvii. adusque, ſcandente *Baroſcopio*, & conſequente Apricitate; inde humidus Auſter gravem perpetuamque Pluviam demiſit.

ll ll l ll ll lll ll
Pluvia 2. 3. — 6. 7. 8. — 10. 12. 13. 20. 21. 24.
ll llll ll Dig. Dec.
28. 29. 30. — 5. 386.

AB. 1. 8. p. m. N N E 1. levis *AB.* 14. 9. p. m. N E. 2. — 15. N N E. 1. — 22. E N E 1.

Al-

☿ Altitud. maxim. 16. 30. 2. N N E 1. } media 29. $5\frac{4}{31}$
——— minim. 8. 28. 8. S W 2.

Dies frig. 16. 53. N N E 1. } media Therm. Altit. $46\frac{16}{31}$
— tepid. 2. 40. S S W 2.

Febres *Eryſipelatodes* & *Petechiales* paſſim.

N O V E M B R I.

Pluvia adfuit perpetua, non tamen valde gravis, ad ix. Diem Novembris, dum Ventus ex Auſtro plerumque fremuit maxime. Aer interea fuit humidus valde: tunc Aquilo diſcuſſit paululum Nubes, flectens inde varie Ventus ad Occidentem, per Auſtrum recurrebat tandem donec Orientem attigit, mutans interim aſſidue Cœli Faciem & *Barometri* Stationem: poſt vero deflectens ad Septentrionem, rigidam invexit Brumam, Cœlumque ſerenum.

ll l ll ll ll lll llll l
Pluvia 1. 2. 3.—8. 9. 14. 16. 18.—20. 22. 24. 25.
Dig. Dec.
= 3. 535.

Procella 1. mane primo W S W — 15. Nocte. S b E — 18. H 2. p. m. SSE. 4.

Levis *AB.* 22. Permagnus & vividus Halo circa Lunam 6. 10. p. m. S. 3. Maximus Maris Æſtus 18. S S E. 4.

☿ Altitud. maxim. 30. 30. 2. Malacia. } media 29. 5. $\frac{25}{30}$
——— minim. 25. 28. 9. E S E 3.

Dies frigid. 30 72. rigidiſſimum Geſu! } media Therm. Altit. $54\frac{24}{30}$
— tepid. 7. 42. S S W 3

Morbus peſtilens inter Boves. Coryzæ & Tuſſes ſunt valde frequentes.

D E C E M B R I.

Ab initio Decembris ſubſedit ſenſim *Mercurius* in *Baroſcopio*, multa ruente Pluvia: Ventus fuit interim varius quotidie, Aer autem maxime humidus; donec Aquilo mutavit Rerum Faciem, Geluque rigidiſſimum protulit & Nivem; eaque borealis Ventus, aut Orientalis, continuabat ad ipſum Anni Exitum.

Plu-

l *lll* *l* *ll* *lll* *l*

Pluvia 3. 4. 5. — 7. 8. — 10. — 12. Nix 17. 18.

ll *ll* Dig. Dec.

21. 23. 24. 25. — 2. 273.; Nive excepta, eam namque totam non potui ullo modo colligere, quum cito impleverit Vas recipiens, ibique congelata remanſerit, avolante reliqua: fuit autem ejus Quantitas proculdubio haud exigua, cum alta fuiſſet undique ſexdecim ſaltem Digitos.

♉ Altitud. maxim. 15. 30. 3. N. 1.
———— minim. 8. 28. 8. S b VV 3. } media 29. 7. $\frac{4}{31}$

Dies frigidiſſimus 23. 75. N. E. 2.
— tepid. 7. 52. S S VV 3. } media Therm. Altitud. 64.

Febres *rheumaticæ* paſſim, & Paroxiſmi (F) Aſthmatici frequentes: quamplurimæ Tuſſes, eæque ſæpe graves, ſub Finem Menſis præſertim.

Dig. Dec.

Tota, quæ decidit, Pluvia hoc Anno fuit 36. 564.

Notationes aliquæ.

(A) Aer fuit ita humidus forte quod parum admodum Gelu fuiſſet. Gelu certe Atmoſphæram reddit ſiccam, condenſando Vapores, eoſque Terræ coagmentando; Terra interim ipſa ita Gelu conſtricta eſt, ut Exhalationes impediat. Hoc in Degelationibus eſt maxime conſpicuum, ubi omne Solum, quaſi Aqua perfuſum, humeſcit, imo fere ſpumeſcit; data ſcilicet Via Vaporibus a Calore ſubterraneo elevatis, at Gelu ante ad Terræ ſuperficiem aſtrictis. Hinc eſt quod Gelu diu durans Terram fœcundet, retentis nempe ſalinis & ſulphureis Halitibus, ut Agricolæ norunt: atque hinc forte poſt longum Gelu, cum Delegatio accedat, morbi *Epidemici* oriuntur, ut obſervatur ſæpiſſime.

(B) Nonne hi Maris Æſtus exundantes, partim fortaſſe, pendebant a maxima Aeris Levitate, has in Regiones incumbentis, qui Maria noſtra longe minus premebat

bat quam circumfuſum Oceanum; Aquis nempe hic confluentibus ad Æquilibrium reſtituendum? Quoniam Aquam inter & Argentum vivum intereſt differentia, quod ad Pondera, 14. ad 1. quam proxime; ſequitur manifeſte *Barometro* in hac Regione integrum Digitum ſubſidente, Aquas debere hic quatuordecim Digitos altius aſſurgere, quam ubi, ex Proportione dicta, major eſt *Atmoſpheræ* Preſſura. —— Annon porro hac ipſa de Cauſa forte violentiſſime urgente, diſploſis ſcilicet ſubito Vaporibus, Aereque pro Tempore maxime rarefacto, Columnæ iſtæ Aquarum (quas *Spouts* vocant) & immenſi iſti Fluctus (quos *Boars*) evehuntur nonnumquam? Fulgetra namque ſemper fere hæc comitantur *Phænomena*, quæ momentaneum quaſi Vacuum faciunt. Haud ſemel certe memini Montem quaſi Aquarum (quem a *Boar* hic vocant) perbrevem intra Horæ Quadrantem, imo multo minore Temporis Spatio, inundaſſe ad Altitudinem perpendicularem Pedum ſaltem duodecim; atque mox receſſiſſe penitus: quod vix forte ulla alia Ratione explicari poteſt.

(C) Humida valde frigidaque Aeris intemperies ſemper Gravedines, Tuſſes, & morbos a *ſeroſa* Colluvie pendentes, gignit, idque non ſolum *Perſpirationem* inhibendo, ſed & inſuper Humiditatem noxiam, Sale aereo ſive Nitro gravidam, Sanguini per ipſos Cutis Poros inſinuando: nec dubito, quin ob has Cauſas Tuſſes Britannos noſtros longe magis infeſtent quam Gallicum, aut Heſperium Populum, qui ſicciore gaudent & tepidiore *Atmoſphæra*. An Aer ipſe quidem Corpora noſtra ſubire poteſt ſub Aeris Forma, dubito; per (*a*) Cortices autem Plantarum, imo Arborum, penetrare certum eſt. Extra omne dubium vero aerea Humiditas Cutis *Poros* permeat; nec mirum, quippe duriſſima Ligna & Saxa penetrat. —— Plura ſane Experimenta hanc aerei Humoris

(a) Hales's *Vegetable Statics*, cap. 5.

ris Attractionem confirmant; & quid quæſo huic ſit magis Impedimento quam Terebenthinæ, aut Argenti vivi Exhalationibus, quæ vel intimum intrant Corpus? (*a*) Juvenis quidam ſanus, Jejunio & Labore confectus, Spatio unius Noctis octodecim Uncias imbibit per *Poros*. Hoc, etſi non tanta Quantitate, notant ſæpiſſime, qui Curſibus præſunt equeſtribus, ubi jejuniis ad certum Pondus redigendi ſunt Equiſones.

Tria hinc in regenda Valetudine Conſectaria ducantur: 1. Ut jejunus Nemo, nec fatigatus admodum, contagioſo ſe committat Aeri, aut Febre maligna, aut peſtilente, correptos inviſat; pluribus, imo Medicis, hoc fuiſſe Exitio memini: tunc enim ex facili *Effluvia* morbida accipiunt.

2. Cavendum eſt maxime, ne quis diu in Aere inquinato verſetur. Methodici olim, Teſte (*b*) Cœlio Aureliano, vel Cubiculi Aerem medicabant: plurimum utique intereſt, an ſubfrigidam reſpirat Auram ardente laborans Febre, an æſtuoſam, liberam, an denſam nimis; ideo, jubente (*c*) Celſo, in amplo Conclavi tenendus eſt; ſi id quidem non eſt, eluceat modice Focus, quo per Caminum impura & morbida *Mephitis* eliciatur, quæ diu aliter ſtagnans magis magiſque in Horas peſtifera redditur; atqui hoc modo perflabile ſervetur Cubiculum tutiſſime.

3. Hinc porro vides quanto diſcumbis periculo cum impuro Lecti Socio; quot tabidos, hac de Cauſa, factos novi, ſaniſſimos olim? quantum hinc cavenda Lecti Conſortio? quantum hinc marcet formoſa Puella ſicco admota Seni, dum ille vigeſcit? Nec melior potuit inveniri modus refocillandi decrepitum Judæorum Regem, David, quam conſulendo ut illum in Sinu foveret perpulchra Shunamita Virgo.

(D) Ex

(a) Vid. *Jacob. Keil.* Medicin. Static. Britan.
(b) Lib. ii. cap. 36.
(c) Lib. iii. cap. 7.

(D) Ex humida valde & minus *elaſtica* Aeris Conſtitutione Sanguinis Lentor nimius producitur facile; unde *Circulatio* per Vaſa minima haud expedita, per majora autem debito rapidior, eaque aucta plurimum a ſuſcepto Frigore, *Perſpirabile* ſubito reprimente. Unde Paroxyſmus ſequitur febriculoſus; qui tamen brevi faceſſit, amotis nimirum Repagulis, & conſequente Sudore, niſi aut Sanguis ſit lentus valde aut viſcidus; tunc enim vel putrida ac lenta Febris, vel ardens ac vehemens, ſubſequitur; prout nempe Fibrarum *Tonus*, magis minuſve *elaſticus*, & Status Humorum diſpoſuerit. Quamobrem monerem Tyrones medicos, ne nimium forent in exhibendo Corticem Peruvianum, *Alexipharmaca* & *Salia volatilia*, præpropere, in ipſo præſertim Initio Febrium intermittentium, nec niſi poſt debitas (prout fuerit opus) *Evacuationes*: Error namque talis haud raro Pleuritides & Peripneumonias arceſſit, aut Febrem cum Delirio, vel Comate, continuam. Febris utique intermittens raro aliquem jugulat; ſi tamen, ex ea, facta eſt continua, in malis Æger eſt (monente Celſo Lib. iii. cap. 15. ad finem.)

In primis ideo Acceſſionibus vix aliquid Ægro neceſſe eſt, niſi ut ſorbeat affatim Potum aliquem diluentem, tepidum; quod & Horrorem diſcutit, & Vomitum, ſi urgeat, promovet, finemque tandem *febrili* Paroxiſmo facit, Sudores eliciendo: ad quod idoneum eſt maxime ut Æger ſe in Lectulo contineat, durante Paroxyſmo. Tunc demum Febre bene finita, ex Medicamento vomat, Alvum purget denuo, aut ſaltem ducat, ſi cita ante non fuerit; tunc enim, Rhabarbaro exhibito prius, eam comprimere licet.

Multum utique facit ad omnigenas Febres extinguendas, poſt debitam (ſi ſit neceſſe) Sanguinis miſſionem, primarum Viarum a putrida *Cacochymia* Purgatio. Neque hoc ſolum modo prodeſt Vomitus, ſed & ipſa ejus Actio Obſtructiones, vel in ipſis Corporis Penetralibus,

reſerare apta eſt; ad utrumque igitur Scopum eum provocare utile eſt; id ipſum quippe Febres quaſdam intermittentes ſæpe ſæpius curavit.

Poſt ſecundam, tertiamve, Acceſſionem quod Genus Febris ſit ſcire licet, atque exin Medicinam aptare idoneam, in qua Jure merito primum obtinet Locum Cortex Peruvianus: at neſcio quo Fato, utcunque ſeduli fuerimus in iſto eligendo, ad has Febres abigendas, Opinione longe minus profuit; niſi primo Cinnabari, Camphora, Myrrha; poſt *Stomachicis aromaticis Chalybeatis* adjutus. Tunc equidem *Mercurii alkalizati* Uſus mihi haud innotuit, quem paulo poſt tamen mecum communicavit optimus ille, celeberrimuſque Medicus, D. D. Cheyne: hanc vero Mercurii Præparationem ad plurimos Morbos maxime efficacem eſſe millies inde inveni: Maximam profecto vim habent *Mercurialia* contra Sanguinis Lentorem & Obſtructiones Vaſorum; imo ſine Stimulo ſalino præparata non ſolum in Febribus intermittentibus eſſe utiliſſima, ſed & in *Pleuriticis*, *Peripneumonicis* & *Rheumaticis*, poſt debitam Sanguinis Miſſionem, plurimum prodeſſe novi: dum enim lentos attenuant Humores, parum interim rarefaciunt Sanguinem, aut exagitant, etſi Pondere ſuo momentum ejus multum adaugent. Acutiſſimus JURINIUS demonſtravit olim, * Gravitatem Globuli Sanguinis rubri eſſe ad Gravitatem Seri, ut 1126. ad 1030.: atqui tantæ potiſſimum Gravitatis effecti videntur Globuli, ut Seri Tenuitatem conſervarent, & ſanguineos Tubulos præſtarent meabiles; at cum magna adſit Tenacitas Humorum, & Obſtructio Vaſculorum pertinax, iis utique utendum eſt, quæ multo majore pollent momento.

Sub Finem vero harum Intermittentium *Stomachica Chalybeata* & *Auſtero Aromatica* juvabant maxime, queis ſine Tumor Pedum *oedematoſus* ſemper, & recidi-

væ

(a) *Tranſact. Philoſoph. Anglic.* N. 316.

væ Febres accedebant ſæpiſſime, imo cum morbus ex toto diſcuſſus fuiſſet, ad Recidivam præcavendam commodum erat omnino, Die ſcilicet octavo, vel decimo poſt, Corticem Peruvianum & *Martiata Stomachica* reſumere, ad paucos ſaltem Dies. Nonne ideo eadem hæcce, ſubinde aſſumpta, perbona ſint ad *Prophylaxin*, dum Aer nimis humidus & parum *elaſticus* Sanguini Lentorem inducit, & Vim Fibrarum enervat; idque præcipue debilioribus, ac *Syſtaſi* Nervorum infirma affectis? Hæc utique Methodus mihi optime ceſſit in *Hyſtericis & Hypochondriacis* ſæpiſſime ——. Hoc forſan haud abſurdum erit Monitum iis, qui haud proſpera Valetudine gaudent, aut illis, qui eorum Sanitati proſpiciunt. Delicatulis, ac Mollitiis fluentibus, haud injucundum, nec forte inefficax Antidotus, erit Malum Aurantium Hiſpalenſe toſtum, ex Vino rubro generoſo; poſt debitam Infuſionem.

Nihil ſane ad Febres intermittentes eradicandas facit magis quam frequens Vomitio, præcipue ubi Nauſea & Vomitus urgent, quod in his fere accidit ſemper: dum namque Stomachus, ſeu muco acido obrutus, ſeu bilioſa Colluvie, languet, quaſi Vas iners, Fermento imbutum putrido, Ingeſta omnia corrumpit: hinc perpetuus morbi Fomes, donec perpurgatur Ventriculus. —— Ad movendum autem Vomitum, vel Decoctum Radicis Ipecacuanhæ, vel Infuſio ex Vino, exhibetur tutiſſime; ſi vis aliquid fortius, Vini benedicti Cochleare unum, alterumve, adjici poteſt. Perperam vero (quod ſuadent nonnulli) oleoſa, aut immenſa ſubtepidæ Potione ſollicitatur, quarum prior oblinit potius quam deterget Ventriculum, eum altera onerat nimium: imo ſæpe adeo non juvant immanes iſti Hauſtus, ut, Stomachum nimio plus diſtendendo, Vim ejus conſtringentem, omnemque Actionem perdant omnino. Longe igitur longeque rectius promovetur Vomitio modica Potione tenuis Infuſus Florum Chamæmeli; ſub Finem vero Vini rubri cum Aquæ

Dimidio, Duplo, aut Triplo, prout Res exigit, in quo lene aliquod Aromaticum ſit incoctum: Suſtentat hoc quippe totius Corporis Vires, & naturalem Ventriculi Potentiam erigit plurimum, ita ut quicquid Plicis ſuis inhæret exprimat, ſe nempe corrugando validius: adeoque tandem Ventriculi Tunicas corroborat, ut multo minus poſtea ſit obnoxius Illuviei nocenti. Hinc fit quod Vomitus ex Vino rubro auſtero & aromaticis parato tantum Arthriticis proſit, ubi morbus Stomachum occupaverit.

(*a*) Provocabant olim Romani Luxuriæ Cauſa Vomitum, quidni nos Sanitatis? Quandoquidem vix aliquid ſubeſt periculi, modo deſcripta excitetur Methodo, & poſt debitam, ſi commodum eſt, miſſionem Sanguinis: nam ſive plus eſt injectum quam quod concoqui poſſit periclitari ne corrumpatur non oportet; ſive jam corruptum eſt, nihil commodius eſt quam id, qua via primum expelli poteſt, ejicere. Haud alio utique modo expurganda eſt Colluvies Stomachi bilioſa, aut pituitoſa, multorum ſane Morborum origo, & fomes: quicquid enim prima Digeſtione corrumpitur, haudquaquam emendatur in ſecunda concoctione, adeoque qualis efficitur *Chylus*, talis fit Sanguis.

Nec ſolum corpus vigorem conſervat purus firmuſque Stomachus, ſed & animi etiam acumen; ideo (*b*) Carneades, Academicus, ſcripturus adverſus Stoici Zenonis Libros ſuperiora corporis candido Elleboro purgavit: perpauci ſane Philoſophi ex Apicii Schola prodiere: vix aliquid certe cerebro officit magis, quam ingluvie diſtentus venter.

Audi (*c*) Horatium, haud omnino Pythagoricum —

— *Quin*

(a) *Celſus*, Lib. i. cap. 3.
(*b*) *A. Gellii*, Lib. xvii. cap. 15.
(c) *Serm.* Lib. ii. Satyr. 2.

——— Quin Corpus onuſtum
Heſternis Vitiis Animum quoque prægravat una,
Atque affigit Humo divinæ Particulam Auræ.

Qui ſecum reputat Nervi *intercoſtalis* , *& Paris vagi*, ſive octavi, longas Ambages , Implexus , Ramuſculos, horumque concentum atque conſenſum : quorum alteruter Veneno, aut acri aliquo tactus , Vomitum ciet illico; qui porro ſpectat, actione Vomitus , omnem intendi Nervum, omnemque concuti Fibram; idoneus ſolum eſt Judex, quibus in morbis , quaque ſub conditione, excitanda ſit Vomitio: in pluribus haud dubio utilis eſt admodum , quum & omnes corporis humores attenuet, omneſque promoveat ſecretiones.

(E) Haud ita multum in medendi Methodo mutavi, ni quod opportunum eſſe invenerim Medicamentis, ſupra laudatis, addere Elixir Vitrioli, & Aquas Spadanas, aut Pyrmontenſes haurire quotidie. Nec pœnitendo utique Eventu, tunc temporis, balneum frigidum commendavi; præcipue convaleſcentibus ab intermittente rebelli: ad Fibrarum nempe tonum reſtituendum, & humores lentos comminuendos. Hinc didici tandem quantum poteſt tale remedium, ubi vix alia proficit methodus, idque nonnumquam in pertinace Quartana: novum hoc forſan & inauditum, mihi vero probe expertum.

(F) Dum ſubſolanus afflat, ſeu Boreas, Aer & elaſticus valde & gravis evadit, plerumque porro frigidior; ſolito magis ideo diſtendit, premitque Pulmones: quinetiam *Atmoſphæra* ponderoſior externum corporis habitum comprimit, &, ſi ſit frigidior, Nervos Fibraſque cutaneas conſtringit: minus hinc Sanguinis εἰς τὰ ἔξω, εἰς τὰ ἔντερα vero ejuſdem congeſtio, & proinde motus rapidior. Non mirum ideo ſi infirma Pulmonum *Craſi* laborantes talem Aeris conſtitutionem male ferunt, veſiculis nempe pulmoneis Aere diſtentis nimium, vaſculis ſanguiferis cruore. His de cauſis quamplurimi, Vento

ad Orientem vergente, certo certius fere Aſthmatis Paroxyſmo corripiuntur. His præcipue Aſthmatis convenit Sanguinis Miſſio, imo *Dyſpnœa* urgente maxime, neceſſaria eſt omnino; tunc lenia *antiphlogiſtica* purgantia, Gas Sulphuris, Acetum & Oxymel Scilliticum, ex Poſca, mulſo, aut potu tenui ſubacido, Paroxyſmum ſolvunt: porro pedes demittere in balneum ex Aqua tepida hiſce auxilio eſt, humores alliciendo ad partes inferiores. —— Novi Virginem elegantem uno, alterove Die ante Menſtrua, gravi ſpiritus difficultate corripi ſolitam, cui hoc certum ſemper ſubitumque attulit levamen.

Pituitoſis contra, humidiſque Aſthmaticis vomitoria, *Epiſpatica*, *Volatilia*, purgantia fortiora, & detergentia acriora opitulantur.

DE AERE

ET

Morbis Epidemicis.

Anno MDCCXXIX.

JANUARIO.

INEUNTE & exeunte Januario Aer fuit frigidus valde, Venti aquilonares, permagna elevatio Barometri, nebulæ ſæpe denſiſſimæ, & nonnunquam fœtidæ, Gelu frequens & rigidum valde. Medio autem Menſe, ſubſidente Mercurio, pluvia, ventuſque varius, qui ab occaſu vergebat plerumque ad Septentrionem. Ad finem

orien-

orientales Venti Aerem deſiccabant plurimum, quamvis fuerat ante multo humidior.

Pluvia 4. 12. $\overline{13}$. — 16. 19. 21. Nil 7 Nocte
Dig. Dec.
— 0. 900.

AB. permagna die 6. H. 11. Noctis. ENE. 1. Lucidam quaſi nubem obſervavi, Die 14. H. 9. p. m. inter Orionem, Taurum & Os Ceti, coruſcantem undique radiis vibrantibus lucidiſſimis, etſi ne vel minima alibi extiterunt ſigna luminis borealis, iſta Nocte.

♉ Altitud. maxim. 9. 30. 4. Malacia.
—— minim. 14. 29. 1. WNW 2. } media 29.9 $\frac{30}{31}$

Dies frigidiſſima 1.74 ENE 1.
— tepid. 19.52. WNW 1. } media Therm. Altitud. 61 $\frac{1}{31}$

Tumor faucium *anginoſus*, & Tuſſes, valde frequentes; perniones, etiam inter adultos, frequentiſſimi: pleuritides & Febres *rheumaticæ* paſſim. —— Prælarga ſanguinis miſſio *Pleuriticos* juvabat maxime, potuſque multus emolliens; eadem omnino methodus *Rheumaticis* auxiliabatur: atroces vero artuum dolores plurimum levabant fomenta tepida laxantia, admota ſubinde.

FEBRUARIO.

Initio Februarii *Baroſcopium* indicavit 30. 2. flante Septentrione; poſt Diem vii. Ventus ab Occidente venit, flectens modo ad Auſtrum, mox quoque ad Arctum, pluvia cadente: a xiv. ad finem uſque Flatus perpetui, ac ſæpe vehementes, ex Oriente frigidam ſiccamque *Atmoſphæram* fecere, ſurgente plurimum *Mercurio*.

Pluvia 4. $\overline{7}$. 9. $\overline{10}$. — 12. Nix 5. 14. 24.
Dig. Dec.
— 1. 814.

Ventus turbineus 23. 24. Fulgura 9. H. 8. p. m. SW b S 3.

(A) Spiritus Thermometri Hauksbeiani ſæpe ad 66. hoc Menſe ſubſidebat, cum tamen vix ulla uſpiam viſa fuerit glacies, a XVII. ad XXI. præcipue.

☿ Altit d. maxima 25. 30. 3. E 3. — minima 10. 29. 1. VV 3. } media 29. $7\frac{2}{28}$

Dies frigid. 6. 71. N. 1. — tepid. 9. 56. S VV b S 3. } media Therm. Altitud. $62\frac{18}{28}$

Graves *Rheumatiſmi* & Arthritidis Paroxyſmi, qui multo magis quam ſolito excruciant. Tuſſes ſiccæ, laborioſæ, frequentes ſunt. Sanguis, e quocunque fere detractus, eſt craſſus valde, & perpaululum ſeri habet; ubi Febris aliquid acceſſit, admodum eſt viſcidus: Pleuritides tamen, ac Peripneumoniæ, non æque frequentes ſunt ac quis expectaverit. Multi adhuc aſthmate laborant, & plurimi, imo adulti, pernionibus vexantur.

MARTIO.

Frequens perflavit Aquilo ad XIV. uſque Martii; XV. fremuit vulturnus, plurima ruente pluvia; XVI. & XVII. Boreas furebat maxime; ſub finem lenior ſpirabat ab Occidente Ventus, cadente *Mercurio*: Vehementiſſimus autem aderat turbo e Septentrione XXIV. circa Meridiem. Aer fuit ſiccus & frigidus.

l lll l l

Pluvia 1. 12. 14. 15. 16. 22. 23. 24. 26. 27. 28. 30. 31. Nix. 11. Dig. Dec. 2. 092.

Rigidum Gelu 10. — 13. Ventus plerumque N E. Procellæ 16. 17. 24.

☿ Altitud. maxim. 17. 30. 2. N N E 3. — minim. 15. 29. 0. S E 3. } media 29. $7\frac{7}{31}$

Dies frigid. 11. 66. N 1. — tepid. 31. 49. VV. S VV 1. } media Therm. Altit. 54.

Gravis adhuc ſævit *Rheumatiſmus* & arthritis, nec cruciatus magis obſtinatos memini nec arthritidem magis ano-

anomalam. Tuſſes *orthopnoicæ* moleſtiſſimæ, plurimos corripiunt, lenta ſæpe cum Febre; ſputa ſunt maxime viſcida & excreatu difficillima. His, Venæ ſectione peractu, potio larga, diluens, calida, detergentia dein ex Oximelite Scillino, Gum. Ammoniaco, Flor. Benzoes, *&c.* opitulantur, *epiſpaſticis* non raro admotis. Nihil magis fuit tuſſi levamento, nihil tutius, Elixir Aſthmat. le Mortii & Pilul. Mathæi. At hic notandum, quod perpetuum eſſe debet, ubi attenuantia & *Volatilia* libere exhibentur, & *Veſicatoria* iterum atque iterum applicantur, multis diluentibus utendum eſt: Lympha diſſipatur aliter, cruor vero incraſſatur nimis & acrior evadit, unde neceſſario inflammatio & Febris augentur.

A P R I L I.

Siccus fuit & tenuis Aer durante Aprili, ac ſæpe frigidus, imo Die xiii. ipſa glacies: Ventus ab Oriente plerumque, medio quidem Menſe ad Septentrionem flectens, ſub finem vero ad Auſtrum. Statio *Baroſcopii* alta manebat ab xi. ad xxix. Magna roratio, ac pruina nonnunquam a xiii. ad xix., cœlumque ſerenum.

Pluvia 1. 2. 7. — $\overset{llll}{10.}$ $\overset{l}{25.}$ 27. — $\overset{l}{30.}$ = 1. 692. Dig. Dec.
AB. 11. 10. p. m. N N E. 2. —— levis 21. N VV 1. Procella 9. Nocte S E. — 25. E S E.

♉ Altitud. maxim. 16.30.1. E N E 1.
——minim. 25.29.1. E S E 4. } media 29. $6.\frac{14}{30}$

Dies frigid. 13.57. E b N 1.
— tepid. 29.40. S S VV 1. } media Therm. Altit. $46\frac{29}{30}$

Eryſipelas & puſtuloſa Febricula frequens. *Variolæ* paſſim. Tempeſtas infeſta tabidis, his præcipue, qui, elapſis menſibus Febre lenta pulmonaria correpti, ad Phthiſin olim fuerant proclives.

M A J O.

Hujus Menſis initio labente *Barometro*, pluvia, frigidaque tempeſtas; Die octavo, bene mane, etiam ſta-

gna

gna Glacie fuere aſtricta: Veſperi autem ejus diei Fulgura ſæpe, at ſine tonitru prorſus. Cœlum deinceps varium, variuſque Ventus; a XVI. ad finem uſque Aquilo ſæpe, Subſolanus ſæpius, Mercurium ſuſtulerunt, *Atmoſphæræ* porro Siccitatem & Apricitatem reddiderunt.

lll l l l
Pluvia 3. — 5. 6. 10. 12. 14. 19. 20. 24.
Dig. Dec.
1. 560.

Levis *AB.* 6. 10. p. m. N b VV 3.

☿ Altitud. maxim. 8. 30. 0. N VV 1.	}	media 29. 6. $\frac{15}{31}$
—— minim. 5. 29. . VV S VV 3.		
Dies frigida 8. 54. VV N VV 1.		media Therm. Altitud. 30. $\frac{26}{31}$
— tepida 28. 35. E b S 1.		

Febres *peripneumonicæ* & *cryſipelatoſæ*. *Variolæ*, ac Febriculæ cum puſtulis *rubeoloſis* (vulgo *the Chicken Pox*) paſſim, tumores quoque pedum urentes, at recedentes brevi.

U N I O.

Nulla fuit *Baroſcopii* elevatio notabilis toto Junio: medio quidem menſe ſtatio humilis, haud exigua tunc ruente Pluvia. A xii. ad xxiii. Aer erat valde craſſus, ac humidus, dum Africus ſæpe afflabat, intercurrente nonnunquam Malacia: Initio autem & fine ſubſolanus. Magna ſub finem Roratio.

ll l ll lll
Pluvia 2. 3. 7. 8. 11. 12. —— 14. 16. 17.
Dig. Dec.
22. 1. 662.

☿ Altitud. maxim. 26. 29. 9. N 1.	}	media 29. 6 $\frac{3}{30}$
—— minim. 13. 28. 7. S 3.		
Dies frigid. 4. 40. E 3.	}	media Therm. Altit. 32 $\frac{16}{30}$
— tepid. 29. 29. E 1.		

Ery.

Eryſipelas & *Variolæ epidemicæ*. Febres intermittentes remittentes præcipue, lentæ, *nervoſæ*, frequentes. *Cephalalgiæ* & Mania paſſim. Tuſſes inter pueros.

J U L I O.

Incipiente Julio ſerena ſatis effulſit tempeſtas; Ventus orientalis iſque velox admodum; a iv. ad x. ſæpe vehemens ſidente Mercurio; inde ad Auſtrum deflectens *Barometrum* uſque depreſſit, *Atmoſphæra* facta nebuloſa, ac humida valde: ſub finem aliquanto reſurgebat flante Favonio. Rara fuit apricitas poſt Diem ſextum, etſi tempeſtas erat æſtuoſa valde.

l — l — l l

Pluvia 7. 9. 11. 16. — 18. 21. 23. 24. 25.

lll Dig. Dec.

27. 28. 31. — 1. 918.

Ventus turbineus & tonitru 7. Nocte E. Fulgura 15. Nocte.

☿ Altitud. maxim. 3. 29. 8. E b N 1.		media 29. 4. $\frac{2}{3}$
——— minim. 25. 29. 0. S. b E 3r.		
Dies frigid. 8. 36. E b N 3.		media Therm. Altitud. 28. $\frac{22}{30}$
— æſtuoſ. 22. 22. Malacia.		

Variolæ multos invadunt. —— Porro toto hoc Menſe Febris putrida, lenta, ſub finem remittens, tandemque intermittens, fuit maxime *epidemica* in hac Regione. Caput, ſtomachus & lumbi laborabant potiſſimum, quaſi ingruentibus *Variolis*, magna cum oppreſſione pectoris, ſuſpiriis & gravi languore: talis forte affectus nomen dedit Febri *varioloſæ* (a) Sydenhamii. Pueri, juniores, fœminæ, infirmiores, hac febre præcipue fuere correpti. Sanguis eorum detractus raro viſcidus erat; Urina cruda plerumque, ac ſubtenuis, (cum cineritia, mucoſa & imperfecta *Hypoſtaſi* ſæpe, quaſi ex polline farraceo (Ὑπόστασις Κριμνώδης Hippocratis:) quo ſedimentum per-

fe.

(a) *Sect.* iii. *capit.* 3.

fectius, eo major ſpes ſalutis effulſit. Lingua, non arida valde, glutinoſo quodam & ſubfuſco obducta fuit Mucore. Sub morbi finem *Diarrhœa*, aut cruenta nonnunquam *Dyſenteria* (præſertim ſi vomitus non fuerat initio arte promotus) urgebat maxime, imo quibuſdam erat exitio. Rubræ autem *Petechiæ*, puſtulæ *miliares*, rubræ; urentes, aut graves erumpentes ſudores, morbum *ſæpiſſime* ſolvebant penitus.

Venæ ſectio raro, niſi morbi initio, profuit; vomitoria vero erant perneceſſaria: *epiſpaſtica* dein frequentia; & gradatim admota, lenia interea *Cardiaca* Cinnabar.; *Paregorica*, ſero Lactis Canarienſi & potione diluta, ſubacida, largius epotis, fuere valde utilia. Quamprimum Coctionis ſigna, urina nempe ſubſidente & remittente Febre, apparebant, cortex peruvianus juvabat apprime. Sin autem ſtatu morbi coma, aut delirium, acceſſerint; opus fuerit exemplo cucurbitulis ſcarificatis, humeris cervicibuſque affixis, ſanguinem detrahere, applicando mox *Epiſpaſtica* pone utramque aurem præcipue, aut capiti deraſo; injecto protinus *Enemate* laxante.

Utcunque lenia purgantia, ex Rhabarbaro potiſſimum, morbi reliquias putridas ſub finem expurgabant percommode; *Draſtica* tamen, aut *Aloetica*, peſtiferos omnino habuerunt effectus: quorum nempe uſu intempeſtivo vim magnam ſanguinis dejectam vidimus, & horrenda excitata tormina: imo poſt *Catharſin*, etſi valde lenem, hauſtus *paregoricus* erat omnino neceſſarius.

Quamplurimi hoc morbo correpti fuerunt, pauci vero periere.

AUGUSTO.

Parum utique pluviæ durante Auguſto; initio quidem & ſub finem aliqua decidit, tunc quoque e madido Noto craſſus influxit & valde humidus aer. A xo ad xxiv. fervida ac aprica tempeſtas, ſubſolano plerumque afflante placide. Haud inſignis erat elevatio, aut depreſſio *Barometri* hoc menſe.

Pluvia

l ll l
Pluvia 1. 3. 5. 6. 9. 24. 26. 27. 29. 31.
Dig. Dec.
1. 002.

Magna ſæpe roratio menſe medio. Tonitru e longinquo ab Occidente 20. 23.

☿ Altitud. maxim. 16. 29. 9. E b N 1.
——— minim. 6. 29. 2. VV N VV 2. } media 29. 6.

Dies frigid. 8. 37. N N VV 1.
— fervid. 23. 18. Malacia. } media Therm. Altitud. $28\frac{8}{30}$

Febris *epidemica* perdurat adhuc s medio autem menſe puſtulæ rubræ, *miliares*, longe erant frequentiores quam menſe proxime elapſo. *Variolæ* mali admodum moris ſæviunt. Scabies jam plurimos infeſtat, eos præcipue, qui ab *epidemica* febre convaluerunt.

S E P T E M B R I.

Hoc menſe ruebant vapores, quos fervor Æſtatis excitaverat, in pluvias nempe graves & perpetuas reſoluti; Aer interim erat maxime craſſus ac humidus: rara apricitas *Barometer* demiſſus valde, vulturnus fere aſſidue a ſecundo die ad decimum ſextum, iſque non raro vehemens; exin ad finem uſque Libs furens ſæpe.

lll l ll lll lll ll ll
Pluvia 2. 4. 6. 12. 15. 16. —— 19. 21.
l ll llll lll
22. 23. ———— 30. Dig. Dec 6. 498.

Procella 8. Nocte. S E b S —— 21. S S VV — 22. VV S VV. Turbo 10. E b N. *AB.* 12. E b S.

☿ Altitudo maxima 3. 29. 5. E b N 1.
——— minima 16. 28. 7. S S E 3. } media 29. $2\frac{14}{24}$

Dies frigid. 23. 42. VV S VV 2.
— tepid. 1. 28. VV 1. } med. Therm. Altit. $32\frac{14}{24}$

Variolæ adhuc malignæ graſſantur maxime cum maculis purpureis, ſæpe etiam nigris, interſperſis: Statu

morbi

morbi puſtulæ nigreſcunt, aut crudo diffluunt *Ichore*. Cruſtæ nigræ diu admodum, etiam convaleſcentibus, adhæreſcunt: *Criſis* in *Confluentibus* difficillima, nec febri ſæpe finis eſt niſi poſt xvii ſæpe non niſi poſt xxi. diem; Vermibus perſæpe ex alvo dejectis. —— (B) febris *epidemica* etiamnum perdurat, rarius autem.

O C T O B R I.

Initio pluvia, tunc apricitas, ſurgente *Mercurio*, derepente autem cecidit: a xv. ad xxiv. Pluvia perpetua. Vento ſubinde ex plagis auſtralibus furente: a xxiv. tamen ad ipſum finem inter boream & vulturnum conſtitit, parca cadente pluvia.

llll *lll* *l* *l*
Pluvia 1. —— 5. 6. 9. 11. 12. 15. 16. ——
ll *ll* *llll* *l* Dig. Dec.
19. 20. 22. 23. —— 26. 31. = 3. 985.

Procella 11. Nocte. S VV — gravis cum fulgure & Tonitru 19. Nocte. S S VV — mane E S E Grando 12. 20. 21. *AB.* 14. N VV 1.

☿ Altitudo maxima 8. 30. 0. Malacia. } media 29. $4\frac{26}{27}$
——— minima 19. 29. 0. S S VV 4. }

Dies frigid. 14. 55. N VV b VV 1. Pruina mane. } med. Therm.
— tepid. 9. 34. S VV 3. } Altitud. $43\frac{18}{27}$

Sæviunt adhuc *Variolæ epidemicæ*, non hic ſolum, ſed undique fere; eæque ſæpe malignæ & atræ, quarum cruſtæ nigræ, diu adhærentes, faciem deturpant maxime.

Febris *ſecundaria* ſolito vehementius urget, ac perdurat diutius; non raro ad vigeſimum uſque diem & ultra, pluresque morti committit. Ad hanc vero arcendam nihil ſucceſſit felicius, nihil optatius, repetitis *Catharticis*, adjecto interdum Calomelane; *Paregoricis* vero interpoſitis ſubinde. Hoc non ſolum in cariſſimis meis Li-

Liberis expertus ſum, ſed in quamplurimis aliis, fauſtiſſimo utique eventu; ſane vix ulla alia Medicina profecit.

Qui vult de hoc argumento plura, adeat epiſtolas viri, dum viveret, undique perdocti, JOANNIS FREIND; nec non illuſtriſſimi RICARDI MEAD, aliorumque doctiſſimorum Medicorum, una conſcriptas: etiamque, ſi non pigebit, quæ & (a) ipſe de hac Re olim diſſerui.

Vix quicquam profecto in his *Variolis* magis funeſtum obſervavi, quam rigores accedentes, aut horrores, in ipſa morbi Ἀκμῆ: Symptomata utique in iſto morbo, iſto tempore, atro ſemper carbone notanda!

Febris lenta, *nervoſa*, jam fere ceſſavit penitus.

NOVEMBRI.

Totus menſis fuit proceſloſus admodum; ac maxime pluvioſus; Libs ſæpe furebat & auſter: hinc *Baroſcopium* ſubſedit plurimum. Maximæ ſunt inundationes undique.

I ll lll llll l ll ll ll l
Pluvia 1. 2. — 4. 6. 7. 8. 9. 11. — 13. — 16.
ll I lll llll ll ll l Dig. Dec.
18. 19. 20. 23. 24. 25. 26. 27. 30. — 6. 333.

Procella 2 S S VV —— 6. Nocte. S VV —— 18. & 19. Nocte. S VV —— 24. Nocte. S b VV —— 27. multo mane VV N. VV. Magnum lumen boreale 5. H. x. p. m. VV N VV 1.

♉ Altitud. maxim. 22. 30. 2. VV N VV 1.
—— minim. 25. 26. 7. S VV 3. } media 29. $6\frac{26}{29}$

Dies frig. 21. 56. N VV 1.
— calid. 3. 40. S S VV 3. } media Therm. Altit. $49.\frac{14}{29}$

Variolæ epidemicæ adhuc: —— Febricula *catarrhalis* cum

(a) *Act. Philoſoph. Anglic.*

cum importuna Tuſſi, *levi Dyſpnœa*, *Anorexia*, Languore & doloribus *rheumaticis*, ſævit paſſim; cum autem ſolito vehementior eſt, in notham abit pleuritidem, peripneumoniam: at ex facili abigitur plerumque miſſione Sanguinis, ac *Emetico* leni; unum, alterumve, poſtea applicando *Epiſpaſticum*, & tunc exhibendo diluentia, blanda *Sudorifera*, *Papaverina*, &c. inter quæ, Sp. Volat. Oleoſ. —— C. C. Elix. Aſthmat. ex ſero Lactis Canarienſi diluto, tepido, profuerunt maxime.

D E C E M B R I.

Perduravit nimboſa valde & pluvia tempeſtas diem adúſque decimum Decembris, libanoto fremente; inde vero fortis ab Oriente ventus *Mercurium* erexit plurimum, ſudo nonnunquam conſequente: a decimo nono deflexit rurſus ad Auſtrum per aliquot dies, & multa pluvia cecidit. Ad finem menſis apricitas. Aer per totum craſſus maxime & humidus, ac ſolito tepidior, nempe ut in ſuperiore menſe fere.

ll ll ll lll ll l
Pluvia 1. — 3. — 5. — 7. — 9. 11. — 15. 18.
ll ll ll Dig. Dec.
— 20. 21. 23. 24. 25. 28. — 4. 180.

Grando vehemens 3. a. m. Nix. 16. E N E 1. Gelu 15. 16. Procella 3. Nocte. S VV — 5. S S VV. Permagnus Maris Æſtus 8. S S VV 3.

☿ Altitud. maxim. 16. 30. 2. E N E 1.
——— minim. 1. 29. 0. S VV 3. } media $29.6\frac{2}{34}$

Dies frigid. 16. 63.
——tepid. 8. 44. S E 2. 1. } media Therm. Altit. $51.\frac{27}{30}$

Tuſſes, Febris *catarrhalis* & *Variolæ* adhuc *epidemicæ*: Mania ſolito frequentior.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXIX.
Dig. Dec.
33. 055.

Notæ breves.

(A) Haud raro equidem notavi, verno præſertim tempore, glaciem, etſi *Termometrum Hauksbeiannm* ſuit ad 55. ſolum; media autem Hyeme nullam, cnm tamen ad gradum 65. & ultra deſcenderit: quod quidem, Februario elapſo, diem inter decimum ſeptimum & vigeſimum primum contigit; tunc enim vix ulla, vel leviſſima, glacies erat, quamvis *Atmoſphæra* erat valde frigida, ventuſque fortis ab Oriente ſpiritum *Termometri* depreſſerat ad 67. uſque —— Notante clariſſimo Cyrillo Act. Philoſoph. Anglic., N°. 424. & 450.; cum ſpiritu Therm. Hauksbeian. eſt ad 55. tantum, gelu adeſt Romæ plerumque. —— (*a*) Gradus ædeo frigoris, quo glacies producitur, non videtur fixus & certus: quod ſane haud leve Argumentum eſt Congelationem non a ſola Privatione Motus, aut Caloris, pendere (*b*).

(B) Annon humida calidaque temperies Aeris, Æſtate prægreſſa, fibras relaxando plnrimum Sanguinem atque lympham ad lentorem nimium diſpoſuerat? Olea vero ſaleſque corporis ad Acrimoniam juſto majorem? Idque præcipue cum & iſtis acceſſerit *Atmoſphæræ* preſſura ſolito plerumque minor? Eſtne ergo manifeſta ſatis febris hujns, & *Variolarum* malignarum, una graſſantium, cauſa?

Per talem *Atmoſphæræ* conſtitutionem Morbi contagioſi haud dubio propagantur maxime, tunc enim latrinæ, mephitides & putrida omnia, longe pejus fœtent: imo Animalium Carobubula ſcilicet aut ovilla, longe citius corrumpitur quam ſicco durante, ac frigido, aere, qui impura & morbida *Effluvia* excitat altius diſſipat-

C que.

(a) Vide *Prolegom.* p. xvi
(b) *Ibid.* p. xiii.

que. Cum vero circumvolitent, imo quaſi terræ ſuperficiem circumvallent, quantitate multo majore hauriuntur, non ſolum ipſo cum ſpiritu, ſed & per omnes etiam corporis *Poros*: neque enim jam *Atmoſphæræ* pondus idoneum, & debita fibrarum vis, ſatis valide impellunt humores aut contagia propellunt; quo plus virus autem excipitur, eo pejore edit effectus. Frigida contra, vel procelloſa, tempeſtas, aut contagem arcet, aut peſtilentem diſpellit auram.

Quinetiam perdurante Aeris conſtitutione calida, ac humida, humores ipſi corporis lentorem nimium contrahunt & acrimoniam: unde contagii vim tunc accipiunt promptius. Multum utique facit inſtans ſanguinis ſtatus ad promovendum, aut arcendum veneni effectum. Hunc Vipera mordet, aut rabidus canis, illumque itidem; alterum cita mors abripit, alter vix quidem ægroteſcit. Hinc hyberna frigora non ſolum febribus contagioſis obſtant, quatenus aerem faciunt puriorem, ſed & fibras fluidaque corporum noſtrorum corroborando minus obnoxia peſtilitati reddunt: atque ideo quoque medicamen, quod hoc efficere poteſt, quale quidem eſt cortex peruvianus cum *Alexipharmacis* idoneis & *Stomachicis*, optimum proculdubio *Prophylacticum* erit. Ego uti ſoleo tinctura quinquinæ cum corticæ aurantiorum Hiſpalenſium & radice Serpentariæ virginianæ ex vino Hiſpanico, aut ſpiritu vini Gallſci.

CON-

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXX.

JANUARIO.

INCIPIENTE Anno inſignis *Barometri* altitudo ſudum fecit Cœlum &, Borea aſſidue perflante, frigidum: *Atmoſphæra* interim fuit tenuis & ſicca, ac nonnumquam glacialis quædam nebula omnia gelu quaſi incruſtabat, die duodecimo potiſſimum. Sub finem menſis, vergente ad Occaſum decidit *Mercurius*: ad ipſum vero finem reſurgebat, quod Serenitatem reduxit & gelu:

Pluvia 14. 17. 20. —— 24. 27. $\overset{l}{\overline{28}}$. 29. Nix 4.
Dig. Dec.
♒ o. 666.

☿ Altitud. maxim. 10. 30. 6. E N E 1. } media 30. 0. $\frac{5}{30}$
—— minim. 28. 29. 4. S VV 3.

Dies frigid. 12. 70. Malacia. } media Therm. Altit. 59
— tepid. 28. 52. S VV 3.

FEBRUARIO.

Durante Februario ventus ab Occidente, aut meridie, frequens pluviam demiſit & *Baroſcopium*; exeunte autem menſe Aquilo Glaciem, grandinem, nivem, miro quodam modo; pulchra nempe apricitate intercur-

rente ſubinde, maxima cum aeris tenuitate & ſiccitate, induxit: delabente tamen uſque *Barometro*.

lll *ll* *l* *l*

Pluvia 2. — 4. — 6. 8. 11. 13. 16. 18. 20.
Dig. Dec.

Nix 8. — perpetua 27. Grando 14. 24. — 2. 315.
Lumen boreale permagnum 23. H. 9. p. m. N b E. 1.

☿ Altitud. maxim. 1. 30. 1. E b N 1. — minim. 27. 28. 8. E N E 2. } media 29. $5\frac{23}{29}$

Dies frig. 1. 66. E b N 1. — tepid. 20. 48. W 1. } media Therm. Altit. $52\frac{15}{28}$

Variola adhuc *epidemicæ*, ſed diſtinctæ, & raro mortiferæ: pleuritis & Peripneumonia paſſim. Morbi colici graves ſub finem menſis, ab eadem forte (A) cauſa, quæ fuit Pleuritidis; utriſque enim Miſſio Sanguinis profuit maxime; Cruorque æque viſcidus ex colicis, ac ex *Rheumaticis*, aut Pleuriticis effluxit. Lenia tantum & *antiphlogiſtica Purgantia* juvabant, nocebant, prorſus *Draſtica* & medicamenta calidiora; imo horrenda ſæpe excitabant tormina, ac urinam ſupprimebant penitus: *Clyſmata* utique & fomenta emollientia inveni utiliſſima.

M A R T I O.

A quarto Martii die Octavum aduſque auſter nimboſus Mercurium maxime depreſſit, plurima ruente pluvia; inde ad decimum quintum nulla, niſi decimo, afflante plerumque Favonio: tunc cadente rurſus Barometro pluvia quoque deſcendit uſque ad vigeſimum primum: ſub finem vero reſurgebat Barometro, licet ventus variabat quotidie.

Pluvia

ll ll l l lll ll ll ll
Pluvia 3. 4. 5. 6. 7. 10. 15. 17. 18. 19.
ll l Dig. Dec.
— 21. 25. 26. 28. 29. Grande 5. 23. — 3. 432.
Levis *AB*. 9. H. 11. p. m. Malacia. Procella graviſque pluvia 6. ſera Nocte. S S VV.

☿ Altitud. maxim. 31. 29. 9. N 1. } media 29. $4\frac{12}{31}$
——— minim. 7. 28. 5. S b VV 3.

Dies frigid. 1. 63. N N VV 1. } media Therm. Altitud. $42\frac{22}{30}$
— tepid. 13. 42. Malacia.

Variola adhuc *epidemicæ*, ac Ruri maxime. Morbi colici graves paſſim; necnon Peripneumoniæ affectibus *nervoſis* ſtipatæ, ſub finem menſis præcipue.

A P R I L I.

Ab ipſo initio Aprilis ad decimum octavum diem varia fuit cœli facies ac tempeſtatis, variante paululum ſubinde *Baroſcopio*: tunc ſubſolani afflatus nubes diſpulere & pluviam, *Atmoſphæra* quoque ſicca eſt & tenuis valde.

Malacia interfuit frequens hoc menſe, plurimo tum noctu decidente rore.

l l l ll ll Dig. Dec.
Pluvia 3. 7. 9. 11. 13. 16. — 18. — 1. 258.
Tenuis glacies mane 20. E b N 1. Levis *AB*. 1. Malacia — 2. VV N VV 1.

☿ Altitud. maxim. 20. 30. 1. E b N 1. } media 29. $7\frac{10}{29}$
———minim. 17. 29. 3. VV S VV 3.

Dies frig. 4. 52. N VV b VV 2. } media Therm. Altit. $43\frac{6}{29}$
— tepid. 28. 37. Malacia.

Morbus colicus & *Variolæ* adhuc paſſim. Febres *nervoſæ*, remittentes, intermittentes, levi ſæpe delirio accedente, frequentes. Tumores capitis *eryſipelatoſi*, medio præſertim menſe, ſub finem, tuſſes, pleuritides, peripneumoniæ, & veræ, & nothæ.

M A J O.

Fremuit ab Oriente, aut Septentrione, ventus, accedente magna *Atmoſphæræ* ſiccitate, donec octavo die, ſtagnante aere, pluvia decidit: ab undecimo ad viceſimum incerta admodum & pluvia tempeſtas, declinante *Barometro*, humidoque facto aere; dehinc, etſi pluvia fuit parca, tempeſtas haud aprica ſequuta eſt.

Pluvia 8. 11. 13. 14. 15. 17. 18. 19. 23. 25. 28.
Dig. Dec.
1. 604.

☿ Altitud. maxim. 1. 29. 8. E b N 3. } media 29.9 $\frac{7}{30}$
—— minim. 19. 29. 0. S 2.

Dies frigidiſſima 3. 46. N b E 2. } media Therm. Altitud. 61 $\frac{28}{30}$
— tepid. 31. 30. N VV 1.

Febres intermittentes & remittentes cum profuſis ſudoribus jam graſſantur, quibus, in paroxyſmis accedit ſæpiſſime aut delirium, aut *Diarrhœa*, hæ, vel ex levi errore, in continuas malignas *nervoſas*, tranſibant haud infrequenter. Crebræ quoque hoc menſe fuere febres *rheumaticæ*, pleuriticæ, peripneumonicæ; facile autem & abunde (B) expectorabant ſputa flava, ſubrubicunda, eaque brevi *judicatoria*; adeo ut, niſi ipſo morbi initio, venæ ſectionem, ſaltem repetitam, haud deſiderarent.

J U N I O.

Prævaluit hoc menſe ventus occidentalis, nunc ad Auſtrum, nunc ad Septentrionem flectens; & medio & exeunte Junio aer valde humidus: nulla fuit notabilis *Barometri* elevatio hoc menſe.

Pluvia 6. — 9. 10. 11. 12. 15. 17. 18. 24.
Dig. Dec.
26. — 28. 1. 715.

♉ Altitud.maxim.1.29.8. N VV 1.
—— —— min m.15.29.1.S VV 1. } media 29. $5\frac{16}{30}$

Dies frigid.10. 41. VV N VV 1.
— calid.28.28. Malacia. } media Therm.Altit. $38\frac{3}{30}$

Jam fere vaneſcunt penitus febres συνεχές: vix ullæ niſi de languore virium querelæ, quod inter omnes.

J U L I O.

Spiravit uſque ab Occidente ventus, is vero lenis, & paulo magis vergens ad Auſtrum, toto Julio, Malacia ſæpe interveniente: eadem pene, quæ a ſuperiore menſe, tempeſtas, ni quod *Atmoſphæra* magis humida eſſet, tepida & nebuloſa, ſub finem menſis præſertim.

Pluvia $\overset{l}{\overline{1}}$. $\overset{llll}{\overline{7}}$. 8. 10. 16. 25. —— $\overset{l}{\overline{28}}$. $\overset{lll}{\overline{29}}$. 31.
Dig. Dec.
2. 050.

Tonitru e longinquo 1. fulgur & tonitru cum graviſſima pluvia, 7. VV. 1.

♉ Altitud.maxim.15.29.9. Malacia.
——— minim.29.29.3. VV S VV 2. } media 29. $6\frac{2}{31}$

Dies frigid.2.40.NN VV 3.
— calida 22. 27.Malacia. } media Therm.Altitud. $31\frac{17}{31}$

Variolæ mali admodum moris per totam fere cornubiam: maximæ de languoribus querelæ undique, ac plurimi *hyſterici* & *hypochondriaci* paroxyſmi. Exeunte menſe icterus frequens valde, ac plures febres lentæ; aliquæ *miliares*. Jam lues bovina graſſatur.

A U G U S T O.

Ab initio Auguſti ad diem decimum ſeptimum ventus fuit varius, plerumque vero ab Occidente, tunc ortus eſt Aquilo, ſudo conſequente cœlo: inde Boreas, aut vulturnus ad ipſum finem. Aer fuit hoc menſe humidus ſæpe & nebuloſus: a decimo ſeptimo tamen ad viceſimum tertium ſatis ſiccus.

Pluvia l 1. 6. 9. ll 14. 15. 23. ll 26. 27. 20. lll 30.
Dig. Dec.
— 1. 538.
Magna *AB*. 28. E 2. fulgur & tonitru e longiquo 26.

☿ Altitud. maxim. 18.30.0. N 1. } media 29. 6.
——— minim. 26.29.2. S. S E 2.

Dies frigid. 24.39. E N E 1. } media Therm. Altitud. $28\frac{30}{31}$
— calid. 12.22. Malacia.

Morbus regius frequens etiamnum cum febricula & gravi nonnumquam *Hemorrhagia*, *Variolæ* adhuc in vicina cornubienſi, perpauci aliter morbi.

S E P T E M B R I.

Multa pluvia decidit inter quartum & decimum quintum diem Septembris, vento interim variante quotidie; poſt id tempus Eurus fere perpetuus, ac pluviæ parum, quamvis cœlum fuit plerumque nubilum - & aer ſæpe valde humidus. Maxima roratio a decimo ſeptimo ad viceſimum quartum.

Dig. Dec.
Pluvia 4. l 5. — ll 10. ll 11. l 12. — 15. 26. — 2. 068.
Levis *AB*. 24. E b S 1 | — 27. N N VV 1. — magis locidum 26. Malacia.

☿ Altitudo maxima 18.30. 0. E 1. } media 29. $5\frac{23}{19}$
——— minima 11.28. 8. S VV 3.

Dies frigid. 18.45. Pruina. } med. Therm. Altitud. $34\frac{14}{29}$
— tepid. 9. 34. S VV 3.

Plures *Apoplexia* & *Paralyſi* correpti ſunt: Mulieres multæ tumore crurum *eryſipelatoſo* vexantur: Tuſſes & Coryzæ ſub finem frequentes.

O C T O B R I.

Perflavit diem aduſque octavum ventus Orientalis violenter, quarto autem & quinto vehementiſſime; adeo ut

ut omnes fere arbores, ictas quaſi fulmine, foliis ſpoliaverit; imo plures evertit funditus. Poſtea multo lenior ab Occaſu, aut Meridie, ſucceſſit ventus, finem aduſque durans, multa interim ruente pluvia. (C) Tantos excitavit vapores procella menſis Initio, ut reddita eſſet inde Atmoſphæra maxime humida; frondes arborum guſtu valde ſalſas deprehendi ad tertium & ultra a litore lapidem: adeo mare perturbavit.

l l ll l ll lll ll
Pluvia 6. 7. 8. — 10. 12. 14. 17. 18. — 23.
ll ll Dig. Dec.
— 25. 28. — 30. = 3. 372.

Procella 3. E 4. — 4. E 4. — 5. E b N. 4.

☿ Altitud. maxim. 16. 29. 8. W 1.
—— minim. 5. 29. 1. } media 29. $4\frac{8}{30}$

Dies frig. 6. 53. E 3.
— tepid. 15. 38. Malacia. } media Therm. Altit. $41\frac{5}{20}$

Multæ tuſſes & affectiones *rheumaticæ* toto hoc menſe, ac fere ſine febre. Morbi colici, *Diarrhœa* plerumque comitante, quamplurimos invadunt; at longe vehementius cum ſine *Diarrhœa*. Aſthma, & notha pleuritis, paſſim.

N O V E M B R I.

Initio menſis horrida tempeſtas; primo die fulgur cum tonitru vehemens, graviſſima ruente pluvia, Libs porro ſæviſſime perfurebat; ab octavo autem magis læta rerum facies, *Mercurio* reſurgente, ac Favonio flante: decimo ſexto tamen Libs recurrit nimboſus & pluvius admodum. Aer interim maxime humidus. A viceſimo ſexto Septentrio perpetuus, qui *Barometrum* reddit elatum valde, aeremque ſiccum, accedente gelu.

lll ll ll ll llll l
Pluvia 1. — 3. — 5. 6. 8. 10. 11. 15. 17. 18.
ll ll l Dig. Dec.
19. 20. 21. 22. 23. 27. = 4. 480.

Pro-

Procella 1. S W 4x. — 2. S W 4x. — 3. S W b S 4x. — 17. S W 4. Nix multa 25. p. m.

♉ Altitud. maxim. 30. 30. 4. N 1. } media 29. 7.$\frac{3}{29}$
—— minim. 3. 28. 9. S W b S 4x. }

Dies frigid. 30. 65. N. 1. } media Therm. Altitud. 48.$\frac{28}{29}$
— tepid. 22. 41. W 1. }

Morbi colici plures cum affectibus *rheumaticis* Gravedines & *Catarrhi* frequentes: *Synochus* putrida paſſim.

DECEMBRI.

Permagna fuit *Barometri* Altitudo menſe Decembri, Septentrione, borea, aut euro, afflantibus aſſidue.

Incipiente menſe rigidum gelu, tunc quoque, ac ſæpe poſt, ſerenitas: a vigeſimo primo ad finem uſque aer valde humidus, pluvia ſubinde cadente.

Pluvia 8. 10. — 12. $\overline{16}^{l}$. 23. $\overline{25}^{ll}$. $\overline{26}^{ll}$. — 28. 31.
Dig. Dec.
— 1. 190.

♉ Altitud. maxim. 3. 30. 5. N b E 2. } media 30. 0.$\frac{21}{18}$
——— minim. 23. 29. 5. S S E 2. }

Dies frigid. 2. 68. N N E 1. } media Therm. Altitud. 58.$\frac{24}{28}$
— tepid. 27. 50. Malacia. }

Colica fuit frequens hactenus, *Rheumatiſmi* porro cum inflammatione multo majore, quam antea: Tuſſes ſiccæ, laborioſæ cum tumore faucium: Peripneumonia paſſim, ſub finem vero menſis præcipue. Febres lentæ, *nervoſæ* per viciniam, at in oppido rarius.

Tota pluviæ quantitas, quæ hoc Anno decidit, fuit
Dig. Dec.
25. 698.

No-

Notationes aliquæ.

(A) Nihil ſane in artem medicam peſtiferum magis unquam irrepſit, quam generalia quædam nomina morbis imponere, iiſque aptare velle generalem quamdam medicinam. Ita videlicet omnis dolor ventris morbus colicus nuncupatur protinus; indito ſic nomine, quid ultra empirici, balatrones, id genus omne, quam arcanum quoddam porrigere, aut *Pharmacopœiæ* cujuſdam Indicem evolvendo, quærere quid ibi ad colicem? Quid inde? Elixir Salutis, Tinctur. ſacra, *Pil.* Coch. min. vel e Duob. aut tale quid, exhibetur illico; ſeu inflammata ſint inteſtina, ſeu conſtricta *Spaſmo*; unde ſæpe toxica potius, quam remedia, fiunt. —— Prudentis autem eſt Medici primo æſtimare morbi cauſam, eumque deinde ſolvere tentare. ——— Adeo nimirum ubi ſævit abdominis dolor vehemens, fixus, pulſans; & acris calor adeſt, pulſuſque velox & tenſus, non protinus exhibenda ſunt acria *Cathartica*; quo plus enim proceditur, *draſtica* urgendo *Pharmaca*, eo vehementius furit morbus, donec ſupervenit tandem *Ileos* crudelis, *Sphaceluſque* demum lethalis. Sed ante omnia, ſanguis mittendus eſt, nec parce nimis: poſt enim alvus vel leni reſpondebit *Cathartico*, obſerata ſecus validiſſimo. Ubi vero pituita tenax & acida dominatur, & colicos producit dolores, res longe aliter ſe habet.

(B) In morbis utique pulmonariis, ubi excreatio facilis & expedita eſt ſatis, adeo non juvat ſanguis miſſio, ut eam ſæpe ſupprimat omnino: nullo ideo modo indicatur ex uſu fore, niſi evidens adſit *Plethora*, aut vehemens aliquis dolor, aut *Diſpnœa* gravis, aut ſinceri ſanguinis ſputum, urgeat. Audi comm Senem; Πτύελον χρὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν Ἀλγήμασι τοῖσι περὶ τὸν Πλεύμονα καὶ τὰς Πλευρὰς, ταχέως τε ἀναπτύεσθαι καὶ εὐπετέως: Hippocrat. Prognoſtic. vide & ibidem paulo infra: porro

ro Coac. Prænotion. 13. Sect. de pleuritide & peripneumonia, ex editione Dureti: perpende etiam, quæ Ballonius in Epidemic. de hac Re optime conſcripſit; ſi is non eſt, quæ ex eo & Dureto diligenter congeſſit Baglivius. Appendic. ad pleuritidem. Tyroni certe medico conſulo, ut non audeat tractare pectoris morbos, antequam iſta probe perlegerit.

(C) Plures utique vapores excitat procella quam vel Sol ardentiſſimus, potiſſimum ſi a mari venit: hinc poſt procellas graviores Atmoſphæra plerumque redditur nebuloſa valde, & graves corruunt pluviæ; condenſatis ſcilicet modo vaporibus, quos vehementia tempeſtatis diſperſerat undique.

Minutiſſime quidem aquarum particulæ, ſub forma vaporis, per aerem diffuſæ ſe mutuo fugere videntur, at frigore condenſatæ, vel adverſis concurrentibus ventis congeſtæ, aut montibus impactæ obſtantibus in mutuos amplexus ruunt & decidunt illico.

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXX.

JANUARIO.

CUM novo Anno frigidiſſima Tempeſtas invaſit; omnia conſtricta gelu, nive omnia plena! Aſperam autem lenivit brumam continua fere & pulchra ſerenitas. Venti aquilonares dominati ſunt per totum

Ja-

Januarium, perdurante ad finem uſque rigidiſſimo gelu; aer interea fuit valde purus & ſiccus. Exeunte menſe (A) *Barometer* decidit plurimum, quod demirabat utique; quoniam ex iiſdem plagis flare perſtabat ventus: hoc vero accidebat forſan ob copias nivis aliis in locis delapſæ.

Nix 2. $\overset{l}{\underline{3}}$. $\overset{l}{\underline{4}}$. 5. $\overset{ll}{\underline{24}}$. 26. Grando nivoſa 30. 31. Imbres 11. 12. = Dig. Dec. 0. 622.

Forte vix dimidium nivis collectum fuit; Nix nempe in excipulo congelata, ibique reſtans, locum haud dedit ſuccedenti, adeo ut plurima eſſe difflata.

♉ Altitudo maxim. 12. 30. 3. N E 2. } media 29. 9. $\frac{2}{12}$
——— minim. 28, 29. 1. N 1. }

Dies frigid. 31. 76. N 2. } media Therm. Altit. 66. $\frac{9}{12}$
— tepid. 21. 58. Malacia. }

Sævit morbus colicus uſque cum acerbo ſæpe dolore *Rheumatico*. Tuſſes ſiccæ, laborioſæ, & acceſſiones graves *Aſthmaticæ*, frequentes, cum tumore faucium *anginoſo* ſæpiſſime: his maxime profuit *Hydromel* tepidum, ſerum lactis *Canarienſe* dilutius cum Elix. Aſthmat. aut Pil. Mathæi; interpoſito nonnumquam Oximelite Scillino & applicatis humeris cervicibuſque *Veſicatoriis*. Cruciavit plurimos plurimum Arthritis. Variolæ paſſim in cornubia.

F E B R U A R I O.

Initio Februarii reſurrexit *Mercurius*, ac frigus remiſit; octavo & nono, ab auſtro procella *Barometrum* depreſſit plurimum: a decimo octavo ad finem uſque venti Septentrionales nubes abegerunt, nulla omnino decidente pluvia; ſurgente iterum *Baroſcopio*.

Pluvia

Pluvia 3. 4. 10. 11. 13. 14. 15. 16. 18.
ll ll ll ll l

Dig. Dec.

Nix 20. Grando gravis 1. = 1. 706.

Lumen boreale parvum 19. H. 10. p. m. N b E 1.

☉ Altitud. maxim. 2. 30. 3. E N E 1. } media 29. 6. $\frac{11}{17}$
——— minima 9.28.9. S S E 4.

Dies frigid.1.73.N N VV 1. } media Therm. Altit. 57 $\frac{17}{27}$
— tepid.10.53. VV 1.

Tuſſis *Aſthmatica* frequens adhuc. Pleuritides & Peripneumoniæ haud paucæ. Morbus *anginoſus* (*the Strangles* dictus) inter Equos ſævit plurimum.

M A R T I O.

Statio *Baroſcopii* toto Martio fuit valde ſublimis, ventus ferme aſſidue borealis, malacia tamen ſæpiſſime intercurrente: aer purus & maxime ſiccus, exeunte menſe præſertim: Pluvia parca admodum, at pulchra plerumque ſerenitas.

Dig. Dec.

Pluvia 4. 12. 18. 27. = 0. 140.

☉ Altitud. maxim. 2.30.4. Malacia. } media 30. 0 $\frac{21}{31}$
——— minim. 12.29.7. Malacia.

Dies frigid. 1, 62. N b VV 1. } media Therm. Altit. 50 $\frac{6}{31}$
— tepid.14.45. N N VV 2.

Tuſſes adhuc & angina valde frequens inter Equos. Graves arthritidis Paroxyſmi, ſævi quoque *Rheumatiſmi*.

(B) Pleuritides, Peripneumoniæ, Pleuro-peripneumoniæ; Tuſſes, ſiccæ, aſthmaticæ, laborioſiſſimæ, ſunt valde *epidemicæ*; perparce admodum expuunt Ægroti, anhelant maxime; multi moriuntur.

A P R I L I.

Boreas iſque ſæpe velox valde a proximo ad duodecimum diem Aprilis perflavit; Tempeſtas interea fuit ad-

admodum ſerena &, pro Anni tempore, frigida maxime & ſicca; a decimo tertio ad viceſimum Libs, aut Favonus pluvia cadente & *Mercurio*: recurrebat dein ad Orientem ventus, viceſimo ſecundo & tertio valde procelloſus, magis poſt vergebat ad Auſtrum, humeſcente *Atmoſphæra*.

Pluvia 13. 15. 16. 18. 19. 23. 24. 26. 28. Dig. Dec. = 1. 254.

Gelu 7. 10. 11. Tonitru 18. Permagna *AB*. 26. 10. p. m. N VV. 1.

♉ Altitud. maxima 7.29.9. E N E 3. } media 29.5.
——— minima 16.28.8.S S VV 3.

Dies frigid. 10.62. N E b N. 2. rigidum gelu. } media Therm.
— tepid. 28.43. E S E 2. ——— Altit. $48\frac{21}{28}$

Jam morbus inter equos evaneſcit. *Variolæ* paſſim: Pleuritides & Peripneumoniæ frequentiſſime ſæviunt, ob humorum tenacitatem & difficilem excreationem morbus evadit valde periculoſus: ubi vero expuitur facile, brevi ſedatur; præcipue ſi ſputa miſta ſunt ruſo quodam Sanguine: Spumantia ſane & aquoſa minime laudo.

M A J O.

Hoc menſe ſubſolanus, aut vulturnus, flabant majore ex parte, Libs aliquando, Æurus ſæpius; ad finem vero fremebat aquilo: a decimo nono ad triceſimum primum aer erat maxime ſiccus.

Pluvia 4. 5. 6. 8. 10. 16. 17. 22. 24. = Dig. Dec. 0. 634

Fulgur & Tonitru 22. 24. Malacia.

Al-

☿ Altitudo maxim.30.30.1.N N E 3. } media 29.7
—— minim.6.29.3.S E 1.
Dies frigid.1.48.S E 1. } media $36\frac{8}{31}$
— tepid.23.28 N VV 1.

Morbi pectoris adhuc. *Variolæ ſporadicæ*; paſſim *Eryſipelas*; Iſchias ſolito frequentior: Tempeſtas autem ut plurimum ſalubris eſt.

J U N I O.

Procedente Junio aer fuit valde ſiccus, ventus ſubſolanus, aut arctous, Malacia non taro intercurrente; ſenſim autem delapſus eſt *Mercurius*. Aerque factus eſt ſenſim humidior. A viceſimo Libs plerumque regnavit, *Atmoſphæræ* temperiem, ut ſolet, reddens humidam valde nebuloſam, atque etiam frigidiorem.

Pluvia 10. 16. — 19. 20. 23. 24. 25. 26. 28. — 2. 148.
(ll over 19, lll over 20, l over 23, ll over 24; Dig. Dec.)

☿ Altitud.maxima 1.30.0.E 2. } media 29. $4\frac{25}{26}$
—— minim.20 29.1. VV S VV 1.
Dies frigid.7.38.N 1. } media Therm.Altit. $32\frac{5}{26}$
— tepid.20.29.

Variolæ epidemicæ æque ſæpe mali moris ſub *Criſin* aut humore crudo plenæ, aut nigram exhibentes faciem. Eryſipelas frequens; cæteroquin menſis fuit ſaluber ſatis.

J U L I O.

Haud notabilis fuit *Barometri* aſcenſus, aut deſcenſus, hoc menſe: ventus inconſtans, Malacia porro interveniebat ſæpiſſime, multo decidente rore: aer utplurimum ſiccus fuit & non raro valde calidus, præſertim exeunte menſe.

Pluvia — 7. 8. 15. 16. 20. — 23. 25. 31. — 1.300.
(ll over 7, l over 15, ll over 20, ll over 25; Dig. Dec.)
Fulgur & Tonitru 31. p. m. 3 S E 1.

Al-

☿ Altitud. maxim. 10. 29. 8. Malacia. } media 29.5$\frac{17}{26}$
——— minim. 31. 29. 0. S S E 1.

Dies frigid. 19. 37. E N E 1. } media Therm. Altit. 27.
— calid. 30. 21. Malacia.

Crebræ adhuc *Variolæ*. Febres intermittentes, tertianæ potiſſimum, ſub finem menſis, ac ruri maxime.

A U G U S T O.

Ventus ab exortu perflavit toto Auguſto fere, initio ad Septentrionem declinans, *Barometro* tamen haud multum ſurgente: ſub finem vulturnus plurimos attulit vapores & pluviam.

Pluvia 1. — 3. 9. 10. 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 31. — 1. 988.

Levis *AB.* 16. N b E 1. fulgur & tonitru 9. — 21. E S E 2.

☿ Altitudo maxima 12. 29. 9. N E 1. } media 29. 4$\frac{12}{30}$
——— minima 26. 29. 0. N E 1.

Dies frigid. 12. 38. } med. Therm. Altit. 29
— calid. 8. 22. N 1.

Sævæ *Variolæ*, & febres *miliares*, rubræ, *epidemicæ*; Tuſſes *convulſivæ* inter pueros.

S E P T E M B R I.

Ineunte Septembri Libs, aut Favonius; ab undecimo eurus fere perpetuus; Malacia frequens autem medio menſe cum roratione maxima: ad initium & ad finem Aer erat valde humidus.

Pluvia 1. 2. 4. 6. 8. 18. 23. 24. 26. 27. 28. — 30.
Dig. Dec.
— 1. 300.

Levis *AB.* 13. Malacia, permagna autem 27. H. 10. Malacia.

☿ Altitud. maxim. 11. 30. 0. E 1. — minim. 27. 29. 2. S S E 2. } media 29. 5. $\frac{19}{25}$

Dies frigid. 9. 42. VV N VV 1. — tepid. 1. 30. S VV 1. } media Therm. Altitud. 52 $\frac{21}{25}$

Variolæ paſſim. Febris *miliaris* cum pravis admodum ſymptomatibus haud infrequens. Choleræ plurimæ.

O C T O B R I.

Principio efflavit Zephyrus, Malacia ſæpe interpoſita; ortus eſt vulturnus undecimo, qui duravit fere ad diem vigeſimum ſeptimum, flante tamen Borea a viceſimo ad viceſimum ſecundum: ad finem Libs infremuit, labente plurimum *Baroſcopio*.

Pluvia 6. 9. 13. (ll) 14. (ll) 15. (ll) 16. 24. (l) 25. 27. 28. (ll) — 30. (l) 31. Dig. Dec. 2. 366.

Fulgur & tonitru 14. Veſperi, Malacia.

Cholera adhuc, febre ſæpe comitante, & non raro eruptione *miliari* ſalutifera: colicus inſuper morbus jam graſſatur.

N O V E M B R I.

Per initia Novembris *Barometri* ſtatio fuit humilis, etſi eurus Zephyro ſucceſſit, qui ſpiravit a quinto ad duodecimum; a decimo tertio ad viceſimum tertium corus, aut Favonius, ſurgente *Mercurio*; inde boreas finem aduſque perflans, nubes diſpulit, aerem ſiccavit plurimum, rigidumque gelu induxit.

Pluvia 1. (l) — 4. (ll) 5. (l) 7. (l) 8. (l) 9. (ll) 10. 14. 18. 20. 22. Nix. 28. Dig. Dec. 2. 356.

☿ Altitud. maxim. 26. 30. 2. N E 3. — minim. 8. 28. 7. S E 3. } media 29. 6. $\frac{2}{19}$

Dies frigid. 30. 66. N N E 1. — tepid. 3. 40. VV 1. } media Therm. Altit. 50 $\frac{10}{29}$

Menſis

Menſis minime morboſus, nihil niſi morbus colicus, iſque fere a *Pomaceo* novello.

D E C E M B R I.

Alta fuit *Barometri* Statio toto fere menſe, flante plerumque cauro, aut Aquilone: Libs vero interdum nubes atque pluviam invexit. Gelu, idque rigidum a decimo nono ad viceſimum ſextum, borea furente; aer interea pro Anni tempore fuit ſicciſſimus.

ll
Pluvia 2. 5. — 8. 10. 13. 15. — 17. 25. 28. — 30.
Dig. Dec.
Grando 7. Nix 26. — 1. 452.

Levis *AB.* 19. N. 1. Procella 13. ſera Nocte. N w.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 2. N N VV 1. — minim. 6. 29. 4. VV b S 2. } media 29. 8 $\frac{2}{28}$

Dies frigid. 25. 67. N E 1. — tepid. 12. 49. VV. N VV 1. } media Therm. Altit. 56. $\frac{12}{28}$

Morbus colicus adhuc *epidemicus*; Gravedines frequentes.

Dig. Dec.
Tota pluviæ quantitas hoc Anno fuit 17. 266. at magna pars Nivis, menſe Januario, amiſſa fuit.

Notationes.

(A) Haud exiguum ſæpe, ac ſubitum, *Mercurii* deſcenſum notavi, cum inſtantis *Atmoſphæræ* facies nulla hujus indicia prodiderit; ſed inquirendo diligentius, aut vehementes imbres corruiſſe, aut fulmina, inter finitimos reperi: unde circumfuſus aer ad æquilibrium reſtituendum illuc ruebat confeſtim.

(B) Ortum duxiſſe videntur hi morbi *inflammatorii* a diuturna frigiditate aeris ac ſiccitate, quæ fibras tenſas nimium & ſanguinem plus juſto denſum effecerant. Notavit olim Hyppocrates, quod aquilonia tempeſtas tuſſes moveat, ac dolores lateris & pectoris excitet, Aphoriſm. v. Sect. 13. Ego vero obſervavi ſæpiſſime, quod quo ſicciora fuere tempora, eo parcior exſcreatio, ac pectoris purgatio difficilior evenit; quod tamen in morbis pulmoneis permagni haud dubio momenti eſt. vix utique fœliciter ſolvitur peripneumonia ſine larga ſputorum ejectione. Nec id magis promovet aliquid quam larga & frequens potatio tepidi alicujus liquoris *antiphlogiſtici*, nitroſi, leniterque detergentis; præcipue poſt debitam ſanguinis miſſionem: quod ſi minus ex voto procedat, gummi ammoniacum, Scillitica, Oleoſa, detergentia, *Mercurialia* idonea, & nonnumquam etiam *Volatilia* adjicienda ſunt. At bibere affatim tepide, imo calide, perpetuum eſſe debet, durante præſertim magna *Atmoſphæræ* ſiccitate: quod & vapore pulmones fovet & rellaxat, & ſanguinem ſatis fluidum conſervat. " Fervida hæc liquorum potio (ait Baglivi) eſt mihi in ſecretis pro diſſolvendis pertinacibus viſciditatibus in pleuritide epidemica & maligna, nec non in aliis pectoris morbis, a tali cauſa pendentibus. "

At ſi nimia fuerit in pulmones deſtillatio, eaque cruda & acris, eam lenire oportet *Opiato* idoneo, quale eſt ſyrupus e meconio, laudanum, elixir aſthmaticum, pilula Mathæi, *&c.* Curſumque humoris avertere debemus *Epiſpaſticis* admotis; idque præcipue ſuris internis, modo magna adſit *Dyſpnœa* & *Anacatharſis* difficilis: ſunt enim ſalutifera maxime. Vel ipſe medicinæ parens abſceſſus ad Tibias ortos in morbis, etiam vehementibus pulmonis utiles pronunciavit: αἱ δὲ Ἀποςάσιες αἱ ἐς τὰ Σκέλεα, *&c.* Hippocrat. Lib. Prænotion. Quantus ſane conſenſus eſt has inter partes ab hoc uno elucet ſatis; quod, qui ex aſthmate veteri tumore pedum hydropico laborant,

aſth-

aſthmate liberentur: ſponte autem evaneſcente tumore, vel arte repulſo, protinus adhelant.

Sed ut in peripneumonicis movere ſputa opportunum eſt maxime, id in ſimplice pleuritide moliri ineptum eſt prorſus. Nihil enim hic æque juvat ac larga, frequens, & matura ſanguinis miſſio, interpoſita quoque multa, diluente, emoliente potione: hæc enim ſanguinem diluit & fovet, dum fibras nimis rigidas relaxat, tandemque coacta reſolvit; præcipue Nitro & Camphora recte aſſumptis; quibus & ſubinde rectiſſime adjungitur Papaveris lacryma, ad compeſcendam nempe doloris vehementiam: huic enim ineſt etiam relaxandi vis maxima; adeoque in omnibus morbis, ex nimia *ſtrictura* (ut methodici loquuntur) ante omnia juvat. Hinc eſt quod rapidum nimis ſanguinis curſum reprimit; & morbidæ materiæ *Pepſin* promovet maxime: hinc vides plerumque poſt Opii uſum ſedimentum in urinis copioſum.

Vera ſane Pleuritis haud magis *Bechica*, *Ecclegmata*, atque id genus alia, poſcit quam Inflammatio Cruris, aut ipſa Podagra: longe profecto magis proficimus Fomentis idoneis; hæc enim ſæpiſſime levant Dolorem, Morbumque evocant. —— Imo in pertinace ac ſævo Dolore Cucurbitulæ, atque etiam ipſæ ſcarificatæ, juvant maxime, aliis vix aliquid proficientibus. Sic Celſus, Capit. de La-
" terum Dolore. Confugiendum ad Cucurbitulas eſt ante
" ſumma inciſa Cute. " Sic Aretæus Cappadox, ἐπιδε-
" λοτάτη γὰρ ἐπὶ τῶν Πλευριτικῶν ἡ ἀπὸ Σικύας Ὠφέλεια
Cap. de Curatione Pleuritid. Quidni & *Epiſpaſtica* quandoque in graviore Caſu admoveantur? Veteres ſane frequenter Sinapi ſuper Pectus imponebant. —— Vivit adhuc & viget bonus quidem ad ſacra miniſter, qui, multis abhinc Annis, Pleuritide ſæviſſima correptus erat. Hunc nihil prælarga, eaque quater repetita, Sanguinis Detractio juvabat, Anodyna & Fomenta parum, brevi recurrente vehementer Dolore: tandem levi Scarificatione facta, leniterque Cucurbitulis extracto Cruore, *Veſicatorium*

D 3 ſu-

ſuperimponi juſſi. Quid fit? intra perpaucas Horas evanuit omnino Dolor, neque poſtea recurrit. Fateor equidem quod Ulcuſcula paulò difficilius ſanarentur; ſed quid iſtud, ubi Mors aliter brevi fuerit pro Remedio?

Quandoquidem ergo tanta ſit differentia Pleuritidem inter & Peripneumoniam, non erit alienum forſan *diagnoſtica* utriuſque Signa deſcribere.

Proprium eſt Pleuritidis incipere a Rigore, quem mox Calor ardens excipit; hiſque confeſtim accedit Lateris Dolor vehemens, pungens, nunc ad Spinam, ad Claviculas ſæpe, nonnunquam ad interiora Pectoris, tendens: dum vero hæc vigent, inſignis adeſt Pulſus Durities, Chordæ admodum tenſæ vibrantis adinſtar. Hæc quidem Pleuritidis Signa *pathognomini* αὐτα prorſus agnoſco; Tuſſis utique, Pace dixerim Galeni, haud raro abeſt omnino.

Peripneumonia, ut ex Hippocrate Celſus, plus Periculi quàm (a) Doloris habet. Pulmonum Gravitas ac *Diſpnœa*, Pectoris Oppreſſio, & Spiritus ex Ore fervens, purulentorumque Rejectio, Febre comitante ac Tuſſi, propria & minimè fallacia ſunt Peripneumoniæ Indicia.

Fateor equidem quod hi Morbi, longe frequentius quam vulgo putatur, aut invadunt una, aut invaleſcenti Pleuritidi Peripneumonia quoque accedit: ideo Riolanus horum conjunctionem rectiſſime nominavit *Pleuripneumoniam*. —— Perpende modo utriuſque Morbi Sedem, ita Rationem ex facili videbis cur hoc evenit ſæpiſſime. Exeunt namque ex *Aorta* ad Angulos pene rectos Arteriæ *intercoſtales*, ex quibus pleuriticæ; exeunt ex eadem ad eundem fere Modum Arteriæ *Bronchiales*, Pulmonis Subſtantiam irrigantes. Jam ergo cum multò abundat Glutine Sanguis, & Vaſa, ſolito magis elaſtica, Humores validiſſime propellunt, Pars magis viſcida Sanguinis, utpote levior ad Aortæ Latera urgetur, dum fluit mobilior purior-
que

(a) Ἀπονίη ἢν μοῦνος φλέγμονη Πνεύμων, ἄπονος γὰρ ἡ φύσις αὐτέου, Aret. Cappad. Capit. de Peripneum.

que per axim canalis; proinde & in Vaſcula Pleuræ & pulmonis, modo deſcripto ab arteria magna producta, impellitur: unde ſanguis maxime craſſus, parumque idoneus harum Arteriarum Ramuſculos permeare, Obſtructiones ibidem ac Inflammationes creat. Quis adeo non videt, ita non mirandam eſſe Peripneumoniam cum Pleuritide conjunctam, ut mirum magis videatur, cur uterque Morbus, eadem urgente Cauſa, non ſemper concurrit ſimul; eoque magis cum Lobi Pulmonum Pleuræ coaleſcant, quod non raro, cætera ſanis, accidit?

In ipſo quidem Initio omnis Peripneumoniæ Sanguis rectiſſime mittitur ex magno Vaſe, per magnum Vulnus, ut Quantitas & Vis ejus minuantur, & Locus adſit Diluentibus; ac ne, dum urget uſque Inflammatio in extremis *Bronchialibus* Arteriis, ipſi etiam Ramuſculi Arteriarum pulmonialium inde compreſſi, obſtructi quoque brevi fierent, unde ſeviſſima oriretur Peripneumonia, jugulans ocyſſime; potiſſimum ſi multæ *Arteriolæ pulmonales* affectæ ſint: quo in Caſu vix aliquid proficiat niſi largiſſima Sanguinis Detractio, imo fere ad Deliquium uſque. —— Pro ratione autem majoris aut minoris, reſpirandi Difficultatis, major, minorve, Cruoris Quantitas emitti debet. Pulſus enim haudquaquam in hoc morbo hujus ſatis fidus eſt Index; quandoquidem ſæpe ob impeditum Sanguinis Curſum mire turbatus: imo qui vix ſentiendus erat ante venæ Sectionem, ſæpe poſt valide pulſat. —— Haud tamen tuto mittitur poſt Diem quartum; utique ſi Sputa ſubflava, rubeſcentia, copioſa, libere rejiciuntur. Vide Notationem (B) Anno MDCCXXX.

Hæc pauca curſim de Pectoris Inflammationibus protuli; qui vult plura, eaque perfecta omnino, perlegat diligenter conſummatiſſimos Boerhaavii Aphoriſmos Capit. de Peripneumonia, *&c.* —— At proh Dolor, dum hæc ſcribo, ad Deos abit Vir immortalis, *quem Sæcula nullæ tacebunt!*

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXXII.

JANUARIO.

MENSIS Januarii Principio afflavit Aquilo, & Sudum fecit, & Gelu rigidum, *Atmoſphæram* quoque maxime ſiccam. Totum hoc pulchrum Ventus a Meridie brevi ſubvertit; imo xv. & xvi. graviſſima ruebat Pluvia, inde Malacia perpetua fere ad Diem viceſimum ſecundum: poſt varia admodum, at plerumque pluvia Tempeſtas, cadente *Mercurio*.

llll *lll* *l* *l* *ll*
Pluvia 8. 11. 15. 16. 17. 19. 22. 23. 24. 25. 26.
l *l* *l* Dig. Dec.
27. 28. 29. = 3. 564.

☿ Altitud. maxima 21. 30. 0 Malacia. } media 29. 6.
—— minim. 27 28. 9. S VV 3.

Dies frigid. 9. 70. N 1. } media Therm. Altit. $58\frac{5}{26}$
— tepid. 26. 50. S VV 2.

Morbus colicus Paſſim: Tuſſes, Raucedines, Gravedines & Tumores Faucium valde frequentes.

FEBRUARIO.

Toto hoc Menſe Ventus occidentalis prævaluit, aliquando ad Septentrionem, ſæpius ad Auſtrum flectens, continua quaſi cadente Pluvia, haud tamen gravi: nullum Gelu:

Pluvia

l l ll l l
Pluvia 2. 4. — 7. — 10. 11. 12. 14. 16. 19. 21.
lll ll Dig. Dec.
— 23. 25. 26. 28. — 2- 924.
Levis *AB*. 7. w 1. Procella . 6. multo mane. S S w 4. — 10. Nocte. S w b w.

☿ Altitudo maxim. 13. 30. 1. VV N VV 3. } media 29. 7 $\frac{3}{29}$
—— minim. 7. 29. 1. VV 1.
Dies frigid. 8. 56. VV N VV 1. } media Therm. Altit. 49.
— tepid. 23. 28. S S VV 2.

Iidem, qui in precedente Menſe, Morbi, at ſeveriores: (A) Tuſſes *convulſivæ* frequentes inter Pueros.

M A R T I O.

Incerta fuit durante Martio Tempeſtas; nunc nimboſa, ſæpe tranquilla, Vento variante ſæpiſſime, plerumque vero e Septentrione. Initio & paulo ante Finem *Barometri* Statio erat ſatis alta, Aerque ſiccus & purus; medio autem Menſe, eoque deſinente, concidebat *Mercurius* & Pluvia multa.

l lll ll ll lll
Pluvia 1. 2. 5. 6. 7. 9. 12. 13. 14. 18. 27. 28.
ll ll Dig. Dec.
— 31. Nix. 10. 11. — 3. 174.
Fulgur & tonitru 28. p. m. procella 2. Nocte w N w — gravis 29. mane, S. E 4.

☿ Altitudo maxim. 4. 30. 2. Malacia. } media 29. 9. $\frac{1}{30}$
——— minim. 30. 28. 8. E S E 3. }
Dies frigid. 21. 64. N b VV rigid. Gelu. } media Therm. 26 1
— tepid. 20. 43. Malacia. } Altitud. 49. 30

Tuſſes & Gravedines adhuc: Pleuritides, *Rheumatiſmi*, Peripneumoniæ; præcipue vero nothæ, ſæviunt paſſim: *Variolæ Sporadicæ*.

A P R I L I.

Barometer haud fuit elatus per totum Aprilem, quamvis Aquilo ſpiravit nonnunquam, ac Malacia interfuit ſæpe: Me-

Medio & Fine Menſis Aer liquidus erat & valde ſiccus: a decimo octavo ad vigeſimum quartum humidus, perflante Auſtro.

Pluvia $\overline{1}^{l}$. $\overline{3}^{ll}$. 7. 10. $\overline{15}^{ll}$. $\overline{18}^{ll}$. $\overline{19}^{ll}$. $\overline{20}^{l}$. 21. 22. 23. $\overline{25}^{ll}$. 27. Dig. Dec. = 2. 196.

♉ Altitud. maxim. 28. 29. 7. N 1. }
——— minim. 25. 29. 2. S b VV 3. } media 29. $4\frac{16}{29}$

Dies frig. 16. 53. Malacia. }
—tepid. 27. 38. E S E 1. } media Therm. Altit. 44

Iidem uſque regnant Morbi: *Variolæ* in Vicinia *epidemicæ*.

M A J O.

Subfrigida fuit *Atmoſphæra* hoc Menſe, a decimo ſexto ad viceſimum ſecundum ſicca valde & ſuda: Ventus tamen ex Plagis auſtralibus *Baroſcopium* depreſſit.

Pluvia 1. $\overline{3}^{ll}$. $\overline{5}^{ll}$. $\overline{8}^{l}$. — $\overline{12}^{l}$. 22. $\overline{23}^{ll}$. $\overline{25}^{l}$. $\overline{26}^{ll}$. — 28. 30. Dig. Dec. = 2. 424.

♉ Altitudo maxima 21. 29. 7. N VV 1. }
————minima 27. 28. 8. S S VV 3. } media 29. $4\frac{20}{31}$

Dies frigid. 21. 50. N VV 1. }
— tepid. 16. 36. Malacia. } med. Therm. Altitud. $40\frac{16}{31}$

Cholera Morbus paſſim; *DiarrhϾ* frequentes.

Ferox Tuſſis plures cruciat Infantes ac Pueros, eoſque ſæpe in Spaſmos adigit.

J U N I O.

Ab Initio Junii ad Diem uſque decimum octavum vix ulla Pluvia, Aer interim fuit maxime ſiccus & purus admodum, at ſæpe frigidulus. A Die quinto ad duodecimum Eurus, aut Malacia: a decimo nono ad vigeſimum ſecundum

dum gravis Pluvia, Zephyro flante; Septentrio autem poſt *Barometrum* erexit. Permagna Roratio hoc Menſe, ſub Finem præſertim.

l llll ll Dig. Dec.

Pluvia 17. 19. 20. — 22. 24. — 1. 270.

☿ Altitud. maxim. 26. 30. 0. N N W 1. } media 29. $6.\frac{5}{29}$
——— minim. 10. 29. 2. Malacia.

Dies frigid. 2. 40. N W 1. } media Therm. Altitud. $31.\frac{12}{29}$
— calid. 28. 26. N 1.

Febres *miliares* compoſitæ & *Rubeolæ* paſſim.

J U L I O.

Ad Principium & ſub Julii Finem Aer fuit valde ſiccus; Ventus enim è Septentrione ſpiravit, ſed lenis admodum: ab octavo autem ad decimum quartum Pluvia multa, flante Noto. Frequens currente menſe Malacia & Ros plurimus.

llll ll lll l l

Pluvia 8. 9. — 11. — 13. — 14. 22. 27. 28.
Dig. Dec.
— 2. 288.

☿ Altitud. maxim. 1. 29. 8. Malacia. } media 29. $5\frac{13}{31}$
—— minim. 12. 29. 0. S S E 2.

Dies frig. 14. 38. S S W 1. } media Therm. Altit. $41.\frac{10}{31}$
— calid. 31. 24. N N W 1.

Tempeſtas maxime ſalubris.

A U G U S T O.

Ineunte & exeunte Auguſto Ventus ab Oriente *Atmoſpæram* ſiccavit plurimum; inter nonum & viceſimum ſextum varius fuit, nunc ſcilicet ad Auſtrum, nunc ad Septentrionem. Parum admodum Pluviæ hoc Menſe decidit, at immenſa Vis Roris.

l Dig. Dec.

Pluvia 9. — 12. 10. 23. — 0. 361.

Al-

☿ Altitud. maxim. 30.29.9. E b N 2. } media 29. 5 $\frac{12}{30}$
———minim. 12.29.2. S 2.

Dies frig. 31. 38. E b N 1. } media Therm. Altit. 28. $\frac{12}{30}$
— calid. 19. 23. S 2.

Diarrhœæ frequentes: Febres intermittentes paſſim.

Morbilli jam ingruunt, Fine nimirum Menſis. Tuſſes plures jam vexant Equos.

SEPTEMBRI.

Diem aduſque decimum Septembris *Mercurii* Statio fuerat ſublimis, Boreas interim ocyus afflans *Atmoſphæram* reddiderat maxime puram: a decimo autem ad viceſimum quintum Libs, aut Caurus, multa cum Pluvia: inde Eurus.

	lll	lll		l	llll					lll
Pluvia	11.	12.	—	15.	17.	18.	19.	21.	23.	27.

Dig. Dec.
= 3. 050.

Procella 26. Nocte. E S E. Tonitru Nocte 12. S W 1.

☿ Altitud. maxim. 2. 30. 1. N E 2. } media 29. 6
—— minim. 13. 29. 0. W N W 2.

Dies frigid. 30. 45. E 3. } media Therm. Altitud. 35
— tepid. 10. 22. S W 2.

Morbilli *epidemici*: —— Angina tuſſiens undique inter Equos (dicta *the Strangles*) quæ plurimos ſuffocat prorſus.

OCTOBRI.

Graviſſima ſæpe & perpetua fere Pluvia decidit menſe Octobri, nimbis ab Auſtro una ſurentibus, plurimum etiam ſubſedit *Baroſcopium*: id vero ſub finem erexit Ventus aquilonius, Aeremque ſiccavit.

	ll		ll	lll		ll	lll	l	ll	ll	llll
Pluvia	2.	—	5.	7.	—	9.	11.	12.	14.	16.	17.

llll	lll	l		lll	l		l	ll	Dig. Dec.
19.	20.	21.	—	23.	24.	—	26.	28.	= 6. 342.

Pro-

Procella 14. p. m. Fulgur & Tonitru 22. mane, S b E 2.

♉ Altitud. maxim 30.29 8. N NE 1 } media 29. 2$\frac{26}{29}$
—— minim. 14. 28.7. S VV 4.

Dies frigid. 31. 52. E b N 1. } media Therm. Altitud. 38$\frac{5}{29}$
— tepid. 1. 34. E 1.

Tuſſes, Coryzæ & *Morbilli* maxime *epidemici*. Jam morbus Equorum ſævit maxime.

N O V E M B R I.

Aer fuit valde ſiccus & tenuis, Ventuſque ab Oriente, aut Septentrione, toto Novembri, iſque à ſexto Die ad decimum furibundus: a viceſimo ad Finem uſque omni mane permagna Pruina & Gelu, dum lenis Aquilo ſpirabat.

Pluvia 1. 2. 10. — 12. 16. — 18. 19. 30.
Dig. Dec.
— 0. 584.

Turbo aquilonalis 6. H. 9. nocturna.

♉ Altitud. maxim. 25. 30. 4. N E b N 1. } media 29. 9.
—— —— minim. 12. 29. 4. E S E 1.

Dies frigid. 29. 63. N E 1. } media Therm. Altit. 55_{30}
— tepid. 1. 48. E b S 1.

Morbilli adhuc, & Morbus epidemicus inter Equos.

D E C E M B R I.

Perſtitit uſque ad decimum Ventus aquilonius, hinc Subſolanus: a decimo ſexto ad Finem uſque Libs, aut Auſter, permulta ruente Pluvia, ac ſubſidente plurimum *Mercurio*. *Atmoſphæra* Initio valde ſicca erat & frigida rigido cum Gelu; a decimo ſexto autem tepida, nebuloſa & humida.

Plu-

ll l lll llll l lll

Pluvia 4. 13. — 16. 18. 19. 20. — 22. 23. 24. 25.

ll l ll Dig. Dec.

26. 27. 29. 30. 31. = 4. 918.

☿ Altitud.maxim. 2.30.2. N E 1.
——— minim.31.28.8. S VV 2. } media 29. 5:$\frac{10}{28}$

Dies frigid. 8.66.N E 2.
— tepida 25.44.S 1. } media Therm.Altitud.51.$\frac{13}{28}$

Tuſſes, Gravedines, Anginæ, valde frequentes. Lues equina adhuc graſſatur, ſed imminuta valde eſt.

Tota Quantitas Pluviæ, Anno MDCCXXXII. Dig Dec.
= 33. 096.

De Pertuſſi *Puerorum*.

(A) Ingens adfert Solamen (*Syndeham*) Venæ Sectio *Pertuſſi* Infantum, in qua Remedia quælibet, Pectori dicata, longo poſt ſe linquit Intervallo: Idem hoc ſentit *Harris* de Morb. acut. Infant. — Oleoſa utique & mucoſa Medicamenta damno prorſus; quippe quæ Morbum augent, non abigunt certe: iis utcunque Praxis vulgata utatur.

Quæ mihi adeo magis eſſe ex Uſu, longa probavi Experientia, ſequuntur. —— Sive evidens *Plethora* adſit, ſive Sputum Sanguine tinctum, Venæ Sectionem præcipio ſemper; idque præcipue, ſi Febricula, quod ſæpe fit, urget, aut Vultus inter tuſſiendum fere nigreſcit: hanc inſuper repeto nonnunquam, pro Ratione ſcilicet Virium & Ætatis. Mox levem moveo Vomitum Syrup. Flor. Perſicor. Oximel. Scillitic. Infuſ. aut Decoct. Ipecacuanhæ. —— Tuſſis enim, partim ſaltem, eſt a Stomacho, ut monuit olim *VValdſchmidt*; nam vix unquam ceſſat Tuſſis *convulſivæ* Paroxiſmus antequam irritans Pituita tenax Vomitu rejicitur: imo tanta ſæpe eſt Illuviei Copia,

pia, ut Vomitionem terve, quaterve, proritare neceſſe ſit.

Solvenda porro ſubinde eſt Alvus, at lenibus tantum utendum eſt *Catharticis*, nempe Rhabarbaro, Mercurio alkalizato, Calomelane. Proluvies namque mucoſa hoc modo expurgatur, adeoque nec *Chylum* inquinat, nec, Vaſa Lactea ſubeundo, Sanguinem. Nocet utique laſſi cta nimium Alvus: nam Febriculam infert, aut Dyſpnœam aggravat maxime. —— Nec ſolum Evacuantibus opus eſt, exhibenda ſunt etiam quæ & Nervos & Stomachum confirmare valent, ac Lentorem Sanguinis attenuare. Hoc Opus abſolvunt optima *Mercurialia*; & Cortex Peruvianus, *Stomachicis* idoneis adjectis. Spiritus interea difficultas & Pectoris Oppreſſio Solutionem Gum. Ammoniac. Expreſſionem Milleped. aut tale quid deſiderant ſæpe; Vehementiam autem Tuſſis interdum compeſcere licet Elix Aſthmat. le Mort. e Syrup. Diacod. quod quidem eſt optimum, ac tutiſſimum, in hoc morbo *Anodynum*. Atqui ſi humor acris admodum in Laringem, aut Pulmones, deſtillat, eum oportet avocare admoto Cervicibus *Epiſpaſtico*.

His cedit Remediis facile hic Morbus, alias ſæpe contumax admodum; nec niſi Tempore & Mutatione Cœli fugandus: decantata ſane Muliercularum *Specifica* (quantum ego unquam obſervavi) meræ ſunt Quiſquiliæ: imo Muſcus pyxidatus, modo ſi quid valeat, propter Vim aſtringentem, adeoque corroborantem, & ad Naturam Corticis Peruviani aliquanto accedentem, valet. Nobile namque hoc Indiæ *Pharmacum* non ſolum lentos attenuat Humores, ſed & totum *Syſtema* Fibrarum confirmat; atque ſic utraque Facultate agendo Febres intermittentes diſcutit. —— Atqui periodica hujus *Pertuſſis* Acceſſio, haud minus certa ſæpe quam vel Intermittentium Paroxyſmus, non multum abeſſe ab earum Indole hunc Morbum indicat: hoc magis etiam probabile videtur, quod uterque morbus eadem plerumque tempeſtate, graſſatur, ab eadem prope cauſa pendet, & iiſdem fere curatur remediis.

CON-

CONSTITUTIO

AERIS, &c.

Anno MDCCXXXIII.

JANUARIO.

INGREDIENTE Anno Pluvia frequens *Atmoſphæram* humidavit, Vapores autem paulo poſt Ventus ab Oriente diſcuſſit, a decimo ſexto ad viceſimum quintum durans, ſurgente *Barometro*. Perpaululum hoc Menſe Gelu, imo exeunte eo Aer erat valde nebuloſus & pro Anni Tempore tepidus.

Procella 7. Nocte. S. Gelu 14. N W 1. — 21. E N E 2.

Pluvia 1. — $\overset{ll}{\overline{4}}$. 5. $\overset{ll}{\overline{7}}$. $\overset{lll}{\overline{8}}$. $\overset{l}{\overline{9}}$. 15. 22. $\overset{lll}{\overline{29}}$. 30. 31.
Cig. Dec.
2. 384.

Altitud. maxim. 24. 30. 2. E — minim. 8. 29. 3. S VV 3. } media 29. $7.\frac{10}{31}$

Dies frigid. 21. 62. E N E 2. — tepid. 28. 47. S 1. } media Therm. Altitud. $51.\frac{29}{31}$

Tuſſes, Coryzæ, *Morbili* frequentiſſimi.

FEBRUARIO.

Flavit ab Occidente Ventus toto Februario, ad Au-

Aer

ſtrum vergens ſubinde, non raro etiam ad Septentrionem: Aer interea fuit humidus & algidus, at non æque craſſus ac elapſo Menſe.

$\overset{ll}{\bar{1}}$ — $\overset{l}{\bar{4}}$ — $\overset{ll}{\bar{6}}$. $\overset{l}{\bar{7}}$. 8. $\overset{l}{\bar{11}}$. 14. 17. — $\overset{lll}{\bar{20}}$. $\overset{llll}{\bar{22}}$.

Pluvia (above) $\overset{ll}{\bar{24}}$. — $\overset{l}{\bar{28}}$. = 3. 734. Dig. Dec.

Procella 1. Nocte. S w. Levis *AB*. 2. H. 10. N N w 1.

♉ Altitud. maxim. 15. 30. 0. N N VV 1. } media $29.6\frac{10}{22}$
—— minim. 4. 29. 2. S VV 2.

Dies frigid. 10. *60*. N VV 1. Gelu & maxima Pruina. } media Therm. Altitud. $53\frac{12}{16}$
— tepid. *7. 49*. S S VV 2.

Morbilli plures Infantes Pueroſque peremerunt; declinantes nempe Morbo, quaſi Peripneumonia ſoffocatos: nihil profuit fere niſi tempeſtiva Sanguinis Miſſio.

Hoc Tempore hanc Regionem infeſtavit Morbus, omnium quatquot ego ſaltem memini antehac maximè *epidemicus*; omnes pervaſit Domos, Pauperum Tabernas Regumque Turres: vix unus, aut alter, Rure, vel in Urbe, Senex, aut Puer, robuſtus, aut infirmus evaſit. —— Quandoquidem ergo tanta fuit ejus in omnes Vis (idque profecto citius, tardiuſve, per magnam Terrarum Partem) e re fore duxi accuratam Morbi, prout hic ſe habuit, Hiſtoriam Scriptis mandare.

Ab ipſo Initio Februarii, & in Cornubia, & in Damnonia citeriore, ſævierat Morbus hic *epidemicus*; nos tamen Plymuthi ante iv. Iduum Februarii vix attigit: quo Die, nempe Saturni, plurimi ſubito quaſi correpti erant, poſtridie innumeri, ad xv. kalend. Martii omnes undique.

A levi incepit Horrore Morbus, cui mox acceſſere vagi & incerti Calores, Gravedo, magna ac importuna valde Sternutamenta; Dolor tunc Dorſi & Artuum errans,

ac Pectoris ſæpe, at non conſiſtens, graviſſimam vero propter Tuſſim non raro valde moleſtus: Tuſſi interea & Sternutatione immenſa Vis Muci tenuis & acris ejecta fuit. Hæc quaſi a Frigore (ut dicitur) recens ſuſcepto; paulo poſt tamen Febris aliqua, interdum haud exigua, ſecuta eſt; Pulſuſque velox, nequaquam vero, ut Pleuriticorum, durus & tenſus; neque erat Urina valde rufa; ſed craſſa, ac plerumque ſubalbida: Lingua non arida, ſed plurimo albeſcente muco obducta fuit: Omnibus fere aderant Inſomnia; Vertigo inſuper, aut atrox Capitis Dolor angebat plurimos, levi nonnumquam comitante Delirio. Tinnitus Aurium quampluribus moleſtus fuit; multiſque in meatu *auditorio* Dolor acutus, in Abſceſſum aliquando deſinens; Aſpritudo tamen & Faucium Apoſtemata frequentius enata ſunt. Omnes pene ad Sudores fuere valde proclives; qui multi, faciles, continui, intra Biduum, aut triduum, erumpentes, febrem fere diſcuſſerunt prorſus, urina plurima, ſubalbida, aut ſubflava deponente ſedimenta; lateritia vero raro admodum: plurimis autem, an ob profuſus ſudores, an ob *Epiſpaſtica* nil ſtatuo, fuit valde difficilis. Alvus birioſa morbum ſæpiſſime abſolvit: haud raro puſtularum urentium Eruptio.

En morbi hujus *epidemici*, ut hic ſævit, deſcriptio! Cui quidem licet omnes ferme ſuccubuere paululum, letho tamen (ſi numerum ſpectes) pauciſſimi, quos inter infantes præcipue, ac ſenes pulmonarii.

Abiit plerumque vel intra quatriduum perbreve, manente ſolum infeſta tuſſi, eaque ſæpe diuturna valde, cum majore virium dejectione quam quis, pro ratione valetudinis, crediderit: idque præſertim, ubi intempeſtiva ſanguinis miſſio præceſſerat.

Illos potiſſimum venæ ſectio adjuvit, quos pectoris dolor, aut gravitas, oppreſſerat; idque ingruente, non ſane declinante, febre: omnium pene ſanguis albida quadam pellicula contectus fuit, haud tamen valde glutinoſa;

ſa; niſi, ubi, ob miſſionem ſanguinis diutius neglectam, in pleuritidem, aut peripneumoniam, febris abierat; quod quidem haud paucis contigit, ex nimio præſertim *Volatilium*, & *Cardiacorum* uſu.

Nauſea, aut vomitus urgens, lene poſtulabat *Emeticum*, quod & ſtomachi ægritudinem & pectoris oppreſſionem levabat maxime. Sudores exprimebat inſuper; ad quos promovendos potus multus, tepidus, diluens, etſi ſitis non admodum urgebat, erat neceſſarius omnino: quippe ſine ſudore vix unquam lætas hujus morbi exitus. Serum vinoſum dilutius fuit inſtar omnium, tepide epotum; quod utique tanto erat in uſu, ut vix ſatis ſuppeteret lactis ad id conficiendum.

Perutilia fuere, nec omittenda, *Veſicatoria*, pone aures ac inter ſcapulas admota; Dolori capitis enim atque tumori & aſperitati faucium certiſſimum tulerunt levamen: quinetiam nimiam in pulmones deſtillationem, curſum ſcilicet acris colluviei avertendo prohibuerunt. —— Me adhortante pro remediis fuere maxime Lap. Contrayerv. Spirit. Volat. Oleoſ. Sp. C. C. — Lavend. C. Elixir. Aſthmat. le Mortii, & potiones ex Spermat. Ceti ſolut. cum larga potione decocti cujuſdam pectoralis tenuis, aut ſeri lactis dilutiſſimi: quæ & percommode ſimul tuſſim lenibant, ac ſudores eliciebant optime. Ubi vero, poſt ſanguinis emiſſionem, reſpiratio gravior & exſcreatio difficilis premebant, ſolutio Gummi Ammoniaci cum oxymelite ſcilitico fuit neceſſaria prorſus: jam enim inſtar peripneumoniæ nothæ urgebat morbus, & eandem omnino poſtulabat medendi methodum; Pectoralia nempe maxime incidentia, & tibiis *Epiſpaſtica*; *Emetica* nonnunquam, aut lenia *Cathartica*.

Furebat tuſſis per totum morbi impetum, ſæpe adeo vehementer utique, ut eam *Anodynis* cohibere fuiſſet difficile ſatis: imo uſque adeo interdum perduravit poſt Febrem abactam, ut haud paucos, poſt unum alterumve menſem, in tabem lethalem abriperet; illos præcipue,

quibus fuerat olim ex pulmonum infirmitate valetudo minus proſpera. Cum vero notaverim frequenter, quod tuſſis, oborta *Dyarrhæa*, profligata eſſet, *Eccoprotica* ex Rhabarbaro, Manna, Tartaro ſolubili, *&c.* exhibui ſubinde, faceſſente febre, optato (quod ſolet) eventu, duce natura: quæ porro cibi appetentiam, toto morbi tempore proſtratam valde, brevi reſtituebant.

Morbus fuit hercle, ni ex admiſſo gravi errore, raro lethalis, quem tamen multi, vel ob ipſam ejus frequentiam, temere ſpernentes, ſeras dedere pœnas ſtultitiæ, aſthmatici, hectici, tabidi.

M A R T I O.

Januario & Februario tepidiore, ſucceſſit Martius per initia paulo frigidior; Ventus quippe ex plagis arctois ſpiravit, ſurgente *Barometro*: poſt vero frequens vulturnus *Mercurium* demiſit, multamque fluviam. Ab octavo ad vigeſimum ſecundum aer ſatis ſiccus fuit & tenuis, inde multo humidior.

Pluvia 1. $\overset{l}{\overline{7}}$. $\overset{l}{\overline{8}}$. 14. — $\overset{lll}{\overline{16}}$. 17. $\overset{ll}{\overline{23}}$. — $\overset{ll}{\overline{25}}$. — $\overset{ll}{\overline{27}}$. $\overset{l}{\overline{28}}$.

Dig. Dec.

Nix 10. $\overset{l}{\overline{21}}$. Grando 9. 19. $\overline{\underline{\ \ }}$ 3. 098.

Levis *AB.* 21. 10. p. m. N w 1. Gelu rigidum 10. 11.

♉ Altitud. maxim. 3. 30. 2. N N VV 1. } media $29.4.\frac{2}{28}$
——— minim. 21. 28. 9. S E 3.

Dies frigid. 10. 62. N b E 2. } media Therm. Altit. $52\frac{25}{28}$
— tepid. 28. 44. E S E 2.

Incipiente menſe febris *catarrhalis* undique maxime *epidemica*, quæ & adhuc perdurat, jamque etiam pleuritides, peripneumoniæ, & veræ, & nothæ, Anginæ quoque frequentes.

A P R I L I.

Ventus ab Oriente, ad Septentrionem vero ſæpe deflectens, toto Aprili prævaluit, unde Aer ſiccus & frigidus

gidus evaſit; ſub finem præſertim. Malaciæ tamen ſubinde & nebulæ aliquando intervenere.

ll lll l lll Dig. Dec.
Pluvia 8. 13. 15. — 17. 18. 22. = 2. 284.

☿ Altitud. maxim. 19. 30. 0. Malacia.
——— minim. 13. 29. 1. S E 1. } media 29. 6

Dies frigid. 27. 50. N E 3.
— tepid. 22. 38. Malacia. } media Therm. Altit. $42\frac{26}{30}$

Febris *epidemica* adhuc paſſim rure; multique nunc tabeſcunt ex male judicata febre. Peripneumonia & pleuritide multi corripiuntur.

M A J O.

Hoc menſe mediam plerumque ſtationem tenuit *Baroſcopium*, flante fere quotidie ſubſolano, *Atmoſphæra*, maxime ſicca fuit & tenuis; a duodecimo ne vel Guttula pluviæ, at ros plurimus & Malacia frequens.

lll l l Dig. Dec.
Pluvia 6. 8. 10. 11. 12. = 1. 010.

☿ Altitud. maxim. 22. 29. 8. E 1.
——— minima 7. 29. 2. Malacia. } media 29. $5\frac{10}{17}$

Dies frigid. 5. 46. E 2.
— tepid. 30. 28. Malacia. } media Therm. Altit. $37\frac{10}{27}$

Febres pulmonariæ, ac intermittentes, invadunt plures. Haud pauci modo phthiſici mortui ſunt, rupto interdum pulmonis apoſtemate; illi præcipue, qui ex febre *catarrhali* in tabem inciderant, & quibus etiam inde tumor pedum aquoſus acceſſerat.

J U N I O.

Venti fuerunt mutabiles durante Junio, ſæpe ex Oriente, ſed ab Occidente ſæpius ad Auſtrum plerumque vergentes: intervenit haud raro Malacia. Initio aer erat ſiccus; Fine & ſiccus & calidus. Maxima roratio ſæpe.

ll l l l Dig. Dec.

Pluvia 5. 8. 9. 13. 15 — 19. 20. 25. — 1. 534.

Maxima *AB.* media nocte 27. w N w 1. Fulgura 12. nocte. Tonitru 26.

♉ Altitud. maxim. 22. 29. 8. Malacia } media 29. 4.$\frac{28}{0}$
——— minima 18. 28. 8. S b VV 3. }

Dies frigid. 21. 36. VV 2. } media Therm.
— calid. 27. 24. VV 1. } Altit. 28 $\frac{}{30}$

Febres remittentes & intermittentes adhuc jam ſæpe cum puſtulis rubellis.

J U L I O.

Toto fere Julio aer fuit valde ſiccus & fervidus, paucæ pluviæ, rorationes autem maximæ, ventus Auſtralis raro, corus & Aquilo ſæpe: nihilominus, Statio *Baroſcopii* erat utplurimum humilis.

l l l

Pluvia 14. 15. 16. 21. 28. 30. 31. Grando 16.
Dig. Dec.
— 8. 772.

Magna *AB.* 10. 10. p. m. N w 1. Tonitru 16. p. m. S S E 2. — 28. p. m. N N. w 1.

♉ Altitud. maxim. 1. 29. 7. N N E 1. } media 29. 4.$\frac{6}{26}$
——— minim. 29. 29. 0. N b VV 1. }

Dies frigid. 31. 34. N VV 1. } media Therm. Altitud. 24$\frac{8}{26}$
— fervid. 5. 16. N VV 1. }

Febres intermittentes ſparſim: cholera & *Diarrhœa* frequens. Mulieres plurimæ immenſo menſium profluvio laborant. Omnes fere de languoribus ob æſtum enormem undique conqueruntur.

A U G U S T O.

Perpetuus ſpiravit ab Occidente ventus, ad meridiem ſæpe deflectens, crebro etiam ad Septentrionem. Priore menſis parte pluvia, tonitru, fulgura frequentia, eaque graviſſima, ſudo tamen ſubinde intercurrente.

Pluvia

ll ll lll lll ll ll
Pluvia 1. 3. 4. 6. 7. 10. — 12. 16. 17. 18.
ll ll Dig. Dec.
21. 24. 27. — 29. 31. — 4. 500.

Fulgur & Tonitru vehemens 3. 6. 7. 10. veſperi. Procella 17. nocte. S w.

♉ Altitud maxim. 24. 29. 9. N N VV 1. } media 29. $4\frac{22}{30}$
— minim. 7. 29. 0. S S VV. 1.
Dies frigid. 24. 43 N N VV 1. } media Therm. Altitud. 32
— calid. 5. 24. S VV 1.

Perpauci morbi: aliqui *Diarrhœa* & cholera morbo corripiuntur.

SEPTEMBRI.

Varia fuit tempeſtas ventuſque varius hoc menſe, a nono tamen ad Diem decimum octavum ab Oriente, ad Auſtrum declinando plerumque. *Atmoſpæra* erat ſicca, & ſtatio *barometrica* altior ut plurimum quam elapſo Auguſto: maximæ & crebræ rorationes.

l l ll ll ll
Pluvia 1. 2. 3. 5. 11. 12. 13. 14. 21. 24. 25.
Dig. Dec.
26. 28. 30. — 1. 978.

Magna *AB* 8. 10. p. m. N N w 1. — levis 29. H. 9. w N w 1.

Fulgur & Tonitru 12. & 13. a. m. Fulgura nocte 26.

♉ Altitud. maxim. 19. 30. 1. Malacia. } media 29. $6\frac{9}{29}$
—— minim. 26. 29. 0. S VV b VV. 2.
Dies frigid. 30. 49. N N E 1. } media Therm. Altit. $37\frac{20}{29}$
— tepid. 5. 33. S VV 2.

Tuſſes & *Catarrhi* valde frequentes. Ad finem menſis Choleræ & *Diarrhœa* ſæviunt.

OCTOBRI.

Eurus & Aquilo hoc Menſe ſæpe afflantes *Barometrum* extulerunt multum, Temperiemque Aeris ſiccam & fri-

gidam reddidere, etſi haud raro intervenit nebula. Per Initia Menſis Ros plurimus.

ll ll lll ll Dig. Dec.

♉ Pluvia 1. — 2. 11. 23. 25. 27. — 29. — 2. 026.

Altitud. maxim. 18.30.2.E 1. { media 29. 7. $\frac{1}{3}$
—— minim. 25.28.S W 3.

Dies frigid. 31.60. N N E 1. { media Therm. Altitud. 46$\frac{24}{30}$
— tepid. 3.37.S S W 1.

Cholera & Diarrhæa adhuc. Eruptio puſtuloſa *Scorbutica* frequens ſine Febre. Apoplexiæ paſſim: ſævæ aliquæ Febres peripneumonicæ, *Rubeolæ* & Morbi colici plurimi.

N O V E M B R I.

Ex Occaſu plerumque Ventus ſpiravit Novembri, at ſæpe ad Septentrionem deflexit, quamvis Aer erat ſolito magis tepidus; ſub Finem valde craſſus & humidus.

l ll l l

Pluvia 7. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 20. 21. 26. 28.
Dig. Dec.
— 30. — 1. 882.

Magna *AB*. 27. H. 2. matutina. N w 1. — 29. 10. N w 1. procella 20. nocte. S 4.

♉ Altitud. maxim. 5.30.2. N N W 1. { media 29. 7$\frac{25}{28}$
—— minim. 11.29.1.S W 3.

Dies frigid. 5.58. Glacies { media Therm. Altit. 48$\frac{22}{28}$
— tepid. 15.44.S 2.

Rubeolæ adhuc frequentes: Febres aliquæ pulmonariæ; Morbus colicus paſſim.

D E C E M B R I.

Hic Menſis fuit nimboſus maxime, continua fere Procella eaque ſæpe graviſſima, a Die nono viceſimum tertium aduſque perduravit, Africo furente, dum Pluviæ corruerunt plurimæ, & horrida nonnumquam Fulmina. Ineunte quidem Decembri apricitas aliqua effulſit cum tenui Glacie, Aer autem erat valde craſſus; quintus utique

que Dies fuit valde nebuloſus & caliginoſus maxime: Immenſa forte Vaporis Copia *Barometrum* ſuſtinuit partim, quod perpetuæ Procellæ aliter multo magis depreſſerint.

l ll l lll lll l l l
Pluvia 1. 2. 9. 11. 12. 13. — 15. — 16. 17. 20.
ll l ll l ll l Dig. Dec.
— 22. 23. — 25. 26. — 29. 30. 31. = 4. 688.

Graves Procellæ 11. 12. 14. 16. 22. 23. 26. maximi maris æſtus a 12. ad 14.

Fulgur & Tonitrua graviſſima cum vehemente Grandine 12.

——— diu durantia 15. S VV b VV 4.

☿ Altitud. maxim. 6. 30. 1. N N VV 1. }
—— minim. 14. 29. S VV b VV 4. } media 29. 5. $\frac{26}{31}$

Dies frigid. 7. 62. E 1. }
— tepid. 14. 43. } media Therm. Altitud. 40 $\frac{22}{31}$

Incipiente Menſe Morbi colici, & Peripneumoniæ nothæ cum Affectibus *nervoſis* paſſim: Tuſſes & Gravedines frequentes valde ſub Finem Menſis: Paroxyſmi quoque multis *hypochondriaci* & *hyſterici*.

Dig. Dec.
Tota quantitas pluviæ hoc Anno = 29. 884.

CON-

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXXIV.

JANUARIO.

POST nubila Phœbus! novo quippe cum Anno multo lætior ſurgit Cœli Facies; Boreas nempe paulo poſt Initium Januarii oriens Vapores diſperſit & Nubes, rigido accedente Gelu Cœloque ſereno: Aeris autem Temperies longe magis tepida fiebat exeunte Menſe.

Pluvia 1. $\overset{l}{\overline{2}}$. 8. 16. $\overset{ll}{\overline{22}}$. Nix & Grando 4. 5.
Dig Dec.

☰ 1. 480.

Procella 2. w S w. Fulgur & Tonitru cum multa Grandine 22. mane.

☿ Altitud. maxim. 29.30.4. E b N 1. } media 29. 9.$\frac{16}{29}$
—— minim. 3. 29.4. VV 2.

Dies frigid. 14. 71. E N E 1. } media Therm. Altit. 60.$\frac{4}{29}$
— tepid. 26. 54. N VV 1.

Gravedines, Tuſſeſque frequentes: Morbi colici plurimi: Peripneumoniæ paſſim.

FEBRUARIO.

In alta perſtitit Statione *Baroſcopium* Diem adusque undecimum Februarii, flante Cauro; a decimo quinto ad decimum octavum Procella perpetua, imo ſæpe violenta

ma-

maxime: ab Occidente Ventus turbineus iterum viceſimo quarto & quinto, immenſa quoque Vis Pluviæ tunc decidit, maximeque ſubſedit *Mercurius*. Niſi ipſo Menſis Initio vix ulla Glacies.

lll llll lll ll ll l
Pluvia 2. 3. 4. 12. 13. — 15. 16. 17. 18. 19. 22.
l llll llll Dig. Dec.
23. 24. 25. 26. 27. — 5. 254.

Fulgura cum Grandine 17. noctue. w N w. 2.

☿ Altitud. maxim. 1. 30.4. N E 1.
—— —— minim. 24.28.5. S b E 4. } media 29.6$\frac{16}{26}$

Dies frigid. 1. 62. Gelu.
— tepid. 12.50. S;VV 2. } media Therm. Altit. 53.$\frac{18}{26}$

Incipiente menſe Morbi *peripneumonici*; Tuſſes præcedente Anginæ, Coryzæ, plurimæ.

M A R T I O.

Ventus quoque occidentalis toto duravit Martio, majore ex Parte vergens ad Auſtrum, unde frequens Pluvia & Aer craſſus & humidus; ſub Finem ad Septentrionem deflexit paululum.

l l ll ll l
Pluvia 1. — 4. 5. 6. 9. 10. 12. — 14. 16. — 18.
ll l l ll Dig. Dec.
19. 20. 22. 23. — 25. — 28. — 2. 812.

Procella 19. nocte. S 4.

☿ Altitudo maxima 31.30.0. VV N VV 1.
——— minima 13.29.8. S VVb S 2. } media 29. 5

Dies frigid. 15.56. VV N VV 1.
— tepid. 23.45. VV b S 1. } med. Therm. Altitud. 48$\frac{7}{30}$

Tuſſes, Faucium Tumores, Lippitudines hoc Menſe frequentes: multi *Rheumatiſmo* correpti, aliqui Peripneumonia, & *Paraphrenitide*; plures ſub Finem Apoplexia.

APRILI.

Ne vel Guttula Pluviæ Diem aduſque decimum octavum; a primo ad duodecimum Corus, inde ad viceſimum tertium Subſolanus, poſt Libs; medio Menſe Aer erat ſiccus & tenuis.

	l		lll	l	l	lll			
Pluvia 18.	19.	20.	22.	23.	25.	26.	27.	29.	30.

Dig. Dec.
2. 126.

☿ Altitud. maxim. 12. 30.0. N N VV 1. ——— minim. 23. 29.2. E S E 2. } media 29. $6\frac{6}{23}$

Dies frig. 13. 30. E N E 1. —tepid. 28. 37. VV S VV 2 } media Therm. Altit. $43\frac{23}{28}$

Tuſſis & Tumor Faucium frequens adhuc: Febres intermittentes, nec non Apoplexiæ, haud paucæ: *Ophthalmiæ* paſſim.

Hoc Menſe graſſari cœpit Febris quædam (ſi ita dicam) *anginoſa*, furens indies magis magiſque. —— Quos corripuit, primo Algor invaſit, mox incertus Ardor & *Cephalalgia*, Vomitus protinus aut *Diarrhœa*, pauloque poſt Dolor Faucium acutus & Tumor: hinc Febris haud levis, Languor, Anxietas, ac pectoris Oppreſſio, accedente ſæpe Delirio, aut ſoporoſo affectu, quorum haud dubia fuere prænuncia Urinæ vel tenues, vel quales Jumentorum turbidæ. —— Felix ille tunc Ægrotus, cui Sudores eruperunt affatim, aut Puſtulæ rubræ; ſi ne hæc quidem, Eryſipelatis aliquid: ubi nihil horum, brevi inſtabat Fatum; niſi opportuna *Diarrhœa*, aut tempeſtiva Diſruptio Apoſtematis Faucium, aut enitens Parotis, fauſte ſublevarent.

Morbus hic haud raro vel intra ſex Dies diſcuſſus fuit; ſæpe vero diutius inhærentem, ſeptimo, octavo, aut nono, Die, erumpentes Puſtulæ cryſtallinæ (miliares dicunt) plurimæ expellebant prorſus: modo nimirum haud præmature receſſiſſent, quod certo ſane fuit Ægrotis Exitio.

Idem

Idem omnino dicendum eſt de Papulis rubris, quæ ſæpe etiam Statu Morbi apparebant.

Pueros & Juvenes potiſſimum invaſit Febris, qui Vermes crebro dejiciebant: Seniores raro decubuere. Urina erat rufa plerumque, ſubrubrum, vel ab ipſo Initio, deponens Sedimentum: Lingua vero plurimo muco ſubflavo fœdata.

Deſideravit Febris hæc *epidemica*, quam primum quis ea correptus erat, Miſſionem Sanguinis eamque ſæpe repetitam; haud raro utque vehementer urgente Morbo, ad tertiam uſque Vicem; etſi Cruor emiſſus non erat viſcidus admodum, interdum floridus ſatis: Vomitum dein lenem Stomachi Purgationem, continuo *Epiſpaſtica* Auribus, Cervicibus, Humeris. Sorbitio tepida, *antiphlogiſtica*, permulta, erat neceſſaria prorſus, levi ſæpe interpoſito *Cardiaco*, nempe ex Lapid. Contrayerv. Croco, Theriac. Andromach. Confect. Fracaſtorii, Confect. Raleigh. *&c.* idque præcipuæ dum appropinquabat Morbi Status, maxime profecto cum *Exanthemata* evaſerint ſublivida; quod quidem peſſimi Ominis! Gargariſmata emollientia, ſubacida, detergentia, ulceroſo Gutturi conducebant maxime, ſenſim inſuper ſæpeque deglutita *Mucilagine* ex Semin. Cydoniorum & Pſyllii, Syrup. Moror. aut de Rub. Idæis edulcorat. vel Linctu aliquo *anodyno*, Tuſſi urgente præſertim, quæ fuit ſæpiſſime permoleſta. Ut primum aſpera & ſquamoſa quaſi apparuit Cuticula, Purgantia lenia ex Rhabarbaro, *&c.* cum *Mercurialibus* profuere maxime, perfectamque Sanitatem brevi reſtituebant.

M A J O.

Ventus ab Occaſu, flectens maxime ad Septentrionem, toto fere Menſe ſpiravit, intercurrente nonnunquam Vulturno. *Atmoſphæræ* Temperies fuit multo frigidior ſolito; Statio *Mercurii* utplurimum demiſſa.

Pluvia

l llll

Pluvia 1. 7. 11. 12. 15. — 18. 21. 25. 26. 28. — 30.
Dig. Dec.

Nix 13. Grando 14. — 1. 764.

Leves *AB.* 14. 15. N w b N 1. Fulgur. & Tenitru 28. p. m.

♉ Altitud. maxim. 10. 29. 9. N 1. } media 29. $4\frac{10}{31}$
—— minim. 29. 29. 0. S E 2.

Dies frig. 14. 52. N N W 2. inſolitum frigus. } media Therm. Altit. 42.
— tepid. 21. 37. Malacia.

Tuſſis *convulſiva* inter Pueros frequens, Febres intermittentes paſſim. —— Nunc Febris *anginoſa Epidemica* ſævit maxime: Angina gravius urget, cui jam frequenter accedunt Aphthæ moleſtiſſimæ, & cum fera Tuſſi Strangulatio ferme, ni frequens ſubveniat tepida Sorbitio & perpetua fere Gargarizatio.

JUNIO.

Eurus aſſidue flavit a ſexto fere ad vigeſimum, Initio & Fine Corus: Atmoſphæra magis tepida fuit, ac humida, quam Menſe priore; ambo utique plus ſatis nubili.

l lll l l lll ll l lll l

Pluvia 2. 6. 8. 10. 11. 14. 15. 20. 21. 23. 26. 29.
Dig. Dec.

— 3. 208.

♉ Altitud. maxim. 4. 29. 7. N W b W 1. } media 29. $4.\frac{12}{29}$
—— minim. 24. 29. 1. W N W 1.

Dies frigid. 10. 40. S E b E 1. } media Therm. Altitud. $31.\frac{16}{22}$
— calid. 22. 26. Malacia.

Febres intermittentes adhuc; *Optalmiæ* paſſim. Morbo jam *epidemico* accedunt Puſtulæ fere omnigenæ, atque haud raro Eruptiones *eryſipelatoſæ*: minus vero premuntur Fauces; Febris quippe jam magis ad exteriora tendit. Die ſexto, aut ſeptimo Cuticula aſpera fit & rupta, velut aſperſa craſſiore Farina; idque quo magis eo me-

melius; tandem tota pene deſquamatur; ex Pedibus ſæpe tantis Portionibus ut Soleam quaſi detractam referant hæ Morbi Exuviæ. Hic equidem lætiſſimus eſt Morbi Exitus: ubi vero *Exanthemata* tarde admodum & parcius erumpunt, erupta vero liveſcunt, maximæ Anxietates, Languores, Deliquia ſequuntur; pauloque ſæpe poſt Vomitus, aut *Diarrhœa*, enormis, quæ Ægros non raro celeriter rapit.

Hæc Febris, ut omnes fere quas Puſtulæ comitantur, contagioſa eſt; plures namque ea correpti in eadem ſæpe Domo decumbunt. —— Quod vero jam Cutim magis petat quam ſuperiore Menſe, ob majorem Aeris Calorem eſſe arbitror, Humores elicientem extra: medio enim Maio cum *Atmoſphæra*, pro Anni Tempore, erat maxime frigida, Dolor ac Faucium Tumor urgebant graviſſime.

Eadem omnino medendi Methodus juvat uſque; nunc porro *Mercurialia*, ſine ſtimulis ſalinis præparata, aptiſſime adjecta ſunt: quippe quæ in aliis cutaneis Eruptionibus inveniuntur efficacia maxime, quidni & in his utilia ſint? Iſta utique vel in ipſis *Variolis* proſpero ſæpiſſime Eventu exhibui. Humores enim lentos nimium attenuant, glutinoſa Vaſculorum Repagula expediunt, Saliumque Cohæſiones diffringunt, Succos demum morbidos fluxos reddunt, tandemque abigunt prorſus; dumque Pondere ſolum & Subtilitate Partium agunt, Sanguinem incendunt minime.

J U L I O.

Prior Julii Pars fuit aprica ſatis, at ſubfrigida, Ventus plerumque a Septentrionem; medio Menſe Libs intervenit, Pluvia ruente; tunc iterum Septentrio; a xxv ad xxviii. pluvius Vulturnus. Trigeſimo primo, Vento omni momento variante, immenſa Quantitas Pluviæ decidit, Cataractæ ad inſtar; inter Horam octavam matutinam & Meridiem ad Digitum ſaltem integrum, licet Milliaribus

quin-

quindecim ad Orientem vix ulla. Aer fuit hoc Menſe valde humidus & Barometrum humile.

Pluvia 12. 13. 14. 16. 17. 26. — 29. — 31.
(l over 12, lll over 13, l over 14, l over 17, ll over 26, l over 29, lll over 31)

Dig. Dec.
2. 982.

☿ Altitud. maxim. 5.29.8. N 1.	media 29. 4 $\frac{110}{31}$
——— minim. 26.28.9. S E 3.	
Dies frigid. 3.38. N 1.	media Therm. Altitud. 51. 31
— calida 24.24. Malacia.	

Febres intermittentes adhuc: Tuſſes frequentes inter Adultos, *convulſivæ* inter Pueros. Magnæ undique de Spirituum Languoribus Querelæ. —— Quamplurimæ Aviculæ, dum Plumas exuunt, moriuntur.

Furit etiamnum Febris *Epidemica* inexplicabili quodam Angore quoſdam, vel intra ſex ſæpe Dies, perimens. Hos leve primo corripuit Delirium, quod utique pejoris fuit ominis, quam ſi, more Bacchantium, aperto exarſerant Furore. Nil perinde tunc profuit ac Sanguinis Detractio Cucurbitulis ſcarificatis, Humeris Cervicibuſque admotis: poſt *Clyſmata* laxantia, aut mitiora *Cathartica* frequentia porro *Veſicatoria*, Cruribus præcipue.

A U G U S T O.

Suda Tempeſtas Initio, medio autem Auguſto permulta Pluvia, eoque quidem exeunte nimia. Libanotus frequens, iſque ad Finem maxime furens, *Barometrum* valde depreſſit, Aeremque redddidit humidiſſimum; maxime fuerunt Rorationes Menſis Principio, Aquilone ſpirante. Auſter turbineus Nocte inter ix. & x Diem *Mercurium* præcipitavit plurimum graviſſimamque Pluviam; Maris autem Æſtum extulit maxime.

Pluvia 9. 10. 12. 13. 14. 16. 17. 19. 23. 25. 26. 28. 29. 30. 31. — 4. 022.
(llll over 9, ll over 10, ll over 12, lll over 13, ll over 16, l over 19, ll over 28, l over 29, ll over 30)
Dig. Dec.

Pro-

Procella 9. Nocte. S S E 4. — 28. Nocte. S w 4. — 29. Nocte. S w 4ˣ. — 30. w 4ˣ· cum Fulgure & Tonitru.

☿ Altitud. maxim. 3.29.8. N 1. —— minim. 10.28.7. S S VV 3x. } media 29. 3.$\frac{27}{91}$

Dies frigid. 31.42. S VV 3. — calid. 7.24. N b VV 1. } media Therm. Altit. 30 $\frac{}{31}$

Febris *epidemica* plures adhuc premit, ingenti ſæpe cum Vomitu & *Diarræa*: *Ophthalmiæ* paſſim: Scabies valde frequens. *Variolæ* jam graſſari incipiunt, ac Febres lentæ *nervoſæ*.

Plurimæ Aviculæ canentes pereunt; perraro auditur ſtridula Cicada. —— Æſtas fuit magis nubila, magis frigida, magis denique pluvioſa ſolito. Omnia nunc Loca Aqua & Limo plena ſunt.

S E P T E M B R I.

Toto fere Septembri Ventus ex Occidente ſpiravit, ad Septentrionem vero majori ex Parte deflectens, qui *Barometri Mercurium* exaltavit: manet uſque tamen *Atmoſphæra* madida & paulo frigidior.

Pluvia 1. 2. 3. 8. 17. 20. 21. 22. — 24. 27. 28. 30. = 1. 752. Dig. Dec.

Vehemens grando 22. w N w 2. Magna Pruina 26. N b E 1.

☿ Altitud. maxim. 17.30.0. Malacia. —— minim. 1.29.0. VV 2. } media 29. 6.$\frac{3}{27}$

Dies frigid. 26.54. N b E 1. — tepid. 1.36. } media Therm. Altitud. 41$\frac{10}{27}$

Jam evaneſcit fere Febris *epidemica*, nec multum augetur *Variolarum* Numerus. Choleræ, Febres *nervoſæ*, *miliares*, intermittentes, paſſim.

O C T O B R I.

Initio Africus nimboſus multam demiſit Pluviam, quar-

to Die ſæviit Vulturnus; a decimo quinto ad viceſimum tertium perflavit Aquilo, & *Mercurium* erexit plurimum ſub Finem Corus: Aer frigidus eſt ac humidus.

ll lll ll ll lll ll l l
Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 7. — 10. 11. 12. 13. 15.
Dig. Dec.
19. 21. 23. 26. 28. 20. = 3. 154.

Fulgur & Tonitru cum Grandine 12. p. m. Grando 7. 8. Fulgur & Tonitru 12. p. m. permagni Maris Æſtus, a 1. ad 4. Diem.

☿ Altitudo maxima 22.30. 3. E N E 1. — minima 4.28. 8. S E b E 3x. } media 29. 5$\frac{16}{30}$

Dies frigid. 19. 64. N N E 2. — tepid. 1. 43. S VV 4x. } med. Therm. Altit. 51

Variolæ jam factæ ſunt *epidemicæ*. Morbi colici a *Pomaceo* novello frequentiſſimi. *Catarrhi* & Faucium Tumores haud rari; imo quædam adhuc Reliquiæ Febris *epidemicæ* ſparſim notantur. Febris *nervoſa* & *miliaris* paſſim.

N O V E M B R I.

A primo Novembris, Diem ad uſque viceſimum, Ventus inter Orientem & Septentrionem conſtitit, qui & paulo ſicciorem reddidit *Atmoſphæram*, multoque magis frigidam, *Baroſcopium* vero extulit maxime: inter Diem autem xxi. & xxiv. fremente Africo, permulta Pluvia decidit, corruente admodum *Mercurio*; at brevi Aquilo redux reſtituit Rem.

l ll llll lll l
Pluvia 1. 4. 7. 10. 21. 22. 23. 24. 29.
Dig. Dec.
= 2. 068.

Gelu, idque ſubinde rigidum, hoc Menſe frequens.

☿ Altitud. maxim. 27. 30. 4. N N E 1. — minim. 23. 28. 8. S VV 3. } media 29.8$\frac{24}{29}$

Dies frigid. 17. 68. N N E 1. — tepid. 2. 52. Malacia. } media Therm. Altit. 27.$\frac{11}{29}$

Va-

Variolæ & Morbi colici valde *epidemici* : Apoplexiæ plures : Colica biliosa paſſim.

D E C E M B R I.

Pluvia, procelloſa, horrida, Tempeſtas hunc finivit Annum. Vix unus & alter Dies ſine Pluvia toto Decembri; Libs vehemens perſurebat ſæpiſſime, gravi ſubinde cum Pluvia : inde *Barometrum* erat frequenter mire depreſſum. Jam magnæ ſunt Inundationes undique. Aer fuit maxime humidus, Gelu rariſſimum, etſi *Atmoſphæra* fuit valde frigida ſæpe.

llll ll ll ll l lll l ll
Pluvia 1. — 4. — 6. 7. 9. 10. — 12. — 14. 15. — 17.
l ll ll ll llll l Dig. Dec.
18. 20. — 23. 24. 26. — 28. 29. 31. = 6. 192.

Procella 1. S w 10. p. m. S w b S 4. — 14. a primo mane S w 4x. — 26. w N w — 27. w 4x. — 29. w S w 4.

☿ Altitud. maxim. 25. 30. 0. N VV b VV 1. } media 29. $3.\frac{9}{31}$
—— minim. 14. * 28. 2. S VV 4x.

Dies frig. 22. 64. N N E. 1 Gelu. } media Therm. Altitud. $58.\frac{4}{31}$
— tepid. 1. 52. VV S VV 2.

Variolæ valde *epidemicæ* & ſepe mortiferæ : Colica jam non adeo frequens. *Rheumatiſmi* multi; Febres putridæ & *petechiales* paſſim.

Maxima fuit Pluviæ quantitas hoc Anno, nempe
= Dig. Dec.
= 37. 114.

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXXV.

JANUARIO.

QUAMVIS *Baroſcopium* fuerat ſublime valde Initio Januarii, Ventuſque arctous; id tamen procelloſa Tempeſtas, a ſexto ad decimum quartum fere perpetua, ac ſubinde graviſſima, ad ultimum pene Gradum deturbavit: quod autem poſtea, a Die ſcilicet viceſimo ad Finem uſque, ad ſummum ferme erexit Aquilo. *Atmoſphæra* fuit rigida & ſæpe humida valde: ſub Menſis finem rigidum Gelu.

ll ll lll l ll l ll
Pluvia 2. 5. 6. 7. 8. 10. 11. — 13. 14. 18.
Dig. Dec. :
19. 22. Nix 9. 11. — 2. 526.

Procella 6. Nocte. S w 4x. — graviſſima 8. S w 4x: circa Meridiem *Mercurium* depreſſit 28. 3. — vehemens 10. nocte S S E 4x. ☿ 28. 4. violenta duravit Procella ad horam octavam matutinam Diei undecimi: *Barometer* vero ſubſedit ad 28. 1. raro Mercurium *Baroſcopicum* infra hunc gradum notavi!

Al-

☿ Altitud. maxim. 4. 30. 5. N b W 1. — minim. 11. 28. 1. S 4^x. } media 29. $6\frac{24}{30}$

Dies frigid. 25. 70. N 1. — tepid. 6. 54. S W 3. } media Therm. Altit. $59\frac{29}{30}$

Variolæ ſunt maxime *epidemicæ*; quædam valde malignæ; utpote quibus non raro accedunt *Hæmorrhagiæ* ex omnibus fere Corporis meatibus, & (A) *Petechiæ* lividæ & nigræ. Vix unum vidi his correptum Affectibus ſervatum; nam in tanta Peſtilentia Sanguinis *Craſis* diſſolvitur penitus, & maxime putreſcunt Humores: imo Cruor emiſſus, putris inſtar Saniei, diffluit; nec, ut ſolito, in Frigore coagulatur.

Colicus Morbus cum Doloribus ſævis *rheumaticis*, & *Pareſi* nonnunquam Brachiorum Manuumque, a *Pomaceo* novello, frequens adhuc. Multæ Tuſſes ſub Finem Menſis: *Opthalmiæ* Febres *miliares* & *eryſipelatoſæ* paſſim.

F E B R U A R I O.

Sublimem retinuit Stationem *Mercurius* ad Diem uſque decimum ſextum, Septentrione afflante, aut Vulturno: ſub Finem madidus Notus *Baroſcopium* demiſit. Sudum haud raro eluxit hoc Menſe: Gelu affuit rarius.

Pluvia 8. 14. 17. 18. 22. 23. — 26. 27.
Dig. Dec.
1. 978.
Procella 26. nocte. S S W 4^x.

☿ Altitud. maxim. 2. 30. 5. N N E 1. —minim. 27. 29. 0. S S W 3^x. } media 29. $7\frac{10}{29}$

Dies frigid. 21. 66. E N E 1. rigid. Gelu. — tepid. 9. 52. Malacia. } media Therm. Altitud. $57\frac{18}{25}$

Pleuritides & Peripneumoniæ frequentes, at Rure maxime: *Variolæ epidemicæ* adhuc, ſed non ita peſtiferæ.

Jam in Popellum ingruit Febris quædam contagioſa, Puſtulis ſæpe & *Petechiis* comitata: Merx admodum infe-

felix! Claſſe, ut credere par eſt, advecta; quippe quæ diu ante inter Nautas apud *Portum-magnum* commorantes ſævierat, multoſque dederat Letho: de hac plura Menſe ſequente.

M A R T I O.

Varia fuit Tempeſtas Menſe Martio, varia quoque *Barometri* Statio, nunc alta nempe, nunc valde depreſſa. Libs Initio, a ſexto ad decimum ſeptimum Vulturnus, tunc Aquilo, poſt Caurus: *Atmoſpæra* erat frigida ſatis, at paulo humidior.

Pluvia 1. 2. $\overset{ll}{\overline{4}}$. $\overset{l}{\overline{5}}$. 14. $\overset{ll}{\overline{15}}$. $\overset{ll}{\overline{16}}$. $\overset{l}{\overline{23}}$. — $\overset{l}{\overline{25}}$. 28. 30. $\overset{l}{\overline{31}}$.

Dig. Dec.
— 2. 234.

Maximus Maris Æſtus 15. mane S b E 3x. Gelu a xx ad xxiii.

8 Altitud. maxim. 21. 30.0. N E 2. } media 29. $3\frac{29}{30}$
—— minim. 16. 28.7 S S E 3. }

Dies frigid. 20. 64. N b E 2. } media Therm. Altitud. $54\frac{4}{30}$
— tepid. 15. 50. S b E 2. }

Variolæ hactenus *Epidemicæ*: Pleuritis & Peripneumonia paſſim; Apoplexiæ quædam.

Nunc maxime diſpergitur Contagium *epidemicum* in Plebeculam maxime. —— Quibus Febris hæc contigit, primo levi quaſi Horrore, ac univerſa pene Laſſitudine, correpti ſunt; mox Nauſea & vertiginoſo Capitis Dolore: haud vehemens tamen inſecuta Febris eſt, nec immodica Sitis, quamvis media Lingua ſcabra fuit & fuſca, imo ſæpe arida valde, utroque vero a Latere Muco oblita ſubflavo. Interim de Dolore Gutturis, haud raro ſtrangulante fere, & de teneris Oculis, Lumina refugientibus, multæ Querelæ. Urinæ plerumque χριμνώδεις erant, aut tenues, paucæ, luridæ, vapidæ inſtar *Cerevifiæ*: quæ quidem omnibus in Febribus ſunt peſſimæ Notæ!

Hæc ferme per Quatriduum, quo aut vigiles omnino de-

decubuere, aut ne ſentientibus quidem breviſſimus & maxime interruptus obrepſit Somnus. Jam Surditas, Deſipientia, Suſpirium frequens, immanis Præcordiorum Oppreſſio, Manuum Tendinumque Tremor & Subſultus accedebant: attamen de Valetudine rogati vix querebantur quicquam, adeo invaluerat Torpor.

Diem circiter ſextum, nunc citius, nunc tardius, *Petechiæ* rubræ, purpuræ, lividæ, nigræ, imo Vibices quaſi, ſæpe apparuerunt. Mali admodum Omnis hæc *Exanthemata*! eoque pejoris, quo magis ad Nigritiem ſpectabant. Frequenter porro videbantur innumeræ Maculæ minutiſſimæ fuſci Coloris, Cutis Lenticulas aut Pulicum Morſus adumbrantes, ſed paulo magis atræ: quas utique haud minus eſſe lethales obſervavi quam ipſas nigerrimas. —— In hoc Rerum Statu, aut Sopor perpetuus urgebat, aut Furor cœcus; imo ſæpe haud erat aſſidentibus, etiamſi robuſtis facile Ægros continere, ne e Lectulis exilirent, tanquam alio abituri: quo quidem Symptomate vix aliud magis tunc funeſtum memini.

Triſtia dum hæc agebantur, Sudor profuſus, viſcidus, olidus, aut fœtidiſſima, livida, *Diarrhœa* miſeros colliquabat Ægrotos. Lingua porro nigra, aridiſſima, Vox Faucibus hærens, Singultus, *Spaſmi*, Pulſus formicans, aut coacervatus, Livor manuum, ac ſæpe ipſorum etiam Cubitorum, atræ Mortis certiſſima inſtabant Prænuncia: Die undecimo, aut decimo quarto plerumque, multo citius nonnunquam. Tanta fuit, tamque cita, Putrefactio Cadaverum, ut ea ſepelire fuerit neceſſe prorſus aliquando vel intra Horas viginti quatuor.

Dira quidem hæc & acerba maxime! erant autem plurimi, quibus Sors melior, Die ſcilicet quarto, aut quinto, benignum dedit morbi exitum; Eruptione nempe Puſtularum rubrarum, *miliarium*, atque blandi per totum Corpus Sudoris. —— Multi diu morbo conflictati, innumeras tandem habuere Puſtulas *miliares*, limpidas, ſæpe ſalutiferas: pluribus autem erat periculoſæ plenum opus Aleæ.

A P R I L I.

A Die ſecundo Aprilis ad decimum ſpiravit Eurus; poſt varius Ventus variaque admodum Tempeſtas, at pro Anni Tempore frigida & humida.

Pluvia 1. $\overline{8}^{l}$. $\overline{9}^{l}$. 10. $\overline{14}^{l}$. — 16. $\overline{18}^{l}$. $\overline{20}^{l}$. 22. 24. $\overline{27}^{ll}$. $\overline{29}^{llll}$. Dig. Dec. $\overline{}$ 2. 252.

Ventus vehemens 22. prima Luce. w N w Nox proceelloſa 26. S 4.

♉ Altitud. maxim. 16.29.9. E S E 2. } media 29. 5^{10}
———minim.10.28.8.S E 2.

Dies frig. 7. 54. E b S 2. } media Therm. Altit. $28.\frac{20}{29}$
— tepid. 25. 42. VV N VV 1.

Auctus jam Variolarum Numerus eſt: atque modo Febris *anginoſa miliaris*, quæ verno Tempore elapſi Anni fuit hic *epidemica*, vicinam infeſtat Regionem. —— Febris contagioſa, maligna, ſævit jam magis quam antehac unquam. Raro nunc adeſt ſtrangulans Faucium Dolor, paucæque nunc erumpunt Puſtulæ; at Loco earum *Petechiæ* fuſcæ, purpureæ, nigræ, ac nimis frequenter lividæ Vibices, atro ſemper Carbone notandæ! —— plurimi moriuntur.

M A J O.

Boreas afflavit, aut Corus, a primo ad viceſimum quartum Maii, poſt Vulturnus; Tempeſtas fuit valde frigida ac nubila. Maximæ Pruinæ a duodecimo ad decimum quartum.

Pluvia 1. 11. 12. $\overline{15}^{ll}$. 17. 20. 22. $\overline{23}^{lll}$. 24. 26. $\overline{30}^{l}$.
Dig. Dec.
$\overline{}$ 1. 646.

Grando vehemens 23. Fulgur & Tonitru 30.

Al-

8 Altitudo maxim. 19.30.1. N VV 1. } media 29. 9.$\frac{12}{31}$
——————minim 16.29.1. S E 2.
Dies frigid. 14. 54. N VV 1. } media Therm. Altitud. 38$\frac{6}{12}$
— tepid. 1. 31. 36. S S E 1.

Multi Apoplexia corripiuntur : *Variolæ* adhuc. Febris contagioſa plurimos perdidit ; optima ſæpe ſprevit Conſilia : ſequens tamen Methodus permultos ſervavit.

Ipſo quidem Morbi Initio Venæ Sectio profuit, raro poſt unquam : imo temeraria ſuſcepta Manu ſæpe obfuit maxime. Si tamen poſt Sanguinis Miſſionem *Cephalalgia* & Vertigo urgebant uſque fuit utile admodum Cucurbitulis ſcarificatis, Humeris Cervicibuſque admotis, Sanguinem detrahere : quod quoque Vomitionem, poſt excitandam, reddidit tutiorem. Cruorem vix unquam notavi valde glutinoſum, Serum plerumque vero viride erat, haud raro rubellum ; quod infauſtum ſemper! quibus enim id contigit, *Petechias* nigerrimas, aut Vibices habuere certo certius cum Phrenitide perpetua, aut gravi Comate.

Continua fere Nauſea, ac frequens, bilioſus, Vomitus lene ſemper poſcebant *Emeticum*, quo & Ventriculi Colluvies ejiceretur & præcautum foret contra peſtiferam *Diarrhœam*, quæ, aliter Morbi ſtatu, aut paulo poſt, ſemper evenit, nam ubi Ventriculi Saburra, diutius morando, acrior, fit aſſidue ; tandem per Inteſtina deſcendens, iſta utique torquet maxime.

Nullo non Tempore Morbi *Epiſpaſtica*, alia ſcilicet aliis ſuccedentia, neceſſaria fuerunt omnino ; lenia porro deſiderabant *Cardiaca*, eaque repetita frequenter, Languor continuus & collabentes aſſidue Vires : quæ & Sudores etiam maturos, criticoſque ſæpe, movebant, aut Puſtulas expellebant. Ad hæc promovenda Confect. Raleigh. Theriac. Andromach. Lap. Contrayerv. Rad. Serpent. Virg. aliquando Sal. C. C. &, quibus non fuit ingrata admodum, non uno ſolum Nomine laudanda, Camphora (quæ nempe Opio felicius arceſſebat Somnum, ac Delirium compeſcebat magis) aptiſſima fuere Remedia.

—— Imo,

—— Imo, quod multo minore Pompa paratur, Vinum rubrum *uſtulatum* (quod dicitur) Cinnamomo & Maci incoctis cum Aquæ pauxillo, haud minus efficax ad Vires ſuſtinendas inveni, quam celeberrima *Alexipharmaca*; non in hoc tantum Morbo, ſed & in omni Febre lenta & *nervoſa*, potiſſimum cum colliquante Sudore, vel immodico Alvi Fluxu declinante. Didici hinc tandem, quod aſtringentia Aromatica mitiora *Craſin* Sanguinis firmando, Fibraſque Vaſculorum corroborando, vera fuere hujus exeuntis ſaltem, Morbi *Alexiteria*; fortaſſe & Antidota fuiſſent. —— Ipſi etiam Veteres Antidotis & *Alexipharmacis* immiſcebant ſemper aſtringentia quædam Medicamenta, ut paſſim apud eos videre eſt.

Ad eum adeo Finem, optato demum cum Succeſſu, poſt ſummum Morbi Incrementum, exhibui aliquam ex Cortice Peruviano Medicinam cum *Alexipharmacis* idoneis & Elixire Vitrioli Mynſichti acidulatam; nec otioſe interea expectans Sedimentum Urinæ laudabile, & (quod dicitur) lateritium: modo ſcilicet vel minimam Morbi Remiſſionem obſervaſſem. — Si in ſingulari Gangræna valeat Quinquina, quidni in univerſa Humorum Corruptione! *Exanthemata* nigra, Vibices & citiſſima Cadaverum Putrefactio, *gangrænoſam* utique Sanguinis *Diatheſin* ſignificabant.

In longis equidem Febribus nihil magis neceſſe eſt, quam Solida inter & Fluida Æquilibrium conſervare debitum. Nihil ad id ſane facit efficacius, quam, diluente Liquore, Sanguinem fovere aſſidue, ac Vim Fibrarum confirmare Medicamentis appoſitis; donec Natura, his Auxiliis Morbi Vitrix, læta Criſi eum expellere poſſit: nam ut Febris ardens Frœna ſemper poſcit, lenta ſæpiſſime indiget Calcaribus. —— Profecto numquam non Arte molienda Criſis eſt, cum nil ultra aſſequi valeat Natura. —— Febribus ideo tarde admodum decreſcentibus, lenia *Cathartica* ſæpe ex Uſu ſunt maxime, *Cardiacis* interim aſſumptis: In hac ſane, de qua agitur ſupra, cum

cum vix alia profecerint, Rhabarbarum exhibitum quotidie valuit plurimum; Vinum uſtulatum interim affatim ſorbendo: hoc Modo enim putris expurgata fuit Colluvies, & Viribus interea conſultum eſt optime.

J U N I O.

Caurus hoc Menſe ſpiravit ſæpiſſime, hiſcebat etiam ſubinde Libs: Vulturnus a decimo nono ad vigeſimum ſecundum. Aer erat plerumque valde frigidus, craſſus & humidus.

Pluvia 1. 3. 4. 11. (lll) 15. 16. — 18. (l) 19. (l) 20. 22. 25. 26. 28. — Dig. Dec. 1. 9;6.

♉ Altitudo maxim. 5. 29. 9. N VV 1. — minim. 18. 29. 1. S VV 3. } media 29. $5\frac{7}{29}$

Dies frigid. 2. 44. N VV 1. — tepid. 14. 34. Malacia. } media Therm. Altit. $36.\frac{6}{29}$

Variolæ, & Febres intermittentes, haud infrequentes. Febris *miliaris* rubra cum enormi Vomitu & Alvi Fluxu Rure graſſatur uſque. Morbus contagioſus modo ſub Finem Menſis miteſcit paululum.

J U L I O.

Aer fuit humidus maxime & frigidus toto Julio, Ventus ab Occidente plerumque & Plagis auſtralibus, Eurus aliquando: Tempeſtas utique fuit nubila, pluvia, infauſta admodum, Hyemi magis quam Æſtati ſimilis. Omnes Fructus ἀρχῆι acerbi ſunt & immaturi. Vix audis Cicadam, rari volitant Papiliones: Plurimæ Aviculæ canentes inter Plumas exuendas intereunt.

Pluvia 1. — 3. (lll) 6. (l) 7. 10. 11. (ll) 12. 14. (lll) 15. (ll) 16. 19. (l) 21. 22. 25. (lll) — 27. 30. — Dig. Dec. 3. 536.

Procella 11. nocte w b S. Tonitru 30. p. m. Coruſcationes nocte.

Al-

☿ Altitud.maxim.28.29.7.S E 1. } media 29. 4 $\frac{1}{10}$
——— minim.16.28.9. S VV 3.
Dies frigid.19.42. S S VV 2. } media Therm. Altitud. 34.$\frac{28}{30}$
— tepid. 30.30.VV 1.

Febris *Epidemica* contagioſa hic imminuta eſt valde; at ſævit abhuc in Vicinia: Multi *Variolis* uſque laborant; (B) Pſora frequens.

A U G U S T O.

A Die ſecundo Auguſti decimum tertium aduſque Ventus perpetuus ab Oriente ſpiravit, pulchra interea calidaque Tempeſtas eluxit, poſtea miſera, procelloſa & horrida ſecuta eſt; nunquam memini *Atmoſpæram* ita humidam fuiſſe hoc Anni Tempore: Omnia fere Loca Aqua exundant & Limo. —— Plures Aviculæ canentes moriuntur: Apes exanimatæ parum mellificant. Folia Arborum æque ſunt decidua jam ac ſi exiiſſet Autumnus.

Pluvia 1. 2. 14. 18. 19. 21. 22. 23. 25. — 29. 31.
Dig. Dec.
2. 906.

Maximæ Rorationes, durante Apricitate, Menſis Initio.
Magna *AB.* 20. N w 1. Procella 22. p. m. S w
— vehemens 23. Nocte. S S w.

☿ Altitud.maxim. 12.29.9.E 1. } media 29. 8
—— minim.22. 29.2.S VV 4.

Dies frigid. 14. 52. VV N VV 2. } media Therm. Altit. 32 $\frac{6}{29}$
— calid. 13. 26. E 1. ————

Fatales etiamnum Reliquiæ paſſim Febris malignæ: *Variolæ* adhuc: Scabies & Pſora frequens, Choleræ ac *Diarrhœæ* plurimæ. Permulti, gravi quaſi Tempeſtate perculſi, inerte quadam Socordia torpent. —— Plures Canes rabidi diſcurrunt.

SE-

S E P T E M B R I.

Nubilus fuit, madidus & frigidus, hic Menſis; Caurus afflavit ſæpe, Libs aliquando, Eurus frequenter, ſub Finem præcipue: Boreas viii. ix. x.

l l l lll l
Pluvia 1. 3. 6. 7. 11. 12. — 14. — 16. 17. 18.
l Dic. Dec.
20. 22. 24. 26. 28. 29. = 1. 918.

♉ Altitud.maxim.23.29.9. E 1.
—— minim.11.29.2.VV N VV 1. } media $29.\ 6\frac{7}{30}$

Dies frigid.28.46. S E 1.
— tepid.3.30.N VV 1. } media Therm. Altit. $36\frac{14}{30}$

Febres *petechiales* ſparſæ adhuc: *Variolæ* frequentes: *Diarrhœa* & Cholera multos infeſtant: Tuſſes plurimæ & ad Finem Menſis.

O C T O B R I.

Venit ab Oriente Ventus fere conſtans per totum Octobrem, Initio & Fine ad Septentrionem inclinans; unde Aer tenuis factus eſt, at paulo frigidior: medio autem ad Auſtrum.

ll ll ll lll lll Dig. Dec.
Pluvia 7. 8. — 10. 12. 14. 26. 27. = 2. 756.
Levis *AB.* 3. Malacia — 4. E 1. — 12. N 1. Gelu & maxima Pruina 30. E N E 1.

♉ Altitud.maxim.30.30.1.E N E 1.
— minim.9.29.1.VV N VV 1. } media $29.\ 6\frac{17}{30}$

Dies frigid.30.64.
— tepid.26.40.S S E 1. } media Therm. Altitud. $47\frac{22}{30}$

Multæ Febres lentæ, ac intermittentes, paſſim. Aliqui hoc Menſe, ſubito quaſi Aſthmate correpti, in Tumores Pedum & Abdominis, hydropicos velut, inciderunt, ex quibus nonnulli brevi ſunt mortui. — Multi Canes Rabie perciti.

N O V E M B R I.

Sequitur November pluvius admodum & procelloſus, ſub Finem præcipue: turbidus Auſter prævaluit maxime, craſ-

craſſamque fecit *Atmoſphæram* ac humidam valde. ——
Exeunte Menſe permagnæ Inundationes undique.

ll ll l l l ll lll ll
Pluvia 4. 5. — 7. 9. 10. 13. 14 15. — 17. — 19.
ll ll lll lll ll Dig. Dec.
21. — 23. — 25. 26. 27. — 29. = 4. 922.

Pocella 9. ab Hora x. a. m. ad 2. p. m. S w 4x. — 23. tota Die S w. — 26. Nocte S 4x. — 27. S 4x. — Maximi Maris Æſtus 27. quamvis Luna jam erat in *Quadratura*; altiores etiam quam ſi Interlunium fuiſſet, aut Plenilunium; Tonitru vehemens 24. Noctu.

♉ Altilud. maxim. 11.30. 0. N VV 1.	} media 29. 4.$\frac{14}{30}$
—— minim. 27.28.4. S	
Dies frigid. 1.58. Malacia.	} media Therm. Altit. 49.$\frac{16}{30}$
— tepid. 19.44. S S VV 2.	

Cephalalgiæ, Vertigines, Inſultus epileptici, Tumores Faucium & Parotidum, frequentes: *dyſpnoica* Pectoris Gravitas haud paucos premit, (a) Febres lentæ *nervoſæ* plurimæ. — Multi Canes rabidi circumcurſant.

DECEMBRI.

Vix unquam *Atmoſphæram* memini ita humidam fuiſſe, ac erat toto Decembri; etſi Subſolanus perflabat ſæpiſſime: fateor equidem quod madidus Notus intervenit frequenter, ac Pluviæ haud parum demiſit.

l l ll ll ll ll lll
Pluvia 1. 4. 5. 6. 7. 9. 17. 19. 24. 25. 28. 30. 31.
Dig. Dec.
= 2. 364.

Gelu rigidum 12. 66. E B N 1. — 13. 64. E 1. — 16. E 1. — 23. 64. E 1.

Procclla 24. Nocte. S b E — 27. S w b w 4. Maximi

(a) *Vide Diſſertationem de Febre lenta nervoſa*, *infra*, *p.* 147.

ximi Maris Æſtus 21. 22. E S E 2. — permagni 24. 25. 26. Auſtro furente.

♉ Altitudo maxima 21.30.0. E b S 2. } media 29. $6\frac{6}{17}$
——— minima 28.29.0. S VV b VV 3.

Dies frigid. 12. 66. E b N 1. ——— } med. Therm.
——— tepid. 1. 46. VV b S 1. } Altitud. $54\frac{8}{27}$

Tuſſes, Colli Fauciumque Tumores, Raucedines, levi ſæpe cum Febricula, ſunt valde frequentes, Febres putridæ *nervoſæ* paſſim.

Summa Pluviæ hoc (C) Anno eſt = Dig. 3. Dec. 974.

Notationes quædam.

(A) Hæ Maculæ oriri videntur ab infractis, aut diſſolutis, Sanguinis Globulis, *Arteriolas ſeroſas* intrantibus dumque ibi hærent, *Petechias* formant, aut Vibices; velut in Contuſionibus Sanguis ruber in Vaſa iniqua urgetur, & Cutim reddit diſcolorem. — Peſtiferæ ſemper ſunt, quod Cruorem putridum eſſe, aut maxime ſolutum, denotant: imo adeo ſæpe diſſolvitur Sanguis, ut profuſæ ſubſequantur *Hæmorrhagiæ*. Quod quidem *Scorbuticis* quoque accidit crebro, cum ne vel minima Febris Signa adſint, etſi totus fere Corporis Habitus innumeris violaceis Maculis inficitur; qui tamen mox, ac ne quidem tale quid ſomniantes, funeſto ſæpe Sanguinis Fluxu corripiuntur: iſte tamen Cruor nunquam, more ſolito, concreſcit. —— Hos certe *Scorbuticos* auſtera acida, opportune data, adjuvant maxime, ut haud raro notavi. —— In talibus ideo *Variolis*, & aliis maculoſis Febribus, valeant plurimum. — Miſſio Sanguinis utique obeſſe magis, quam prodeſſe, videtur.

(B) Eſtne peculiaris aliqua *Atmoſphæræ* Conſtitutio ad Eruptiones cuticulares gignendas apta? utique per idem

fere

fere Tempus, quo *Variolæ*, aut puſtuloſæ Febres, graſſantur, *Exanthemata* quoque omnigena, ut Papulæ, Scabies Eryſipelas, *&c.* infeſtare ſolent, ut obſervatur ſæpiſſime: imo dudum, & vulgo noverint vel Mulierculæ, quod *Morbilli*, aut *Rubeolæ*, *Variolas* plerumque præcurrunt. Nonne adeo deſumendum ſit hinc Monitum *prophylacticum*? —— Forte lenia *Mercurialia*, quæ in aliis Cutis Morbis tantum valent, tempeſtive aſſumpta, aut *Variolis* ſint Antidota, aut morbum ſaltem faciant leviorem: idque potiſſimum cum & Vermiculos enecent, qui junioribus præcipue adeo infeſti ſunt, & tam diras ſæpe (una ſævientibus *Variolis*) movent Tragœdias. — Hæreo tamen ne forte Sanguinem quorundam diſſolvant nimium, & ad *Hæmorrhagias* diſponant fatales: hoc autem ex facili præcaveri poteſt Corticem Peruvianum, aut tale quid, exhibendo ſimul.

(C) Annis maxime pluvioſis hic debet annumerari, ob Frequentiam ſaltem, ſi non ob Pluviæ Quantitatem: nam continua fere decidit, quanquam raro admodum gravis. Imbres utique vehementes Aerem faciunt ſicciorem, quatenus Vapores per *Atmoſphæram* congeſtos deturbant; hinc poſt eos plerumque Aer purus valde & liquidus apparet, & multo majorem ejus ſiccitatem *Hygroſcopia* indicant: denſa autem, & nebuloſa quaſi Pluvia, omnia humectat maxime. —— Vix unquam ſane memini *Atmoſphæram* magis fuiſſe humidam & craſſam, quam hoc elapſo Anno: Hyems fuit tepida nimis, Æſtas perfrigida; utraque infauſta ſemper & Pluviæ ferax, ac nunquam non Morbis abundans; —— Ex quo ſane tam udas habuimus Tempeſtates; Febres putridæ, lentæ, *nervoſæ*, ac intermittentes omnigenæ, per has Regiones graſſatæ ſunt maxime; etiam in hoc Oppido & per Viciniam, cum tamen Annis abhinc viginti veras intermittentes rariſſime viderim. Imo bene memini Milites plurimos, emeritos, ad Arcem noſtram olim tranſvectos ab Oris Icenis & Portu magno, pertinaci admodum Quartana tantum non confectos penitus; qui tamen hic, a ſola Benignitate Cœli, convaluere protinus.

CON-

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXXVI.

JANUARIO.

TRISTI ſub Aſpectu Annus exoritur: dum enim *madidis Notus involat Alis*, perpetuæ fere ruunt Pluviæ. Pauciſſimi ſane fuere Dies aprici toto Januario: *Atmoſphæra* vero quam maxime humida & craſſa; exeunte Menſe algida. Gelu raro admodum, Diluvia ſæpe.

ll l ll l ll ll
Pluvia 1. 2. 3. 4. 6. 8. — 10. 11. 12. —
ll lll ll l ll ll ll ll l
14. — 16. — 18. 19. 21. — 23. 24. 25. — 28. 30.
31. — 5. 070.

Grando 2. 13. 20. 26. Fulgur & Tonitru cum Pluvia graviſſima 16. Veſperi.

Gelu 16 N. N. w 1. — 22. N N w 1. Procella 25. Veſpere. S S w.

♉ Altitud. maxim. 6. 29. 8. VV N VV 2. } media 29. $2\frac{27}{30}$
—— minima 25. 28. 7. S S VV 4. }

Dies frigid. 22. 66. N N VV 1. } media Therm. Altit. $56\frac{16}{30}$
— tepid. 4. 50. S b VV 2. }

Multi Tuſſi vexantur, Fauciumque & Parotidum Tumores. Apoplexia & *Paraplegia* paſſim: Prurigo & Puſtulæ frequentes.

F E B R U A R I O.

Quamvis Initio Februarii Tempeſtas fuit nimboſa valde, mox tamen ſucceſſit Apricitas aliqua, ac Frigus acre, ſtante plerumque Vento aquilonali, qui Aerem ſiccabat plurimum, & omnia ſæpe rigido conſtrixit Gelu. Principio Menſis Inundationes permagnæ; poſt etiam *ſatis Terris Nivis atque Grandinis miſit Pater.*

lll ll ll l ll
Pluvia 1. 2. 3. 5. 7. 8. 9 14. 26.
Nix 16. 17. N N w 3. — 19. S S E 1.
l
— 20. E 3. — 23. N w 3. — 24. N N w 2.
Grando 2. w N w 2. — 19. 21. 24.
l
— 26. E S E 2. — 28. N N w 1.

} Dig. Dec. 3. 682.

Leves *AB.* 7. E S E. 1 — 19. E b S 1. — magna *AB.* 6. H. 8. p. m. N. 1. Radii coruſcantes vibrantur vel ab ipſo Auſtro, Corona lucida magis vergit ad Orientem quam vidiſſem antehac unquam.

Magnus erat hic Maris Æſtus Die 16. N N w 3. at minime inundans ut apud Londinenſes, Icenos, Cantianos atque Belgarum Oras, ubi quam maximus fuit.

♉ Altitud. maxim. 29. 30. 0. N b E 1.
—— —— minim. 22. 2. 5. VV S VV 2. } media 29. 3 16/26

Dies frigid. 13. 72. VV N VV 2.
— tepid. 2. 56. VV N VV 1. } media Therm. Altit. 60. 6/26

Tuſſes & *Catarrhi* levi ſæpe cum Febricula permulti; Anginæ, Pleuritides & Peripneumoniæ haud raræ: Juniores quamplurimos Perniones vexant maxime.

M A R T I O.

Frigida Tempeſtas ad Diem uſque decimum Martii, poſt autem multo tepidior evaſit: Spiravit Eurus hoc

Menſe

Menſe ſæpiſſime, & pulchra non raro affulſit Apricitas cum Aere puro ſiccoque.

Pluvia 1. 6. — 8. $\overline{11}^{ll}$. 19. $\overline{21}^{llll}$. 23. 27. $\overline{29}^{ll}$. Nix 3. Dig. Dec.

E 3. — 8. N w 1 — 2. 138.

♉ Altitud.maxim.1.30.0. E b N 2. } media 29. 4.$\frac{11}{31}$
——— minim. 22.28.8. S S E 2.

Dies frigid. 7.66. N VV 1. rigid. Gelu & maxima Pruina. }
— tepid. 27. 45. S S E 2. media Therm. Altitud. 51 $\frac{8}{31}$

Perniones ulceroſi moleſtiſſimi frequenter. Peripneumoniæ paſſim, precipue vero nothæ.

A P R I L I.

Eurus afflavit ſæpe, Boreas nonnunquam, Caurus frequenter, hoc Menſe; quod *Barometrum*, diu depreſſum, reſurgete fecit, Nubeſque abegit: a decimo quinto tamen ad viceſimum quintum Pluvia frequens.

Pluvia 1. $\overline{15}^{l}$. — $\overline{18}^{ll}$. — $\overline{21}^{l}$. 22. $\overline{25}^{ll}$. Grando 15. Dig. Dec.

Pruina maxima 11. 12. Maximæ Rorationes ad Finem.

♉ Altitud.maxim.3.30.1.E 1. } media 29.7.$\frac{1}{2}$
—— minim.25.29.3. VV S VV 1.

Dies frigid. 11. 58. N 1. } media Therm.Altit. 43 $\frac{5}{30}$
— tepid.29.32. Malacia.

Pleuritides & Peripneumoniæ frequentes: Anginæ & *Ophtalmiæ* paſſim.

M A J O.

Perflavit Eurus plerumque durante Maio, iſque ſæpe velox, ac deprimens *Mercurium baroſcopicum*, Aquilone tamen, aut Coro, nonnunquam intercurrente. Ineunte Menſe Frigora pro Anni Tempore haud exigua, poſt vero Aer tepidus ſæpe & tenuis.

	ııı	ıı		ııı			ııı		ı
Pluvia	2. 4. 5.	9.	11.	12.	15.	16.	22.	23.	27.

Dig. Dec.

— 2. 536.

Ventus vehemens 21. p. m. E S E. Magnus Halo circa Lunam 9. H. 10. p. m. E 2. — permagnus igneus Halo 11. H. 10. p. m. S E 3.

☿ Altitud. maxim. 19. 29. 8. E S E 2. } media 29. 5.
——— minima 12. 29. 1. S E 3.

Dies frigid. 3. 52. N N VV 1. Frigidus inſolitum } media Therm. Altit. $39\frac{10}{31}$
— calid. 27. 24. VV 1.

Pleuritides & Peripneumoniæ ſparſim: Eruptio Puſtularum rubrarum urentium plures moleſtat. Tempeſtas infeſta tabidis.

J U N I O.

Per Initia Junii Aer valde craſſus fuit & humidus; tenuis poſt, ac fervidus ſæpe, Finem aduſque fere Menſis, maximo decidente Rore: dum incerto admodum Curſu ſpiravit Ventus; Eurus ſæpe, Boreas haud raro, Caurus quoque interfuit frequenter, Libs Initio.

	ı			ı			ıı		ııı
Pluvia	3.	4.	6.	13.	14.	23.	27.	29.	30.

Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru 29. Nocte. S E 2. — e longinquo 23. — 28. p. m.

☿ Altitud. maxim. 18. 29. 9. N N E 1. } media 29. $6\frac{3}{30}$
——— minim. 27. 29. 3. F S E 2.

Dies frigid. 6. 38. VV N VV 3. } media Therm. Altit. $26\frac{6}{30}$
— fervid. 11. 20. N N E 1x.

Febres tertianæ, ſemitertianæ, & quotidianæ, paſſim: *Ophtalmiæ* frequentes: Phthiſici colliquantur maxime. Aliquæ Pleuritides & Peripneumoniæ incipiente Menſe: *pſoricæ* Eruptiones plurimæ. —— Innumeri Aſili Armenta moleſtiſſime infeſtant.

JU-

J U L I O.

Varius fuit hoc Menſe Ventus, & Malacia frequens, Caurus vero ſub Finem plerumque, ſudo exiſtente Cœlo, ac fervido, cum Rore maximo. Immenſa Vis Pluviæ decidit Die ſecundo & octavo, flante Vulturno; decimo autem eodem perflante Vento, quantum vix unquam per idem Temporis Spatium; ab Hora enim iſtius Diei tertia pomeridiana ad quintam matutinam undecimi Pluvia
Dig. Dec.
fuit 1. 686.

Pluvia 1. 2. 3. 8. 10. — 12. — 14. 19. 25. 28.
Dig. Dec.

Procella 2. Nocte. S E. Fulgura Nocte 13.

☿ Altitud. maxim. 16. 29. 9. Malacia.	} media 29. 5. $\frac{6}{31}$	
—— minim. 11. 29. 1. S S E 2x.		
Dies frigid. 4. 40. N 2.	} media Therm. Altitud. 27. $\frac{10}{31}$	
—fervid. 29. 18. VV N VV 1.		

Febres intermittentes & *miliares* aliquæ mali admodum moris, Ruri præcipue: *Variolæ* hic *ſporadicæ*: Choleræ, *Diarrhœæ*, ac *Dyſenteriæ* etiam, undique valde frequentes ſunt.

A U G U S T O.

Ineunte Auguſto Aer fuit craſſus & valde calidus, medio Menſe multo frigidior, flante Cauro; cæterum Ventus erat inconſtans maxime: ſub Finem Ros plurimus decidit, ac rediere Calores.

Pluvia 1. 4. 6. 7. 8. 12. — 14. 15. 17. 26. 28. 31.
Dig. Dec.
1. 834.

Nox procelloſa valde 13. S w b w 4. Fulgura 20. Noctu. Magni Maris Æſtus 26. 27. S S E 2x.

Die 25. w. 1. inter Horam nonam veſpertinam & undecimam Zona quædam anguſta, at lucida valde, ab imo Occidente ad ſummum Orientem uſque extenſa, magnæ Iridis inſtar effulſit, ſtupente Populo. *AB.* 29. N. 1.

♉ Altit. maxim. 18. 29 8. N VV b N 1. ⎫ media 29. $4\frac{17}{30}$
——— minim. 26 29. 1. S S VV 2. ⎭

Dies frig. 16. 42. VV S VV 1. ⎫ media Therm. Altit. $27\frac{7}{30}$
—fervid. 3. 19. VV S VV 1 ⎭

Febres *miliares*, malignæ, frequentes, in Cornubia præſertim. Choleræ, *Diarrhœæ*, *Dyſenteriæ* eæque aliquando cruentæ, frequentiſſimæ.

Mellificant Apes optime; plurimæ Cicadæ & Veſpæ. Optimum undique Frumentum.

S E P T E M B R I.

Flavit plerumque Corus Menſe Septembri, Initio & ſub Finem Pluvia: altam fere tenuit Stationem *Barometer*: Aer majore ex Parte craſſus.

Pluvia 1. 3 $\overset{l}{4}$. $\overset{ll}{6}$. 8. 10. 13. 15. $\overset{l}{22}$. — $\overset{l}{24}$. — 26.
Dig Dec.
29 = 1. 512.

Leves *AB*. 26. 27. H. 9. N w 1. Maximus Halo circa Lunam 12. H. 11.

♉ Altitud. maxim. 21. 30. 0. N N E 1. ⎫ media 29.7
——— minim. 30. 29. 3. S VV b S 3. ⎭

Dies frigid. 18. 50. maxima Pruina N N VV 1. ⎫ media Therm.
— calid. 7. 29. S VV 1. ⎭ Altit. $36\frac{20}{19}$

Choleræ, *Diarrhœæ*, *Dyſenteriæ*, adhuc valde frequentes, Febre nonnunquam comitante.

Plurimæ Febres *miliares*, *ſcarlatinæ*, puſtuloſæ; aliquæ porro lentæ, *nervoſæ*: ſæpe cum Glandularum Parotidum Fauciumque Tumore, ac profuſis ſemper Sudoribus: Auſtralibus in Oris Devoniæ & Cornubiæ præſertim.

O C T O B R I.

Ineunte & exeunte Octobri immenſa Pluviæ Copia decidit, dum Libs ſæpe fremuit vehementer; a duodecimo

autem

autem ad vigeſimum primum ne minima Pluvia, Euro flante, aut Aquilone: ad Finem Menſis Aer erat valde craſſus & humidus.

Pluvia 1.(llll) — 3.(l) 6. 7.(ll) — 9.(ll) 10.(lll) 11.(lll) 22. 23.(ll) — 26.(ll) 27.(ll) — 29.(lll) 30.(ll) 31.(lll) Dig. Dec. = 6. 534.

Procella 1. multo mane. S b w —— 7. S w —— 9. mane. S w b w 4x. ab Hora autem prima ejus Diei pomeridiana ad tertiam uſque Corus vehementiſſimus, quaſi Circius Gallicus omnia deturbans, perſremuit, velociſſime cadente *Mercurio*. —— Maximus Halo ſubluteus circa Lunam 6. H. 8. w 1. *AB.* 27. H. 8. w N w 3. media autem Nocte Grando gravis & Fulgura.

☿ Altitud. maxim. 21. 30. 1. N N E 1.
—— minim. 9. 28. 4. N W 4x. } media 29. 4. $\frac{1}{3}$

Dies frig. 21. 54. N N E 1.
— tepid. 16. 36. E S E 1. } media Therm. Altitud. 42 $\frac{12}{30}$

Febres lentæ, *nervoſæ*, *miliares*, haud paucæ, cum Sudoribus profuſis: Choleræ ac *Dyſenteriæ* adhuc paſſim; præcipue Menſis Initio: Sub Finem Tuſſes *ferinæ* inter Pueros.

Morbus peſtilens Boves conſumit plures & Porcos in Auſtrali Devonia.

N O V E M B R I.

Altum plerumque tenuit Gradum *Barometer* hoc Menſe: Ventus ab Oriente ſæpe ſpiravit, ſæpe & a Septentrione. Aer fuit non raro valde humidus & gelidus ſæpe: Initio Glacies, ad Finem Gelu maximæque Pruinæ.

Pluvia 1. 6. 7.(l) 9. 11. 12. 16. 18. 21. 24.(lll) 25.(l) 28. Dig. Dec. = 1. 150.

Procella Veſperi. 24. S w b w, & tota fere Nocte Grando multa 7.

AB. levis, 7. N E 1. —— major 8. H 10. N N E 1. magna variegata 13. H. 7. N w 1.

☿ Altitud. maxim. 5. 30. 3. E N E 1. } media 29. 8 $\frac{2}{29}$
—— minim. 25. 28 8. VV 2.

Dies frigid. 27. 65. E N E 1.
— tepid. 22. 44. VV N VV 1. } media Therm. Altit. 58 $\frac{25}{29}$

Dyſenteriæ adhuc: Tuſſis *convulſiva* paſſim. Innumeri fere Tuſſi, Coryza, Tumorbus Colli ac Faciei, corripiuntur; haud pauci Angina. Plurimi Morbo *rheumatico* vexantur.

D E C E M B R I.

Perſtat uſque *Mercurius* altam tenere Stationem, etſi medio Menſe Libs furens iſtum deturbavit, plurimamque demiſit Pluviam, *Atmoſphæram* vero fecit humidiſſimam; Sane ab Exitu Octobris, ad hoc uſque Tempus, Aer immenſa Vaporum Copia abundavit, quæ, partim ſaltem, *Mercurium* ſuſtinuit. Septentrio Gelu nonnunquam produxit, idque ſub Finem Menſis rigidum.

Pluvia 2. (l) 3. (l) 4. (l) 5. (ll) 10. — 13. (l) 14. (ll) 15. (llll) 17. (lll) — (lll) 18. (lll) — 20. (lll) 22. (lll) 25. 27. 28. (l) 31. = 5 026. Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru cum vehemente Grandine 6. primo Mane. w N w 4x.

Procella 17. Nocte. w S w —— 20. bene Mane. S w b w.

☿ Altitud. maxim. 24. 30. 4. N 1. } media 29. 7. $\frac{18}{29}$
— minim. 20. 29. S VV b VV 4.

Dies frigid. 24. 70. N 1.
— tepid. 14. 4. S VV 3. } media Therm. Altitud. 55 $\frac{26}{29}$

Diarrhœæ & *Dyſenteriæ* adhuc: *Rheumatiſmus* frequens & Icterus: maximæ Querelæ de languido Virium Statu undique. —— Tumores Faucium, Glandularum, Parotidum,

dum, ac Maxillarum; Tuſſes, Deſtillationes, Coryzæ. Raucedines, levi non raro comitante Febricula, per omnes undique. Plures vel in iiſdem Ædibus ſimul & ſemel corripiuntur; evanuere vero hæc omnia facillime, modo ſe in lectulo paululum continerent, & multa tepida Potione Sudores elicerent.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXXXVI.
Dig. Dec.
= 36. 706.

CONSTITUTIO AERIS, &c.

Anno MDCCXXXVII.

JANUARIO.

ATMOSPHÆRA, innumeris adhuc gravata Vaporibus, *Mercurium Barometricum* ſuſtinet uſque ad Stationem ſane præaltam, Cauro plerumque ſpirante. Aer interea æque humidus eſſe perſtat, ac ſi afflaret madidiſſimus Auſter; irruit quidem medio Menſe Libs, durans tamen parumper: a viceſimo primo ad viceſimum quintum Gelu.

Pluvia 2. 7. 12. — 14, 16 (l). 17 (lll). 26. 27. 29. 30 (l).

Nix 24. Grando 28 (l). = 1. 588.

Halo circa Lunam magnus omni Nocte a 27. ad Finem.

Al-

♉ Altitud.maxima 19.36.6. N 1. } media 30. $1.\frac{6}{30}$
—— minim.17 29.6. S VV 2.

Dies frigid. 25.70. Malacia. } media Therm. Altit. $55\frac{6}{30}$
— tepid. 1.48. VV 1.

Febricula *catarrhalis* innumeros etiamnum infeſtat prout Menſe Decembri: imo & jam quamplurimi Equi eodem pene Morbo affici videntur, quorum certe pereunt plures. Haud parce quoque graſſantur Pleuritides ac Peripneumoniæ, nothæ præcipue: nec infrequens eſt Icterus.

F E B R U A R I O.

Ventus occidentalis hoc Menſe prævaluit, ad Septentrionem ſæpe, ad Auſtrum vero flectens ſæpius; Aquilo nonnunquam, aliquando, Vulturnus, interfuit: humidus permanſit Aer, at ſubſedit *Barometer*.

lll ll lll ll l lll
Pluvia 1. 3. 6. 8. 11. 13. 14. 15. 16. 17.
ll ll l Dig. Dec.
18. 19. 21. 24. Grando 25. 26. = 3. 488.

Maxima Pruina Gelu 5. 6. 8. 9. Procella, Fulgur & Tonitru 17. Nocte. w b N. Maximus Halo circa Lunam 27. 28.

♉ Altitudo maxim. 9.30.2. N b E 1. } media 29. $7\frac{}{27}$
—— minim. 16 29. 2. S VV 2.

Dies frigid. 2. 66. N 1. } media Therm. Altit. $55.\frac{3}{27}$
— tepid. 23. 49. S VV b VV 2:

Multi *Rheumatiſmo* & Angina laborant, plurimi adhuc Morbo *catarrhali* pulmonario, *Variolæ* hic *ſporadicæ*, multis in Locis *epidemicæ*. Tuſſis *anginoſa* durat uſque inter Equos.

M A R T I O.

Principio & Fine Martii Eurus afflavit, aut Boreas, medio autem plerumque Corus: Aer evaſit tenuis magis & ſiccus ad Finem præcipue; delapſis ſcilicet jam Vaporibus.

Plu-

Pluvia 7. 8. 10. 11. 13. 14. 15. 16. — 18. 19. 20. 21. 22. 30. 31. = 4. 328. Dig. Dec.

Levis *AB*. 7. w N w 1. — 18. N w b w 3. Procella 18. a. m. 8. 4x.

♉ Altitud. maxim. 6. 30. 1. N N E 1. —— minim. 14. 28. 8. W b N 3. } media 29. 5 29/30

Dies frig. 6. 64. rigidum Gelu. — tepid. 31. 40. S E 1. } media Therm. Altitud. 52 2/3

Pleuritides, ac Peripneumoniæ, & veræ & nothæ, haud raræ: *Rheumatiſmus*, Iſchias diu admodum vexans, & ſævæ Arthritides multos cruciant. —— Tuſſes plurimæ cum Gutturis Dolore ad Finem Menſis.

APRILI.

Ab Initio Menſis ad Diem decimum octavum Ventus ex Oriente perflavit, a viceſimo Libs, aut Argeſtes: ineunte Aprili Aer fuit valde frigidus, medio ſiccus admodum, & exinde tepidior.

Pluvia 1. 2. 4. 8. 9. 19. 21. 22. 23. 26. 28. Dig. Dec.

gravis Grando 24. = 3. 058.

Procella 2. E S E 4. — 13. tota Die. E 4x.

♉ Altitud. maxim. 12. 30. 0. N E 1x. —— minim. 23. 29. 0. S S E 3. } media 29. 6. 4/28

Dies frigid. 6. 58. E 1. — tepid. 30. 32. E 2. } media Therm. Altitud. 43. 11/2

Multi Apoplexia, Paralyſi & Vertigine correpti ſunt; aliqui Pleuritide & Peripneumonia. *Variolæ* paſſim: Aſthma valde frequens, medio Menſe præſertim. —— Tuſſes, Coryzæ, Tumores Colli ac Faciei undique. — Crebræ Tuſſes *convulſivæ* inter Pueros in auſtralibus Damnoniæ Oris.

MAJO

M A J O.

Recurrens jam ad Orientem Ventus per totum fere Menſem ſpiravit, ad Auſtrum flectens ſæpe, ad Septentrionem vero ſæpius magiſque. Tempeſtas fuit per Initia (ſi Diem unum, alterumve, excipias) tepida ſatis: poſt vero fervidiſſima ſucceſſit. Rorationes maximæ Agros Hortoſque fovebant aſſidue durante Tempore fervido, alioquin omnia fere fuiſſent aduſta.

Dig. Dec.

Pluvia 8. 9. 13. 15. 27. — 0. 332.

Fulgur & Tonitru hic 27. p. m. S w b w 2. Fulgur & Tonitru ad Septentrionem, prope Alpes Damnonienſes, & in occidentali Parte Cornubiæ, cum graviſſima Pluvia 24. 25. 26. nulla hic.

8 Altitud. maxim. 16. 30. 0. N E 1. — media 29. 5. $\frac{11}{30}$
—— minim. 22. 29. 2. E S E 2.

Dies frigid. 10. 52. N 2. inſolitum frigus. — media Therm. Altit. 29 $\frac{16}{30}$
— fervid. 25. 15. Malacia.

Febres *miliares* compoſitæ (commiſtæ nempe cum Puſtulis limpidis Papulæ rubræ) hic paſſim, valde frequentes in occidua Cornubia. Initio Menſis plures Morbis Capitis correpti, ac Pectoris. Multi *Hæmorrhagiis* immodicis laborant; quarum Cauſa haud dubia fuit enormis admodum Aeris Mutatio: medio enim Menſe pene horruimus Frigore, ſub Finem arſimus Æſtu.

J U N I O.

Priorem Junii Partem Aquilo frequens ſiccam quidem reddidit, ac frigidam valde; calida vero poſterior evaſit, Cauro plerumque ſpirante. Aer per totum fere Menſem fuit tenuis admodum, plurimæ vero & maximæ cecidere Rorationes. — Terra, Solis Ardore percalefacta, quamplurimos emittit Vapores, qui nocturno condenſati Frigore, Herbas Graminaque grato fovent Humore: niſi totos fere, dum exhalantur, Ventus rapidus ſecum vehat per Auras. Ideo cum aut nullus ſit Ventus, aut lenis ad-

admodum, Ros plurimus videtur, dum fortis adſit diſſipatur protinus; æque tamen exhalante Terra Vapores:

Pluvia 4. 5. 14. 17. 18. 23. 25. Dig. Dec. 1. 066.
(l, ll, l, l, ll over 4, 5, 14, 17, 18)

Tonitru a. m. 25. N w 1.

☿ Altitudo maxima 7. 30. 0. N 1. — minima 5. 29. 2. E N E 1. } media 29. $6\frac{6}{27}$

Dies frigid. 15. 42. N N W 1. — fervid. 22. 19. Malacia. } med. Therm. Altit. $27\frac{26}{30}$

Procedente Menſe Febres *rheumaticæ* & Coryzæ plurimæ: *Diarrhœa* frequens admodum Tuſſes *convulſivæ* inter Pueros paſſim. *Variolæ* in Vicinia, jam vero hic nullæ.

JULIO.

Æſtuoſus ſubſequitur Julius, craſſum tamen congerit Aerem creber ex Auſtro & Occidente Ventus, ſub Finem præcipue. Immenſa Vis Roris decidit Initio. Muſcæ innumeræ moleſtant undique, & Erucæ plurima vorant.

Pluvia 8. 13. 14. 18. 19. 20. 22. 23. 25. 28. 31. Dig. Dec. 1. 320.
(lll, l, l, l under 19, 20, 22, 28)

Tonitru e longinquo 7. 11. Procella 22. S w b S 4.

☿ Altitudo maxima 4. 19. 7. S E 1. — minima 22. 29. 0. S W b S 4. } media 29. 4

Dies frigid. 31. 36. N W b W 1. — fervid. 7. 17. W S W 1. } media Therm. Altit. $25\frac{18}{30}$

Febres *miliares*, rubræ præcipue: Peripneumoniæ & Morbi colici paſſim. Tuſſes *convulſivæ* in Auſtrali Devonia quamplurimos infeſtant Pueros. *Ophtalmiæ*, & Choleræ haud raræ.

AU-

Ineunte & exeunte Auguſto Ventus fuit utplurimum Septentrionem inter & Occidentem, Libs autem medio interfuit frequenter: *Atmoſphæra* facta eſt craſſa valde & humida, ac multo frigidior.

llll lll ll ll ll

Pluvia 1. 2. 3. 5. 6. 7. 10. 13. 15. 19. 20.

l ll Dig. Dec.

21. 23. 25. 26. = 3. 848.

Gravis procella 20. primo mane. S. w b S 4x. *AB.* 9. H. 10. N w b w 1. maxima *AB.* 10. H. 9. N w. 1. Hujus Radii variis erant, atque maxime vividis, diſtincti Coloribus. Corona pulcherrime rutilans a Zenith noſtro ad Orientem duodecim circiter gradibus, ad Meridiem quoque declinabat paululum. Permagna rurſus *AB.* 11. 10. p. m. N w b N 1. Corona erat eodem ipſo loco, quo heſterna nocte coloris ferri igniti. Levis *AB.* 12. H. 9. w N w 1.

☿ Altitud. maxim. 9. 29. 9. N VV 1. } media 29.5
——— minim. 20. 28. 8. S VV b S 4x. }

Dies frigid. 4. 44. N N VV 1. } media Therm. Altit. 38.27/29
— calid. 17. 27. S S VV 2. }

Tuſſes, *Diarrhœæ* & Choleræ valde frequentes. Febres lentæ, *nervoſæ* & *miliares* paſſim: *Variolæ ſporadicæ*.

S E P T E M B R I.

Toto hoc Menſe humilem tenuit Stationem *Barometer* Vulturno plerumque flante, aut Africo. Aer interim redditus eſt humidus valde, & frigidus: nam Septentrio quoque aliquando intercurrebat.

lll l ll ll llll

Pluvia 2. 11. — 15. 18. 19. 20. — 22. — 24. 26.

l l l Dig. Dec.

27. 28. — 30. = 2. 826.

Procella 11. S E b S 4x. — 22. S w 4. Fulgur & Tonitru u. m. 20.

Ma-

Maximus Halo circa Lunam 27. S b w 11.

☿ Altitud.maxim. 10. 29.9. N N E 1. { media 29. $3\frac{18}{27}$
—— minim. 22. 28.5. S VV 4.

Dies frigid. 30. 49. N N VV 1. { media Therm. Altit. $36\frac{8}{27}$
— calid. 6. 28. E S E 1.

Diarrhœa plurimi laborant, aliqui Febribus intermittentibus, *anomalis*; multi Morbo colico & Cholera. —— Tumores Faucium, Parotides, Coryzæ cum Tuſſi valde frequentes: *Variolæ* ſparſæ. Nec infrequens eſt Icterus, nec *Rheumatiſmus*.

O C T O B R I.

Frequens ab Oriente Ventus, Menſe Octobri, *Baroſcopium* ſubinde erexit; qui porro, ad Septentrionem deflectens ſæpe, Tempeſtatem, fecit paulo frigidiorem, non raro tamen intercurrente pulchra tepidaque Die: Aer autem plerumque humidus fuit & craſſus.

Pluvia 1. 5. 8. 9. 11. 15. 18. 24. 30.
Dig. Dec.
3. 556.

Procella 15. nocte: S w 4x. Glacies & maxima Pruina 14. 15 N N E 1.

Die 20 H. 7. p. m. vividam Iridem lunarem obſervavi, denſiſſima, at tenuiſſima, decidente Pluviola.

☿ Altitud.maxim. 14. 30.1. N N E 1. { media 29. $6.\frac{2}{3}$
—— minim. 16. 29.0. VV b S 2.

Dies frigid. 22 6. N E 2. { media Therm. Altit. $50\frac{25}{30}$
— tepid. 3. 43. N b E 1.

(A) Icterus frequens; *Variolæ* paſſim. Dentium Dolores, Tumoreſque Faucium ac Faciei, cum Cruciatibus *rheumaticis* ſæpe, præcipue Lumborum, plurimos vexant.

N O V E M B R I.

Nunc Boreas, nunc Corus, *Mercurium Barometri* ſuſtinent uſque, maxime per Initia Novembris, Aerem tamen

men neutiquam deſiccabant: medio quidem Menſe haud parum ſæpe intervenit humidus Auſter.

Pluvia $\overset{ll}{\overline{12}}$. — $\overset{l}{\overline{14}}$. — $\overset{l}{\overline{17}}$. $\overset{l}{\overline{19}}$. 23. — 25. 26. 28.
Dig. Dec.
$\overline{\overline{}}$ 1. 334.

AB. 1. 18. p. m. E N E 1. — 7. N w b N 1. Vehemens Ventus 27. p. m. N w b w.

☿ Altitud. maxim. 4. 30. 4. E N E 1. } media 29. 8. $\frac{14}{25}$
—— minim. 16. 29. 1. W 1.

Dies frigid. 30. 65. N E 1x. } media Therm. Altit. 53 $\frac{6}{26}$
— tepid. 12. 48. S b W 2.

Per omnia undique Loca inceſſit hoc Menſe Morbus, medio tamen hoc in Oppido potiſſimum: omnes fere, cujuſcunque fuerint Habitus, aut Ætatis, corripiens; Modo quidem haud ab ſimili, quo Febricula *catarrhalis epidemica* Anni MDCCXXXIII. at ſæviore multo.

Magna adfuit Gravedo & Capitis Dolor, Nauſea frequens, Sternutamenta perpetua, Deſtillationes maximæ, ac Tuſſis ſæpiſſime importuna valde. —— Per Initia diſcruciavit multos acerbus Dorſi atque Lumborum Dolor, quod male plerumque ſignificabat; nam & magna ſimul acceſſit Præcordiorum Oppreſſio & haud modica Febris, ſæpe plane *peripneumonica*: perliquida vero expuerunt, raro coctum aliquid. De his actum eſſet prorſus, ſi Phrenitis quoque interfuiſſet. —— Tanta ſæpe fuit in Fauces Deſtillatio, ut Anginam haud levem faceret: ſæpius vero Faciei Tumor, Parotidum, Maxillarum, ſequutus eſt, ac immenſa Pituitæ acris ex Ore Naribuſque Fluxio. —— Plurimos acutiſſimus Dentium Dolor torſit, etiam quibus ante fuerant ſaniſſimi: idque perſæpe uno ſolum a Latere, definens accuratiſſime inter Dentes *inciſores*. Doluit & ſæpe dimidium tantum Caput, quaſi in *Hemicrania* exquiſita.

Longe plurimi ſola laborabant Febricula cum Gravedine

ne infeſta, *Catarrho* & moleſtiſſimis Dentium Doloribus, accedente utplurimum Tumore Faucium & Aſpredine: Juniores autem, increſcente Morbo, delirabant ſæpe. —— Permultos cruciavit Dolor *rheumaticus* vagus, quoſdam *iſchiadicus* vehemens, non raro durans diu: haud paucos errantia Tormina corripuerunt, *Diarrhœa* ſepe inſequente *critica*. Lingua fuit alba plerumque, raro arida, nec multum ſitiebant Ægri; Urina turbida fere & ſubrubra. Cruor ſæpe Pleuriticorum ſimilis.

Febris hæc *catarrhalis* plures jam per Hyemes plus, minuſve, graſſata eſt: varias autem induit Formas, pro Ratione variarum Hominum Conſtitutionum. Plures levis ſolum Febricula tenuit, modico protinus diſcuſſa Sudores; haud paucos autem Peripneumonia gravis: in Genere tamen multo vehementius hoc Anno ſæviit, & largiorem Sanguinis Miſſionem poſtulavit.

Omnino mihi pendere videtur a craſſo, udo, gelidoque Aere, Spiracula Cutis occludente, & acrem intra Corpus Colluviem congerente: nam & præcedit hunc Morbum ſemper, ac comitatur craſſa admodum humidaque *Atmoſphæræ* Temperies: nec graſſatur unquam, niſi Menſibus hybernis, & ejuſdem prope Indolis eſſe videtur cum Hyemali Febre *Sydenhamii*.

DECEMBRI.

Varia fuit admodum hoc Menſe Aeris Temperies, nunc frigida valde, flante Aquilone, nunc longe tepidior, irruente Africo ſæpe, nec infrequenter Vulturno: immenſa Vis Vaporum, per *Atmoſphæram* diffuſa, *Barometrum* mire ſuſtinuit; etſi haud paucæ corruerunt Pluviæ.

lll *lll* *ll*
Pluvia 2. 4. — 6. 8. 12. 14. — 16. 18. — 20.
l *l* *lll* *l* Dig. Dec.
22. 23. 24. 26. 30. Grando 31. — 2. 620.

Procella 16. S S E 4 — 30. S S w 4x. Maximæ ſæpe Pruinæ.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 3. ½ N N E 1. } media 29.8. $\frac{15}{31}$
—— minim. 8. 29. 3. S VV 3ˣ.
Dies frig. 29. 73. N E 1. } media Therm. Altit. 57 $\frac{9}{31}$
— tepid. 24. 49. S VV 2.

Prima Veſpera Diei hujus Menſis quinti Cœlum totum Nube quaſi tenui obductum, rutilabat maxime, Lumine velut Ignis triumphalis reflexo: haud minorem utique ſpargebat Lucem, quam vel ipſa plena Luna, Nubibus operta. Perduravit vero mirum hoc *Phænomenon* ad mediam fere Noctem; at longe clariſſime effulſit inter Horam quintam & ſeptimam veſpertinam: levem ſane Vulgum haud leviter perterruit; hic triſtia Incendia timens, ille, Cælum deprecans perinde quaſi ſanguineum. —— Aer toto fere Die nebuloſus fuerat, ac tepidus, irrorante ſæpe Pluviola, præcipue poſt Meridiem; vix ullus Ventus: Veſperi vero Nebula ingratum mittebat Odorem; imo per Dumeta forte tunc perequitans, Pluviolæ Guttulis aſperſus, inſuavem admodum percepi Guſtum, ceu ab ingrato Dulcore. —— Longe, lateque, inſolitum hoc Lumen Septentrionales Europæ Partes illuſtravit; apud Kilkenniam vero in Hibernia, Globus quaſi igneus, in Aere ſuſpenſus, videbatur, eodem Veſperi, per Horam fere, tunc terribil Fragore diſploſus, Flammas diſpergebat undique.

Ad extremum fere Menſis duravit paſſim Morbus *epidemicus*, jam vero evaneſcit; plurimi tamen inde conqueruntur de maximo Virium Languore: Aliqui in Icterum, plures in Phthiſin incidunt; permulti in Arthritidem & *Rheumatiſmum* pertinacem.

Quod ad hujus *Epidemici* Curationem attinet, parum certe diſceſſimus a Methodo, quam Anno MDCCXXXIII. ſupra deſcripſimus: atqui in hoc ſane magis fuit neceſſaria Sanguinis Detractio, imo & nonnunquam repetita juvit, præſertim urgente Febre, ac ſæviente Dorſi, aut Pectoris, Dolore. —— At magno certe implicatur Errore quiſquis in Morbis hujuſmodi ab acri nempe Pituita productis, æque liberalem Venæ Sectionem imperat, ac in vera

vera Pleuritide, aut Peripneumonia; quod quidem candidiſſimus notavit dudum *Sydenhamus*, alias utique haud parcus Sanguinis detractor; *Sectione* v. *Capit.* v. quem velim ut conſulat Lector.

Poſt Sanguinis Miſſionem frequentia *Epiſpaſtica* admoveri juſſi: ex Ulcuſculis acerrimi Seri Quantitas plane ſtupenda defluxit.

Nihil magis in hoc Morbo profuit, quam blandus, tepidus, per omnia Membra æqualiter diffuſus Sudor. Nihil eum ciebat tutius quam Serum Lactis vinoſum dilutius, tenue Decoctum Eryngii, aut tale quid, epotum tepide: optimo quoque Succeſſu ſubinde dedi Miſturam ex Sale Cornu Cervi, Succo Limonum ſaturato, Aqua Menthæ, aut Hyſſopi adjecta. Hæc percommode movebat Sudores; ſi minus id quidem, ſaltem Urinam; porro mollem ſemper præſtabat Alvum: omni utique Modo Colluviem expellit pituitoſam, ac Spiritum reddit expeditiorem, admiſſo præcipue Oximelite ſcillitico. —— Elixir aſthmaticum le Mottii Tuſſis Vehementiam lenibat optime, & promovebat etiam Sudores. —— Alvus non ſolum per totum Morbi Impetum tenera ſervanda erat, ſed & ſub Finem purganda; ne graviora crearent Mala morbidæ Reliquiæ.

Poſt Febrem penitus abactam, obſtinatiſſimi ſæpe permanebant Dolores *rheumatici*, quos quidem expugnabant bene *Cathartica Mercurialia*. Nihil tamen inveni præſtantius quam ſequentem Antimonii Præparationem; quæ profecto totam iſtius Mineralis Potentiam continet: eam ideo (ſit Venia Verbo) Antimonii *Eſſentiam* nomino.

Omnes olim intendi Nervos ut ex Stibio Medicamentum aliquod utile expromerem; omnes fere Chemiſtarum & Alchemiſtarum Proceſſus non exploravi ſolum, ſed & in Ægrotis etiam variis ſæpe probavi; plures ſane mirabilis agnoſco Virtutis: hoc tamen affirmo ſanctiſſime, nihil inde melius, nihil tutius, nihil efficacius, deprehendi unquam, quam tritum illum, ac ſimplicem Vitri *an-*

timonialis Infuſum ex Vino albo generoſo, Aromate aliquo *Stomachico* adjecto. Poſſidet enim, experto crede; poſſidet, totas Antimonii Vires; quippe qui epotus largiter maximas movet Vomitiones, in minuta tantum Quantitate, ad Guttas puta viginti, aut triginta, adhibitus Sudores elicit benignos; paulo tamen majore Alvum ſolvit leniter: quid poteſt aliud majus ulla alia Stibii Præparatio? Quamvis autem tantæ ſit Virtutis Vinum hoc *Antimoniatum*, minutiſſimis tamen Stibii Particulis, prope dixerim *Effluviis* ſolum imbuitur: quæ, cum ſint inter minima fere Naturæ, anguſtiſſima Corporis Vaſcula permeant facillime; tantæ verum Efficaciæ, ut vel magnum Canalem alimentarium ſtimulent potenter, multo magis ideo exiles Corporis Canaliculos: ob ſummam autem Tenuitatem eos minime lædant.

Hic ideo Tibi ſiſto, Lector bone! Medicamentum, paratu quidem facillimum; at Viribus maximum: in omnibus enim Vaſculorum Obſtructionibus percommode exhiberi poteſt, ſeu primas expurgare Vias; ſeu intima Corporis Penetralia detergere velis. Nihil utique ad Sudores excitandos datur aptius, nihil tutius; nam parum admodum excalefacit: unde in ipſis Febribus, lentis præcipue & intermittentibus, adhibetur optime; nec non in quamplurimis Morbis chronicis, in *Rheumatiſmo* rebelli potiſſimum. —— Id utique ſpondeo, nullas huic deeſſe Vires, quas ulla habet Stibii Præparatio, Strophis utcunque pompoſis venditata, aut improbo confecta Labore.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXXVII.

Dig. Dec.
27. 364.

Brevis Commentatio de Morbis Ictericis.

(A) In Ictero ſæviore non raro *Hæmorrhagias* vidi ex omni-

omnibus fere Corporis Meatibus, vix ullis cedentes Remediis; imo haud citius uno Loco Fluxum cohibuerit quam eruperit alio. Id in piiſſima olim Matrona, triſto admodum Exemplo, notavi, quæ icterica, ac febriculoſa, Sanguinem profudit vehementer ex Naribus, Viis urinariis, Utero, Inteſtinis, tandemque cum Sanguine Animam! *Hæmorrhagiam*, per breve ſaltem Tempus, reſtinximus ſæpe; pro Ratione vero qua Fluxus ſubſtitit infra, eo violentius e Naribus profluxit.

Multis abhinc Annis Generoſus quidam robuſtus, Poculis meracioribus Spirituique Vini ardenti nimium deditus, in gravem incidit Icterum; ex quo tamen ſanus ſatis evaſerit, ſi medicis Præceptis obtemperaverit probe. At ille contra, quod Gingivæ ſæpe funderent Sanguinem, & Dentes eſſent fœdati, Medicaſtro cuidam (ſi Diis placet) ad Dentes ſe commiſit, qui Dentifriciis & Scalpris valide perfricans Dentes atque Gingivas, tantam excitavit *Hæmorrhagiam*, ut eam cohibere, vel valentiſſimis Stypticis, nequirent Chirurgi in Arte bene verſati: ſed innumeris proſiliens Rivulis Sanguis, ſectis quaſi Arteriolis, per omnem undique Gingivam, ſedecim Horarum Spatio Hominem, pene exſanguem, confecit.

Certe nunquam non aliquid ſubeſt Periculi, ubi Morbo arquato vexatis accidit profuſio Sanguinis; denotat enim acerrimum & maxime ſolutum Statum Cruoris: quo quidem in Caſu, Attenuantia, *Aloetica*, *Volatilia* atque *Chalybeata* exhibere, perinde eſt ac Hominem jugulare; e contra Acida, diluentia, demulcentia, Aquæ acidulæ & id Genus alia, juvant maxime. Prodeſt ſæpe plurimum Seminum Cannabis ex Lacte Decoctum, aut Emulſio ex Seminibus Papaveris albi & Amygdalarum dulcium, poſt levem Sanguinis Miſſionem (ſi Febricula urgeat & ferat Pulſus) & Alvi Solutionem debitam. —— Sane haud ſcio, annon modica Venæ Sectio æque neceſſaria ſit in *Hepatitide*, ac conſequenter in Obſtructione Hepatis cum febriculoſa Sanguinis *Diatheſi*, atque

in Pleuritide, aut Peripneumonia: præcavet enim graviora Mala. Inflammationes ſcilicèt, Apoſtemata dira, aut Scirrhomata.

Eſt vero alia Icteri Species, & (ut ajunt) toto Cœlo diverſa, quæ, ab inerte & viſcida Bile pendens, diverſam omnino poſcit medendi Methodum: hic enim lentus nimis & craſſus Sanguis glutinoſam valde, ac vapidam, generat Bilem; quæ tandem Vaſa obſtruit biliaria, adeo ut Hepatis obſtructio Morbi potius Effectus ſit quam Cauſa. —— In hoc igitur Caſu *Emetica* primo, *Cathartica* dein *Aloetica* & *Mercurialia* deſiderantur; Attenuantia tunc *ſaponacea*, *tartarea*, *volatilia*, tandemque *Chalybeata*, neceſſaria ſunt: cave tametſi ne *Chalybeata* Medicamenta præpropere adhibeas, ante ſcilicet quam fluxos reddideris Humores; aliter enim, pro Remedio, immedicabilis forſan Hepatis Scirrhus eveniet.

Atqui hic non poſſum quin laudem maxime *Tartarum regeneratum*, ſeu (ut dicitur) *Terram Tartari foliatam*, ut Remedium diſſolvens maxime, non ſolum ad Morbum regium aptiſſimum, ſed ad alios etiam quammultos. —— Conflatum quippe ex Acido oleoſo ſubtiliſſimo Aceti, & Sale fixo Alcalino, fit Sapo quidam mirabilis & penetrans maxime; qui omnibus quibuſcumque Liquoribus miſcetur promptiſſime, vel in ipſo *Alcohole* Vini facile diſſolubilis: hinc omnia gummata, reſinoſa, oleoſa, viſcoſa, ſive Animalia, ſive Vegetabilia, ſolvit optime; imo Gummi Lac, Succinum, Myrrham, tenaciſſima certe Corpora. Unde lentos nimium & glutinoſos Corporis Humores potentiſſime diſſolvit, & Vaſorum Obſtructiones reſerat maxime: Quamvis autem tantas poſſidet Virtutes, vix ullam habet Acrimoniam: imo, quod mirabere forſan, æque tuto Pleuriticis, ac ipſis Hydropicis, exhibetur. Eximius ſane Uſus eſt Medicamentorum, quæ Pondere & Subtilitate craſſos & lentos Humores comminuere poſſunt: longe tamen feliciores erunt Effectus Ope Saponis alicujus detergentis, qui glutinoſum & pingue reſolvat. —— Honos

ſit Corpuſculo humano! Utriculi ſordidi non æque terſi & puri redduntur ſola Aqua & Lapillis, aut Globulis plumbeis, conquaſſatis, ac ſi adhibeatur quoque ſmecticum aliquod Laxivium. —— Recte quidem præcedere debet Uſus Saponis alicujus Medicamentorum Exhibitionem, quæ plurimo pollent Momento, ut glutinoſos incidat Humores eoſque ἐυρὂς reddat.

Latuit diu Sal hic, ſive Sapo, nobiliſſimus inter Strepitus Fucoſque Alchemiſtarum, recondita Ferragine Titulorum celatus; utpote *Sapo Sapientium*, *prima Materia vegetabilis*, *Sulphur Naturæ vegetabile*, *Sal harmoniacum vegetabile*, *Mercurius Naturæ* & Philoſophorum, ut apud Lullium, Pariſinum, Guidonem, *&c.* invenies: recentiores vero cum aptiore Nomine, *Aceto radicato* ſcilicet, & *Terra Tartari foliata* inſigniebant; ſemel etiam apud Lullium in Apertorio ſuo Terra foliata vocatur. —— Hujus autem Compoſitio apud omnes conſiſtit in Admixtione intima, ad Saturitatem uſque, Salis Tartari fixiſſimi cum Spiritu Vini philoſophico; at niſi Aceto deſtillato, utere, (quod quidem eſt myſticus etiam quaſi Vini Spiritus) nunquam conficies Sal fluens ad Ignem, Ceræ inſtar, in Spiritu Vini rectificato diſſolubile, ac in Modum Talci ſplendens & foliatum: qui tamen apud eos ejus ſunt Characteres.

Sed quid in Sterquilinio Gemmas quæram, cum apud illuſtrem Boerhaavium in Chemia ſua, Modus præparandi & Virtutes hujus Salis apertiſſime traduntur: ſubjiciam vero & ipſe, quod multo minus volatilis eſt quam vulgo æſtimatur: imo eouſque Igni reſiſtit, donec omne fere Acidum evaporetur tandem, Sale ſolum alcalino fixo manente. —— Ad lenem autem Ignem liquatus pulchriores & ſplendidiores (argenteas quaſi) exhibet Laminas; diminuta tamen aliquantulum medicata Virtute; nempe inde ad igneam Alcali Naturam accedit propius, quod tamen mox corrigitur Acidi vegetabilis pauxillo affuſo.

Ad omnes Viſcerum Obſtructiones, & lentos nimium

Humores, hoc Sal mirandæ plane Virtutis eſſe probavi millies: nam id utique aſſidue per Annos fere viginti exhibui feliciter. Nec tantum ad hæc valet maxime Sal hoc nobiliſſimum, ſed & vel ipſum Lixivium ex Sale Tartari fixo & Aceto acri confectum detergit, reſolvit & aperit potenter: etiam ipſi Veteres, ut (*a*) Caius Plinius refert, " Cineres Sarmentorum ex Aceto biberunt ad Vitia Splenis. " —— Profecto Lixivium ex Sale Tartari & Aceto penetrantius eſt multo, quam ex eodem cum Succo Limonum, ob (*b*) *Mucilaginis* Copiam, quæ Limonibus ineſt. —— Sed ex Aceto acerrimo & Sale Cornu Cervi *volatili* conficitur Lixivium longe penetrantius, in Febre lenta, ac intermittenti rebelli, pluribus etiam in Morbis, ſummæ certe Virtutis. —— Hic porro dicam in Tranſcurſu, quod Acetum Sali volatili animali, propter Oleum nempe combuſtum fœtidiſſimo, affuſum, cumque eo digeſtum & deſtillatum deim, omnem prorſus Fœtorem delet, imo gratiſſimum conciliat Odorem. Hoc novit olim immenſæ Eruditionis, &, pro Ævo quo vixit, ſtupendus plane Vir, Rogerus Bacon, dum Spiritum Capillorum rancidum Aceto depurat; nec minus forte Lullius in Præparatione Salis Harmoniaci Vegetabilis. Vid. Teſtament. noviſſimum.

Acetum utique plurimi æſtimarunt Veteres: Nam quam-„ vis refrigerandi Vim habet, habet tamen & diſſipandi; „ hæc ll Celſus; ideoque (*a*) Plinius dixit optime, " Vi-„ ni Vitium (Acetum ſcilicet) tranſit in Remedia. " —— Sed de hoc forte plus ſatis.

DIS-

(a) *Vid. Libri* xxiii. *Procem.*
(b) —— *infra Tractat. de Morbo Colico*, &c.
(a) *Lib.* v. *cap.* 27.

DISSERTATIO *de Febribus lentis* Nervoſis.

Febris lentæ Mentio paſſim vel apud Celſum occurrit; Febris utique *nervoſa* minus latine ſonat: quoniam vero ea Voce, in iſto Senſu, Medici recentiores utuntur ſæpiſſime, iſtam retinui; nam ut Geometræ, Muſici, Grammatici etiam, more quodam loquuntur ſuo, quidni & Medicis liceat? Veniam certe dabit, vel maximus dicendi Magiſter, (*b*) Tullius. —— De Verbo tamen parum ſolicitus, de Re magis laboro: nam cum hæc Febrium Species longe frequentior nuperis Annis (apud nos ſaltem) quam alia quælibet graſſata ſit, Operæ Pretium duxi ſuper hac pauca diſſerere.

Lenta adeo & *nervoſa* Febris lento quodam invadit Greſſu, at firmo nimis: hac quippe correpti de levi vagoque Horrore, incerto quodam & errante Calore intercurrente ſubinde; de Laſſitudine porro Membriſque quaſi fatigatis queruntur quidem, dum obambulant interim, oſcitantes tamen & torpidi. Accedunt mox Præcordiorum Oppreſſio, Nauſea, Gravedo capitis, aſtricta Tempora, aut Vertigo quædam. Pulſus equidem frequens eſt ſemper, at debilis plerumque, ac inordinatus, Calor autem haud inſignis excitatur unquam; at ſæpe, dum Volæ Manuum uruntur, extrema frigeſcunt; dum Caput ardet, algent Pedes. Obrepit indies Malum, jamque loqui, aut moveri, piget, ac, vel inopinantes Lecto affixi, vix quo ſe habent modo exponere valent; aut Sopore nimio detenti, aut Vigiliis mire anxiis & fere perpetuis. Nihil poſcunt interea prorſus, ne vel Potum aliquem. Jam Tendinum Subſultus adeſt, tremunt Manus, tremit Lingua,

(b) *Vid. Lib.* xxiii. *ſub Finem*.
(c) *Cicer. Lib.* iii. *de Finibus, ſub Initium*.

gua, quæ, Muco ſubalbido obducta, haud multum fere inareſcit, niſi media ſolum in Parte, ubi fuſca eſt valde & arida. Tandem & aliena murmurant ſubinde & deſipientia, furens tamen abeſt Inſania. Tenuem plerumque reddunt Urinam, vapidi inſtar Vini, aut Cerevifiæ luridam, aliquando limpidam, haud raro etiam ſubnigram, ſubinde paulo craſſiorem, inſperſa quaſi Farina. Breves, inæquales & parum conſtantes habent Sudores, ſæpe frigidulos & glutinoſos, ſæpe profuſos maxime: &, paulo ante Mortem, non raro gelidos cum Pulſu exili admodum & formicante. Stragula contrectant interim, & inanes quaſdam Imagines prehendere tentant. Jamque Vox Faucibus hærens, Ungues Digitique lividi, Facies cadaveroſa, perpetua fere ac frigida Suſpiria, certiſſimam inſtare Mortem denunciant.

En hujus Febris dira Facies! quam nervoſam ideo nominarunt, quod Nervos potiſſimum afficere videatur, lentam vero, quod ad Diem viceſimum primum, & ultra ſæpe, perduret.

Peſtifera ſemper eſt, ubi *Aphthæ* nigræ, *Petechiæ* fuſcæ, levidæ, atræ, aut vibices quaſi, apparent; præſertim ſi accedit alvus cita, plumbea, nigra, colliquans, aut ſudores oleoſi. —— Ubi puſtulis, papulis, aut maculis, cutim deturpantibus, Febris lenta ſtipatur, contagioſa eſt ut plurimum: cum vero *Exanthemata* mali ſunt moris, vulgo audit maligna. Papulæ, rubræ, floridæ, copioſæ, aut plurimæ puſtulæ *miliares* turpidæ, ſtatu morbi erumpentis, bona præſagiunt; præcipue ſi accedunt ſputa liberalia continua, aut multæ craſſæ ſubſidentes Urinæ, Juvat & tunc temporis ſæpe lenis *Diarrhœa*, blandus perſæpe juvat, per omnia membra diffuſus, æqualis tepiduſque ſudor: ſalutaris nonnunquam erumpit parotis: proſunt non raro *Apiphæ* albidæ, benignæ. Convaleſcentes frequentiſſime ſurdeſcunt, ac ſæpe habent apoſtemata in meatu aurium ſalutifera.

Ex

Ex obſervatione medicorum, cum veterum, tum recentiorum, conſtat ſane, quod putridæ lentæque Febres graſſantur maxime, cum humida nimis craſſaque aeris temperies perſtat diu; idque potiſſimum, ſi concurrit etiam calor inſolitus. —— Quam pluvia fuit, quam ſqualida tempeſtas, nuperis annis nemo non norit, & totum annum 1734. & 1735. inter perpetuas pluvias & continua quaſi Diluvia contrivimus; nec lætis nos ſoliſque radiis luſtravit Sol æſtivus, nec purgavit aerem hyemale gelu; depluit Æſtate tota, depluit & hyeme, dum aer interim, mutata quaſi prorſus natura rerum, fuit mire quidem tepidus, at humidus maxime. Hinc lentæ & *nervoſæ* febres, ac remittentes & intermittentes, fuere frequentiſſimæ. hinc porro loca uliginoſa infeſtant ſemper. Atque illi præcipue his corripiuntur, qui aut natura, aut caſu, ſunt imbecilliores aut ex mœrore magno vim animi fractam habent, aut qui parvo & crudo utuntur victu, quales in carceribus ſæpe videmus, vel qui cucumeres & melones ingurgitare ſolent. Omnes autem hæ cauſæ vim fibrarum enervant. Lentore inferunt humoribus, & *Perſpirationem* inhibent maxime.

Atqui lentor iſte longe differre videtur a glutine ſanguinis inflammati, quod nimio motu humorum & valida fibrarum vi producitur; hoc quippe craſſamento ſanguinis inhæret, eumque detractum quaſi corio obtegit; iſte vero lymphæ ineſt maxime. —— Confer cruorem pleuriticorum, rheumaticorum, aut febre ardente laborantium, cum illorum ſanguine, qui febre lenta *nervoſa* correpti ſunt, maximum utique videbis diſcrimen. —— Hic dum emittitur lividus apparet, iſte rutilans, hic frigeſcens parum craſſamenti habet, multum vero ſerum obſcurum & ſæpe turbidum; iſte craſſamentum plurimum coriaceum, ſerum vero minimum.

Maximam ſane differentiam apoplexiam inter ſanguineam & pituitoſam rectiſſime ponunt medici; haud mi-

nor

nor utique videtur inter febrem *inflammatoriam* & lentam *nervoſam*. —— Prior ſemper habet circuitum ſanguinis rapidum vade & fortem, magnum hinc attritum, ac vehementem inde calorem, urinam quoque impenſe rubram, unde ſanguis tandem condenſatur maxime; ab aucto namque humorum motu & valida vaſculorum oſcillatione globuli rubri, ſanguinei, (præcipuæ partes ſanguinis calorem foventes) numero ac denſitate augentur; ob ſummum momentum, quo compinguntur laticis vitalis principia. —— Hæc quoque accidit ſubito robuſtiſſimis, & graviſſimos ſæpe infligit dolores; eos vero aut jugulat cito, aut relinquit: porro viget maxime in ſiccis & ſerenis tempeſtatibus.

In poſteriore, morbus lente admodum invadit, vis ſolidorum debilitatur maxime, pulſus adeſt languidus, etſi frequens, nec acris unquam oritur calor conſiſtens; ſi quis accidit, ſubito ſubinde frigore excipitur: tenues plerumque & pallidæ urinæ, fractas naturæ vires & invalidam humorum agitationem moſtrant. —— In hoc adeo ſtatu, propter defectum motus idonei fluidorum, ac ſolidorum inertiam, globuli ſanguinis rubri diſſolvuntur ex facili. —— Ita non dolent hac febre correpti, ut torpidi quaſi & inſenſibiles jaceant, ne vel acriora *Epiſpaſtica* ſentientes. —— raro ſpargitur hic morbus, niſi per humidam atque tepidam *Atmoſphæræ* conſtitutionem, rareque corripiuntur robuſti & alacres.

Sed juvat hæc agitare paulo altius, ut videamus quid in febribus natura faciat, aut ferat; idque exemplo febris intermittentis regularis, cujus cauſa haud dubio ſanguinis eſt nimia *Viſciditas*, quæ ingruente paroxyſmo in vaſculis capillaribus hæret, atque horrorem, rigorem, artuum pallorem & unguium livorem producit: omnia ſane ſigna haud dubia obſtructi ſanguinis! —— Jam ſi viribus pollet idoneis natura, febre ipſa utitur ad remedium: nam ſi valida vis inſit fibris, & non nimia adſit tenacitas humorum, accenditur protinus febris, qua ve-

he-

hementer agitantur brevique comminuuntur craſſi humores, & ſic apti redduntur ad permeandum minimos vaſculorum ramuſculos, ita mox omnis expeditur obſtructio; ac conſequente ſudore, brevis ſaltem ſequitur integritas. —— Atqui ubi vehemens vaſorum impetus maximo propellit momento viſcidos admodum, & ægre cedentes humores, tantus oritur attritus atque calor, ut ardens ſæpe, ac continua, excitetur febris, aut inflammationes graves: præcipue ubi magna quoque adſit acrimonia, aut præpoſtere exhibentur medicamenta ſtimulantia, quæ ſanguinis effervescentiam jam nimiam incitant. —— E contra ubi vis vitæ, quacunque de cauſa, juſto infirmior, haud ſatis valide protrudit liquida, hæret uſque ad extrema vaſorum impactus lentor, qui auctus indies circuitum tandem ſanguinis perdit omnino; nam qui a febre intermittente pereunt, fere ſemper moriuntur dum rigores & horrores urgent, ab impotentiam ſcilicet cordis & vaſorum ſuperandi reſiſtentiam morbidi entoris. His ſanguinem mittere perinde eſt ac ſi trucidentur, illis neceſſarium omnino. —— Intelligitur hinc facile, cur febres ſæpe typum mutant, omneſque fere, diu durantes, naturam tandem induunt febris *nervoſæ*; nimirum infirmato valde fibrarum *Elatere*, & conſpiſſatis nimium humoribus.

Ponamus jam lentorem reſidere ſolum in *ſeroſis* arteriolis, quæ puriſſimam ſeri partem, ſub nomine lymphæ, aut ſucci *nervoſi*, ſecernere debent: debilitata concurrante *Syſtaſi* fibrarum oritur febris, dicta, lenta, nervoſa. Dum enim in plurimis minimiſque his tubulis inhæreſcit obſtruens lentor, plus tenuiſſimi laticis per patentes reliquos urgetur: (nam ſi omnes omnino obſtructi ſint, mors inſtaret protinus) inæquales hinc incertique pulſus, calores, ſudores, ſequuntur. Porro quo diutius in *Arteriolis* his contortu plicatis (ſi mavis glandulis morantur lenti humores, eo acriores fiant neceſſe eſt, donec in liquamen quaſi ſanioſum abeunt: quod dum tandem abſorbet

bet ſanguis, totam id demum ejus contaminat maſſam. Permulta ſic naſcitur acrimonia, ob debilitatem tamen fibrarum, nervorumque torporem, haud rapidus excitatur ſanguinis curſus, aut vehemens inde calor, lentor tamen exin augetur indies.

Sic ſe forſan res habet; cum ex recitatis ſupra cauſis fibræ vaſaque corporis infirmentur, ſanguiniſque retardetur motus, nec ſubiguntur bene humores, nec probe miſcentur: unde tandem producitur lentor, præcipue in vaſculis minimis, ubi tenuiſſimi fluere debent liquores, Naſcitur hinc obſtructio in arteriis *ſeroſis*, ultimiſque cerebri arteriolis, inde impedita lymphæ ſecretio; ac quod pejus eſt, ſucci *nervoſi* inopia: deficit hinc officio nervoſa propago, at quæ non inde mala?

Qui ſecum reputat quanto ſane molimine cerebrum efficit natura, haud ibit inficias ſuccum nervoſum omnino eſſe neceſſarium *OEconomiæ* animali; quo ſine profecto nervi vim perdunt prorſus; & muſculi proinde ab his pendentes: ut videre eſt potiſſimum in muſculis motibus *involuntariis* inſervientibus; ubi ſive obſtruantur, ſive comprimantur, *Nervi paris vagi* & *intercoſtalis*, ſive in cerebro horum origines, reſolvitur illico omnis ferme actio vitalis, ac ne vel acerrima meri animi contentio, ſeu ut dicitur *Volutio*, ad motum hunc reſtituendum valet Hilum. —— Requiritur ideo ad motum muſcularem corporeum hoc medium; at ſeu animat, ſeu irrigat, nervos; non noſtri eſt hic dicere: id ſaltem apparet, quod cum ex lege naturæ in nervos motibus *involuntariis* miniſtrantes influet perpetim, actio cordis, ventriculi, inteſtinorum, *&c.* rectiſſime peragitur, ſive vult, ſive non vult, Animus.

Quod vero in Febribus lentis *nervoſis* inſignis adeſt Obſtructio Nervorum liquido patet; quoniam omnes Corporis Senſus depravantur maxime, vix vident Oculis apertis, perditur Olfactus, perditur Auditus, vix etiam ſapidiſſima guſtant: torpent adeo Membra, ut parum admodum

dum ſentiſcant vel acerrima *Veſicatoria*, obſtructo nimirum Senſationis Medio. —— Subluridus vero Cutis Color, frequentes Rigores, Torpores, extrema ſubfrigida, Ulcuſcula pallida & deſiccantia ſubito, etiamſi acribus irritata Stimulis, maximum Lentorem, ac impeditum Humorum Curſum, per minutiſſima Corporis Vaſcula denotant.

Præterea cum parcior fiat Secretio Liquidi nervoſi, Actio Solidorum in contenta Fluida debilitatur, adeo ut hac quoque de Cauſa Lentor augeatur indies, unde major fit aſſidue in Vaſculis *ſeroſis*, ſive *lymphaticis*, Obſtructio. Atqui parcius hinc refunditur Lympha diluens Cruori, qui craſſior deinceps & acrior evadit, minuſque etiam aptus ad permeandum Vaſcula minima: Stagnat ideo in extremis *Arteriolis*, & Maculas nigras, lividas, fuſcas, ſæpe & Vibices, extra; intus vero gangrænas producit, aut, ſtagnando diutius, in putrem tandem abit ſanieem.

Sufficiant, ac etiam ſuperſint forſan, quæ de *nervoſæ* Febris Natura dixi; id ſaltem apparet, quod ut omnis fere Febris varii poſſunt eſſe Gradus, in Ratione ſcilicet compoſita Vis Solidorum, Status Humorum, & Acrimoniæ Sanguinis, ſic quoque & hujus, de qua agitur, maxime: forte ne quidem in duobus Hominibus omnino ſimiles. Nulla igitur certa & ſtabilita medendi Regula determinari poteſt, (hic enim deſideratur maxime Medici Ingenium, qui Ægrotis aſſideat) quæ vero in Genere proſit, paucis abſolvam.

Si qua unquam in Febribus hujuſcemodi mittendus eſt Sanguis, id quidem ineunte ſolum Morbo, & parca utique Manu, agendum eſt: ardente namque Febre laborantes facilius multo ſedecim Sanguinis Uncias amittunt quam his correpti Selibram. —— Ægri Vires & Pulſus Modum indicant. —— Tutius longe detrahitur Cucurbitulis ſcarificatis, meliuſque multo hoc Modo levatur Caput, ac vel ipſa plerumque Pectoris Oppreſſio; nec ſi repetatur

tur officit, quod de Venæ Sectione haud ſemper dicendum eſt: imo ſæpe, vel in ipſo Morbi Statu, ubi aut Delirium, aut Coma, graviter urgeat, neceſſarium eſt prorſus.

Pone Aurem utramque, effuſo Cruore, *Veſicatorium* acre applicetur, præſertim urgente Capitis Dolore, aut Vertigine. —— Poſt paucas dein Horas exhibeatur lene *Emeticum*, quo & pituitoſa Ventriculi Saburra, ac biliosa Colluvies, ejiciatur: hoc quoque efficitur, ut univerſum Vaſculorum *Syſtema* agitetur valide & concutiatur, atque inde expellatur inhærens Lentor. —— Ideo autem, Horis aliquot ante Vomitum, *Veſicatoria* admoveo, ut, exteriora Capitis ac Cervices irritando, plus Sanguinis per externas Carotides eliciatur, minuſque adigatur Lentoris ad intima Cerebri Vaſcula Actione Vomitionis. —— Quid poſſunt *Epiſpaſtica* pone Aures ad Cerebrum levandum videmus quotidie, præcipue in Puerulis, Diſtentione Nervorum aut Comate laborantibus, ubi ſcilicet Ulcuſcula deſudantia pone Aures deſiccantur ſubito; his enim Veſicantia applicata Humores extrahunt iterum, Morbumque diſcutiunt protinus.

Si Alvus poſt Vomitum non reſponderet, leni injecto *Enemate* ducenda eſt, idque etiam in poſterum tertio quoque Die: ubi enim indurata Stercora in Inteſtinis hærent, *Œconomiam* animalem mille modis turbant; maxime ſi his infarciatur Rectum, imam premunt *Aortam*, & liberum Sanguinis Deſcenſum per *Iliacas* Arterias impediunt, unde plus juſto ad Cerebrum ruit. Adde quod *Enemata* e Lacte *ſaccharato* potiſſimum, Tepore emolliente ima Viſcera fovent, & plus Sanguis alliciunt eodem, unde Urinam quoque optime movent.

Nunquam quidem non juvant *Epiſpaſtica*, per totum Morbi Decurſum, ita ut deſiccantibus prius applicatis admoveantur alia: his enim Vaſculorum Oſcillatio incitatur, ſubtiliſſimo etiam Sale lentos incidunt Humores, eoſque tandem exprimunt. Vellem ſemper ut ingruente Febre,

præ-

præſertim ubi Caput graviter petit, applicetur deraſo Occipiti *Veſicatorium*: nam eodem fere Modo, quo pone Aures agit, nec tamen ita aſperos excitat Dolores, dum ad Delirium præcavendum interim facit maxime. —— Sane ita non cruciant in hoc Morbo *Epiſpaſtica*, ut, gravem ob Stuporem, vix ſentiantur: imo quo magis inflammantur, ac dolent, eo plerumque major Spes Salutis effulget.

Quod ab extra Veſicantibus molitum eſt, id intus quoque Medicamentis idoneis tentandum eſt. Proſunt maxime Attenuantia dicta, & quæ blande torpidos excitant Nervorum Ramuſculos; laudo potiſſimum Cinnabar & lenia *Alexipharmaca*, *Cephalica*, qualia ſunt Lapid. Contrayerv. Confect. Raleigh. Sal. Succin. —— C. C. Sp: Lavend. C. Spir. volat. oleoſ. & Camphora præcipue, quæ & ipſa quaſi Sal quoddam *Volatile* oleoſum eſt: ex Salibus enim penetrantiſſimis, ſubtiliſſimo Sulphure involutis, conſtans minutiſſima Corporis Vaſcula permeat craſſamque digerit Lympham, ac lentos diſſolvit humores: ſalutiferos hoc modo excitat ſudores, ac (Galbano, aut ſilphio adjecto) ſomnum ſæpe vel opio felicius conciliat, eoque potentius deliria fugat.

Nihil ſane utilius eſt, in hac febre, quam lenes movere ſudores per totum corpus; hoc modo enim brevi diſcutitur morbus, aut paulo poſt in remittentem, aut intermittentem, mutatur. Debet autem per omnia membra æqualiter diffundi tepidus ſudor; ſive enim brevis eſt admodum, aut frigidus, aut circa caput tantum & cervices, mali morbi ſignum eſt; per ſudores autem mox inhorreſcere peſtiferum eſt, blandus autem & æqualis ſudor ſpiritus recreat.

Sed ubi *Epiſpaſtica*, ac Attenuantia, adhibentur, diluendum eſt affatim potione tenuiſſima, miti, at detergente leniter, ſero lactis nempe canarienſi, aut Xereſano, dilutiore, Decoct. Luſitanic. —— Eryngii; infuſione ſalviæ, &c. ut craſſiores nimirum eluantur ſales, ac

debitus ſibiminiſtretur ſanguini latex, qui aliter, perpetua liquidiſſimi exhalatione, in merum pene glutem brevi abiret. —— At raro admodum convenit aqua pura, frigida, quam tantopere ſuadent nonnulli: haud multo facilius namque cum ſanguine miſcetur, quam cum acqua oleum, niſi mediante *Sacchavo*; aut ſale aliquo *eſſentiali* plantarum. Vidi aliquoties & febre ardente, imo & *nervoſa* etiam febre, laborantes, meram aquam perpotantes frigidam, qui mox per urinas eam reddidere limpidam omnimo, & nullo fere modo mutatam —— næ magno ſuo cum damno.

Septimo, nono, vel undecimo, febris die, nonnunquam & decimo quarto papulæ rubræ, aut puſtulæ *miliares*, aliave *Exanthemata*, erumpunt ſæpe, morbumque levant apprime; præcipue ſi florida hæc ſunt, ac illæ vividæ & turgidæ. —— Quam maxime tunc cavendum eſt a frigore, & lenia ſubinde porrigenda ſunt *Cærdiaca*, quæ naturam adjuvent ad lentos acreſque humores exterminandos, qui, in ultimis *Arteriolis* cutaneis hærentes, puſtulas has formant. *Exanthemata* fuſca, livida, nigra, peſtiferum morbum indicant, ſanguinemque corruptum maxime, ac in ſaniem fere converſum: in hoc ſtatu profecto ſanguis ita diſſolvitur, ut alvi dejectiones ſanguinolentæ ſint, ac ſanioſæ, ſæpiſſime; imo cruor e venis emiſſus vix, ac ne vix quidem, in coagulum abit, notante doctiſſimo *Liſtero*.

In caſu tam deplorando mox confugiendum eſt ad *Alexipharmaca* aſtringentia, acida, qualia ſint China Chinæ cum radice Serpentariæ virginianæ, Elixir vitrioli mynſichti, tinctura Roſarum, Vinum rubrum uſtulatum (ut dicitur) *&c.* hæc enim ad conſervandam Vim fibrarum & *Craſin* ſanguinis apta ſunt maxime, —— Valet plurimum ad gangrænas ſiſtendas cortex peruvianus, ut nuperis inventum eſt experimentis, eumque ad humorum putredinem arcendam cum *Alexipharmacis* & Acidis conjunctum utiliſſimum eſſe certo comperi. —— Vix forte in

in tali Caſu nobile magis datur Αλεξητήριον, quem vinum auſterum cum aromaticis, coctum: tutius enim & efficacius vires erigit, quam ſpiritus vini ardentes, quantumvis *Pharmacis* aromaticis imbuti, & nomine aquarum *cardiacarum* nobilitati.

Juſculis interim tenuioribus *Panatelis Gelatinis* de ſago, cornu cervi, *&c.* nutriendus eſt æger, ſæpe quidem, at paulatim; in tanto nimirum periculo vix ulla alia ſpes eſt, quam ut, impetum morbi trahendo, aliquis effugiat, porrigaturque in id tempus, quod curationi locum præſtet.

In ſtatu morbi porro, aut paulo poſt, *Aphthæ* non raro imas fauces & os totum occupant, peſſimæ utique ſi nigræ, neque periculo vacant ſi ſupra modum albidæ! Modo ex imo gutture aſcendere videntur, modo per totum canalem alimentarium deſcendunt, ac ſingultum, *Diarrhœam*, aut *Diſenteriam*, excitant: quicquid eſt difficillimam ſane *Criſin* plerumque denunciant, potiſſimum ſi *Diſenteria* & ſingultus accidunt. Melius eſt longe cum *Salvatio* copioſa oritur; ſæpe profecto hoc modo ſolvitur Febris Lentore morboſo nempe per glandulas Salivales exantlato. —— —— Ubi *Aphthæ* oriuntur, creberrime gargarizandum eſt emolientibus & detergentibus, ex ficu, mulſo, decocto raparum, *&c.* dandum vero interdum eſt Rhabarbarum, maxime ſi alvus cita & torminoſa urget, adjecto aſtringente aliquo aromatico cum abſorbentibus. Poſt omnem autem gargarizationem in ore contineat paululum, & mox deglutiat lente, tenuem e ſeminibus pſylli & cynodiorum *Mucilaginem*, ſyrupo mororum aut rubi idæi admiſto: fovet hæc optime, ac ſanat ulcuſcula.

Haud raro pituita tenax admodum totas adeo opplet fauces, ut ſtrangulationem pene minitetur: hic utique nihil magis opportunum eſt, quam levi *Emetico* vomitum ſolicitare leniter, idque ſane quocunque tempore morbi. Mirum eſt quantum levamen hoc affert ægrotis, quam immenſa vis glutinoſæ colluviei, albumen ovorum refe-

rentis, ac ſæpe vel eo multo craſſioris, eiicitur: imo mox ſæpe *Aphthæ*, coma, nauſea, ſingultus, linguæ terrifica nigrities, faceſſunt, ut obſervavit olim diligentiſſimus *Sydenhamius*; quod quoque ego vidi multoties.

Nec minus utilis eſt lenis alvi purgatio ſub morbi finem, interpoſitis ſubinde *Cardiacis* & *Paregoricis*; hæc enim evacuat putridam morbidamque colluviem, per arterias *meſeraicas* in inteſtina depoſitam, *Criſinque* naturæ, utcunque imperfectam, promovet: imo facit ſæpe, ut febris, quæ huc uſque nullum certum ſervabat originem, remittentis plane, aut intermittentis typum induat, locumque præbeat medicamentis idoneis. —— Atqui ita non *Dyarrhœam*, aut *Diſenteriam*, quas tantopere timent nonnulli inducit, ut hoc modo præcaveantur optime Fœda namque eluvies, diutius in viſceribus reſtitando, magis fit acris, magiſque, aſſidue, & eorum tunicas exſtimulat maxime, imo eas corrodit tandem; ac vel funeſtam parit *Diarrhœam*, vel *Dyſenteriam*, horrendam: partim inſuper per venas lacteas reſorpta diras iterum turbas in ſanguine movet. Ut his ergo occurram malis, mihi in uſu eſt frequentem, ac modicam, Rhabarbari doſin exhibere, alternis ſaltem diebus: nimium interea alvi motum (ſi opus eſt) aſtringentibus aromaticis, atque *Anodynis*, reprimere ſoleo.

OPU-

OPUSCULUM
DE
MORBO COLICO
DAMNONIORUM,

eoque maxime Epidemico,

Anno MDCCXXIV.

D E

MORBO COLICO

DAMNORIORUM, *&c.*

INEUNTE Autumno, Anno MDCCXXIV. damnonios undique afflixit morbus maxime *Epidemicus*, inter popellum præcipue ſæviens, & in hos, quibus minus lauta fuerat ratio vivendi. Hujus & hiſtoriam & medicinam perſcribere haud erit forſan prorſus inutile; quoniam etſi non ita vehementer & multo minus populatim, tamen omni fere Autumno hanc regionem plus, minuſve, infeſtat.

Exorſus eſt hic morbus ab angore ventriculi ſummo cum dolore in *Epigaſtrio* vehemente, pulſu debili & inæquali, ſudore frigidiuſculo: Lingua interim muco erat obducta ſubviridi, aut fuſco, halitus autem fœtidiſſimus. Subſecutus eſt vomitus enormis, útplurimum bilis viridiſſimæ, nonnunquam atræ, magna ſemper pituitæ, quam maxime acidæ ac valde tenacis, comitante copia; imo colluvies, rejecta vomitu, ſæpe adeo acris erat, ut gulam fauceſque excoriando, foret inde ſanguinolenta, ac dolorem inter deglutiendum excitaret. Hiſce per diem unam, alteramve, perſiſtentibus, acceſſit alvus adſtricta admodum, nec *Catharticis*, δραςικωτάτοις, nec acerrimis clyſteribus reſpondens: his quippe ſine flatu aut ſtercore rejectis, illis vomitu.

Imminuta tunc paululum vomitione deſcendebat dolor at umbilici regionem atrociſſime torquebat, lumbos ſpinamque dorſi crudeliter, ita ut paroxyſmo *nephritico* ægrum laborare crederes, eoque magis cum & jam etiam urgeret urinæ ſuppreſſio, & perpetua mingendi cupidi

tas; imo vexabat ſæpiſſime moleſti cujuſdam ponderis in *Perinæo* ſenſus, velut incumbentis calculi. —— Talem in colicis urinæ difficultatem jandudum notavit Aretæus cappadox, Capit. de Colicis: Νεφροὶ & Κύστις ξυμπαθέια Πόνοι & Ισχουρίη τουτέοισι ἄλλα ἀντ᾽ ἄλλων. Περίῤῥοιαι στραγγουριώδεες, ἐνσφηνωτικαὶ; ἄλλα τουτέοισιν ἀντ᾽ ἄλλων ἄλλα, Epidemic. Lib. I. Sect. II.

Urina vero erat lixiviæ inſtar, quæ mucoſa rubra, non raro ſubviridia, deponebat permagna quantitate. Abdomen plerumque duriſſimum & maxime tenſum ægrotos, ne rumperetur ſcilicet, anxios ſolicitavit: erant è contra quibus, *Spaſmo* maxime contractus, vix ullam ſui formam reliquiſſet venter: hoc autem rarius. Sæpe dolor fixus, vehemens, urens in dextro *Hypochondrio*, ubi etiam & tumor & durities. In *Epigaſtrii* regione magna ſæpe & moleſta pulſatio. Quandocunque alvus vel proprio irritata onere (quod raro admodum) vel medicamento fuit, duriſſima Σκύβαλα ex viridi nigra, globoſa, parva ovium ſtercora referentia, reddidit; poſt duas dein, treſve, dejectiones, viridia, vel nigra, nonnunquam cruore miſta, teneſmum excitantia permoleſtum: at alvus ſubſtitit protinus, quæ poſt horas aliquot arte iterum irritata tales rurſum globulos, læves, duriſſimos, dejiciebat.

Hæc fuit prima Morbi Facies; at nec dum deſæviit Tragœdia, nec hic Finis Malorum: quamvis enim ceſſaverint paululum dira Ventris Tormenta, relicta vero Cutis Teneritudine ſumma, Tactus fere impatientis, jam tamen augetur Dolor per totam Spinam ſummos Humeros adusque immaniter excrucians, inter Omoplatas potiſſimum; brevique inde Brachia invadens Juncturis præcipue defixus hærebat, Motumque deſtruebat Manuum prorſus. —— Nec Femoribus, nec Cruribus, contigit Sors multo melior: utpote quæ torqueret Cruciatus acerrimus, mediis quaſi Oſſibus inhærens, Lue veluti venerea affectis: rariſſime autem Artuum vel Rubor, vel Tumor, ullus.

Dum ab Inteſtinis ad Membra Exitum ſibi pararet morbida

bida Materia, Pulſus vibrabat fortior, atque febricitabant leviter Ægroti. Nonnulli etiam, hoc Morbi Statu, delirabant, cujus conſtans fere Indicium fuit Urina aliquanto limpida; & (quod notatu dignum) ſi per totum Morbi Decurſum Urinam pallidam ſine Sedimento reddidiſſent, hos ſubito corripuit vel Diſtentio Nervorum, vel Delirium, aut Manuum Paralyſis: nunc cum, nunc ſine Dolore.

Cum jam Morbus occupaverat Artus, Sudor multus fœtidus, acidum ſpirans, Dolores lenivit; &, ſi quis Dolor Ventris etiamnum permanſerit, eo diffluente evanuit. Aliqui Sudore longo, maximo, digeſti Motum Uſumque Manuum amiſere penitus; Tactu ſolum manente: Doloris miſerum ſolamen Paralyſis! vix ullum autem memini, hoc Morbo laborantem, Pedibus *paralytice* captum. —— Aliquando cum Sudore benigno plurimæ eruperunt Puſtulæ rubræ, prurientes, ac ſæpe moleſtiſſime urentes, eæque per totum fere Corpus; quo nihil auſpicatius: nam his erumpentibus & Dolor *rheumaticus* & colicus ſe mox ſubduxere. —— Hic fuit equidem optimus Morbi Exitus; at frequentius longe colicum Dolorem excipiens *Rheumatiſmus*, *Reumatiſmum* Viſcerum Tormenta, alterna Vice, miſeros diu mactabant, Morbo nunc ad Artus, nunc in Inteſtina tranſlato.

Interdum Cruciatus per Dies aliquot ceſſantes æque vehementer recrudeſcebant; præſertim ex leviſſimo Frigore ſuſcepto, vel *Cereviſia*, vel Vino Pomorum hauſto. Icterus nonnunquam erumpens Colicen hanc pro Tempore ſolvit, quo recedente mox redibant Dolores. —— In uno & altero Caſu verus permanens Icterus hunc Morbum abſolvit prorſus, manente tantum quadam Artuum Moleſtia:

Tametſi Dolores colici *rheumaticos* ſæpius præcederent; frequenter autem Artus primum adoriebatur Morbus, dein, *Metaſtaſi* facta; Stomachum & Inteſtina, more deſcripto. Cauponem quendam novi robuſtum miro plane Modo correptum, cujus Brachia Manuſque reſoluta vix ullum Mo-

tum,

tum, ne vel leviſſimum Pondus movendi Potentiam, retinebant; nullo tamen præcedente Morbi Symptomate, nec per Diem unum, alterumve, inſequente ullo, niſi quod ſolito fuerat languidior: pauo poſt autem Vomitus Ventriſque Dolor conſequebantur, tandem etiam Membra paralytica Angor *rheumaticus* torſit.

Aliqui, at perpauci, diu multumque hoc Morbo afflicti, Inſultibus demum epilepticis correpti, Fato ſuccubuere: ſed, ut vera dicam, ſeu Morbi Frequentiam, ſeu Durationem, ſeu Vehementiam denique, reſpicio, miror valde tam paucas Hoſti huic diro occubuiſſe Victimas.

Crudeliſſime ſæviit hic Morbus fremente Aquilone, quod & de Variolis, tunc Temporis, graſſantibus obſervavi.

Quibus fuſiorem dederat Alvum Natura longe minus ab hoc *Epidemico* paſſi ſunt, quam quibus aſtrictam: hinc forte Ratio petenda eſt cur Pueros (quos cita plerumque Alvus exercet) haud æque violenter ac Adultos excruciavit.

Perduravit Colica hæc *epidemica* ab Autumno ad Ver ſequens; Vere autem vigente ſenſim abiit.

En hujus brevem, ſed accuratam, Morbi Hiſtoriam: qui uſque adeo inter Vulgum graſſatus eſt, ut Anno MDCCXXIV. omnes fere Plebeculæ Familias invaſerit. Quid quod in una eademque Domo quinque vel ſex ex hoc Morbo decumbentes numeravi ſæpiſſime; atque mehercule vix credo Colicum Morbum tam *epidemicum* extitiſſe antehac unquam: niſi forte quem Paulus Ægineta Lib. iii. Cap. 43. ſub Finem memorat: qui & noſtro, quod ad quædam ſaltem Symptomata, haud fuit longe abſimilis. —— Hic ideo iſtius Deſcriptionem ex Paulo proponam: „ Ἀρξαμένου μὲν τοῦ Πάθυς ἀπό τῶν κατὰ τὴν „ Ιταλίαν Χωρίων ϗ ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς τῆς τῶν Ῥω„ μαίων Πολιτείας, &c. *i. e.* quum Morbus quidem „ ille cœpiſſet (Colica ſcilicet ab acribus & vellicantibus „ Humoribus) a finitimis Italiæ Regionibus, & alia „ pleraque Loca Romani Imperii, inſtar peſtiferæ cujuſ-

„ dam

„ dam Contagionis peragraſſet; unde non paucis quidem
" in Morbum Comitialem, aliis vero in Membrorum Re-
" ſolutionem, ſuperſtite tamen & incolumi Senſu; non-
" nullis autem in utrumque delapſis: magna Pars eorum,
" qui ex hac Ægrimonia in Epilepſiam conciderant, Vi-
" tam cum Morte commutabant; quorum vero Morbus
" in Paralyſin tranſierat plerique evaſerunt, proinde at-
" que in Criſi, Tranſlatione Cauſæ. "

An forte Morbus hic *epidemicus* a peculiari quadam Aeris *Diatheſi* Ortum aliqua ex Parte duxerit haud ſcio; quandoquidem Cœlo ſicco, vel humido, flantibus Auſtris, Boreave flante, æque frequens ſævierit. —— Tempeſtate quidem ſicca & rigida, furente Cæcia, vel Aquilone; Tormina fuiſſe atrociora notavi; hoc vero accidebat forſan propter diminutam *Perſpirationem*, & Alvum redditam magis compreſſam; ad divini Senis Effatum, αἱ καθ' Ἡμέρην Καταςάσιες Βόρειοι τὰς Κοιλίας ξηραίνουσι. Aphoriſm. xvii. Sect. iii. Edit. Hollerii. —— Quomodocumque autem hoc ſit, vix credo ullum eſſe, qui hunc Morbum inter contagioſos recenſebit: niſi & idem ille omnem Morbum vulgarem dixerit eſſe contagioſum; quod neque Vis Vocis fert, neque Norma loquendi. —— Naſcuntur ſane Morbi *epidemici* a communi aliqua Cauſa, *Atmoſphæræ* puta Corruptione, Cibo, vel Potu noxio: ſæpe tamen minime ab ullo *Miaſmate* Morbum ab Ægro hoc illi Sano inferenre.

Fuit equidem, ni fallor longe, Cauſa hujus Morbi manifeſta maxime; tanta ſcilicet, tamque incredibilis Pomorum Copia iſto Anno abundans, quanta vix unquam viſa poſt Hominum Memoriam, noſtræ ſaltem ſubique Regionis. Pomi nimium onuſtæ Ramos propendentes, Fructu fere ad Fracturam uſque gravatos, carpenti, Ponduſque auferenti; quaſi porrexere. Pretio vel viliſſimo tot emiſſes Poma, quorum Succo expreſſo etiam impleviſſes Culeum, Saccoſque refertos vel ipſo colligendi Labore habuiſſet aliquis. Coloni plures, impie ingrati, benigniſſimo NU-

MI-

MINI, quaſi prodigo, obmurmurantes Vim Pomorum immenſam Porcis objecerunt. —— Sed & hoc etiam Porcorum Genus male tulit Pomorum Ingluviem. contabuerunt enim omnes & periere plures. —— Aliqui magis forte pii, etiamſi haud ſatis ſobrii, Vini pomoſi totas exhauſerunt Amphoras; imo quoſdam, vel Mercede conductos, ad bibendum invitarunt, ne perirent nempe Dei Dona, & novo iterum, iterumque novo, replebant Cados. Grata forſan temulento Baccho Libamina, at ſummo Deo Hominum Patri minime probanda! —— Certum eſt tunc Temporis undique comparata Vaſa, & ex omnigeno fabricata Ligno, vix, ac ne vix quidem ſuffeciſſe ad enormem *Pomacei* Quantitatem continendam.

Cum ergo Horti tantum ubique Pomis exuberaverint, Victum fere omnem Popello ſuppeditaverunt. Poma variis Modis cocta & præparata omni fuere Cibo, ex his Vinum (Muſtum utique rectius dicerem) omni Potui: hoc enim *Cereviſia*, etiam tenui, vilius, vel ipſa Aqua non multo carius, utraque longe gratius, læta Plebs hauſit affatim futuri neſcia Periculi.

Diuturnum & continuum Cibi Potuſque pomoſi Uſum dicam, an Abuſum? Cauſam fuiſſe hujus Morbi nullus dubito; quia Neminem vidi eo correptum, qui ſe his abſtinuerat: nec de meliore Nota Homines, opipare viventes, attigit; utpote qui viliora (uti mos eſt) contemnentes raro hæc deguſtabant; vel, ſi id quidem fecerant, plurima Carne & Aromate veſcentes, & Vina generoſa potantes aſſidue, crudis noxiiſque Pomorum Qualitatibus occurrebant brevi.

Longa certe fuit Obſervatione notatum, quod abundantibus Pomis Morbi torminoſi plurimos infeſtant: adeo ut his in Oris ſint quaſi & *endemici* & *epidemici* omni fere Autumno; &, ut olim cecinit Horatius, ſentiunt. —— *pomifero grave Tempus Anno*, Lib. iii. Od. xxiii. Bene memini Anno MDCCXXII. eo etiam maxime pomifero, Morbum Colicum & *Rheumatiſmum* plurimum

fæ-

ſæviiſſe, at huic, modo deſcripto, ſive Vehementiam reputo, ſive Numerum, illo laborantem, minime comparandum. Hoc idem ipſum Annis MDCCXXVIII. & MDCCXXX. Pomorum etiam maxime feracibus, obſervavi: fuit autem notatu dignum, *Diarrhœam* tunc longe magis increbuiſſe, quam Anno MDCCXXIV. quæ Colicen ac *Rheumatiſmum* levavit plurimum; acri nempe acidoque Pomorum Succo nec diu in Inteſtinis, nec in Sanguine, reſtitante, ſed per Alvum protinus ejecto. Anno autem MDCCXXXIV. Pomis quoque uberrimo, rarior fuit *Diarrhœa*, at Colica ſævior longe, cui frequens ſucceſſit Brachiorum Paralyſis.

Illud interrogari me poſſe ab aliquo, ſcio, unde fit, cur Succus Pomorum, uno Anno, adſtrictam cum atroce Dolore, alio autem, vix aliquo inſigni Tormine comitante, Alvum valde ſolutam creat. Cui certe vix habeo quod reſpondeam; at ille mihi explicet velim, cur hoc citius longe, quam illo Anno, Poma vel Generis ejuſdem, & quod ad omnia, quantum Senſu ſaltem dignoſcere poteſt, ſimilia putreſcunt: quod tamen ſæpiſſime obſervatur. — Hoc tantum, quod omnibus forſan ſatis notum eſt, monebo; Poma quo mitiora, eo certius Alvum ſolvere, ideoque quo magis humida fuerit & calida Tempeſtas, eo Poma & omnes Fructus Autumni eſſe mitiora, & ad Putrefactionem, & ad Alvum ſolvendam, magis apta: quod Obſervatio Tempeſtatum confirmat abunde.

Jam vero ſequitur, ut Muſti pomoſi Naturam paucis exponam, — Humor ex Pomis (vel & Uvis) recens expreſſus Sale *eſſentiali* acido, & valde craſſo, ſive *Tartaro*, abundat, plurimis porro terreſtribus Particulis, multo, ſed impuro, Sulphure. — Quanto acerbior Fructus, tanto craſſior & copioſior Sal *eſſentialis*, ut in Vino Morſellanico & *Pomatio* noſtro manifeſtum eſt; hoc ad Fundum demittente *Tartarum*, mucoſa Fæce gravatum maxime, illo ad Dolii Latera Salis ejuſdem *tartarei*, ſive *eſſentialis*, plurimum ſeponente. Nec certe longe differt

Vi-

Vinum Rhenanum a *Pomatio* generoſo, niſi quod hoc multo plus *Mucilaginis* habeat; quippe quorum Salia nativa videntur maxime congenera, etiam *Microſcopio* conſpecta ejuſdem ſunt plane Figuræ: atqui utriuſque Salia nonniſi poſt longum Tempus comminuuntur ita, ac ſubiguntur, ut Liquor pomoſus ad Potum aptus reddatur, aut ſalutaris. —— Imo *Pomatium* ex Pomis agreſtibus & acerbis expreſſum, vix niſi ſecundo, vel & tertio demum Anno, aut, Potioni gratum, aut ſalubre tandem evadit.

Utravis horum muſtea ſi bibis affatim, Doloribus colicis & *rheumaticis* certo certius vexabere; nec Arthritidi obnoxii hæcce hauriant impune, quippe quos protinus corripit Paroxyſmus. Nec graviores Pœnas luunt bibaces Germani, ad Ripas Rheni & Moſæ Incolæ, Se Vino *tartareo* ingurgitantes, quam Noſtrates *Pomaceum* avide perpotantes: ibi enim & hic Arthritis Morbus eſt *endemicus* & maxime communis; neque tot uſpiam, etiam inter Plebeculam, Podagra laborant, quot in Damnonia; Provincia, ob *Pomaceum* notiſſima. Ac credere fas eſt, Morbi hujus Frequentiæ Cauſam fuiſſe multum & continuum Vinorum Uſum, *Tartaro* maxime abundantium, qualia ſunt Vina Moſellanica, Gallica, & *Pomacea* noſtra: ex quo enim horum invaluit Uſus, longe magis quam ante increbuit Arthritis. Vinum Burdegalenſe, præſentis Ævi Delicias! haud magni fecit Ætas elapſa; & decuplo Plus *Pomacei* nunc factum & epotum eſt, quam Annis abhinc triginta.

Si quis vero dubitat forte, an Muſto *pomaceo* tanta Vis inſit *Tartari*, experiatur ipſe, Modo ab Angelo Sala optime deſcripto (*Mucilaginem* nempe a Succo abſtrahendo) quanta Copia Salis *eſſentialis* ab eo colligi poteſt: inveniet utique permultum. *Pomaceum*, more Vini Rhenani, *Tartarum* ad Latera Cadorum haud equidem ſeponit; hoc autem ejus Defectus minime Argumentum eſt, cum nec vel ipſum Vinum Rhenanum, niſi

poſt-

poſtquam mucoſam & terreſtrem Fæcem Fundo demiſerit, ad Vaſis Latera *Tartarum* rejicere poſſit. —— Pari Ratione Vina Hiſpanica nullum Cadis *Tartarum* dant, ob nimiam ſcilicet oleoſam & tenacem Colluviem, qua irretitur. Nec ulla Arte ſeparari poteſt Sal Citrii, ſive Limonis, ab Humore ſuo expreſſo, Sale tamen acido, ſi quis alius Succus vegetabilis, maxime ſcatente; utpote qui permulta *Mucilaginis* Quantitate implicatus: quod & laudatus Sala in Tartarologia ſua dudum annotavit, & ipſe experiundo veriſſimum eſſe didici. —— At *Pomaceo* novello plurimum ineſſe *Mucilaginis*, Argumento eſt Lentor iſte, quem contrahit, Olei inſtar, ſi vel nec debite fermentatur, nec ſaturatur ſatis Sale actuoſo, *Mucilaginem* ſulphuream attenuante: hujus etenim Defectu, *Pomaceum* ex mitioribus Pomis, intra Anni Spatium in Liquorem viſcidum & pendulum quaſi ſcertiſſimo convertitur. Porro fere ſemper obſervamus, quod, dum Muſtum pomoſum in Cupis ad deſpumandum aſſervatur, Pelliculæ tenaces formantur, quas Coria putrefacta eſſe crederes: ſimiles etiam Doliorum Lateribus adhæreſcunt.

Videamus jam breviter, quid Mali noſtris infert Corporibus Succi Pomorum crudi, nec fermentati probe, nec dæfecati, Ingurgitatio: De Muſto differentem audiamus Hippocratem, Lib. ii. de Vict. Ration. Γλεῦκος φυσᾷ καὶ ὑπάγει, καὶ ἐκταράσσει Ζέονε τῇ Κοιλίῃ καὶ διαχωρέει· φυσᾷ μεν, ὅτι θερμαίνει, ὑπάγει δὲ ἐ Σώματος ὅτι καθαίρει, ταράσσει δὲ Ζέον ἐν τῇ Κοιλίῃ διαχωρέει. —— Succus Fructuum ὡραίων cito fermentat, inter fermentandum Aer Muſto permiſtus dilatatur maxime, ut vix Doliis firmiſſimis coerceri poſſit. Si quis ergo Vinum muſteum hauſerit avidius, in Ventriculo & Inteſtinis fermentet vehementer neceſſe eſt; hæc dein Flatu diſtendat valde, torqueat, excruciet; Ope Caloris namque Fermentatio & Aeris Rarefactio augetur maxime: at Muſtum fermentans vix continent roburnea Vaſa, quid non inde Malorum Inteſtina hocce refertá paſſura eſſe credamus?

Nec

Nec mirum utique hæc conſideranti, ſi Hiſtoria medica funeſtiſſimos Eventus, Inteſtina nimirum ab indomabili Gas, ſive Flatu, diſrupta denarrat.

Nec Ventriculo & Inteſtinis ſolum nocet fermentans Muſtum, quatenus Aere furibundo turgidum; habet inſuper ſtimulandi & abſtergendi Vim ſummam: nam vix aliquid Muſto magis ſmecticum datur, fere Cuticulam ejus abradit, qui Muſto Manus abluit. Cuique Anatomia vel leviter imbuto notiſſimum eſt, Inteſtina Muco quodam blandiſſimo oblita eſſe, quem (non hic ſolum, ſed alibi) ad fallendam Ingeſtorum Acrimoniam providens ſecrevit Natura: hunc autem abſtergit penitus nimius Succi *Saponacci* Uſus, qualem maxime præſtant Fructus ὡραίων. Hinc Vomitus Cholera, *Diarrhœa*, *Dyſenteria*, ex horum Ingluvie: deterſo enim Viſcerum Muco, Munimine quaſi Tunicæ nervoſæ, ea quidem minimæ Acrimoniæ impatiens, nedum Salium craſſiorum, quibus abundant tales Fructus, & horum Aculeis lancinata undique, cruciatur admodum. Atroci adeo Dolore percita Inteſtina, Motu eorum *periſtaltico* plurimum adaucto, Hoſtem infenſum valde expellere omni enituntur Ope. Sequitur dehinc Vomitus enormis & Alvus citiſſima; at fauſto utplurimum Omine Inimico aufugienti patent Portæ: incarcerato autem fermentante Humore, Interanea tam valide diſtendit, ut nec ſe contrahere, nec Motu *periſtaltico* acres & furibundos Humores depellere queant: Veſicæ urinariæ ad Modum, nimia diſtentæ Urina, quæ ſe exonerandi omnem Vim perdidit. Horrendus hinc oritur Dolor, deinde Inteſtinorum Inflammationes, quas cito vel Gangræna, vel Diſruptio, excipit, ni promptum adhibeatur Remedium,

Cum autem, vel a Facultate Pomorum aſtringente (utimur namque ad conficiendum optimum *Pomacei* Genus maxime acerbis & auſteris, ideoque in Regione noſtra Horti talibus potiſſimum abundant) vel a Stomachi, ac Inteſtinorum, Robore nativo eorum, qui *Pomaceum* per-

pe-

potant novellum, acciderit, ut nec concitetur Vomitus, nec perturbetur Alvus, Mala tamen perſæpe ſequuntur atrocia. Hujus enim longa & frequente Potatione tanta Vis *Tartari* indomiti ingeritur Sanguini, ut non ſolum Sanguis ipſe inde reddatur acris valde, ſed & ab impuro Fonte omnes ab eo ſecreti Humores. Hinc Loco perdulcis & lubricantis Muci, per Glandular *Haverſianas* percolati, mordax quaſi Coagulum: Dolor hinc Artuum oritur pungens, ac Motus Impotentia. —— Loco blandiſſimi Liquoris, Nervos irrigantis, Latex corrodens: hinc Nervorum Diſtentiones, hinc Inſultus epileptici. Sanguine porro tanta Salium Copia ſaturato, Corpuſcula ſalina in mutuos Amplexus ruunt, & majores formant Maſſulas, quam quæ per Arterias *lymphaticas*, vix utique per ſanguineas *Capillares*, perfluere poſſunt: hinc naſcuntur Obſtructiones variæ, atque Propaginis nervoſæ Vellicatio ſumma.

Tandem etiam & vel ipſa Bilis, Balſamum iſtud πολύχρυσον Corporis, corrumpitur, & ab Acido pomoſo ſuperabundante domatur, quæ vel ipſa debet eſſe Acidi Domitrix: pluribus ſiquidem conſtat Experimentis, quod Bilis, ſi nimio cum Acido, vel vegetabili, vel minerali, commiſcetur, Viribus ſpolietur, iners reddatur prorſus, & in Coagulum fere abeat. —— Ferax hæc Cauſa Malorum! ſtagnante enim in Acinis Ductibuſque Jecinoris inſpiſſata Bile, Tumor, vel Induratio, Hepatis ſubſequitur, unde *Circulatio* & Secretio per magnum hoc Viſcus impeditur maxime. Quanta dehinc oritura ſint Mala perſpiciet facile, qui Arteriarum *Meſenteriacarum* & *Cœliacæ* Diſtributionem, atque, ex harum Ramuſculis, Venæ Portæ Curſum etiam, perpendit probe: at cum hæc deſcribere longum eſſet, miſſa faciam, breviterque tantum conſiderabo Bilem, quatenus Acido contaminatam, & in *Poris biliariis* & Veſica fellea nimium diu ſtagnantem.

Jam itaque in Hepate ſubſiſtente Bile, nulla fit ejus in *Duodenum* Excretio, unde nec *Chyli* Lentor, nec Aci-

ditas attenuatur ſatis, vel ſubigitur probe. *Chylus* autem glutinoſus per Vaſa Lactea Sanguinem intrans Lentorem ejus adauget, jampridem, ab acido & auſtero pomorum Succo, nimis craſſi: hinc ſecretiones omnes, quæ lege Naturæ, fluidiores eſſe debuerunt, factæ ſunt juſto craſſiores; multa etiam hinc mala! Cæterum Inteſtina; proprio Bilis ſtimulo privata, Fæces tardiſſime deponunt, unde Alvus fit aſtricta admodum. — Certe tum ſqualidus ille luriduſque Color omnium ex hoc Morbo laborantium, tum craſſa eorum & crocea Urina, Indicia erant manifeſta ſatis; Bilem nec debito Modo ſecretam fuiſſe, nec in Inteſtina excretam.

Quamquam Bilis ab Acido coacta in Cyſti fellea, ac in Ductibus hepaticis, iners velut & torpida per Spatium aliquod hæreat, latet tamen Anguis in Herba. Si quis enim Corporis Humor vel blandiſſimus, extra Aream *Circulationis* effuſus, Calori Corporis humani exponatur diu, & Motu Partium vicinarum agitetur; tenuior indies & acrior factus in acerrimam & Vaſa omnia corrodentem Saniem mutabitur tandem. Nonne pulchram ſæpe Mammam ex ſtagnante ſolo dulciſſimo lacte depaſcitur ulcus horrendum? Si hæc humori ſuaviſſimo, annon eadem, imo & vel graviora longe eventura ſunt bili, etiam in ſtatu naturali omnium acerrimo? cui & jam inſuper plurimum Salis acidi adjicitur; qui, quamquam forte Bilis *alcalinam* Putredinem temperet paululum, Vitamen Corporis vitali exagitatus aſſidue, Acrimoniam demum exauget maxime.

Bilis niſi ab effuſo Acido haud videſcit, & quo fortiora admiſcentur Acida, eo intenſior oritur Viriditas, prope ad Nigritiem accedens, ac Coagulatio fortior, ut Colore & Conſiſtentia propius abſit Miſtura a Fuligine affuſo Atramento: fit hoc clarius ſi cum Felle humano, quod magis forſan *alcalinum* eſt, quam de alio quovis Animale Bilis, inſtituatur Experimentum. —— Hoc certe mihi videtur eſſe Bilis atræ & æruginoſæ Origo longe frequentiſſima: falluntur utique, qui has Bilis Species in primis ſolum Viis formatas eſſe credunt, cum qui in Ex-

tiſ-

tiſpiciis humanis verſantur, in Veſica fellea, & ipſis *Pori* biliaris, tum atram, tum porraceam, offendant ſæpius.

Huic ratiocinationi adſtipulatur experientia, qua ſine vana omnis *Theoria*, bella ſit utcunque. Obſtupui ſæpe videns bilem æruginoſam, ac, vel ipſa acriorem longe, atram, vomitione rejectam, Metalla ipſa corrodentem, & in pavimentum, haud aliter quam effuſo ſpiritu vitrioli, bullientem: quinimo tam acerbe acidam, ut Dentibus cum Horrore ſummo Stuporem incuſſerit, fauceſque ipſas excoriaverit. Nonne hæc maximæ Aciditatis Argumenta? vix hercle majora facit ipſe Vitrioli Spiritus. Apud Galenum ideo, alioſque, Bilis atræ characteres (qui & porraceæ itidem conveniunt) ſunt τὸ δριμὺ, τὸ ὀξῶδες & τὸ διαβρωτικόν. Curavi olim Nauclerum quendam honeſtum, a virginia reducem, qui torminoſa alvo primum, graviſſimis dein Nervorum Diſtentionibus & Delirio correptus, plurimum Bilis viridiſſimæ, ſubinde aterrimæ, ac quam maxime acidæ, evomuit. Huic inter convulſiones, dum Cochleare argenteum in Ore, ne Linguam ſcilicet demorderet, intruderent aſtantes, Momento quaſi temporis colore plane atro infectum retraherent, ac ſi in Spiritu Nitri intinctum fuiſſet. — Hic autem homo, ut hoc obiter notem, ſucco Limonum acerbiſſimo captus valde, cum in omni fere potu hauſerat abunde: nec poſſum ſane quin addam, me ſæpiſſime hos bile atra, aut porracea, afflictos eſſe notaviſſe, qui frequenter prius ex ventriculo, ob corrodens & valde pungens Acidum, laboraverant. — Jamque in Memoriam redit, quod Annis abhinc quindecim, a generoſo quodam Juvene; Acetariis atque *Pomaceo* impenſe dedito, & id propter colicis & *rheumaticis* Doloribus frequentiſſime vexato, Sanguinem detractum attonitus viderim, cujus Serum, Succi inſtar e Porris expreſſi, erat viridiſſimum: vide porro obſervationem noſtram ſecundam Act. Philoſophic. No. 382.

Haud equidem ignoro, optimum *Sydenhamium*, Bilem porraceam ex Sola Spirituum Ἀταξίᾳ Ortum ducere affirmaſſe: quod ſi verum erat, tunc in omni graviore Animi *Pathemate*, vel Spirituum a quacunque Cauſa vehe-

mente Agitatione, Bilis porraceæ Generatio ſequereretur; quod tamem plerumque falſum eſt. Animi *Pathemata* profecto Bilem movent & exprimunt (idcirco Phraſi aptiſſima dicitur, Bilem illi commotam eſſe, qui Ira incenſus eſt) ac ſi Bilis, enormi Spirituum Motu expreſſa, acido alicui Humori in Viſceribus occurrit, fit illico viridis; quæ perſæpe in magnis Animi Perturbationibus evomitur. Nonne autem hunc Hominem, jam, ex vehemente Animi Motu, viridem evomentem Bilem vidimus, qui paulo poſt forte, a graviore Commotione flavam omnino vomebat? Nonne Ille, in perturbato Mari navigans, hodie Bilem viridiſſimam rejicit, qui poſtridie tamen croceam prorſus ejecturus eſt; & e contra? Bilis utique extra Corpus, ab Agitatione vel fortiſſima, haud virideſcit, nec niſi admiſto Acido, vix intra itaque. —— Quod ſentio dicam; Spirituum Agitatio vehemens, ſive graviora Animi *Pathemata*, Concoctionem lædunt maxime, atque ſic *Chylus* in Stomacho aceſcit, cui profluens admiſta Bilis evadit viridis; dumque Stomachus eſt infirmus, quicquid intus aſſumitur haud probre digeritur: unde diu inteſtinis & Ventriculo Pituita acida dominari poteſt.

Bilis igitur, ſeu viridis ſeu atra, in Veſicula fellea & in Ductibus hepaticis congeſta diu, & Corporis Calore fota, tandemque liqueſcens, vel ab extremis Venæ Cavæ Ramuſculis abſorpta in Maſſam rapitur ſanguineam, vel per Ductum *Choledochum* in Inteſtina effunditur. At cum utraque jam facta ſit ſumme acris, Sanguine confuſa, mira excitat mala; nempe Genus omne nervoſum irritando Dolores, Anxietates, Spaſmos, infert. Vaſcula pariter redit teneriora, & in Cerebrum tranſlata, illi eſt perquam infenſa. —— Inteſtinis vero aliena maxime enormes concitat Vomitus, atque horrenda Tormina.

Bilis autem atra, acida, acris ſit utcunque, nequaquam tam funeſta eſt humanæ Fabricæ, quam Bilis atra *alcalina*: Acidum enim fortiſſimum haud potenter Vaſa, Par-

teſ-

teſque Corporis erodit, ac Lixivium fortiſſimum *Alcalinum*, quod dicto citius Subſtantias animales diſſolvit penitus. Imo vero Bilis putreſcens, ni ab Acido mitigetur Virus, in Saniem acerrimam, omnia corrodentem; mox abit. De hac adeo tantum Bile intelligendus eſt Hippocrates, Senſu abſoluto, in Aphoriſm. 22. 23. 24. Sect. iv. & Coac. Prænotion. 74. Lib. i. Edit. Duret. itemque ab Hippocrate Celſus, Lib. ii. cap. viii. ,, Tormina ab atra Bile orta mortifera. ,, Eſt enim *gangrænoſa* Sanies Icterum, vel *Hepatitidem*, male judicatam conſequens. Diros hujus interdum notavi Effectus, quondam præcipue in Matrona quadam, Spiritibus vinoſis addicta maxime, quæ & inde in icterum nigrum inciderat: illa namque paulo ante Mortem vomuit multa, atra, fœtidiſſima, brevique poſt multo cum Sanguine, ἄνω κ̀ κάτω rejecto, (exeſis nempe Vaſculis ſanguineis) reddidit Animam. —— Atque mehercle ob Acrimoniam putrefactæ Bilis, quæ omnia Vaſa deſtruit confeſtim, accidit, quod *Hæmorrhagia* Ictericis Symptoma fere ſemper funeſtum eſt.

Eſt & alia Bilis atræ (dictæ) Species, priore longe, longeque mitior, quæ Recrementum quaſi ſanguineum eſt: de hac poſteriore ita Galenus, in Commentar. ad Aphoriſm. Hippocratis 53. Lib. vi. Μεμνῆσθαι γὰρ χρὴ τῶν περὶ τῆς μελαίνης Χολῆς, &c. *i. e.* ,, Meminiſſe enim ,, oportet eorum, quæ in aliis Scriptis noſtris de atra Bi- ,, le definita ſunt; nempe quod quædam ex flava Bile ſu- ,, peraſſata fiat, quæ omnino eſt maxime pernicioſa; alia ,, vero, ut ita dicam, ex Cœno & Fæce Sanguinis quæ ,, quidem craſſiore quam illa eſt Subſtantia, ſed multum ,, a Qualitatis Malignitate recedit. ,, —— Idem vero rectius hanc vocat Χυμὸν μελαγχολικόν.

Has idcirco Bilis atræ Differentias protuli, nequis, ejus Species male confundens, me de Bile mitiore, ſeu potius Succo *melancholico*, ea denarraſſe exiſtimaret, quæ de Bile atra, acida, ſolummodo vera ſunt.

Tanta, tamque gravia, Hominibus accidunt mala, ex

immodico & perlongo Fructuum ὠραίων Uſu, eorumque Succo, nec fermentato probe, nec bene defæcato; Pomorumque præſertim, quæ non ſolum Succum habent acidum valde, ſed & auſterum inſuper. —— Hunc autem longa, ac debita, Fermentatio Potum reddit jucundum ſane & ſalutarem. Perpetuo enim & inteſtino Fermentationis Motu Sales *tartarei* craſſiores comminuuntur maxime, &, ſubtiliſſimi tandem facti, ad permeandá vel minima Corporis Vaſcula apti redduntur. —— Cum vero Particulæ alicujus Momentum, in aliud impingentis, a Quantitate & Volocitate conjunctim oriatur, minima Corpuſcula leviſſimo Impetu feruntur, ni moveantur ociſſime: Sales ergo, valde ſubtiles facti, leviter tantum irritant Nervos, eoſque titillant potius quam lacerant. —— Præter hæc crudum muſti Oleum attenuatur maxime, Salibuſque *tartareis* intime conjunctum, iis Vaginulas quaſi ſulphureas præbet: ita tandem Pomorum *Tartarum* fit veluti Sal quoddam *volatile* oleoſum, & Liquor pomoſus gratus valde Potus & ſatis ſalubris.

Vix utique datur ad *alcalinam* Acrimoniam præſtantius Remedium: Nihil magis, aut efficax, aut jucundum, Nautis *ſcorbuticis*; nam fœdis eorum Ulceribus brevi medetur, ac Putredinem Gingivarum fœtidiſſimam delet prorſus: plurimos certe vidi, a Navigatione longa terterrimis obſitos Ulcuſculis, & Lue *ſcorbutica* tantum non confectos, ſolo Uſu Pomorum, mox reſtitutos. —— Ac nullus dubito, quin generoſum *Pomaceum* foret ſaluberrimus Potus ad Indias navigantibus: imo plures jam ſatis experti ſunt ſalutares hujus Effectus. —— Hoc habeo etiam addendum, quod, ex quo, apud omnes fere Noſtrates, tanto fuit in Uſu, evanuit peue & tetra Scabies & horrida Lepra, quæ Oras has maritimas olim infeſtaverunt maxime, Cornubiam potiſſimum.

Res nunc & Ordo poſtulant medendi Methodum.

Quod ad ſanguinis miſſionem attinet, utcunque ea ſit neceſſaria prorſus in colica (uti dicitur) bilioſa; ac jure

re merito, apud *Sydhenhamium*, alioſque, primum obtinet Locum, ubi dolor vehemens, pulſus fortis & citatior, atque ardor febriculoſus, hanc poſtulabant, ne ſcilicet gravis inflammatio viſcerum accederet:) in hoc tamen, quem jam deſcripſimus, morbo, adeo nil prodeſt, ut etiam plerumque noceat. Debilis enim tarduſque pulſus, & ſpiritus graviter oppreſſi *Symptomata* in hoc morbo perpetua, ſanguinis diſpendium vix tolerant, nedum requirunt. —— Et vel ipſe Sydenhamius, contra quod in colica bilioſa præceperat, ubi morbus colicus fructibus *horariis*, nimis avide ingeſtis, originem debuerat, non niſi poſt ſumptum *Emeticum* & *Anodyna* venam ſecari juſſit. At certe video, cui bono ſanguis tunc emittendus ſit, niſi nimia ejus quantitas, velocitas, aut calor, venæ ſectionem ante omnia poſtulaverint: quandoquidem, niſi ſanguine miſſo, in corpore *plethorico*, non levi cum periculo moveatur vomitus.

Fateor equidem, me antequam morbi naturam perſpexeram penitus, quibusdam ſanguinis miſſionem imperaſſe, ad dolorem nempe atrociſſimum leniendum; at effectus fuit opinione longe minor; nam omnes pene in gravem animi deliquium inciderunt. Quid quoque hoc efficere potuit in artuum dorſique Dolore experiebar, at ſucceſſu utique haud meliore, quinimo infauſto utplurimum eventu: quibus enim ſanguis larga manu detractus fuit, omnes fere, *paralytico* affectu correpti, vim prorſus motumque manuum perdiderunt, nec uſum earum, niſi poſt longum tempus, recuperaverunt tandem, ac quod dolendum certe, aliqui hoc tempus aduſque reſolutione manuum laborant. Ex hoc profecto errore, vel leviſſimum accidens fuit diu durans tumor pedum hydropicus. —— Paucis igitur; Si forte venæ ſectio, propter ſanguinis nempe multitudinem, eſt præcipienda, debet id fieri incipiente morbo, & priuſquam *Narcotica* adminiſtrantur: nam non in hoc ſolum, ſed & in omni fere morbo,

perpetuum eſt, quod ægri facilius longe miſſionem ſanguinis ferunt ante, quam poſt Opii uſum.

Quamvis venæ ſectio huic morbo rariſſime conveniebat, medicina tamen vomitoria fuit ſemper utilis, in principio utique pernecеſſaria: ſive enim *Anonyma* dederis, ſive *Cathartica*, aut vomitu rejecta protinus, aut Pituita tenaciſſima implicata, neutiquam vel dolorem lenirent, vel moverent alvum, ſi ea præſertim in forma ſolida exhibuiſſes. —— Memini profecto me conſultum fuiſſe a pharmacopola quodam gallico, pro uxore cujuſdam pictoris, cui dederat ſaltem (partitis autem vicibus) Pilul. ex duobus ℥ij quibus & adjecerat etiam Calomel. ℨſs, eaque omnia incluſerat potione larga infuſus purgantis fortioris; quid inde? Vomuit equidem, parcius autem, at ne vel minime reſpondit alvus. Ego vero *Emeticum* propino ſtatim, hauſtaque dein, pro more, affatim infuſione ſalviæ & florum Chamæmeli immenſam plane ejecit quantitatem muci quam maxime viſcidi, cum ipſiſſimis Pilulis, nullo fere modo mutatis, quamquam plures ante horas deglutitæ fuerint.

Hic jam obiter venit notandus error eorum, qui *Cathartica* reſinoſa exhibent, nec cum ſale aliquo ſolvente, nec ovi Vitello, commiſta; quæ faciant ut reſina ſit in viſceribus diſſolubilis: Si quis enim ſinceram, aut jalapii, aut ſcammonei, reſinam alicui porrigit, pituitoſis & aquoſis humoribus in primis viis abundanti, haud magis alvum movebit, quam ſi meras miniſtrabat quiſquilias, & hujus actionem ita non juvat (quod vulgus tamen ſolet) juſculi avenacei larga potatio, ut eam prorſus impediat. —— Plantas ideo reſinoſas, optime præparatas, porrexit alma natura Sale nempe proprio ſolvente divites, quem certe, dum reſinam conficit male feriatus chemicus, perdit omnino.

Sed e Diverticulo in viam. —— Imprimis itaque, hoc morbo laboranti, ad hunc modum præſcripſimus.

℞. Rad.

℞. Rad. Ipecacuanh. ʒi. vel ʒiſs. Sal. Abſynth. ℈ſs. coq. ex Aq. font. ℥iv. ad ℥ij. dein coletur decoctum, cui adde Aq. Flor. Chamæm. Comp. Syrup. e Spin. Cerv. ana ℥ſs. m. f. Potio emetica. ——— Ad vomitum promovendum hauriat affatim pulli gallinacci decoctum, vel, quod magis probo, infuſum Salviæ & Flor. Chamæm.

Emeticum hoc noſtrum, præ omnibus, quæ probavi unquam operando videtur leniſſimum, at detergendo potens ſatis & effectu certiſſimum; cito enim vomitum ciebit, nec longa in inteſtinis mora tormina creabit: (quod, Ipecacuanh. in pulvere aſſumpta, ſæpiſſime evenit) huic, dum violentius volo, *Tartari emetici* Grana aliquot, aut Cochleare unum, alterumve, vini benedicti adjcio.

Vomitus hoc modo provocandus eſt alternis diebus; vel ad quartam nonnunquam vicem cum etenim maxima copia pituitæ tenaciſſimæ obruitur ſtomachus, cum magna vis corruptæ bilis eum opprimit, quis medicinæ profectus expectandus eſt, niſi hæc expurgantur penitus? Quod rectius longe ſurſum, quam deorſum, faciendum eſt: licet enim ponatur ea ejici poſſe per inferiora, nonne tamen longe commodius per vicinum os evomenda ſunt, quam per longum inteſtinorum iter deturbanda? Quinetiam, dum per inteſtina depellitur putrida ventriculi colluvies, pars iſtius tenuior ab oſculis venarum Lactearum reſorpta, ſanguinem inquinabit, dum pars craſſior, in Plicis viſcerum hærens, atrocia excitabit tormina: atqui ſi omnia expurgari potuerunt, inter deſcendendum tamen tunicam inteſtinorum nervoſam cruciarent maxime. Conſtat igitur ineptum eſſe velle per alvum purgare ſtomachi colluviem.

Nec ſolum ad hunc morbum proficit vomitio, quatenus perpurgat ventriculum, ſed & inter vomendum partes ſtomacho proximiores concutiuntur & vellicantur maxime: quicquid ita humoris in hipate, vel pancreate ſtagnaverit exprimitur, ac vomitu proinde ejicitur. —— Cum

autem

autem ſtagnando corrumpatur omnis corporis humor ; atque inde acritudem contrahat aſſidue ; ſi per alvum excernendus foret, tum inteſtina torquendo, tum vaſa lactea ſubeundo, plurima produceret mala. Vomitione ergo optime exantlatur bilis, ſive porracea, ſive atra, utraque in hoc morbo frequentiſſima. —— Quinetiam ſæpe certe notavi ex peracta vomitione, vel ipſos artuum & humerorum dolores ceſſaſſe, pro tempore ſaltem, ad divinis ſenis effatum, Lib. ii. Prædictorum, quod ſic reddit celſus noſter, Lib. ii. cap. 8. " Humerorum dolores, „ qui ad ſcapulas, vel manus, tendunt, vomitu atræ bi„ lis ſolvuntur. „

Cum jam vomitus conquieverit, quod exhibitis *Paregoricis* cito efficitur, danda ſunt protinus medicamenta per alvum purgantia; iiſque rectiſſime addenda ſunt *Anodyna*; ſiquidem obſtinata alvus & dolor ventris graviſſimus ſunt in hocce morbo *Symptomata* perpetua. —— Ideo ubi colicus dolor ſævit admodum *Opiata* purgantibus adjici debent: nempe ut dolor reddatur tolerabilis, ut inteſtinorum relaxatio deinde ſequatur, atque ut eorum motus periſtalticus fiat conſtans & regularis, nec interruptus, nec perverſus. —— Dolor omnis agit ut ſtimulus, vel rectius ſtimulus ſenſum doloris excitat: Stimulus autem omnis ad contractiones concitat fibras, eaſque in *Spaſmos*, ſi ſit vehemens, adigit. Cum itaque dolor colicus atrociſſime urget, inteſtina in quibuſdam locis convulſionibus afficiuntur, & faſcia quaſi conſtringuntur, adeo ut, niſi Tormento ſopito, nec alvus nec flatus infra traſmitti poſſit: hac ideo de cauſa, dolor colicus vehemens ſecum plerumque habet comitem alvum valde aſtrictam. Rectiſſime ergo in omni colica graviore *Anodyna* purgantibus adjiciuntur: nec certe hoc novum eſt, experientiſſimus enim Riverius in Capit. de dolore colico præſcripſit Aloes ʒi. Scammonei gr. vi. quibus Laudani Opiati adjunxit Grana duo: imo in obſervatione prima Centur. 2dæ iiſdem admiſcet Grana quinque Laudani.

dani. —— At cum id ſe facere ex anctoritate Hippocratis opinatur, mea quidem ſententia fallitur; nam vos Μηκωνὶς, in loco a Riverio citato, non ſuccum ſomniferum Papaveris (niſi forte τῆς ἀφρώδεος ſive ſpumei Dioſcoridis, quod vehementer ſatis purgat) ſignificat, ſed Πέπλον, ſive Πέπλιον (*a*), Genus ſcilicet medicamenti alvum purgans: hoc idem etiam Μηκώνιον ſignificat apud Hippocratem ſæpiſſime (niſi quando Epithetum ὑπνωτικὸν adjicitur, ut Lib. ii. de Morb. Mulierum, p. 670. Edition. Foeſii) ita quoque Μηκωνὶς, ſive Μηκωνίτις à Galeno explicatur in Exegeſi Vocum Hippocraticarum, Μηκώνιον τῶν Πέπλον καλέμενον· ὃν καὶ Μηκωνίτην ὀνομάζ–.

Sed ad Rem, —— Vomitu peracto, ego uti ſoleo ſequentibus ℞. Pil. Coch. min. ℈i. vel ʒſs. Calomelan. ℈ſs. Laudan. ſolid. gr. i. Ol. Caryoph. gutt. i. m. f. Pilul. vel ℞. Rad. Jalap. ℈i. vel ʒſs. Spec. Diambr. gr. viij. Calomel. ℈ſs. Syrup. de Spin. Cerv. q. ſ. m. f. Bolus. —— Pilulæ autem non ita facile rejiciuntur. —— Poſt duas dein, treſve. horas ſenæ infuſionem, vel Mannæ ſolutionem, atque id genus medicamenta, præcipio: quibus & interdum adjicio oleum Amygdalinum, aut Olivarum, niſi ubi ſtomachó oleum valde alienum eſt. Horum Doſin & augeo & repeto, pro ratione *Symptomatum*: Hiſce vero pacatur dolor, relaxantur inteſtina, ad dejectiones ſtimulantur leniter, & oleoſis lubrica redduntur. At ſi ne ſic quidem alvus reſpondet, totum abdomen foveri jubeo fomento emolliente, idque potiſſimum ubi venter tenſus eſt admodum & durus, vel *Spaſmo* maxime contractus. Hoc blando vapore abdominis inte-

(*a*) Πέμπλος καὶ Πέπλιον ἐλλυτάτω μὲν τὴν ἰδίαν ἀλλήλων ἐν τῷ καθαίρειν. Ruf. Epheſ.

tegumenta penetrat, ac inteſtina ipſa demulcet, rigidas hoc emollit fibras, eaſque nimis tenſas relaxat. Mirandum plane ſucceſſum ſæpe notavi ex applicatione fotus hujuſmodi. ℞. Rad. Altheæ, Sem. Lini —— Fœnugræc. ana ℥iij. Flor. Chamæmel M. iij. Capit. Papav. alb. ℥iv. coq. ex Acq. font. & Lact, ana P. æqual. —— At effectus longe feliciores expectandi ſunt, in Semicupium demittatur ex iiſdem paratum. Mihi, hæc aſſerenti, facilem dabit aſſenſum quiſquis feliciſſimos balnei emollientis in doloribus nephriticis effectus obſervavit. ——— Haud raro profecto vidi ſæviſſimum Paroxyſmum *nephriticum* ſolo balnei uſu derepente ſolutum, cum nec prælarga ſanguinis miſſio, nec laudani Doſes, eæque haud mediocres, vel profeciſſent hilum. Imo permultis didici experimentis, nihil ad dolorem ſedandum, ad calculum per ureterem demittendum, æque conducere ac balneum tepidum & emolliens.

Accidit autem ſæpiſſime, quod fæces alvinæ in hac colices ſpecie, valde indurantur, & in Valvulis Coli hærentes, flatibus & ſtercori repagula ſunt, adeo ut, dum omnia ibi ſiſtuntur, nihil ultra tranſmitti poſſit: hac ſola de cauſa ſæpiſſime oriuntur graviſſimi dolores, ubi præſertim inteſtina purgantibus irritantur. Quamobrem ſi poſt horas aliquot, ab aſſumpto *Cathartico*, alvus nihil reddit oleoſum & emolientem clyſterem injici præcipio; quo & inteſtina reddantur lubrica & ſtercora molliora: dein (ſi opus erit) alvus acriore *Clyſmate* duci poteſt.

Si quis alius morbus, hic profecto, de quo jam agitur, frequentem *Catharſia* Alvumque diu ſolutam requirit: Medicamenta ergo leniter purgantia per dies aliquot continuos exibenda ſunt; inter quæ laudo potiſſimum Rhabarbarum, Pilul. Ruffi, Tinctor. Sacr. quibus ſubinde adjungi debent Calomelanos grana aliquot. Terebinth. etiam Veneta, aut Cypria, Ovi Vitello ſubacta & aquæ ali-

alicui *Cardiacæ* admiſta, alvum purgat commode, & plurimum facit ad *rheumaticos* dolores, Colicen comitantes. Interea tamen *Anodyna* quædam liberali manu porrigenda ſunt; neque enim aliter ſæviſſimos compeſcere dolores, neque iiſdem occurrere potes, recurſuris alioquin promptiſſime, niſi repetita Doſi Lacrymæ Papaveris tormenta reprimas. —— Quod tamen ad Opii Doſin attinet, nihil certi ſtatui poteſt, cum ipſiſſima doſis alterum ſoporet maxime, alteri det contra dulce furere.

Longam hanc & frequentem *Catharſin*, utut nova videatur, neceſſariam eſſe comprobavit experientia: Alvus enim aliter mox fieret aſtricta valde, & graviſſima tormina certo certius ſuccederent, ob acres ſcilicet humores in inteſtina perpetuo influentes.

Non ſolum ad hunc morbum profligandum primas vias perpurgare neceſſe eſt, diluenda eſt inſuper ſanguinis acrimonia ſalina: nam ex polluto fonte haud puri diffluunt Rivuli. Diluentia ergo propinanda ſunt abunde, inter quæ ἄριστον μὲν Ὕδωρ; neque enim aliud datur Salium ſolvens, neque magis purum & incorruptum aliquid. —— At ex omnibus aquis laudo maxime aquam Pyrmontenſem, aut ſpadanam: hæc ſiquidem, principio prædita *Chalybeato*, non tantum Sales diſſolvit optime, ſed & *Craſin* ſanguinis firmat, ac fibrarum tonum roborat.

Cum per hæc Sanguis ſit dilutus apprime, omni Ope evocandus eſt Sudor. Nil vero ad hoc idoneum magis expertus ſum quam Camphoram, ac divinum illud miſerorum Solamen, Laudanum: his aſſumptis ad Sudores eliciendos largiter calideque hauriri debet vel Salviæ, vel Roriſmarini, Infuſio, aut, quod Stomacho forſan arrideat magis, Serum Lactis vinoſum.

Qui Conſenſum inteſtina inter & Cutim, qui fœtidos acreſque Sudores, vel Cuticulam ipſam erodentes, obſervaverat; haud ita multum obſtuperet, videndo tum colicos Dolores, tum *rheumaticos*, poſt Sudationem penitus

fere

fere ſublatos, pro Tempore ſaltem. —— Iſtud certe fuit Naturæ Veſtigia premere, cui Medicus, ejus Miniſter, prudenter obſecundare debet: frequenter enim Sudores, ſponte erumpentes, hanc Ægritudinem allevabant admodum. —— Hiſce apprime convenit Baglivi Aphoriſmus Capit. de Colica: „ Colica habitualis & endemica, a Vi„ no acido præſertim oriunda, ſolis ſonatur Sudoriferis; „ Veſperi tamen interpoſito anodyno Remedio. „ —— Atqui miror ipſummet Baglivum, in eadem etiam Sectione, Uſum Opii in Colica improbaſſe: ſive enim Sudores moveat, ſive non, in vehemente Colica perneceſſarium eſt, ac longe longeque anteferendum Pulveri Foliorum Ficus ſylveſtris, utcunque ſit in Terra (quod permagni eſt haud dubio) non in Muro nata, & licet caute (quod præcipit) Foliis Ulmi admixta. —— Sed *quandoque bonus dormitat Homerus*. —— Sudores equidem non ſunt Paralyſeos Cauſa, ſed Effectus: cum enim Materiæ morbidæ *Metaſtaſis* in Genus nervoſum facta eſt, vel Reſolutione, vel Convulſione, afficiantur Nervi neceſſe eſt. Relaxatis ideo Nervis ſubcutaneis, per patula nimis & hiantia Cutis Emiſſaria diffluunt Humores (quod in moribundis etiam eandem ob Cauſam obſervatur:) quid quod & Sudores diu poſt ortam Paralyſin durant. —— Mihi certe videtur Corpus reticulare Malpighii (ſi mavis Ruyſchii) eum ob Finem effectum fuiſſe, ut foret quaſi Sphincter univerſalis Ductibus Sudoriferis, per ſua Foramina emiſſis; dumque conſtringitur fortius (quod Cute Aeri frigido expoſita accidit) tota Cutis, Puſtulis quaſi aſpera corrugatur, & Cuticulæ anſerinæ inſtar evadit; dum vero relaxatur nimium, profluunt Sudores. Sed hæc hactenus contra Doctrinam Baglivi.

Poſt Sudationem Diluentia, præ cæteris autem, Aqua quædam ferruginea, ſi ea non eſt, quam puriſſima, iterum præſcribenda ſunt, diuque epotanda; ut corruptæ nimirum nova puraque Materia admiſceatur; ut debitus ſervetur

San-

Sanguinis Fluor, & ejus corrigatur Acrimonia. Nec vero interea omittenda ſunt, quæ & imbecillum Stomachum juvant & Viſcera confirmant: ſic tamen ut ſubinde aſſumi debeant Rhabarbarum & *Tinctura* Sacra, (quæ & ipſa Inteſtina corroborandi Facultatem habent, eaque expurgant commode (ne in illis ſcilicet coirent acres aliqui Humores). —— Idcirco Pulveres (uti dicuntur) teſtacei ad hunc Morbum proficiunt, quod acri abſorbeat Humores, at niſi ſalem Abſynthii, aut Tartari fixum admiſces iiſdem, ac rheum barbarum, vel *ἐκκοπρωτικὰ* quædam ſubinde exhibes, eorum uſus non diu continuandus eſt: ne in canali inteſtinorum, diu morando, in lapideam pene abirent Duritiem. Quod ſane plus ſemel obſervavi, in Puerulo præſertim Aurificis cujuſdam, cui, ob *Teſtacea* plurima exhibita, Alvi Fæces in tantum erant induratæ, ut exſiccatum Gypſum plane referrent; illaſque ex Ano, ope inſtrumenti, neceſſe eſſet extrahere. —— Hoc de *Teſtaceis* exhibendis Præceptum, niſi ubi cita Alvus aliquos exercet, perpetuum eſſe debet. Tutius ideo, imo & efficacius longe, ad acidos corrigendos Humores datur Aqua Calcis vivæ tenuiſſima, maxime idoneis imbuta *Stomachicis*; quæ & Acidum in primis Viis, ac in Sanguine delet.

Quæ ad Dolores *rheumaticos*, expugnandos cum Morbus Artus invaſerit; utiliſſima probavi, fuere Cinnabarina, Gummi Guaiaci, Tinctura Antimonii, Potiones e Terebinthina, aut e Balſamo Copaybæ, quæ quoque ad paralyticas Affectiones plurimum poſſunt. Sed ante omnia fere, minuta Calomelanos Doſis, repetita ſubinde; quod, ſi octava, vel decima, Vice ſublimetur, nobiliſſimum ad plures Morbos evadit Remedium: idque, ad Grana duo, triave, ſcilicet; præſcripſit eruditiſſimus noſter *Muſgravius*, *ὁ μακαρίτης*, Aſclepiadeæ Familiæ, dum viveret, egregium Decus & Ornamentum: —— Calomelano frequenter ad-

jicio

jicio Camphoræ pauxillum, quæ, ex Particulis longe ſubtiliſſimis conſtans, anguſtiſſimos Corporis Canaliculos penetrandos, Pennaſque quaſi *Mercurio* addendo, Vires ejus intendit maxime. Quinetiam eadem Camphora corrodentem *Mercurialium* Præparationum Qualitatem delenit, earumque Spicula obtundit: quod probe jamdudum novit *Bateus*, eandam, in præparatione Mercurii præcipitati griſei, Turpetho minerali addendo. Utiliſſimas quoque *Mercurii alkalizati* Dotes probavi nuper, addo & tutiſſimas.

Porro ad crudeliſſimos *Rheumatiſmi* Cruciatus, eoſque diu permanentes inter Scapulas præcipue, nihil magis prodeſſe novi quam *Veſicatoria* ſuperimpoſita; quæ ad Paralyſin etiam præcavendam, eamque, ſi jam facta fuerit, profligandam, maxime faciunt. Membra autem reſoluta, totaque Spina Dorſi, a ſummis Cervicibus Os Cocygis aduſque, Galbaneto Paracelſi (quod apud Cratonem, vel Riverium vide) aut quod, me Judice, melius eſt, Balſamo Galbaneto Hartmanni perfricanda ſunt, adjecta quoque Camphora: habet id utque Vim penetrandi & aperiendi maximam. Eſtque hoc inſuper utile Remedium, ubi Abdomen vehementer extenſum eſt, aut Spaſmo maxime contractum: totus autem Venter eo inungi debet poſt Fomentationem idoneam. At notandum! melius longa & clauſa Digeſtione, quam Deſtillatione, (quod vulgo faciunt) præparatus: deſtillatum ſiquidem magis *cauſticum* eſt, & nonnunquam, ſi ſit tenerior præſertim, erodit Cutim. At ſi Umbilicus excoriatur, difficillime utique ſanatur, ac diſcutiat maxime: quod quoque caveri certe debet, cum Emplaſtra de Galbano, vel *hiſterica* dicta, medio Abdomini admoveantur: Umbilicum nempe obtegendo involuto Serico.

Cum Dolores colici & *rheumatici* ceſſaverint paululum, tum demum uti Cibo pleniore oportet, ſed neque inflante,

te, neque valido, ne Viſcera adhuc imbecilla lædantur. Conveniunt potiſſimum *Gelatina* de Sago, e Cornu Cervi raſo, ſeu, quæ facilius paratur, de Pedibus vitulinis, Ova ſorbilia, *Panatellæ*, atque id Genus alia, quæ per totum etiam Morbi Decurſum, parcius aſſumpta, ad Vires reficiendas utilia ſunt. —— Potui vero nihil dari debet præterquam Aqua pura, aut *chalybeata*, Vini albi generoſi pauxillo ſubinde adjecto: nam ſive quid flatulentum, ſive acidum eſt, id huic Morbo affectis alienum eſt maxime. facile enim redire conſuevit ex leviſſimo Diætæ Errore, ———— Porro ad *Craſin* Sanguinis reſtituendam, & confirmanda Viſcera, *Chalybeata* quædam *Stomachica* idonea ſunt maxime: Infuſione ſequente utor ſæpiſſime. ℞ Radic. Gentian ———— Galang. ana ℥ſs. —— Zedoar. —— Calam aromat Cort. extern. Aurant. Hiſpalenſ. ſicc. ana ℥iiſs. Caryoph. Indic. ʒii. Chalyb. cum Tartaro ppt. ℥iii. hiſce affunde Vini alb. Olyſſiponenſis ℔iiiſs. Aqu. Abſint. Comp. ℔iſs. f. Infuſio clauſa per Dies ſaltem duodecim, in Vaſe Vitreo, id ſæpius agitando. —— Ubi Viſcera infirma ſunt, & pituitoſa Colluvies redundat, maxime conducit hocce Medicamentum, minime tamen alienum eſt Stomacho. ———— Semina Cardui, in Tinctura amara Chalybeata *Lovverii*, ingratum admodum Lentorem fundunt; neque aliquid Gentianæ, præter Nomen, eſt in Aqua Gentianæ, compoſita, quam recipit Infuſio Lovveriana.

Ultimum in hoc Morbo Auxilium Equitatio eſt: neque enim ulla Res Viſcera magis & Inteſtina confirmat. Ea ſiquidem, vario admodum, ac frequentiſſimo Corporis Succuſſu, totum Abdomen concutit leniter: quicquid adeo Inteſtinis hæreat, Preſſu & Agitatione continua depellit; quicquid Lentoris in Vaſculis ſanguineis retardetur exprimit, Circuitum Sanguinis per Vaſa *meſenterica* & Venæ Portæ Ramulos promovet maxime, ubi Sanguinis Curſus tardiſſimus eſt. Sanguinem itaque partim Vi Morbi, partim longa ibi Mora, concretum fere perpetua ve-

lut Conquaſſatione diſſolvit. Obſtructiones adeo Glandularum Hepatis, Pancreatis, Meſenterii, Inteſtinorum expedit; porro Actionem Splenis, Jecinori inſervientis multum adjuvat. Plurimis denique conſtat Experimentis; *Perſpirationem* maxime augeri Equitatione; ita noxios Humores in aliam Partem avertendo, ac per Cutim eliminando, non in hoc ſolum, ſed & in omni fere Morbo *chronico* podeſt. Profecto quos vix operoſa Medicina ſervavit, ſola utique Equitatio reſtituit penitus; cum igitur Equo inſidere valet Ægrotus, eo gaudeat quotidie, *Viresque acquirat eundo.*

Hæc quæ conſcripſi modo de Ratione medendi Morbo colico Damnoniorum, haud male fortaſſe accommodari poſſunt Colice Pictonum dictæ, Indias Occidentales infeſtanti ſæpiſſime; quæ ex eadem fere Cauſa pendens, nimio næmpe Uſu acerbiſſimi Limonum Succi, Curam forſan haud abſimilem poſcit.

FINIS TOMI PRIMI.

OBSERVATIONUM DE AËRE ET MORBIS EPIDEMICIS

VOLUMEN ALTERUM;

Ab Anni nimirum Initio MDCCXXXVIII. ad Exitum uſque MDCCXLVIII.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, M.D.R.S.S.

Δεῖ δὲ καταμανθάνειν τὴν Κατάστασιν τῶν Ωρέων ἀκριβῶς, ϗ τῶν Νούσων ἑκάστην, *Hippocr.* de Dieb. judicator. Initio, item, Lib. 3. Epidem. Sect. 3.

EDITIO SECUNDA VENETA.

Reviſa, & emendata.

VENETIIS, MDCCLXXIII.

Apud LAURENTIUM BASILIUM.

Superiorum Permiſſu, ac Privilegiis.

PRÆFATIO.

PErfeci tandem Obſervationum *de Aere & Morbis Epideminis* Volumen alterum (ab Initio ſcilicet Anni 1738. ad Exitum uſque 1748.) in quo quidem eodem uſus ſum Ordine, atque Notis, in priore deſcriptis [a].

Quam fuerunt plena laboris hæcce Opera ſolus ille norit, qui talia conſcripſerit —— lubentius autem ſecundum hoc opus ſuſcepi, quod & prius publico bene acceptum perceperim, & mihi porro, id meditanti, haud inutile —— Dum enim Cœli atque aeris mutationes notarem diligenter, varioſque morbos has conſequentes, eorum ſane cauſam, ac naturam, multo melius dignoſcebam; quales enim tempeſtates, tales etiam ſunt morborum conſtitutiones, ſicut notavit olim *Hippocrates* [b], & fida dudum docuit experientia —— Multus ideo eſt divinus ſenex in præcipiendo diligentem aeris atque tempeſtatis obſervationem, optima quin etiam dedit exemplaria, præcipue in libro primo & tertio *Epidemicorum*.

Hujus etiam laboris aliud mihi fuit incitamentum, quoniam ſcilicet obſervationes hujuſmodi, quæ per longam annorum ſeriem, uno eodemque loco factæ ſunt, melius longe iſtius regionis *Atmoſpheræ* conſtitutionem, morbos vulgares, eorum ſucceſſiones, relationes, imo & curandi rationem, oſtendunt, quam ſi per unum ſolummodo, alterumve Annum detur Hiſtoria: monet ideo re-

[a] Porro in Volumine 2. notavi, quolibet menſe, diem novæ, necnon plenæ, Lunæ —— Hic obiter monebo, quod tota pluviæ quantitas anni 1737. [Vol. I.] Dig. Dec. fuit tantum 27. 304. non, ut falſo imprimitur, 36. 706. Dig. Dec.

[b] Libr. de Humorib. Sect. 7.

rectiſſime clariſſimus *Ramazzini*. " Nil foret in Arte
" medica utilius, quam ſuccedentes ſibi ad invicem
" Conſtitutiones conferre, ut recta medendi methodus
" inſtitui poſſet, quoties eadem Tempora, ac iidem
" morbi, recurrerent [*a*] " —— Paulo etiam ultra
proceſſit expertiſſimus *Hoffman*, hortando nimirum
ardenter " Omnes & ſingulos medicorum cordatiores,
" quibus Curæ Cordique Salus Hominum eſt, ut in annotandis
morborum Hiſtoriis, ſi epidemii morbi graſſantur,
& diligentiſſimi ſi accuratiſſimi ſint, &
" quiſque in ſuo Loco Temporum & Tempeſtatum
" præcedentium, & præſentium, Conſtitutionem,
" item in Barometro Mercurii Motum, ac Gradum
" Caloris ex Thermometro, ſimul adjiciant, integraſque
& plenas Hiſtorias cum methodo curandi & eventu
exhibeant [*b*]. "

Noſtra profecto ad Vitam ſuſtentandam omnium maxime
neceſſarius eſt Aer, cæteris utique per plures horas
carere poſſumus, hoc ne vel tempore quam breviſſimo
—— An igitur purus ſit, vel impurus, ſummi
procul dubio eſt momenti, ejuſque adeo bonas, necnon
pravas qualitates [*c*], probe perdiſcere debet medicus ——
Aeris autem nomine hic volo terræ, *Atmoſphæram*,
non merum, uti dicitur, elementum, quæ cum ex variis
admodum rebus componatur, variis etiam modis officere
nobis, ac proficere poteſt —— Diverſæ ergo hujus
conſtitutiones, tum ad ſanitatem tuendam, tum ad morbos
depellendos, aſſidue ſunt obſervandæ.

Res

[a] Conſtitut. epidemic. urban. 1691. ipſo initio.

[b] *Frid. Hoffman*. Medicin. rational. Syſtemat. Edit. *Francofurt*. 4. 9. Vol. 1738. Patholog. general. Part. 3. cap. 7. p. 430. Tom. 2.

[c] Haud pauca de his dixi in Prolegomen. ad Vol. I. *de Aere*, &c.

Res exemplo clarior —— Sicca valde & frigida tempeſtas, perflante diu borea, aut aquilone, corporis habitum conſtringit, fibras roborat, vaſcula arctiora & fortiora facit, humores etiam magis denſos: porro globulos ſanguines accumulat, & compingit valde; *Celſi* verbis, totum corpus ſpiſſat, & mobilius atque expeditius reddit; ideoque, ex *Hippocratis* [a] opinione, omnium ventorum aquilo eſt ſaluberrimus —— At ſi diutius talis perſtat tempeſtas, ſolida fiunt ſtricta perquam, & *elaſtica* nimis, fluida verum craſſa valde & glutinoſa, imo ad vaſcula minutiſſima permeanda multo minus idonea; namque non tum humoribus inducit lentorem, ad inflammationes aptum, ſed & ita quoque condenſat rubros ſanguinis globulos, ut difficillime per ultimos arteriarum ramuſculos promoveantur: duros nempe plus æquo, & haud facile formam rotundam in oblongam mutantes ad tranſitum ſcilicet faciliorem; cum & jam etiam ipſæ *Arteriolæ* a frigore coarctantur & diſtentioni reſiſtant plurimum. —— Hinc obſtructiones; hinc inflammationes, pleuritides, peripneumoniæ, anginæ, *Rheumatiſmi*, morbi denique qui a craſſo, viſcido, ac inflammato ſanguine pendent, prævalida vi cordis & arteriarum adacto; quo magis etenim arctantur a frigore vaſa, quo magis *Atmoſpheræ* comprimuntur pondere, eo velocius, cæteris paribus, moventur contenti humores, unde frictio major, ac proinde calor, quæ tandem ſanguinem incraſſant & condenſant maxime —— Certa hæc ſunt omnia & conſtantia, ſanguis enim, tali perdurante aeris conſtitutione, denſus eſt admodum, atque glutinoſus plerumque, vel ſi e ſaniſſimis emittitur, multo magis ubi febris accedat.

Verum enimvero nec protinus oritur morbidus hic lentor, nec in omnibus, fit namque gradatim, cum diu nimirum regnaverit aquilonia & ſicca tempeſtas, neque enim

[a] Lib. de morbo ſacro, Sect. 15. Edit. *Vander Linden Lugdun. Batav.* 2. Vol. 8. 1665.

intereſt quales dies ſint, ſed & quales etiam ante præceſſerint. —— Atqui laxis nimium & pituitoſis hominibus adeo non nocet hæcce conſtitutio, ut vel ſit apprime utilis, firmos hos magis, ac vegetos, efficiendo; una ſic natura, præceptore optimo notante [a], ad hyemem, alia ad Æſtatem, bene aut male ſe habet. —— Hinc inſuper eſſe videtur quod una febris *epidemica* fortibus eſt funeſta & robuſtis, parcitque imbecillis, alia vero, ſub humido tepidoque cœlo nata, in hos teneros maxime ſævit. —— Ex magnis igitur *Atmoſphæræ* mutationibus vel mutatur maxime morbus popularis, vel ſupprimitur prorſus; quod perſæpe videmus.

Ad mala autem ſiccæ & frigidæ tempeſtatis præcavenda [imo & tollenda] utendum eſt multa, diluente, emolliente, tepida potione, victuque molli & relaxante, neque unquam ante progredi quis debet quam tepidum aliquem potum aſſumpſerit, ſive pedibus, ſive equo, eundum eſt contra ventos aquilonares; at ſi inhorreſcat aliquis inde, ac febriciter: mittendus eſt actutum ſanguis, potiſſimum ſi thoracis, aut lateris dolor impetat; idque ſane mox repeti debet ſi febris invaleſcat —— Hoc utique perpetuum eſt quod ſanguis nunquam tutius, aut felicius, in morbis acutis mittitur, quam frigidas inter & ſiccas Aeris conſtitutiones, altius perſtante *Barometro*, nec in pleuriticis ſolum & peripneumonicis conſentaneum hoc eſt, ſed in aliis plurimis, utpote *Variolis*, *Morbillis*, *Rheumatiſmo*, colica, &c. —— imo in ipſis febribus intermittentibus, quotidianis puta, ac tertianis, opportuna tunc ſæpe eſt venæ ſectio, per initia ſaltem, ex facili aliter in continuas ardentes, aut *inflammatorias*, haud raro mutantur.

E contrario, humida tepidaque *Atmoſpheræ* Κατάςασις fibras relaxat nimium, vim vaſorum enervat, ſanguinem debito ſolutiorem, pituitoſum, inertem facit, totumque corpus hebes, humidum, languidum, febribus lentis, putri-

[a] *Hippocrat.* Aphoriſm. 2. Sect. 3.

tridis, intermittentibus longis obnoxium —— Hinc ergo contraria prorſus diæta, atque medicina, eſt adhibenda; quæ ſolidas corporis partes firmare, quæ fluidorum *Craſin* conſervare, quæ valide compingere globulos ſanguineos poſſint, indicantur; potus nempe ſubauſterus, frigidus, generoſus, victus valentior, deſiccans, adſtringens, balneum frigidum, ejuſque generis alia. —— Ad hujus autem conſtitutionis febres parum utique confert ſanguinis detractio, quinimo nocet admodum, ſi ſit effuſior, oriuntur namque ab imminuta cordis & arteriarum potentia, a laxa nimium ſanguinis textura, & lenteſcente lympha; tendit hinc ad *Staſin* atque putredinem liquidum vitale, unde febres intermittentes, lentæ, putridæ, malignæ, hujus tempeſtatis ſemper ſunt ſoboles; in quibus quidem curandis, quæ vires foveant deſiderantur, quæ minuant neutiquam —— ſæpiſſime etiam, dum talia permanent tempora, quotidianæ, ac tertianæ, in longas continuas putridas febres degenerare ſolent, haud levi cum ægrotantium periculo, quas ſi tandem effugiant, in icterum, atque hydropem, incidunt plerumque. — Nunquam profecto citius, neque felicius, reſtituuntur ægrotantes, quam ſudo effulgente cœlo, alteque in *Baroſcopio* ſtante *Mercurio*; hoc ego obſervavi conſtanter, idemque olim notavit percelebris *Frid. Hoffmannus*, in medicina faciunda diutiſſime verſatus, lentiſſime contra convaleſcunt, dum nubilus perflat ac pluvioſus auſter.

Cæterum & haud parum inſalubris eſt gelidus humiduſque *Atmoſphæræ* ſtatus, multis quippe modis obeſt, præcipue frigidos inſinuando in corpus humores, atque *Perſpirationem* inhibendo plurimum [*a*] —— bene tunc nobis cingendum eſt veſtibus, luculento etiam foco, debitoque vitæ regimine, ab algidis vaporibus, quantum poſſibile, caven-

[a] Vel paucæ ſubitaneæ nubes ſub fervido cœlo perſpirationem impediunt plurimum. Vid. Obſerv. accuratiſſimæ *Joh. Lining*, *M. D. Philiſoph. Tranſact.* N. 470.

dum eſt; omnibus denique modis *Perſpiratio* eſt promovenda, inter quos frequens totius corporis frictio ad ignem confert plurimum, necnon exercitatio quotidiana [*a*], eaque etiam paulo fortior.

Semper adeo pugnare debemus contra peculiarem aeris intemperiem.

Eluceant magis forſan, quæ dixi ſupra, ſi morbos *endemicos* perpendamus; horum namque pars longe major haud dubio naſcitur a ſingulari cujuſque loci, ubi infeſtant, *Atmoſphæræ* depravatione, in locis videlicet cavis, paluſtribus, uliginoſis, graſſantur ſemper febres lentæ, putridæ, intermittentes, irregulares, quæ nullis fere cedunt remediis, niſi mutato prorſus & loco & aere, ibi quoniam *Atmoſphæra* humidis perpetuo & noxiis abundat vaporibus, qui vim fibrarum debilitant, *Perſpirationem* ſupprimunt, corrumpunt humores —— ideoque ſi quis advena, udis in his locis, craſſoque verſatur aere, per dies vel pauciſſimos, certo fere certius ægrotabit —— ſi retentum namque *Perſpirabile* nec per alvum, nec per urinam, neque per ipſos cutis meatus, intra perbreve tempus expellitur, febris [*b*] mox creat plus minuſve; eoque fit gravior, quo major fuerit retenti quantitas, quo acrior qualitas ejuſdem. [*c*] Æſtate igitur, vel autumno, magno dum calore acriores multo facti ſint humores, intercepta *Perſpiratio* maxime nocet.

Contra qui montes habitant aridos, aquilonem ſpectantes, febribus *inflammatoriis*, pleuritide, peripneumonia, angina, affliguntur plurimum: Has utique in locis editioribus frigidis, ſeptentrioni expoſitis, crebro notavi eſſe perfrequentes, cum per valles autem rarus fuerit admodum ali-

---

[a] Quantum promovet perſpirationem, Vid. elegantiſſima experimenta *Georgi Rye*, Armigeri, in medicina ſtatica Hybernica, ad calcem Libri Doctiſ. Doct. *Rogers* de morbis epidemicis.

[b] *Sanctorii* Aphoriſm. 11. Lib. 1.

[c] —— 46. ibid. — 35. Sect. 2.

aliquis pectoris morbus —— Quid quod & interdum vidi febrem *Catarralem epidemicam*, *Pleuroperipneumoniæ* Naturam induiſſe per loca montoſa & algida, dum in humilioribus ad lentam proxime [ſeu *nervoſam* ut dicitur] febrem accedit —— Hinc equidem haud obſcura videtur ratio, cur uno, eodemque, regnante morbo populari, variis in locis, diverſus celebratur modus medendi.

Sed & hic quoque ratio ventorum habenda eſt plurimum, *Atmoſphæram* quippe maxime mutant; Boreas nimirum ſiccam, frigidam, ac ponderoſam, facit; auſter vero humidam, levem, atque tepidam: magnam adeo vim habent loca reddendi ſalubria vel inſalubria, & diverſo plane modo afficiuntur incolæ, hoc perflante, vel illo, vento —— Qui frigidis ergo læduntur & ſiccis, humectare, ac tepida ſubinde potione fovere, corpora debent, qui humidis, ſiccare; ſemperque peculiari aeris inclementiæ victu, regimine, atque medicina, obſiſtendum eſt —— Neque hoc ſolum, ſed & noxios adverſus ventos, quantum fieri poteſt, muniendum eſt, ædificia ſcilicet extruendo ſic, ut quam minime ſint objecta flatibus pernicioſis —— Peſtilentiæ quondam; corcyræ graſſanti, occurrebat *M. T. Varro*, occluſis feneſtris auſtrum ſpectantibus, aliis ad arctum apertis [*a*] —— Magna ſane fuit priſcorum diligentia in ædibus condendis & oppidis, ut proſpera foret incolarum valetudo: viſcera etiam animalium, ut in locis paſcentium, ubi ædes ponere ſtatuebant, ſedulo perſcrutabantur, an nempe ſana eſſent, vel inſana, atque ita proſpiciebant futuræ habitantium ſaluti, omnibus modis quærentes ſalubritatem [*c*] —— Nunc vero dierum, in ædificationibus, plerumque pluris æſtimatur lucrum atque mercimonium, quam ſalubritas —— de quibuſdam hercle, ut de Mitylene olim *Vitruvius* [*b*], vere dicendum eſt. " Auſter cum ſtat homines

„ ægro-

---

[a] *Varro* lib. 1. cap. 4. inter ſcriptores de re ruſtica, ex Edition. *Geſneri Lipſiæ*, 1735. 2. Vol. 4.

[b] *Vitruv.* Edit. *Philandri*, 4 lib. 1. c. 4. [c]—id. lib. 1. c. 6.

„ ægrotant, cum corus, tuſſiunt, cum ſeptentrio, reſtitu-
„ untur in ſanitatem, ſed in angiportis & plateis non
„ poſſunt conſiſtere propter vehementiam frigoris „ —
Haud pauca ædificia quidem in convallibus paludoſis ita male locata ſunt, ut nunquam non morbis infeſta ſint; quorum poſſeſſoribus utique conſilium commendo laudati *Varronis* [a], " ea vendant quot aſſibus poſſint, aut, ſi
„ nequeant, relinquant :„

Sed hæc obiter, qui vult plura de ſitu locorum, adeat magni *Hippocratis* librum *de Aere*, *Aquis*, *&* *Locis*; porro librum ſecundum de *Diæta*, ubi etiam de diverſorum ventorum natura — perplurima certe in his lectu ſunt digniſſima.

Quanquam aliquæ febres *epidemicæ* a contagione ducant originem, oriuntur attamen plures ab intemperie aeris manifeſta, neque enim probabilis magis videtur communis morbi cauſa, quam ipſe aer omnibus communis — Per humidas equidem tepidaſque *Atmoſphæræ* conſtitutiones, permanentes diu, febres lentæ, putridæ, malignæ, ſemper graſſantur, ſicuti obſervavit tota medicorum ſchola ab ultima antiquitate ad hoc tempus; nec profecto ceſſant tales niſi omnino mutata aeris temperatura, quod etiam perſæpe ſupprimit brevi ipſas contagioſas: — imo ipſi peſtilentiæ ut plurimum occurrit ſiccum frigus hybernum; frequenter autem nimis, ſub humido calidoque cœlo, vim maximam accipit. — Atque ego quoque novi ſæpius febres putridas, malignas, per æſtuoſam ac nebuloſam *Atmoſphæram*, tum vi, tum numero, auctas maxime, mox tamen ſicco flante borea gelidoque, extinctas penitus — Imo ipſæ procellæ ſæpe juvant admodum morbida diſſipando *Miaſmata*; haud minus corrumpitur ſtagnans aer, quam aqua ſtagnans, quæ cito, niſi movetur ſubinde, putreſcit.

Quidam inſuper morbi ſingulis anni tempeſtatibus reſpondent, pleuritides nempe, peripneumoniæ, anginæ, ter-

tianæ

[a] *Varro* de Re ruſtica, Lib. 1. Cap. 12.

tianæ febres, tempori verno, autumno autem quartanæ, putridæ, malignæ, cholera, *Diſenteria*; quod nimirum ſolita, iſtis temporibus, aeris diſpoſitio his producendis morbis, aut illis, faveat —— Atqui ſi intempeſtive ſe habuerint tempeſtates, morbi proinde variabuntur maxime ita ut iſti, qui autumno ſunt proprii, per calidum humidumque ver dominari poſſint, per autumnum vero frigidum febres Veri magis peculiares, utpote pleuritides, peripneumoniæ [a], *&c.* —— Sed plerumque in febribus autumnalibus, qualeſcunque ſint, humores longe magis ad putreſcentiam tendunt ob prægreſſum Æſtatis calorem, nec adeo largum admittunt ſanguinis diſpendium. —— Suppreſſa, ex ſuſcepto frigore, *Perſpiratio* Vere febres *inflammatorias*, autumno putridas plerumque, aut malignas, generat [b] —— imo ſi, per autumnum infeſtant alvi fluxus, multo magis acres ſunt, ac biliofi, quam tempore verno, ut ſatis ſuperque medicis notum eſt —— Æſtatis ſiquidem ardor *Perſpirationem* auget maxime, corporis humidiſſima difflat, ſales oleaque animalia exaſperat, unde naſcitur ſenſim magna ſanguinis acrimonia, quæ ad autumnum uſque increſcit, niſi diluentibus idoneis, atque demulcentibus, temperatur quotidie.

Sed audi de his rebus Coum Oraculum [c], naturæ interpretem: —— " omnium generum morbi profecto omnibus temporibus fiunt, quidam vero in quibuſdam magis gignuntur; & exacerbantur, *Aphor.* 10. Sect. 3. —— Qualia Tempora (Ὧραι) tales morborum conſtitutiones —— tempora tempeſtiva, & bene ordinata, mor-

„ bos

[a] *Hippocrat.* Lib. *de Humor.* Sect. 7.
[b] *Sanctor.* *Aphor.* 35. Sect. 2.
[c] Citavi plerumque *Hippocratem* ex Editione *Lindeni*, non quod hanc valde probo (nam *Foeſianam* huic longe ante fero) ſed quia Textum *Hippocraticum* in varias diſtribuit Sectiones, quo facilius inveniuntur Loca citata.

„ bos regulares (εὐσταθίας) & judicatu faciles faciunt.
„ Lib. *de Humorib.* Sect. 7. & *Aphoriſm.* 8. Sect. 3. ——
„ Atqui prout variaverit tempus, ſimiles, aut diſſimiles
„ erunt morbi, qui in hoc oriuntur, Lib. 2. *de Humor.*
„ Sect. 7. —— Converſiones temporum [*a*] (Anni) maxi-
„ me pariunt morbos, & in ipſis temporibus magnæ mu-
„ tationes, frigoris puta, aut caloris; & ſic de cæteris;
„ *Aphoriſm.* 1. Sect. 3. Lib. *de Humorib.* Sect. 8. —— Con-
„ ſtitutiones hominum aliæ ad ætatem, aliæ ad hyemem,
„ bene aut male ſe habent; morbi porro ad tempora;
„ *Aphor.* 2. 3. Sect. 3. lib. *de Humor.* Sect. 8. —— In Anno
„ autem aliquando hyems maxime prævalet, aliquando
„ ver, modo æſtas, modo autumnus, Lib. *de Natur. Ho-
„ min.* Sect. 16. —— Hieme pituita in homine augetur,
„ ibid. Sect. 12. —— Vere pituita magis dominatur, at ſan-
„ guis increſcit, ib. Sect. 13. —— æſtate Sanguis adhuc vi-
„ get, ſed & bilis exaltatur; per æſtatem etiam, ac au-
„ tumnum; bile corpus abundat; autumno autem atra bi-
„ lis plurima eſt & fortiſſima, ſanguis vero parciſſimus,
„ ibid. Sect. 14.

Quicunque morbi hieme augeſcunt, æſtate ceſſant, qui per æſtatem increſcunt, deſinunt hyeme, lib. 3. *Epidemic.* Sect. 3. & *de Natur. Hominis*, Sect. 17. —— Sin autem diu productam hiemem inſequitur ver perfrigidum, hiberni fiunt morbi, tuſſes; peripneumoniæ, anginæ: —— quinimo ſi ver proceſſerit more autumni morbum regium producit, licet proprie ſit morbus autumnalis, lib. *de Humor.* Sect. 7. —— Siquidem vero hæc, vel illa, Anni conſtitutio duraverit diutius, morbi huic congruentes diutius quoque permanebunt, atque eo erunt fortiores, quo magis prævaluerit & perduraverit tempeſtas peculiaris; etiam & communiſſimi graſſabuntur, & perlongo tempore perſtabunt, *Aphoriſ.* 7. Sect. 3. lib. *de Humor.* Sect. 9. —— Ex Anni conſtitutionibus Siccitates (Αὐχμοὶ) ſunt pluvioſis ſalubrio-

---

[a] Αἱ Μεταβολαὶ τῶν Ὡρέων.

briores, ac minus lethales, *Aphor.* 15. Sect. 3. —— Etſi per magnas ſiccitates febres acutæ, ibid. *Aphor.* 7. —— Sed in valde pluvioſis febres longæ, putridæ, alvi fluxiones, anginæ, apoplexiæ, ibid *Aphor.* 16. —— Auſtri caput gravant, corpus diſſolvunt, & humidum, languidum, hebes faciunt [*a*] —— Aquilo Tuſſim movet, fauces exaſperat, ventrem adſtringit, horrores excitat, item dolores lateris & pectoris, attamen corpus compactum, firmum, agile reddit, & bene coloratum, ibid. *Ap.* 5. 17. —— & lib. *de Humor.* Sect. 8. —— Aquilo enim omnium ventorum eſt maxime ſiccus, atque ideo ſaluberrimus; Auſter vero quoad omnia huic contrarius, lib. *de Morbo Sacro* Sect. 15. Si hiems ſit moderata, nec valde mitis, nec valde frigida, Vere porro, ac Æſtate, tempeſtiva decidat pluvia, Annum eſſe ſaluberrimum conſentaneum eſt lib. *de Aere Aquis & Locis*, Sect. 25. —— At ſi ſicca ſit hiems, atque aquilonia, ver autem pluvioſus, & auſtrale, erit æſtas febribus abundans, nam æſtu mox accedente, non poteſt fieri quin acutiſſimæ febres perplurimos invadant, præcipue pituitoſos, diſenteriæ verum meliores & viros humidiores, ibid. —— Atqui ſi circa caniculæ exortum accedunt pluviæ, frigidique aquilones [*b*], ſpes ceſſationis eſt, necnon autumni ſalubris, ibid. Sect. 26. —— Si quando æstatem pluvioſam, atque auſtrinam, ſimilis ſequitur autumnus, plurimos morbos excitat hiems —— Siccæ autem æſtati, boreaque perflatæ, pluvius, & auſtralis, ſuccedens autumnus, hieme producit capitis dolores, cerebri Corruptiones [*c*], gravedines, raucedines, Tuſſes, imo & tabem, ib. Sect. 28. —— Quod ſi aquilonius ſit autumnus & ſiccus, neque pluviæ ſub cane, nec vel ſub arcturo, decidunt, confert equidem pituitoſis, humidis, ac mulieribus, bilioſis vero no-

[a] Νότος καρηβαρικὸς, ideo aptiſſime hunc plumbeum vocat *Horatius*, lib. 2. Satir. 6.

[b] Καὶ χειμὼν ϗ οἱ 'Ετήσιαι.

[c] Σφακέλους τοῦ Εγκεφάλου.

nocentiſſimum eſt, quod humidiſſima corporis diſſipat, craſſiſſima autem & acerrima relinquit, ibid. Sect. 29. —— medicus ideo ſic morbis occurrere debet; ut reſpiciat ſemper cum hominum conſtitutiones, tum etiam varias tempeſtatum mutationes, contraria nempe contrariis curando, oportet igitur laxa nimis conſtringere, ſolvere ſtricta, lib. *de Natur. Hominis* Sect. 17. 18.

Nec tantum revera diverſos diverſarum tempeſtatum morbos deſcripſit optime divinus ſenex, ſed optimum quoque regimen, atque medicinam, ad hos præcavendos, ac curandos, præſcripſit, præcipue in lib. *de Salutis Victus Ratione*, necnon per initia lib. 3. *de Diæta* —— Sed iſta jam nunc perſcribere longum eſt —— Hæc pauca vero paſſim ex ſcriptis *Hippocraticis* excerpſi, & paulo forſan tranſtuli liberius, cum eo tamen [ni fallor maxime] ut ſenſum ſemper auctoris tradiderim fideliter —— Sed propius ad fontes accedite, medici tirones, atque haurite affatim, percipietis inde quam ſagax, quam admirabilis fuerit priſcorum diligentia —— videbitis utique non minus ingenioſam fuiſſe antiquitus obſervationem, quam nunc rationem; ut pulchre de veteribus olim dixit *Cajus Plinius*, Hiſtor. Natural. lib. 18. cap. 29.

At enim ſi quis fortaſſe his objiciat, quod obſervationes ab *Hippocrate*, ſuaque ſchola per Græciam factæ, ad noſtrates pertinent parum; ſciat ille velim, ſimilem eſſe ubique hominum naturam, ſicco nempe frigore ſemper & conſtringuntur corporis humani ſolida, & condenſantur fluida, hæc porro utraque humidus calor ſolvit ſemper; nuſquam non minuit *Perſpirationem* uda frigidaque tempeſtas, hanc nuſquam non promovet tepida ſerenitas, adeoque magnæ aeris mutationes: quod ad calorem, aut frigus, ſiccitatem, aut humiditatem, magnos pariter ubique terrarum ſortiuntur effectus —— Nec profecto multum differre videntur; facta diligenter comparatione, obſervationes *Hippocraticæ* ab illis, quæ captæ fuerunt nuperis annis, & in locis a Græcia longeque remotis, inter etiam

& pe-

& penitus toto diviſos Orbe Britannos.

Sed diluit hanc objectionem optime clariſſimus *VVintringhamus* in prolegomenis ad commentarium ſuum noſologicum; —— Subjiciam vero & ipſe, quod etiam Græciæ regiones cœlo magis clemente gaudeant quam inſula noſtra, haud levibus tamen aeris mutationibus ſubjectæ ſunt frequenter; imo in ipſis conſtitutionibus, ab *Hippocrate* deſcriptis, leguntur ſubinde, Ὕδατα πολλὰ, Αὐχμοὶ, Χιμῶνες μεγάλοι, Χιόνες μεγάλαι, Οὐρανὸς λαιλαπώδης, ἐπινέφελος, &c. quin ejuſdem plane generis febres populares apud *Hippocratem* paſſim occurrunt, quibus & noſtra quoque *Britannia* plectitur ſubinde —— *Epidemica* quippe febris effectus tantum eſt cauſæ *morbificæ*, iſta autem cauſa plerumque peculiaris *Atmoſphæræ* conſtitutio, adeoque hanc gignit aquilonia, illam auſtrina, ubicunque nimirum hæc, vel illa, diu duraverit.

In ſequente [necnon in præcedente] morborum *epidemicorum* hiſtoria, non tantum febres populatim graſſantes expoſui, ſed & hos etiam morbos, qui una cum iſtis ſparſim intercurrebant; eo ſcilicet animo, ut ſingulorum inde natura clarius innoteſceret, ſequens in hoc utique magni præceptoris veſtigia, qui in deſcribendis aeris & morborum conſtitutionibus hanc tenuit rationem. —— Sæpe quippe ſæpius accidit, dum pleuritides & peripneumoniæ per ſiccam valde & frigidam tempeſtatem ſæviunt, anginæ quoque, *Opthalmiæ*, *Rheumatiſmi*, cruciatus inteſtinorum, eodem etiam tempore, multos infeſtant, atque ut plurimum haud minus ab inflammato, ac viſcido ſanguine pendent quam ipſæ pleuritides, nec minus ſanguinis miſſionem poſtulant, aliis quanquam temporibus melius multo purgantibus diſcutiantur, —— pone jam aut *Variolas*, aut *Morbillos*, tunc una graſſari, longe tum ſane liberius, cæteris paribus, venæ ſectionem his in morbis, conſulerem, quam ubi non talis prævaluerit frigida *Atmoſphæræ* temperies, nec proinde tam viſcida ſanguinis *Diatheſis*.

Si

Si noſcimus equidem qualem ſanguinis *Craſin* hæc progignit, vel illa, *Atmoſpheræ* conſtitutio, ſatis bene conjectare poſſumus, quales inde corporis affectiones ſint futuræ, qualiaque poſcant remedia; morbi enim, ut monet *Hippocrates*, non de repente hominibus accedunt, ſed paulatim ſunt collecti, licet erumpant ſubito; —— [a] Exempli Gratia, robuſtis & exercitatis hominibus inſitus eſt naturaliter ſanguis denſus atque tenax, adventante jam arida, & aquilonia tempeſtate, fibræ vaſaque magis adhuc conſtringuntur magiſque denſa atque craſſa redduntur fluida, uſque eo ut ſanguis tandem fiat valde glutinoſus; his jam ita conſtitutis, mox oritur facillime, ex frigore ſuſcepto, labore nimio, ingluvie, aut quolibet ferme, in vita, errore, lentor inflammans, qui infixus nunc pulmoni peripneumoniam, nunc pleuræ pleuritidem, nunc inteſtinis colicam inflammationem, generat.

Vides adeo, Lector amice, quantum ad Prophylaxim valeant Obſervationes meteorologicæ, quantumque etiam ad Morborum Curationes. —— His igitur fruere modo, tandemque meliores ede. —— Quatenus nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos vixiſſe teſtemur [b].

---

[a] Lib. 1. de Diæta, Sect. 3.
[b] *Plinii* Epiſt. Lib. 3. Epiſt. 7.

DE AERE

ET

Morbis Epidemicis,

ANNO MDCCXXXVIII.

Nova Luna die 9. JANUARIO. *Plena Luna 24.*

ORIENTE Anno totum obducitur Cœlum Nubibus, quæ continuas fere deſtillant Pluvias, furente ſubinde Procella: Hoc vero per initia Menſis, poſt enim pluvia parcior, at durat uſque conſtitutio aeris craſſiſſima, ac maxime humida, quæ *Barometrum* ad ſtationem præaltam ſuſtinet; quod quidem ſæpiſſime accidit dum *Atmoſphæra* (*a*) eſt valde nebuloſa; Vapore nempe una cum aere premente.

(a) Vide Menſ. Januar. 1728. Vol. primi.

Rarum hoc Menſe gelu, nec frigus ſolitum; ventus plerumque inconſtans, Malacia nonnunquam.

Pluvia 1. (ll) 2. (ll) 3. (l) 4. 5. 6. (l) 7. (l) 8. 9. (lll) 10. — 12. 13. (l) 16. (l) 21. (ll) 22. 23. 30. = 2. 974. Dig. Dec.

Nox procelloſa 2. w S w 4. Procella 5. p. m. S w 4. Fulgur, Tonitru, & Turbo vehementiſſimus 6. Hora ſexta p. m. Procella 7. p. m. S w. 4. gravis Procella 9. p. m. & tota fere Nocte S w 4. Nix & Grando 11. Gelu 14. 15. N N w 1. Magna *AB.* 14. H. 10. p. m.

☿ Altitud. maxim. 17. 30. 5. N 1. —— minim. 9. 29. 0. S VV 4[x].	media $29.9\frac{20}{29}$
Dies frigid. 15. 66. N N VV 1. —— tepid. 23. 48. Malacia.	media $54\frac{7}{29}$

Febris *Catarrhalis* & *Rheumatiſmus* paſſim, *Pleuritides* aliquæ, *Peripneumonia* notha (*a*) vero longe frequentior eſt; Tuſſis creberrima; gravis Arthritis torquet permultos. Febris lenta, *nervoſa* frequens, quæ nonnunquam, rubris urentibus Puſtulis, die nempe nono, undecimo, aut decimo quarto, erumpentibus, ſolvi videtur, maxime ſi craſſæ, ſubſidentes urinæ concurrunt. Haud multum utique boni ſperandum eſt ab eruptione Puſtularum dum urinæ crudæ prorſus & tenues perſtant; in ipſis etiam *Variolis* ac *Morbillis* peſſime ſignificant: Ne vel ullus ſudor ſalutifer habendus eſt, dum aquoſa fertur urina.

No-

(a) Vide quæ de Peripneumonia notha dixi, *Eſſay on Fevers*, p. 222.

Nova Luna 7. FEBRUARIO. *Plena Luna* 23.

Perſtitit ad quintum Februarii diem humidiſſimus *Atmoſphæræ* ſtatus, tunc Boreas diſcuſſit vapores rigido accedente gelu : a decimo ſexto ab Occidente plerumque ventus, ac alia rerum facies.

ll ll l

Pluvia 8. 16. 17. 18. 20. 22. 24. 26. 27.
Dig. Dec.
0. 928.

Nix ſuper Montes 14. nulla hic autem.

8 Altitud. maxim. 6. 30. 4. E N E 1. } media 29. 8 $\frac{4}{28}$
—— minim. 18. 29. 0. S VV VV 3. }
Dies frigid. 13. 75. N E 1x. } media 58 $\frac{3}{28}$
—— tepid. 1. 49. N VV b VV 1. }

Tuſſis & Angina inter Equos valde frequentes, haud pauci ſuffocantur. — *Pleuritis*, aut *Peripneumonia*, multos corripit homines, ſpuria tamen eſt ut plurimum; Tuſſes permultæ.

Tempeſtas quidem haud inſalubris eſt, at plures jam *Phthiſi* tabeſcunt pulmonaria, cui dedit originem male judicata Febris *catarrhalis* (*a*) hic maxime ſæviens ultimo Novembri & Decembri. Periclitantur admodum qui Aſthmate olim, aut tuſſicula ſicca, laborobant, quorum in pulmone nempe delituerant tubercula; quæ, cum ſint impedimento tranan ti ſanguini, facile inflammantur, ac in ulcera tandem degenerant; vel negata, his in locis obſtructis, ſanguini via, nimius ruit ad alias pulmonum partes, unde *Hæmoptoe* ſequitur denique, aut inflammatio, aut tabifica in *Bronchiorum* cava deſtillatio.

Non omnis utique tabes pulmonaria ab ulcere pendet

A 2 (ra-

(a) Poſt nimias deſtillationes Tabs, *Celſ.* Lib. II. c. 7.

(rarior enim eſt hic caſus quam vulgo putatur) plures enim quotidie per longum tempus immenſam muci ſalſi, dulcis, vel etiam plane inſipidi, copiam per tuſſim rejiciunt, cui nec fœtor ineſt, nec purulenti aliquid, glandulis nimirum cum ductibus aſperæ arteriæ relaxatis nimium. Hoc tamen ſæpe, licet ægros diutius trahens, haud lethale minus fit quam ſi vel ipſam ſaniem expuiſſent. Haud abſimilis interdum laticis vitalis eſt profuſio *Diabete* laborantibus; ſimile quid ſæpe *Diarrhœa* tabeſcentibus, ubi ne vel minimum ulcus, ut inciſis Cadaveribus patuit. Nuper trimulum incidi puerulum pertinace admodum alvi fluxu peremptum: hujus inteſtina peralba, tenuiſſima, ſedula quaſi arte deterſa inveni, minime autem ulcerata.

Augetur ſemper hoc malum ex leviſſimo ſuſcepto frigore, occluſis ſcilicet cutis ſpiraculis, maximum fit in pulmones influvium; haud aliter ſane quam perſæpe videmus retentum *Perſpirabile* per nares depluere. Contra ſicca frequenter urget tuſſis, & ſpirandi difficultas, obſtructis adeo & induratis Pulmonum glandulis, ut in lapideam pene abeant duritiem (*a*), dum *Bronchia* præ nimia ſiccitate rigeſcant, muco naturali deficiente. Quis non videt quam diverſam prorſus Medicinam poſcut hæc duo mala, utcunque in praxi facienda haud ſemper ſatis probe ſervatur diſtinctio? Nec pauci ſunt equidem, qui in omni fere tuſſi, ſit ſicca, ſit humida, *Oleoſa*, *emollientia*, *dulcia*, *Ecclegmata* porrigunt. Id quidem in priore recte ſatis, modo *incidentia* aliqua commiſta ſint; ſecus longe ubi ſeroſa colluvies inundat pulmonem; Relaxant enim nimis, humoribus lentorem inferunt, & *Perſpirationem* impediunt; unde augetur vel ipſe morbus.

Ci-

(a) Haud ita pridem Juvenem generoſum, tabidum, vidi Lapillos aſperos extuſſientem, qui, tracheam lacerantes, haud leve ſanguinis ſputum movebant.

Cibi inſuper appetentiam & concoctionem peſſundant, demumque *Diarrhœam* colliquantem inducunt. Rectius multo blande moventia ſudores (*a*), inter ſcapulas *Epiſpaſtica*, ac lenia ſubinde *Cathartica* præcipienda ſunt; interpoſitis crebro *Anodynis*; maxime ſi ſit tenuis admodum ac irritans illuvies, hanc enim demulcent & incraſſant, quo facilius longe per ſputa emolitur. Porro ad hoc genus valetudinis plurimum facit decoctum corticis *Peruviani* cum ligno *Guiacino* & Styrace, quod in altero caſu foret nocentiſſimum: Nec inutiles hic ſunt ſuffitus (*a*) deſiccantes idonei, qui quidem in deſtillationibus haud parum valent.

Ubi vero *Trachtæ* & *Bronchiorum* glandulæ obſtruuntur nec ſatis oleoſi mucoris ſecernunt ad lubricandas eorum membranas; atque, uti ſæpe fit, lacerti muſculoſi aſperæ arteriæ (*b*) & bronchiorum rigidi ſunt, ac nimis contracti, ibi lenis, emolliens, tepida potio, ejuſque vapor hauſta ſæpiſſime proficiunt maxime, oleoſis, & relaxantibus ſubinde aſſumptis.

Nova Luna 9. MARTIO. *Plena Luna* 14.

Principio ventus *borealis* afflavit, mox irruebat auſter madidus, a decimo autem ad decimum ſextum Aquilo ſiccam fecit *Atmoſphæram* & frigidiorem: Libs inde ut plurimum, pluvia ſæpe cadente.

Pluvia 5. 8. 9. 11. 17. 17. 19. — 22. 23. 24. 28. 29. 30. Grando 1. — 1. 730. Dig. Dec.

(a) Vide *Bennet.* Theatr. Tabidor. Sect. 28 30. &c.

(b) *Andr. Laurent.* Hiſtor. Anatomic. Lib. 9. c. 14. porro *Jo. Bapt. Morgagni* Adverſar. Anatomic. Sect. 25.

Levis procella 8. p. m. S S w 4^x. — gravis procella 18. Mane S 4^x.

♉ Altitud. maxim. 31. 30. 1. NN VV r. } media 29. $5\frac{24}{30}$
—— minim. 8. 28. 8.
Dies frigid. 16. 62. NN E 1. } media $54\frac{6}{30}$
—— tepid. 22. 46. S S VV 2.

Frequens *Ophthalmia*; Tuſſes plurimæ & acres admodum, quæ utique exitio ſunt pluribus, illis maxime, qui *Aſthmate* vetere laboraverant, aut quibus infelix exitus *epidemicæ* Febris hyemalis obſtructum pulmonem, & pectoris oppreſſionem intulerat, cita nempe *Phthiſi* abreptis.

Pleuritides & *Peripneumoniæ* frequentes; ſæpe etiam & latus vehementer affectum eſt & pulmo; Morbum vocant *Pleuripneumoniam* (*a*), in quo, dum ſævit lateris dolor, urget ſimul tuſſis & pectoris gravitas: Fit evidentior ſi ſputa ſanguinolenta exantlantur.

Jam certe multa ſputa cocta, facilia, non multo ſanguine tincta, morbum ſolvunt feliciter; ſæpe tamen vel tenuis prorſus & acris colluvies ejicitur, vel vana ſunt omnino naturæ conamina, eludente nimirum pertenui & incocto humore vim pulmonis: Peſſimum certe ubi nihil excreatur, aut nil niſi crudum & ſpumoſum (*b*).

Nunc quoque in his malis pulmoneis haud raro erumpunt puſtulæ magnæ, urentes, imo etiam interdum dolentes valde, circa pectus, ſcapulas, cervices, quinto circiter aut ſeptimo plerumque die, quarum aliquæ pluri-
mum

(a) Vid. Librum noſtrum de Febribus, &c. (*Eſſay on Fevers*) Cap. de Peripneumon. &c. p. 199.

(b) Vid. Librum noſtrum de Febribus, &c. (*Eſſay on Fevers*) Cap. de Peripneumon. &c. p. 199.

mum acerrimum fundunt *Ichorem* (*a*): Felix hoc ſemper fere & fauſtum fuit ægrotis. — Diligenter utique in morbis notandum eſt, quo natura ſua ſponte vergit: adeo cum puſtulas excitet, aut furunculos in humeris, aut cruribus, per eas quoque vias arte tentandum eſt morbum levare, admotis *Epiſpaſticis*, cucurbitulis, &c. — In omni itidem naturæ molimine, ſive ſit per cutim, ſive per alvum, aut urinæ vias, aut libera ſputamina, invigilandum eſt medico ut idonea & concurrentia adhibeat auxilia.

Nova Luna 8. APRILIS. *Plena Luna* 23.

Varius fuit ventus variaque tempeſtas hoc menſe, imbre, ut ſolet, decidente frequenter: Exeunte Menſe Eurus ſpiravit plerumque, iſque frigus valde.

Pluvia 1. 4. — 6. 11. 12. 14. 15. 19. 21. 22. 23. 24. 25. (marks: *l* under 1., *l* under 4., *ll* over 21.) — Dig. Dec. 1. 110.

Glacies 20. 24. E N E 1. Levis *AB.* 5. H. 10. p. m. 10. w N w 2.

☿ Altitud. maxim. 17. 30. 2. E b N 1. } media 29. 6 $\frac{1}{3}$
—— minim. 23. 28. 8. VV S VV 2.

Dies frigid. 20. 56. E N E 1. } media 47 $\frac{1}{3}$
—— tepid. 13. 40. S VV 2.

Plures *Ophthalmia* vexantur; Tuſſes plurimæ, haud pauci jam acri tuſſi & *hectica* Febre conſumpti pereunt. Id utique perpetuum eſt, quod ſæviente *epidemica* Tuſſi *Aſthmatici* & pulmonarii peſſime ſe habent; novo nimirum accedente Malo veteri Morbo.

Qui *Phthiſi* laborant periclitantur maxime ineunte Æſtate

(a) Φλύκταιναι, Hippocrat.

te, quoniam augeſcente indies Tempeſtatis Calore Sanguis expanditur, unde tranſit difficiliùs per obſtrúctos Pulmones, hinc etiam augetur *hectica* Febris & Sudor colliquans. Tales ideo Ægrotantes hortor, ut ſe tùnc Ruri recipiant, ubi Aura purior & frigidiuſcula, lenis & accurata Diæta, forſan & miſſus paulatim ſanguis, ſi nimium ebullit, rapidum Morbi Curſum reprimere poſſunt.

Nova Luna 7. MAJO. *Plena Luna* 22.

Ventus auſtralis, perpetuus fere ad Diem viceſimum Menſis, Argentum vivum in *Barometro* ſuppreſſit, Aeremque fecit denſum ac humidum: inde per tres Dies Boreas, poſtea Zephyrus.

Pluvia 3. (l) 4. (l) 6. 9. 10. 12. 13. (l) 14. (ll) 15. 17. (l) 18. 20. 22. — 24. 27. 30. Dig. Dec. 1. 544.

♉ Altitud. maxim. 21. 29.8. N E 1. — minim 5. 29.0. S S W 1. } media 29.4.

Dies frig/d. 2. 54. S S E 2. — tepid. 21. 30. Malacia p.m. } media $38.\frac{8}{19}$

Tuſſes, gravedines, & *Ophthalmiæ* humidæ frequentes; quoſdam *Apoplexia*, quoſdam *Paralyſis* corripit; *Pleuritis* & *Peripneumonia* multos præcipue ineunte menſe: febres intermittentes paſſim.

Nova Luna 6. JUNIO. *Plena Luua* 20.

Conſtans fuit ab Occidente ventus per totum Junium, nunc ad Auſtrum, nunc ad Septentrionem flectens; inde pluviæ ſatis & frigoris; aer interim factus eſt craſſus valde & humidus.

Pluvia 2. 4. 7. 8. 10. 11. (l) 12. (ll) 13. 14. (l) 15. (l) 16. (llll) 20. (ll) 22. —— 24. Grando vehemens 12. 13. Dig. Dec. 2, 398.

Cir-

Circius admodum ferox 1. p. m. Procella 14. prima Nocte S w 4. —— 20. Mane S w b S 4. Fulgura 11. Nocte.

☿ Altitud. maxim. 30.29 9. N VV 1. } media 29,4.$\frac{13}{28}$
—— minim. 16.28.9. S VV 2.

Dies frigid. 18.42. VV N VV 1. } media 34$\frac{15}{28}$.
— calid. 30.24. Malacia p. m.

Tuſſes acres & implacabiles fere ſunt valde frequentes, multæ quoque *Peripneumoniæ*, & veræ & nothæ; crebri, atque fortes interdum, impetus *apoplectici*.

Qui capite magno ſunt & breviore collo facti, multoque abundantes ſanguine, ex facili in *Apoploxiam* incidunt, quacunque de cauſa nimium caleſcant humores. —— His curæ ſit ideo præcedente vere, ac invaleſcente calore, & ſanguinem mittere, & leni, & parco victu, præcavere morbum: maxime ſive vertigo incidit; ſive capitis dolor, aut tinnitus aurium, aut falſi ac ſubiti ſplendores; hæc, ni caveantur mature, certa ſunt ſæpe ſæpius ſubitaneæ mortis prænuncia.

Nova Luna 3. JULIO. *Plena Luna* 19.

Magna jam cœli facta eſt mutatio, fuit enim hic menſis & ſiccus & calidus valde, ſlante plerumque ab Oriente, vel Septentrione, vento, qui *Barometrum* erexit; ac diſcuſſit vapores.

	Dig. Dec.
Pluvia 11. 12. 14. 19. 20. 21. 23. 28. =	0. 590.

Fulgur & tonitru 20. primo mane, dies valde fervidi 4. 17.

☿ Altitud. maxim. 3.29.8. E 1. } media 29.6.$\frac{5}{28}$.
—— minim. 19.20.2. S VV 2.

Dies frigid. 31.33. N 1. } media 24.$\frac{4}{28}$
— fervid. 4.17. Malasia.

Graves capitis morbi adhuc paſſim, & tuſſes plurimæ;

Ci-

Colica biliosa frequens; Sudores maxime profuſi omnes fere debilitant valde, perplures jam mulieres largiſſima patiuntur menſtrua ſummo cum virium languore; an fuſo ſanguine an rarefacto duntaxat?

Nova Luna ♄. AUGUSTO. *Plena Luna* 18.

Redit pluvia tempeſtas, quæ porro pro anni tempore eſt admodum frigida, unde meſſis infelix; Corus ſubinde flavit, libs ſæpe, nonnunquam vulturnus, interdum Aquilo.

l ll ll l l

Pluvia 3. 5. 7. 8. 9. 10. 12. 14. 17, — 22.

lll l Dig. Dec.

23. 24. 25. 27. 28. — 2. 210.

Grando 10. Levis Procella & Fulgura 7. Nocte S b w 4x.

☿ Altitud. maxim. 29. 29. 9. N 1. — minim. 29. 2. S W b S 3.	media $29.6.\frac{4}{30}$
Dies frigid. 27. 39. N N E 1x. — calid. 9. 27. S W b W 2.	media $32.\frac{6}{30}$

Cholera, & morbus colicus paſſim: Anginæ & febres putridæ haud paucæ: *Variolæ* jam frequentes a miſeris *Saltzburgenſibus*, patria expulſis, huc advectæ.

Jure merito inter morbos maxime contagioſos ponuntur *Variolæ*, adeo ut vel unus puerulus hiſce correptus, forte longe lateque ſæpiſſime luem diſpergit: Atqui niſi etiam una conſpiret, contagium fovens, aeris conſtitutio, ſæpe vel intra unum, alterumve domicilium, in ipſis quaſi incunabulis, extinguitur morbus. —— Hoc utique vel in ipſa peſte quandoque notatur, quam hiems frigida coercet (*a*).

Nova

(a) *Hodges* de peſte per initia.

Nova Luna 2. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 16.

Pluvia fere perpetua ad medium uſque Septembrem, africo ſubinde fremente, vulturno interdum; a decimo octavo autem ventus Orientem inter & Septentrionem perflabat.

Pluvia 1. 3. (l) 5. (ll) 6. 7. (lll) 8. 9. 10. (ll) 11. 14. (lll) 16. (ll) 18. (ll) 27. (ll) 28. Dig. Dec. = 2. 912.

Procella 10. p. m. S w b w 4.

♀ Altitud. maxim. 30. 30. 0. E b N 1. — minim. 10. 29. 3. } media 29. $6\frac{10}{29}$

Dies frigid. 29. 48. E N E 1. — tepid. 1. 1. 32. S W 3. } media 39. $\frac{22}{29}$

Multæ *Variolæ*, *Morbili* & tormina frequentia febris; *Catarrhalis* pueros infeſtat: menſis vero fuit parum morboſus.

Nova Luna 2. OCTOBRI, *Plena Luna* 16.

Ineunte & exeunte menſe ventus ab Oriente prævaluit, intermedio autem tempore fuit varius admodum, ſæpe turbidus Auſter perfremuit, labente *Baroſcopio*, & pluvia ruente, a viceſimo tertio tamen nulla prorſus.

Pluvia 2. 3. (ll) 4. (l) 5. (lll) 6. 7. 10. 11. 12. (ll) 15. 18. (l) 20. (lll) 20. 22. 23. Dig. Dec. = 3. 330.

Procella 13. w S w 4ˣ. — 20. p. m. necnon inſequente Nocte S 4.

Maxima procella 23. Nocte S 4ˣ. Maximæ pruinæ 16. 17.

AB. 21. H. 10. N w b N 1. — 24. H. 9. w N w 1. — 25. N N w 1. — 27. H. 9. w b N 1.

Al-

☿ Altitud. maxim. 26.30.4. E N E 1. } media 29. $4\frac{24}{30}$
—— minim. 6.28.7. S VV b S. 3.

Dies frigid. 22.55. N N VV 1. } media 45. $\frac{2}{3}$
—— tepid. 5.40. S VV b VV 2.

Variolæ & *Morbili* ſparſim, *Ophthalmia*, *Rheumatiſmi*, & Morbi colici frequentes: Febres lentæ *nervoſæ* paſſim.

Novæ Luna 3. *ultimo* NOVEMBRI *Plena Luna* 15. *Nova Luna* 30.

Parca admodum pluvia ante Diem decimum ſeptimum decidit, dum vel ſubſolanus ſpiravit, vel ventus *borealis*, ſurgente *Barometro*; poſt irruit nimboſus auſter, multaque pluvia: quòd *Atmoſphæram* humidàvit plurimum; quæ fuit ante ſicca ſatis & tenuis.

ll i l ll l l l

Pluvia 8. 17. 18. 19. 20. 23. 24. 25. 26. 29. 30.

Dig. Dec.

Grando gravis 27. primo Mane — 1. 874.

Procella 19. a Diluculo ad ſeram Veſperam S w 4.

——— 20. p. m. w S w 4. — vehemens 25. p. m. S 4.

Maximus Halo circa Lunam 10. 11. prima Nocte E S E 2.

☿ Altitud. maxim. 9.33.3. E N E 1. } media 29. $7\frac{23}{30}$
—— minim. 25.28.8. S 4.

Dies frigid. 9.66. rigidum Gelu. } media 53.51
— tepid. 20.47. S VV 3.

Pleuritides; *Peripneumoniæ*, & *Ophthalmiæ* frequentes, præcipue menſis Initio: Multi *Rheumatiſmo* laborant; aliqui lenta febre. Tuſſes; anginæ; coryzæ; gravedines undique. *Variolæ* adhuc, *Morbili epidemici*.

Plena Luna 15. DECEMBRI, *Nova Luna* 29.

Per initia menſis aer tepidus & humidus, libs fere perpetuus & pluvioſus; ab undecimo ad viceſimum quartum

tum boreas perflavit, qui & *Barometrum* ad altitudinem evexit, & frigidam fecit *Atmoſphæram* & paulo ſicciorem: ventus erat poſtea varius, frigidus, & pulvius.

l l lll lll

Pluvia 1. 2. 3. — 5. 6. 7. — 9. 12. 20. 25. 26.

ll

— 30. 31. Grando cum Fulgore & Tonitru 7. Nix 21.

Dig. Dec.

Nocte. = 2. 404.

Ophthalmiæ (*a*), *Rheumatiſmi*, ac *Mobili* plurimi adhuc *Variolæ* paſſim: Multi vertigine corripiuntur. Anginæ, pleuriticæ & *peripneumonicæ* febres valde frequentes; haud paucæ lentæ *nervoſæ*, longe plures tamen acutæ ab acri & inflammante viſcido: quod, dum ad varias transfertur partes, varios producit morbos, *Pleuritidem* puta, *Peripneumoniam*; *Anginam*, *Ophthalmiam*, &c. prout nempe in hac, vel illa parte conſiſtat obſtruens Lentor, nec mirum ideo quod *Ophthalmiam* in anginam interdum mutatam videmus, anginam in *Peripneumoniam*. —— Τῶν ἐδυνέων ϗ ἐν πλευρῇσι, ϗ ἐν στήθεσι, ϗ ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν μέρεσιν ἢν μέγα διαφέρωσι, καταμαθητέον.

Hippoc. Aphor. Sect. 6.

Tota pluviæ quantitas, quæ anno MDCCXXXVIII.

Dig. Dec.

decidit, fuit = 24. 004.

Plena Luna 13. JANUARIO. *Nova Luna* 28.

Per Anni initia pluviæ multum & procellæ, cadit hinc *Barometer*, paulo tamen poſt, elucente Sudo, reſurgit, dum corus intervenit; mox autem libs nubilus, bre-

(*a*) Per frigidas & humidas aeris conſtitutiones diu durantes Ophthalmias eſſe perfrequentes obſervavit *Frid. Hoffman.* Medic. ration. Tom. 4. Part. 1. Cap. de Inflam. Oculor.

breviqúe iterum corus ; variante ſic perſæpe vento variat quoque Cœli facies : atqui per totum menſem aer fuit valde craſſus & longe humidus, ac plerumque tepidior ſolito.

Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 6. 10. — 13. 19. 20. 21. 23. 24. 25. 26. 28. 29. 31. Grando 1. 5. 25. Nix. 2. — 3. 962. Eig. Dec.

Procella 3. Nocte & tota Die 4. w S w 4. — 6. Nocte w S w 4^x.

—— 24. S w 4. — 29. Nocte S S E 4^x. Fulgur & Tonitru 4. 25.

☿ Altitud. maxim. 11. 30.3. VV N VV 1. } media 29.7.
—— minim. 4. 28.7. VV S VV 4.

Dies frigid. 2. 66. N VV 1^x. } media $54.\frac{16}{19}$
— tepid. 31 50. S VV 3^x.

Morbili Epidemici, *Variolæ* ſparſim & ruri & in oppido: Plures acerbo admodum & pertinaci *Rheumatiſmo* laborant, multos vehemens & diu durans Arthritis excruciat. *Peripneumonia* & vera & ſpuria paſſim : Tuſſis *convulſiva* inter pueros frequens; acerrime quidem ſæpe poſt *Morbillos* ſævit, vix utique compeſcenda niſi miſſione ſanguinis tollatur *Diatheſis phlogiſtica*, ac colluvies acris lenibus expurgetur, miti nempe vomitione, & blanda *Catharſi*, ſervata interim molli, diluente, accurata Diæta: peſſimus ſane nutricularum mos eſt carnem mox & piſcem poſt *Morbillos* porrigere, hinc enim ſæpiſſime febris *Peripneumonica* inſequitur.

Plures gravi angina cum acuto aurium dolore capti ſunt, cui non raro *Parotis* acceſſit ſæpe in interiore aure, aut faucibus abſceſſus, imo nonnumquam *Phrenitis* & ſtrangulatio ſubita: Duos, treſve breviſſime abreptos novi;

novi, attonitos quaſi & prorſus ſtupidos, quibus vox primo mire admodum ſtridula, mox omnino intercluſa fuit: horum tamen unus facilius multo quam quis crederet oblata quæcunque deglutiebat. —— Dirum hoc Symptoma quam maxime ſemper timendum eſt, quod inflammationem muſculi *Arytænoidis*, & ſuperiora aſperæ arteriæ denotat; unde, occluſa penitus rima *Glottidis*, ſpiritus protinus eliditur; eſtque ſtridulus hic clangor hujuſce inflammationis ſignum *diagnoſticum*. —— In morbo hoc peſtifero opportuna *Bronchotomia* ægrotum interdum vindicat ab imminente morte: Vana tamen eſt omnino, atque irrito celebratur auſo, dum inflammatio pulmones etiam corripuit, uti funeſtum ſæpe docuit experimentum. Hujus ſigna præcipua ſunt pectoris oppreſſio, ſumma Anxietas, perpetua *Orthopnœa*, & ſuffocans quaſi tuſſicula. Ita tamen non pertimeſcenda eſt hæc operatio, ut vix vena facilius tundatur; modo idoneus ſit artifex. Quid quod memini, triginta abhinc annis, diſcipulum quendam chirurgicum veſano puellæ cujuſdam amore percitum, qui *Cartilaginem Thyroideam* ter, quaterve ſcalpello pertudit, adeo ut lucernam extingueret illico flatus erumpens, dum officioſe conſueret vulnuſcula magiſter chirurgus: quem monui, tandem advocatus, deſiſteret, potiuſque, brachiis Juvenis lectulo alligatis, prohiberet ne violenta manu vitam impeteret rurſus: inde emplaſtro ſolum adhærente, vulnera prope contegente, ex facili ſanatus eſt.

Si qua unquam & cautela & feſtinatione ſimul eſt opus, in angina quidem ſuffocante neceſſarium eſt. Hoc triſti olim exemplo perpenſi in quodam amico: erat hic ſexagenarius fere, agilis, rubicundus, & *Pſychrolvſia* gaudens fere quotidie. —— Mane, die Saturni, frigido uſus eſt pro more balneo, poſt meridiem gravi horrore correptus pene obriguit, pauloque poſt incaluit vehementer, mox acceſſit ardor faucium intolerabilis, ac dolor ſummus: veſperi miſſus eſt ſanguis; media nocte vocatus

de-

detrahi iterum ℥xvi. juſſi, Clyſterem emollientem cum multo ſale marino injici, *Mannam*, *Cremorem Tartari*, *Nitrum* ex *Decocto laxante* exhiberi affatim, *Epiſpaſtica* largiora & acria cervicibus admoveri. Mane, die ſolis, omnia pejora, adeo ut vel liquidi, vel ſolidi deglutitio fere impoſſibilis, multo minus *Mannæ*, &c. ſatis ad Alvum ſolvendam. Hinc humeris cervicibuſque affixis cucurbitulis extractus eſt ſanguis ad ℥x. Lociſque ſcarificatis applicata veſicantia, injectumque acrius *Enema*, ſed ne ſic quidem ullatenus levatum eſt malum, imo jam vox evaſit ſtridula valde, etiam & ſubinde intercifa prorſus; unde de *Bronchotomia* ſuggeſſi aliquid; id vero quaſi eſſet hominem jugulare non ſervare muſſitabant adſtantes, timidulus factus, junior tunc medicus, deſtiti, ne ægrotum occidiſſe viderer niſi ſervaſſem. Secta adeo rurſus eſt vena, ac repetitum *Enema*: Jam paulo facilior deglutitio, multoque minus doloris, aſt vox argutiſſima, (*a*) ſubinde nulla; porro *Diſpnœa* maxima, Anxietas ſumma, pulſuſque vacillans admodum, ſæpe intermittens prorſus cum ſudore frigidulo. —— Jam tandem mihi maxime pœnituit neglectæ *Bronchotomiæ*, ſatis ſuperque percipiens pulmones jam morbo eſſe obrutos penitus, facta *Metaſtaſii* lethali. Dum deliberavi quid ultra faciendum erat, vir bonus, inſcius, alvum egeſſit, (*b*) mox diſtentione nervorum correptus occidit; vix elapſis triginta & ſex horis a primo morbi inſultu.

Eſt utique funeſti plerumque eventus dum angetur ſpirandi

(*a*) Ὀξυφωνίη κλαυθμώδης, πονηρόν. Lib. 1. Porrhet. Sect. 6.

(*b*) Ὅισι διὰ σφοδρότητα πνιγμοῦ, Κόπριον ἐξάπινης διαχωρέει θανάσιμον. Coac. Prænot. 7. Cap. de Angina ex *Edit. Dureti*.

randi difficultas vaneſcentes ſubito angina Fauciumque Tumore, idque notat ab *Hipocrate* (a) *Celſus*, " Si ,, Angina ſubito finita eſt, in Pulmonem id Malum ,, tranſit, idque ſæpe intra Diem ſeptimum occi- ,, dit. ,, —— imo multo ante Diem ſeptimum, ſi ruit Morbus ad Laryngem & Tracheæ Lacinias muſculoſas, primo ſcilicet, aut ſecundo, aut tertio Die; id ipſum quoque monente divino Sene *Lib. Prognoſtic.* necnon *Conc. Prænot.* 1. Sect. de Angina *Edit. Dureti*: quinimo notante (b) *Areteo* etiam eodem Die: nec mirum utique cum & præcludatur Spiritus, & Sanguinis per Pulmones Tranſitus, —— Omni igitur Ope nitendum eſt ut ad extra Tumor vergat, admotis acribus Cataplaſmatis, imo acerrimo ad Collum anterius applicato Veſicante, quod quidem, etſi haud uſitatum, eſt tutum ſatis & valde efficax Auxilium: Nec certe omnino ſpernendum eſt (c) *Celſi* Conſilium " incidere ſatis altis ,, Plagis ſub ipſis Maxillis, ſupra Collum, & in Palato circa Uvam, vel eas Venas quæ ſub Lingua ſunt, ,, ut per ea Vulnera Morbus erumpat. ,, Atque hanc *Methodum* a *Cœlio Aureliano* laudatam video, utcunque molliter plerumque *Methodici* tractabant Ægrotos. Venæ quidem ſub Lingua in Angina ſæpe ſecantur feliciter, ac ſi vehemens urget Morbus, Febriſque itidem, non ſatis Sanguinis fundunt, ideo a Brachio prius debita Quantitas emitti debet, recteque monet *Aretæus* ex largo Vulnere, & ad Animi fere uſque Deliquium, ut gravis Inflammatio nempe citius tollatur, ægrum aliter brevi ſuffocatura. Porro in graviore Caſu ſuaderem Cucurbitulas ſcarificatas Cervicibus apponendas

B at-

---

[a] Lib. 2. Cap. 7.

[b] Vide *Aret.* de Morb. acut. Lib. 1. Cap. 7. ubi accurata admodum habetur Anginæ Deſcriptio & Diſtinctio.

[c] Lib. 1. C. 4. ll De Curatione Anginæ.

atque ſummis Humeris (Occipitio, Palis, & Pectori etiam vult (a) *Celius Aurel.*) mox his ipſis Locis *Epiſpaſtica*, Nihil enim negligendum eſt in tanto diſcrimine, ubi quam breviſſimo Tempore de Vita agitur, & ubi ſæpiſſime parum valde agendum eſt per Remedia Ore aſſumpta : Clyſteres adeo laxantes, irritante quodam Sale adjecto, marino puta aut *Cathartico* communi, injiciendi ſunt ſubinde —— non quod non Purgantia refrigerantia protinus exhibenda ſunt, ſi fieri poteſt, *Nitroſa* quoque diluentia & *Emolientia* affatim, hauſto interim Vapore tepido relaxante perpetim, Fauces etiam colluendo, ac fovendo, liquore : Gargariſationes vero fortes & frequentes utique minime laudo, quod & Dolores augent & Inflammationem.

Eſt tamen quædam Anginæ Species ubi Gaſgariſmata, imo & acriora, valent plurimum, a Deſtillatione nempe ſalſa & pituitoſa in Fauces & *Pharyngem*, quæ tument quidem plurimum, ac ſubalbidæ ſunt & Muco plurimo obductæ, atqui Febris tantum modica ſubeſt, Reſpiratio autem eſt ſatis difficilis & Deglutitio obſtructa plurimum. In tali equidem Caſu non multa Sanguinis Miſſione Opus eſt, ſed *Epiſpaſticis* & *Catharticis*. Suadet etiam *Elaterium Aretæus* habemus tamen mitiora multo, at efficacia ſatis, Sinapi interim ex Mulſo & Aceto coctum & idoneum facit Gargariſma, & perutilem Vaporem, quodque mire elicit Colluviem. Attamen fugienda ſunt omnino hæcce ubi magna ſubeſt Inflammatio, Ficus enim hic & Nitri Decoctio ex Aqua & Lacte, melius multo eſt Gargariſma & tutius longe, etiam & haud inutilis potio.

Sed hæc hactenus de Angina; cujus quidem variæ cùm ſint Species (*b*) variam quoque poſcunt medendi Methodum.

---

[a] Lib. 3. 3.

[*b*] De his Vide *Celſum*, Lib. 4. C. 4. Necnon *Aretæum* de Morb. acut. Lib. 1. C. 7.

dum. At ea ſane, quæ longis accedit Morbis, vel lenti, Febribus, ubi nec Tumor eſt extra, nec in faucibus aliquid conſpicuum, ſed aridæ ſunt quodammodo & pallidæ, ſanguinis diſpendium & alvi purgationem minime fert, nedum indicat: *Cardiaca* contra idonea atque victum inſtaurantem poſtulat, his enim ſolis ſi ullis, levatur malum: Eſt tamen ut plurimum certus exitii nuncius.

Plena Luna 12 FEBRUARIO. *Nova Luna* 26

Altam plerumque ſtationem tenuit *Barometer* hoc menſe, etſi ibs ſæpe Pluvia quoque haud parca cadente; immenſa tamen *Atmoſphæræ* denſitas Mercurium ſuſtinuiſſe videtur; porro corus interfuit ſæpe, Subſolanus interdum. Vix ullum gelu hoc, aut elapſo menſe: Aer craſſiſſimus ſemper ac humidiſſimus.

Pluvia 1. (*ll*) 3. 5. (*l*) 6. —— 8. (*l*) 9. 10. (*ll*) 11. 13. 14. 17.
18. 19. (*llll*) 26. (*l*) 27. (*l*) 28. = 2. 876. Dig. Dec.

Maximus Halo circa Lunam 5. H. 9. p. m. Magna *AB*. 23. H. 7. p. m. E 1.

♉ Altitud. maxim. 23. 30.3. E 1.
—— minim. 19. 29. 4. S S VV 1. } media 29. $8\frac{7}{28}$

Dies frigid. 6. 59. N VV b 1.
— tepid. 27. 47. S VV b VV 3. } media $51\frac{18}{28}$

Ophthalmiæ, *Pleuritides* & *Peripneumoniæ* paſſim Tumores colli fauciumque cum acerbo ſæpe dentium auriumque dolore valde frequentes. Haud raro naſcuntur in meatu auriculari *Apoſtemata*, vel in tonſillis, ſubinde *Parotides* diu dolentes, tandemque aliquando ſuppurantes.

Rheumatiſmus & arthritis ſævit maxime: *Variolæ* plurimæ.

Morbili puſtuloſi, & maxime eminentes, admodum

ſunt *Epidemici*; at, neſcio unde, magis funeſtos edunt effectus quam vel mere maculoſi; mox enim ab initio vehemens invadit tuſſis, & perpetua fere ſternutamenta cum maxima ad oculos nareſque fluxione, protinus ardens accedit Febris cum delirio plerumque; & permagna præcordiorum oppreſſione; quæ fit etiam, morbi ſtatu, multo violentior, adeo ut tunc affectio ſepiſſime evadat prorſus *Peripneumonica*. Hinc ſtupor accedit, vel ſæviſſimi dolores *Colici*, ſæpe *Dyſenteria*: Tuſſis autem uſque ingraveſcit, unde haud raro expuitur Sanguis, rupto in pulmone vaſculo, interdum etiam ex naribus plurimus effunditur. —— Sanguinis miſſio *Colicam* æque levat ac *Peripneumoniam*: per neceſſaria eſt utique, ſine qua quidem vix aliquid proficit, poſt autem *Cathartica* lenia morbi reliquias purgant feliciter, modo parcus ſit victus & idoneus. Plures equidem pueros hic morbus opprimit, vehementi pulmonum inflammatione, aut lenta tabe & importuna admodum tuſſi conſumptos. —— Qui artuum laſſitudinem [a] ac dolorem graviter diuque plorabant, imminente morbo, ſævum admodum perpeſſi ſunt: quod in *Variolis* quoque ſæpius notavi. An humorum acrimoniam indicat hoc *Symptoma*, an globulos ſanguineos in vaſculo, ſero Sanguinis duntaxat idoneo impactos?

Plena Luna 14. MARTIO. *Nova Luna* 28.

Et ineunte & exeunte Martio ſublimis fuit *Barometer*, Ventus ab Oriente, aut Septentrione, per totum fere menſem. unde Sudum plerumque: atqui inter 14. & 25. ſubſidente Mercurio, nix multa, Pluvia frequens & grando, atque algida tempeſtas: rigidum gelu 18. 19. N E 1.

Plu-

---

[a] Ὀςεοκόπος Hippocrat.

l lll l
Pluvia 6. 14. 18. 21. 22. 23. 24. Nix 11. 15. 16.
l Dig. Dec.
18. 20. Grando 17. 22. ⁐ 1. 512.

Magna AB. 1. H. 10. p. m. N E 1. — magna varia. *AB.* 15. H. 7 N. b w. 2^x. fuit tamen majore ex parte coloris ferri igniti: hujus radii lucidi vel a S w & S E jaculati fuere: maxima rurſus lucida verſicolor *AB.* 30. H. 10 N. b w 1. Centrum Coronæ [ut dicitur] certiſſime ad plagam orientalem lineæ meridionalis divergebat per gradus fere quindecim, totidemque ſaltem ab ipſo *Zenith* ad Auſtrum declinabat.

☿ Altitud. maxim. 30. 30. 4. N b VV. 1. } media 29. 7.
— minim. 22. 29. 1. E S E 2.

Dies frigid. *16. 66.* N b VV 2. } media 55.
— tepid. *31. 46.* N b VV 1.

Morbili adhuc *Epidemici*, *Variolæ*, *Ophthalmiæ*, *Pleuritides* & *Peripneumoniæ* plurimæ: non hic tantum ſæviunt omnes hi morbi ſed & undique tuſſes *convulſivæ*, vehementes, ſuffocantes, *Morbillos* ſæpe & *Variolas* inſequuntur, quæ magnam ſane edunt ſtragem. —— Cum 4. ab eruptione morbilliorum die probe deſquamatur cuticula, quaſi furfure craſſiore aſperſa, læta ſpes effulget; at parva certe, ubi puſtulæ lividæ, aut luridæ fiunt. Tunc autem *Epiſpaſtica* haud parce admovenda ſunt, & frictiones calidæ per totum Corpus mox adhibendæ: interea ſerum lactis vinoſum, tepidum, ſorbillandum eſt affatim. paucis *Sp. C. C.* guttis, ſi languet pulſus, inſtillatis.

Coryzæ, raucedines, faucium collique tumores, apud omnes fere, haud pauci etiam angina corripiuntur, quæ tamen eſt plerumque mucoſa, nec multa Febre, nec magna ſpirandi difficultate ſtipata: *Paraſynanchen* hanc anginæ ſpeciem vocabant veteres. Pendens autem a multa

ſa colluvie ſeroſa rectius *Epiſpaſticis* , blandis ſudoribus, & alvum purgantibus, diſcutitur, quam larga & repetita ſanguinis miſſione; utcunque ſit prudens, in ipſo morbi initio, venam ſecare . Hic etiam detergentia & paulo acriora gargariſmata proficiunt, quibus quoque adſtringentis aliquid immiſcetur utiliter. Sæpe equidem nimii ſumus in *Emollientibus* ubi fluxio ſeroſa quaſi fauces inundat, quia plus humoris ibidem invitant.

Longe tamen alia debet eſſe ratio medendi ubi urget peſtifera *Cynanche*, hic enim plerumque febris eſt acutiſſima, rubet tumetque vultus, uſque eo ut interdum etiam liveat, torvi ſunt oculi & inflammati, pulſant dolentque admodum tempora; mox ſuccedit phrenitis, aut ſtupor ſomnolentus, difficillime trahitur ſpiritus, imo vix reſpirare valent niſi prorſus erecti, protinuſque ſuffocantur niſi juvat cita, larga, & repetita ſanguinis miſio.

Plena Luna. 12. APRILI. *Nova Luna* 26.

Aquilo perflavit ſæpiſſime hoc menſe, interveniente ſubinde cauro, interdum vulturno, unde valde frigida tempeſtas: Nix, grando, gelu, frequenter per initia, ſub finem pluvia, ſpirante Auſtro.

Pluvia 1. 2. $\overset{l}{\overline{7}}$. $\overset{ll}{\overline{11}}$. 15. 21. 22. 24. 25. 26. $\overset{l}{\overline{27}}$. $\overset{l}{\overline{28}}$. $\overset{l}{\overline{29}}$. Nix 3. 4. 8. 9. Grando 8. $\overset{l}{\overline{9}}$. 10. Acre Gelu

Dig. Dec.
5. N E 2 = 1. 698.

Magna ignea Ab. 20. H. 9. E N E 3. Procella 8. N N W 4.

8 Altitud. maxim. 11. 29. 8. N E 2. } media 29. $4\frac{25}{30}$
—— minim. 24. 29. 1. S E 2.

Dies frigid. 5. 64. N E 2. } media 50.
— tepid. 30. 44. S VV b S 2.

Oph-

Ophthalmiæ, *Pleuripneumoniæ*, Anginæ, valde frequentes, multoque magis vehementes. *Variolæ* graſſantur plurimum, at multo magis *Epidemici* ſunt *Morbilli*, magiſque etiam funeſti. —— Tuſſi graviſſima infeſtantur pueri; febricitant ſæpe haud leviter, ægreque haud pauci diſtentione nervorum corripiuntur: Miſſione Sanguinis levantur & uſu *Oximel. Scillit. Expreſſione Milleped.* &c. Tempeſtas eſt valde funeſta tabidis. Longæ & difficiles *Apthæ*, ac faucium Ulcera pertinacia haud raro febricitantibus [a] accidunt: *Hecticis* & *Phiſicis* utique ſunt certa, imo & cita, mortis præſagia.

Febres tertianæ aliquæ, arthrititis & *Rheumatiſmi* ſæviſſimi.

Plena Luna 12. MAJO. *Nova Luna* 26.

Menſis initio Ventus ab Auſtro non parcam demiſit pluviam; a 13. ſubſolanus ſæpe, mox vulturnus, tunc Aquilo, Corus interdum: 15. Fulgur, tonitru, pluvia, vento omni modo, & omni hora, variante: 16. Aquilo velox, nulla pluvia; Nocte tamen vis immenſa, etiam inter horam noctis undecimam & meridiem 17. Pluviæ Digitus integer decidit, minime interea ſubſidente Baroſcopio. Perſtitit aquilo ad 19.; inde Ventus incoſtans micante ſubinde fulgure: ſub finem aquilo rurſus, qui, contra quod ſolet, fuit hoc menſe plerumque Auſtro tepidior.

Pluvia 1.[l] 2.[lll] 3. 5. 7.[l] 9.[ll] 10.[lll] 11. 15.[ll] 17.[llll] 18. 19. 24.[ll] 30. Dig. Dec. — 3. 210.

Procella 2. Nocte S S E 4. Fulgur & Tonitru 18.

☿ Altitud. maxim. 25. 30. 0. N E 1. —— minim. 10. 29. 2. S S W 3.	media 29.5 $\frac{20}{29}$
Dies frigid. 2. 47. S b E 3. — tepid. 27. 28. E N E 1.	media 38. $\frac{7}{29}$

[a] Φάρυγξ ἑλκωμένη, σὺν Πυρετῷ, δεινὸν *Hippocr.* Prognoſt.

Ophthalmiæ, Anginæ, *Pleuritides*, *Peripneumoniæ*, & veræ, & ſpuriæ, frequentes: *Variolæ*, *Morbilli*, ac Febres *Miliares* paſſim. Tuſſis *convulſiva* plurimos infeſtat pueros, aliquos protinus ſuffocat. Plures ſolito a *Pleuripneumonia* male judicata fiunt *empyci* [a], rupto interdum in latere abſceſſu, haud raro intra pulmonem; qui facilius purulenta expuunt ſervantur, ſin aliter brevi totus abſumitur pulmo, magna accedente raucitate, & gutturis aſperitate. —— *Raucedo* frequenter utique pulmonarios vexat, eaque pertinax admodum; quod ſane inter confirmatæ *Phthiſeos* ſigna recte numeratur, nec profecto longe mors abeſt ſi *Apthæ* accedunt, aut gutturis ulcera, pertimeſcenda eſt adeo in morbis pulmonum raucitas, maxime ſi viridia ſint ſputamina aut quaſi cœnoſa.

Plena Luna 10. JUNIO. *Nova Luna* 25.

Infauſta, pluvia, frigida tempeſtas toto fere Junio, Ventus ab Occidente plerumque, ad Auſtrum ſubinde vergens, haud raro etiam ad Septentrionem.

Pluvia 1. 2. 5. (*l*) 6. 7. (*ll*) 9. (*lll*) 10. (*llll*) 11. 15. (*ll*) 18. — 20. 23. (*lll*) 24. 25. (*ll*) 26. (*ll*) 27. 30. = Dig. Dec. 4. 218.

Fulgur & Tonitru 5. Noctu. Levis procella 26. mane S S W 4.

☿ Altitud. maxim. 16. 29. 8. N N W 1. } media 29. 4. $\frac{18}{30}$
—— minim. 10. 29. 0. S S W 3. }

Dies frigid. 3. 38. N b E 1. } media 32 $\frac{2}{3}$
— tepid. 29. 27. W. N W 1. }

Variolæ & *Morbilli* adhuc frequentes: Febres *Miliares* compoſitæ [ut dicuntur] haud raræ: Multos torquet

[a] De ſignis Empyematis perlege *Hippocr.* Prognoſtic. & libr. de Locis in homine, Sect. 28.

quet *Rheumatiſmus*, & laterum dolor; nec paucos opprimit *Peripnenmonia*, at plerumque notha. Tuſſis ſæviſſima paſſim apud pueros, quæ vix ſedatur, niſi poſt vomitus frequentes, & repetitas *Rhabarbari Doſes*; tunc vero *Decoct. Cortic. Peruviani* brevi fugatur.

Plena Luna 9. JULIO. *Nova Luna* 24.

Perdurat uſque frigida, ac humida tempeſtas, Aer plerumque craſſus valde & nebuloſus, pluviæ quidem plus ſatis; unde fructus ὡραῖοι crudi prorſus & inſuaves, Ventus ab Occidente prævaluit, ad Auſtrum ſæpe flectens. ſæpius tamen ad Septentrionem, interfuit Boreas interdum aliquando Malacia. —— Raræ admodum papiliones, rariſſimæ cicadæ.

Pluvia 1. (l) 3. — 5. 9. 10. (ll) 11. (ll) 12. (lll) 13. (lll) 14. 15. 18. (ll) 21. 27. (ll) 28. 29. 30. (l) 31. (ll) = Dig. Dec. 3. 172.

☿ Altitud. maxim. 20. 30. 1. N b VV 1x. } media $29.6\frac{14}{29}$
—— minim. 11. 29. 2. VV S VV 2.

Dies frigid. 13. 40. N N E 1 1. } media $31.\frac{9}{29}$
— calid. 23. 24. Malacia.

Variolæ epidemicæ, haud tamen valde lethales, *Morbilli* aliqui, Tuſſis *convulſiva* atrox adhuc; Diu duravit Angina quædam *apthoſa*, quæ omnibus pene morbis acutis accedit, præcipue puſtuloſis, jamque etiam *peripneumonicos* vexat. —— Moleſtum ſane, ac ſæpe periculoſum, eſt *Symptoma*, ubi in febribus membrana faucium inflammatur, ac puſtulis obſidetur. Paucæ utique *Variolæ*, in ipſo faucium Iſthmo, multo plus nocent quam mille extra.

Plena Luna 7 AUGUSTO. *Nova Luna* 23.

Prior Auguſti pars fuit læta ſatis, poſterior infelix admodum pluvia fere perpetua cadente, quæ ſegetes corrumpit maxime: *Atmoſphæra* porro, quæ vigeſimum uſ-

que

que fuit ſicca ſatis; jam facta eſt craſſiſſima ac humidiſſima; Libs interea perflavit; Corus autem prævaluit initio.

l l l l l

Pluvia 1. 2. 5. 6. 12. 21. 22. 23. 24. 25.

ll l Dig. Dec.

— 27. 28. 29. 30. 31. = 2. 016.

Fulgur & Tonitru 23. Permagnus igneus halo circa Lunam 5. H. 10. p. m. w 1x. Procella 21. Nocte S S w 4x. — 24. Nocte S w 4x. — 26. Nocte S w 4.

♉ Altitud. maxim. 18. 30. 0. N 1. — minim. 29. 29. 2. S VV b VV 3. } media $29.6\frac{1}{30}$

Dies frigid. 31. 42. VV N VV 2x. — calid. 15. 20. N N VV 1x. } media $31.\frac{13}{30}$

Variolæ epidemicæ; Tuſſis *convulſiva* adhuc frequens, præſertim in *Cornubia* citeriore: anginæ, & *Peripneumoniæ* nothæ paſſim, multi puſtulis, rubris & aquoſis, ſtatu morbi, erumpentibus, uſque plerumque ſalutiferis. *Rheumatiſmus* vexat plurimos; qui multo nunc fælicius *Catharſi* cedit quam venæ ſectioni.

Magnus languor omnes opprimit, imo vel aviculæ contriſtantur, ſilet ipſa Cicada.

Plena Luna 6. SEPTEMBRI. *Nova Luna* 21.

Pluvioſus porro ac frigidus ſequitur September; Libs furibundus ſæpe ineunte menſe, poſt xvi. Vulturnus plerumque, intercurrente nonnunquam malacia —— Nimio ſqualore obruta tabeſcunt plurima frumenta.

llll l ll ll l l

Pluvia 1. 3. 5. 6. 7. 8. — 10. 11. 12. 13. 17.

lll lll l Dig. Dec.

19. 20. 21. 22. 26. 27. 28. 30 = 3. 432.

Levis Procella 3. Noctu S w 4x. — gravis 10. Nocte S w 4x. — 11. a. m. w S w 4.

Fulgura & Tonitrua 7. Nocte —— Fulgura perpetua

ſine

ſine Tonitru 10. Veſperi —— 21. Veſperi —— perpetua ſine Tonitru quoque 23. ab hora 6. p. m. ad mediam Noctem & ultra; *AB.* 12. & 13. hora 8. p. m. N. w b N 1.

☿ Altitud. maxim. 14. 29. 8. N N E 1.
—— minim. 11. 29. 0. W S W 4. } media 29. $5\frac{3}{30}$

Dies frigid. 14. 48.
— fervid. 22. 32. S S E 1. } media $38.\frac{2}{3}$

Variolæ uſque vagantur; hic autem benignæ ſatis ſunt; aliis tamen in locis haud raro lethales. Tuſſes *convulſivæ* etiamnum frequentes: Febres lentæ *nervoſæ* atque *miliares* paſſim, aliquæ etiam putridæ, aliquæ intermittentes.

Icterus & Hydrops, jam ſæpe quidem unitis viribus, plures opprimunt.

Tuſſes plurimæ, fauciumque tumores; Colli *Parotidum*, maxillarumque, levi ſæpe cum angina; ubique permoleſti ſunt.

Plena Luna 5. OCTOBRI. *Nova Luna* 21.

Ab ultimo Septembris diem ad uſque viceſimum ſecundum Octobris Boreas perflavit aſſidue; unde ſublimior *Barometri* ſtatio, & ſicca tempeſtas; porro inter xiv. & xxiii. frigida valde: ſub finem menſis infremuit pluvius vulturnus. Gelu rigidum 18.

Pluvia 2. (I) 13. (I) 24. (II) 25. (I) 26. (I) 27. (III) 28. —— 31.
Dig. Dec.

Grando 28. —— 1. 516.

Procella 29. — 30. S E b S. 4. *AB.* 19. H. 8. p. m. E N E 1.

☿ Altitud. maxim. 8. 30. 3. E N E 1.
—— minim. 31. 29. 1. S E 3. } media 29. $7\frac{29}{31}$

Dies frid. 18. 65. E N E 2.
— tepid. 1. 44. N N E 1. } media $52\frac{15}{31}$

Ubi-

Ubique fere dominantur *Variolæ*, plerumque tamen ſunt benigniores. Febres aliquæ putridæ, intermittentes aliquæ, ceu potius remittentes, quæ faciliter *Eccoproticis* lenibus abiguntur, epoto ſubinde *Hauſtu ſalino* cum *Corticis Peruviani* tantillo —— *Ophthalmiæ*, anginæ, coryzæ, tuſſes humidæ, creberrimæ; *Pleuritis*, ac *Peripneumonia*, & vera & notha, frequens.

Spuria pleuritis plerumque nihil aliud eſt quam affectio muſculorum externorum pectoris, quæ *Rheumatiſmi* utique ſpecies eſt; at ubi ipſum coſtarum *Perioſtæum* inflammatur, dolor ſæpe vehemens urget, & pertinax admodum, unde reſpiratio haud raro impeditur maxime [a] —— atqui jam ex facili diſcutietur, molli exiſtente pulſu, fomentis idoneis, & leni *Catharſi*.

Plena Luna 4. NOVEMBRI. *Nova Luna* 19.

Ipſo menſis initio gravis decidit pluvia Auſtro, fremente; a vi. ad v. Aquilo frigidiſſimus prævaluit, mox vulturnus diem ad uſque xvii. durans frigidus hic quoque, ac ſæpe nimboſus & pluvius xxi. Veſperi gravis irrupit procella, libanoto furente vehementer, dum perplurima corruit pluvia; duravit hæc per integrum fere triduum, quo maxima fuit, imo & inſolita, *Baroſcopii* depreſſio, æſtus autem maris immenſi [b]: ad finem vero caurus *Mercurium* erexit.

	lll	l				l			l		l	ll
Pluvia	1.	3.	4.	5.	7.	8.	11.	12.	13.	14.	15.	17.
			lll	lll	ll		l	l	l		ll	
19.	20.		21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	

Dig. Dec.

Grando 23. & 29. — 4. 574.

Levis procella 12. Nocte S E b S 4x. Procella 21. Veſperi S S w 4. —— tota die 22. S w b w 4. — 23.

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, Cap. de Pleuritide.
[b] De his Vid. Vol. I. p. 18.

—— 23. Mane S. w 4. Fulgur & Tonitru 21. Nocte
—— 23. Nocte.

☿ Altitud. maxim. 14. 30. 1. S E b E 3. } media 29, 4, $\frac{12}{28}$
—— minim. 23. 28. 2.

Dies frigid. 10. 70. N N E 1. Gelu valde rig. } media 58 $\frac{10}{56}$
— tepid. 1. 48. S 3.

Pleuritides & *Peripneumoniæ*, & veræ & ſpuriæ, haud infrequentes, nec febres *nervoſæ*, ac *miliares*; præcipue in *Cornubia*: Crebra Tuſſis *convulſiva* inter pueros. Anginæ & tumores faucium, *Parotidum*, ac maxillarum undique, qui ſæpe ſuppurantur & intus & extra.

Variolæ epidemicæ hic, & ubique. jamque multo pejeris ſunt Notæ, ſæpe cum lividis & nigris *Petechiis*, ſæpe ſeſſiles ſunt prorſus & ſubnigræ, ſæpe vacuæ omnino, ſæpius acri admodum ac crudo *Ichore* turgidulæ: Plures ſane jugulant: Qui evadunt plurimis moleſtiſſimis furunculis & ulcuſculis frequenter admodum infeſtantur ——. Haud raro immenſa fit, ipſis primis morbi Diebus, *Salivatio*, tenuis quidem ea & acris maxime, unde fauces & totum os mox exulcerantur. Semper mihi ſuſpectus eſt utique præmaturus hic & crudus fluxus [a], tædii quippe plurimum Ægroti ac doloris facit, arcetque protinus ſomnum, unde nec fauſte replentur puſtulæ, nec maturantur bene. Porro magnam hoc ſanguinis indicat acrimoniam; quod quoque valde frequens ſternutamentum denotat, & enormis narium ac oculorum fluxio: unde hæc recte inter mala ſigna ponuntur. —— Nihil huic malo ſuccurrit magis, imo & ſæpe occurrit, quam tempeſtive, ſummos inter humeros & pone aures, *Epiſpaſticorum* applicatio, quibus acris evocetur humor.

Plena Luna 4. DECEMBRI. *Nova Luna* 19.

Tempeſtas hoc menſe fuit plane mirabilis; ad initium Boreas, rigidum gelu, mox pluvius & turbidus Auſter, pau-

[a] Vid. *Eſſay on Fevers* C. de Variolis, p. 145

paulo poſt libs furens, multaque pluvia, ſurgente tamen baroſcopio; xiv. ac xv. corus, xvi. Boreas geluque recurrunt: xix & xx. Vulturnus velox; Libs iterum nimboſus xxi, inde eurus ad xxviii. intercurrente tamen borea perfrigido xxv. & xxvii. Hinc ſæviſſima procella ab Oriente ad finem uſque cum rigidiſſimo gelu & nive perpetua minutiſſima; brevi omnia penetrabile frigus aducit intus atque foras, vel generoſiſſima vina congelans; quicquid aeri expoſitum eſt dicto citius conglaciat —— ad ignes luculentos rigentes, etiam in lectulis algidi, adeo ob frigus horrendum torpemus ut vix fere ſimus vitales.

Vehementiſſima tempeſtas ad finem Decembris perplurimas aves & aviculas abs terra abripuit, illaſque ad immenſam a littore diſtantiam abegit: quæ defeſſæ prorſus perlongo volatu ad naves ſe contulere medio in Oceano, & a nautis erant facillime captæ: Mirum utique genus aucupii! —— Ipſe vidi, Januarii ſequentis initio, forte tunc viſitans nobiliſſimum *Comitem Deloraine*, in navi præſidiari [*the Weymouth*] ægrotantem, artocream ex aviculis confectam, quas nautæ in reditu ab Olyſſipone ad portum noſtrum captaverant, longe longeque ab ulla terra.

ll ll lll l l ll ll lll

Pluvia 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

lll lll l lll Dig. Dec.

14. 15. 20 21. 22. 23. 24. = 4. 102.

Multa pluvia 21. 22. 23. etſi *Barometer* erat ad 30. 1. libs porro perfurebat, atqui Aer fuit longe craſiſſimus ac humidiſſimus immenſa ſcilicet vaporem copia per *Atmoſphæram* diffuſa.

Non potui nivis quantitatem æſtimare, quippe quæ fuit a vehementia ventorum e recipiente difflata.

S Al-

♉ Altitud. maxim. 16. 30, 2. N E 1. } media 29. 8.
—— minim. 4. 29. 1. S S VV 3x.

Dies frigidiſſima per Hominum Memoriam 31. 90. E N E 4x. } media $61\frac{26}{28}$
— tepida —— 10. 52. S VV b VV 3x.

Febres *miliares* & *nervoſæ* aliquæ, variolæ paſſim, anginæ & Ophthalmiæ crebræ: Tuſſes: *Rheumatiſmi*, *Pleuritides*, ac *Peripneumoniæ* ſunt frequentes.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXXXIX.
Dig. Dec.
= 36. 308.

Plena Luna 2. JANUARIO. *Nova Luna* 17.

Perſiſtit adhuc frigus enorme, quale quidem in hac regione haud perceptum fuit antehac unquam: Primo licet menſis die maxima fuit nivis ſolutio, decidente pluvia, mox tamen recurrit Boreas, ac gelu acerrimum, ad finem uſque menſis perdurans. —— Quamvis enim omnia ſolis ardore liquantur interdiu, conſtringuntur noctu rigidiſſimo gelu, *Atmoſphæra* fuit plerumque craſſa valde & veluti offuſcata fumo, inter x. vero & xvii. tenuiſſima. Dies frigidiſſimi erant 11. 15. 16. 17. 18. 26. 27. 28. adeo ſævum regnabat frigus ut vina omnigena, foras expoſita, mox congelarentur; imo ac vel ipſum ad littora mare, quod utique hic accidit rariſſime. Plantæ & Arbores innumeræ pereunt, vel & ipſæ duræ geniſtæ, vix vides viridem herbam. Innumerabiles huc advolant aves aquaticæ, perplurimæ etiam ab exteris regionibus, vix unquam hic viſæ.

ll Dig. Dec.
Pluvia 1. 2. 9. Nix & Grando 8. 9. = 0. 416.

Nullum vidi lumen boreale toto hoc menſe, etſi Ventus fere perpetuus e Septentrione ſpiravit.

S Al-

8 Altitud. maxim. 14. 30. 4. E N E 2. } media 30 $\frac{114}{31}$
—— minim. 1. 29. 1. S VV 2.
Dies frigid. 26. 84. N N E 1. } media 75 $\frac{11}{31}$
— tepidus 31. 69. S E b E 3x.

Variolæ adhuc *epidemicæ* ſæpe parvæ ſunt admodum, ſeſſiles & ſubnigræ, ſæpe lethales; Ægroti, his correpti, parum tument, perpaululum expuunt, unde non raro 8. aut 9. die ſuffocantur. Perpetuum eſt fere, quod per ſiccas ac frigidas aeris conſtitutiones, diu durantes, *Varioloſi* parciſſime expuunt [a]; unde tali prævalente tempeſtate ſuaderem gargariſationem emollientem ac frequentem potus tepidos, relaxantes, continuos, vaporem aquæ tepidæ, aut lactis dulcis, ore hauſtum, ut per hæc, laxatis fibris, attenuato ſanguine, reſeratis ſalivæ ductibus atque abſterſis, eliciatur *Salviatio* libera, quæ in hoc morbo maximi ſemper eſt momenti.

Tumores faucium. *Parotidum*, tonſillarum, &c. apud omnes fere, qui & tuſſi quoque vexantur & acri deſtillatione, Anginæ, *Odontalgiæ*, *Pleuritides*, *Peripneumoniæ*, ſunt undique frequentes. Perniones innumeris moleſti ſunt, ſæpe etiam in adultis ulcerant.

Febres lentæ, *nervoſæ* aliquæ *miliares*, *Aſthma* grave admodum ſævit plurimum, haud paucos ſenes jugulat.

Plurimi in vicinia, & hic quoque, tumore faucium, colli atque capitis corripiuntur, mox inguinis & teſticulorum dolore acuto, ac tumore: hunc morbum tamen ſanguinis miſſio, & lenis alvi purgatio, ex facili diſcutit. —— ſanguis ſubflavo glutine, haud autem valde tenaci, obducitur.

Plena Luna 1. FEBRUARIO. *Nova Luna* 16.

Siccus quoque & frigidus valde fuit hic menſis, utcunque enim per initia vulturnus brumam aſperrimam tempe-

[a] Vide *Eſſay on Fevers*, p. 145.

peravit aliquantulum, rediit tamen mox aquilo cum duriſſimo gelu. Ad finem vero Ventum auſtralis ſpirabat, qui pluviam fecit *Atmoſphæram* ac multo tepidiorem. *Barometer* altam tenuit ſtationem toto menſe: Aer fuit interdum pertenuis, plerumque tamen craſſus valde & fumoſus, intercurrente ſubinde malacia: Maximæ ſæpe ſæpius pruinæ; medio nempe die a ſolis fervore relaxata terra plurimos exhalavit vapores, quos frigus nocturnum mox condenſavit, imo & gelavit forma pruinæ. —— Mare ad littora ſæpius congelatum fuit hoc menſe.

Pluvia 16. 19. 26. 27. 28. 29. Nix aliqua 12. Dig Dec.

— o 482.

AB. 11 H. 8. p. m. N. 1x. Enorme Frigus 14. Thermom. 84.

☿ Altitud. maxim 23. 30. 5. E N E. 1. } media 30. $1\frac{2}{29}$
—— minim. 28. 20. 8. S W. 2.

Dies frigidiſſima 14. 84. E N E 2. } media $68\frac{1}{29}$
— tepid. 29. 56. S S E 2.

Pleuritis, *Peripneumonia*, Angina, *Rheumatiſmus*, maxime frequens undique, miſſus ex his laborantibus ſanguis craſſus & valde & glutinoſus, parum habet ſeri ſublutei. Perplurimi *Tuſſi*, *Catarrho*, *Aſthmate* ſævo premuntur. Multi *Xerophthalmia* laborant. Innumeri, etiamque ſeniores, pernionibus dolentibus, aliquando exulceratis, cruciantur. Febris quædam *Catarrhalis* cum acuto capitis dolore & vertigine, accedente etiam aliquando *Phrenitide*, multos detinet —— *Phthiſici* & *Aſthmatici* jam peſſime ſe habent —— *Variolæ* adhuc paſſim.

Plena Luna 2. MARTIO. *Nova Luna* 16.

Perſtat uſque alta *Mercurii* ſtatio, Aer craſſus valde & frigidus plerumque, malacia frequens, præſertim menſis initio. Primo die, ſtante Vulturno, multa decidit pluvia,

via, poſt autem vetus inter N w & N E conſtitit. Gelu ſæpe hoc menſe & maxima pruina.

Pluvia 1. 3. 5. 7. 11. 14. 18. 23. 26. 27. Grando Dig. Dec. 12. 1. 278.

Circius vehemens 8. Mane ; Magna *AB*. 12. H. 9. N N E 2. levis *AB*. Veſperi 13. N N w 1. —— 14. H 9. N w 2. Perfrequenter ſane notavi *AB*. per duas, treſve Noctes conſequentes vento a plagis Septentrionalibus ſpirante.

☿ Altitud. maxim. 30. 30.3. N 1x, minim. 1. 29 7. S E b E 1x. } media 30. 0 $\frac{4}{31}$

Dies frigid. 13. 67. N N E 1. — tepid. 18. 51. N VV b N 1. } media 55 $\frac{18}{31}$

Anginæ frequentes & faucium tumores; *Rheumatiſmi* multi, & gravis ſæpe arthritis: *Variolæ* adhuc. *Aſthma* ſæviſſimum, diuque admodum durans, permultos premit, plures *Phthiſici* moriuntur. *Pleuritides* & *Peripneumoniæ* plurimæ, perraro autem ſanguinolenta expuuntur, ne libere quidem & copioſe aliquid, unde haud parum in morbo diſcriminis.

Sanguis, ex omnibus *Pleuriticis* & *Rheumaticis* miſſus, eſt denſus valde & tenax, & non ſero ſatis imbutus.

Neſcio unde, ſed per plures menſes, juniores, atque etiam haud pauci adulti, lumbricis teretibus infeſtantur, qui per morbos ſæpiſſime dejiciunt. —— An a corrupto frumento [a], necnon immaturis & crudis fructibus, progenies hæc verminoſa?

Plena Luna 1. APRILI. *Nova Luna* 15.

Siccus fuit hic menſis & frigidus maxime, ſtetit plerumque Ventus Orientem inter & Septentrionem, mala-

cia

[a] Vid. Menſ. Auguſt. Anni 1739.

cia interdum interveniente; Pruina ſæpiſſime, & nonnunquam gelu; ad xv. Nix ſæpe, & grando poſt; permanſit Nix ſuper montes ad xxvi uſque.

Pluvia 8. 12. 13. 14. 25. 26. 29. Nix 20. 21. 22.
Dig. Dec.
Grando 26. 27. 0. 802.
Levis Procella 23. p. m. N N w 4v.

☿ Altitud. maxim. 17. 30. 2. Malacia } media 29. $8\frac{2}{17}$
—— minim. 11. 29. 3. E 2.

Dies frigid. 14. 62. E N E. 2v. } media $51\frac{3}{27}$
— tepid. 19. 45. N N VV 2.

Perdurante adhuc eadem aeris conſtitutione, iidem prorſus ſæviunt morbi, jamque multo ſunt ſeveriores; pereunt permulti ruri & in oppido.

Morbis acutis jam ſæpe accedunt *Petechiæ*, etiam ipſis *Peripneumonicis*; hoc tamen accidit præcipue inter nautas: Horum vero ſanguis parum glutinoſus eſt, ſed magis putridus, ac lividus quaſi, ejuſque ſerum aut viride eſt, aut turbidum maxime ac veluti luto fœdatum; purulenta quoque protinus expuunt & perſæpe fœtida: a *Scorbuto* [a] forſan hæc, qui longe longeque, his in oris ſaltem, dominatur.

Variolæ paſſim, & *Pleuritis* quædam acerbiſſima, quæ haud paucos jugulat more *paraphrenitico*, quarto vix elapſo Die: horum ſanguis extractus merum fere gluten refert.

Plena Luna 30. *ult.* MAJO *Plena Luna* 30.
Nova 14.

Permanet uſque ſicca atque frigida tempeſtas, Ventus fere perpetuus ab Oriente, flectens plerumque ad Septentrionem, ad Auſtrum etiam aliquando; ſæpe velox, mox tamen omnino ſilens, maxime ſub Noctem, inſolitum &

C 2 plane

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 211.

plane ſtupendum fuit frigus pro Anni tempore die v. vi. & ii. menſis; imo haud parum Nivis decidit quinto —— *Atmoſphæra* fuit perquam craſſa, etſi tam pluviæ parum decidit.

Pluvia 4. 5. 12. 14. —— 17. 20. 23. 26. Nix 1/5. Grando 4. 5. 6. = 0. 538. Dig. Dec.

Procella 25. a. m. E. 4. *AB.* 27. Veſperi N w b w 1.

☿ Altitud. maxim. 9. 30. 1. N E 1.	media 29. $7\frac{11}{30}$
—— minim. 4. 29. 3. N N E 2.	
Dies frigid. 6. 62. N b W 2.	media 42.
— tepid. 30. 32. Malacia.	

Perſurunt uſque febres pulmonariæ, magiſque multo jam ſunt malignæ maculis nigris, lividis, fuſcis ſæpe ſtipatæ; dolent vehementius caput dorſumque, præcordia premuntur maxime; nunc quoque ſemper fere accedit phrenitis effera, ac perſæpe angina quædam ulceroſa vel ab ipſo initio, totas fauces ſenſim perrepens: Vel cruda prorſus, vel ſanioſa expuunt: Cruda, lurida, turbida urina, peſſime ſignificans, nihil unquam deponit. Fauſte interdum, ſub morbi finem, puſtulæ erumpunt & Furunculi —— ſæpe vero jugulat ægros hic morbus, dira anxietate jactatos, perpaucos intra dies, more quaſi *paraphrenitidis*; imo etiam haud raro *Hepatitide* correptos: nam & ſitus doloris & color ictericus & intenſa urinæ flavedo hoc indicare viſa ſunt.

Jamque etiam graſſatur febris putrida *petechialis*, quæ plurimos nautas orco dimittit atque inter Popellum multos. Hæ febres ſæpe complicatæ videntur & unitis viribus ſæviunt, pulmonaria nempe atque *petechialis*.

Variolæ nunc magis frequentes ſunt, ut plurimum tamen mites, licet parce admodum expuitur: At diſcreti ſunt plerumque generis, quod mirum utique videtur, quan-

quandoquidem alii Morbi acuti Monſtri jam quod maligni alunt.

Tuſſis vehemens inter equos cum angina ſuffocante & febre plures obruit. imo & bubulum pecus tali etiam effectu ſæpe abripitur. —— Grex lanigera ſumma macie & arida tuſſi maxime laborat; pereunt oves innumeræ, quarum omnium Jecur tumet multum & indureſcit, veſicula fellis autem, ſubatra bile turgida, ad enormem creſcit magnitudinem.

Nova Luna 13. JUNIO. *Plena Luna* 28.

Major forte nunquam obſervata fuit ſiccitas, fontes areſcunt prorſus, & flumina deſicantur; *Pabula caneſcunt, cum Frondibus uritur Arbor*; Ov. Quamvis *Hygroſcopia* omnigena ſicciſſimam aeris temperiem denotant, tota *Atmoſphæra* tamen craſſa valde & fumoſa quaſi apparet —— unde utique neſcio, ni deficit forſan ſufficiens in *Atmoſphæram* humor ad regularem luminis tranſmiſſionem —— Sic corpora quædam videmus, quæ, humectata, pellucida ſunt: arida vero opaca prorſus. —— Subſolanus a i. ad v. a xix iterum ad xxv. cæterum corus plerumque, haud raro etiam libs.

Pluvia $\frac{ll}{5}$ $\frac{l}{7}$. 8. 10. 11. 13. 24. Grando multa 7. p. m. l $\frac{\text{Dig.}}{}$ 0. $\frac{\text{Dec.}}{}$ 742.

☿ Altitud. maxim. 28. 30. 2. Malacia } media 29. $7\frac{24}{28}$
—— minim 7. 29. 3 S VV b VV 3.

Dies frigid. 12. 42. S VV b VV 2 } media $33\frac{3}{28}$
— calid. 25. 25. S E b E 1.

Durat adhuc febris *pneumonica*, quam ſæpiſſime comitantur *Petechiæ* — ſanguis in hoc morbo detractus lividus

 val-

valde imo & ater conſpicitur, ac plerumque nimium ſolutus [a], haud raro ſane prorſus ſanioſus.

Variolæ frequentiores, ſed ut plurimum benignæ indolis. —— Febricula quædam cum puſtulis rubellis & valde urentibus, quæ per ipſa morbi initia erumpunt, perfrequens; levis tamen videtur & evaneſcit cito magna cuticulæ aſperitate relicta.

Febris nautica peſtilentialis jam ſævit maxime; en hujus hiſtoriam.

Ineunte vere ad hunc portum appulſæ ſunt naves duæ bellicæ (*Panthes* & *Canterbury*, quarum poſterior mox a mari *Mediterraneo*) ex his ægroti pluſquam ducenti ad terram protinus delati ſunt, horumque pars major febre maligna, imo peſtilente laboravit; hinc in vulgum quoque ſparſa maximam edidit ſtragem. —— Nec vana forſan fuit Suſpicio has quidem naves peſtilentia quadam per Africas oras tunc longe lateque graſſante, attactas fuiſſe, quoniam has inter & illas frequens fuerat commercium.

Levis rigor primo corripuit ægros, mox ſubitus ardor incerto prorſus ordine; Pulſus interea fuit admodum inconſtans, nunc incitatus valde, nunc mire depreſſus; acceſſit proinde gravedo capitis, aut dolor acutus, ſæpe Occipitis, ſæpe ſincipitis, ſæpius autem in temporibus, aut paulo ſupra oculos, qui quidem longe vehementior —— perdolebant etiam ipſi oculorum Globi luminaque refugiebant: Sopor interim perpetuus urgebat, at parcus admodum aderat revera ſomnus, tinnitu aurum ſemper moleſtante aut vertigine gravi. Fœdus valde & amarus in ore ſapor vomitiones excitabat frequentes & bilioſas ad-

[a] In Febre *peticulari* epidemica, quam accuratiſſime deſcripſit *Ramazzini*, ſanguinem ſemper roſeum, purpureum, ſolutum, invenit, minime vero glutinoſum. Vid. *Ramazzini* Conſtitut. Epidem. Anno 1692, &c. Sect. 27. 47.

admodum; multa tamen permiſtas pituita. Lingua fere ſubflava erat, aut fuſca & ſordida, raro autem valde arida, medio autem ſcabra. Jam extemplo plurimum debilitati diſcumbunt, anxii tamen & quaſi perterrefacti, errantibus per omnia membra huc illuc doloribus. Urinæ tenues, crudæ, aquoſæ, aut luridæ, ſæpe tamen rutilæ, ceu tantillum ineſſet ſanguinis intime permixtum, aut fortiſſimum aliquod lixivium referentes; parcæ hæ & tenues ſemper; & nihil prorſus deponebant; —— Mali admodum ominis nunquam non omnes has notavi urinas.

Hæc quidem inter morbi initia, exactis autem tribus, quatorve diebus in pejus multo ruebant omnia; jam enim vehementius ardet febris, mox phrenitis accedit, aut *Coma* vigil, cum torvo aſpectu & fulvo oculorum rubore; Jactatio perpetua, anxietas ſumma, vix vel ipſis adſtantibus tolerabilis; ſæpe furor immanis, levis ſæpe deſipientia aliena ſubinde murmurans.

Petechiæ violaceæ, lividæ, fuſcæ, imo & ipſæ nigræ, ſextum inter diem & undecimum ſæpiſſime prodibant, nunc citius, nunc tardius, quo magis floridæ eo melius; fuſcæ tamen quaſi cutis lenticulæ, parvæ innumeræ, male ſemper ſignificabant, ac peſſime omnium vibices, & ungues atque ſummi digiti lividi [a] aut plumbei. —— Funeſtum utique ſemper eſt hoc ultimum in morbis acutis, indicat enim ſtagnantem in extremis arteriis ſanguinem —— bonum vero omnino ubi vividus adeſt unguibus color: —— Medici eſt igitur hos etiam diligenter inſpicere.

Adfuit vel ab initio permagna præcordiorum oppreſſio, quæ aucta quotidie cum ſtringente quodam (hoc enim ſemper plorabant) cordis angore, & reſpiratione tremula & ſingultiente quaſi [a] imo ſæpe diro cum ſingultu ac languore ſummo, haud raro ad deliquium uſque] maxi-

[a] *Eſſay on Fevers*, p. 98.

ximum portendebat diſcrimen; cum & jam quoque tremore, ſubſultus tendinum, capitis vacillatio, incerti rigores, frigidique ſudoris ingruerent. —— Pedes erant ſæpe frigidiſſimi, dum facies, genæ præſertim, magno flagrabat ardore, profuſus interea & valde fœtidus ſudor manabat talos ad uſque; Pulſus interim exiliſſimus erat, at quam citiſſimus: jam jamque inſtabat mors.

Frequenter autem *Diarrhœa* fœdiſſima miſeros colliquabat, arida prorſus facta ac dura cute, corii ad inſtar, dum lingua, quaſi fuerat indurata fumo, rigebat, impos fere motus, nedum loquelæ. Haud raro etiam in ſummo morbi ſtatu *Aphthæ* ſubnigræ, ulceroſæ, totas fauces cruciabant gulamque, quas paulo poſt perpetuus inſequebatur ſingultus, ſanioſa inde, aut *gangrænoſa*; *Diſenteriæ* ægrotos brevi conficiens. —— Levis attamen obrepens alvi fluxus circa undecimam, ceu arte, ſponte eveniens, ſaluti fuit plurimis, modo nec lividus, nec liquidus nimium.

Jam nunc quoque [morbi nempe ſtatu] interdum maximum attulit levamen larga puſtularum eruptio, more veluti variolarum, quæ tamen nil niſi tenuem & acrem *Ichorem* continebant [a] —— erumpebant etiam aliquando multo minores, at urentes admodum, quæ vero in ſquamas mox abirent: ſalutiferæ quoque & hæ. In quibuſdam peralbas quaſdam & latas maculas notavi, paulo eminentes, quaſi ex urticæ morſu, hæ vero difficilis indicii.

Erant vero ægrotantes plurimi ubi nihil horum plane, ſed aut *Parotides*, aut tubercula, aut in auribus *Apoſtemata*, eos ſublevabant; omnibus erat fere magna ſurditas, diu durans.

Multis fuit Narium *Hemorrhagia* ſalutaris, at peſſimum ubi paucæ, acres, ſubcruentæ gutulæ deſtillabant, nec utique juvabat ſemper copioſa; nam haud raro longe ni-

[a] Φλύκταιναι veterum medicorum.

nimium profundebant Nares, imo ad *Syncopen* uſque, præſertim ſub Julii finem, cum eſſet ſæpe prodiga valde: tunc etiam *Dyſenteria* cruenta ſæpius accederet. —— Vix ullam memini febrem in qua *Scotomiæ* & falſi oculorum ſplendores erant tam frequentes.

Nihil utique novi æque certum victricis naturæ ſignum ac liberum valde & copioſum ſputum, benigno prodeunte ſudore, aut fluente affatim fulva & craſſa urina: perraro autem ſedimenti aliquid depoſuit lotium per totum morbi decurſum; imo, cum interdum craſſum fuiſſet admodum per horas aliquot, mox tenue prorſus reddebatur. Signum hoc ſemper eſt male judicatæ febris, atque adeo hæc vel ex leviſſima cauſa fuit recidiva —— Si quis carnem comederet vel piſcem, niſi probe purgatus & confirmatus bene, certo certius hoc paſſus eſt magno hercle cum vitæ periculo, nec minus ſane ſubiret diſcrimen ſæpe ab acriore *Cathartico*.

Mihi equidem haud levis noxa popello accidiſſe viſa eſt a nimia comeſtura piſcium, qui abundantiſſime hac tempeſtate undique ſcatebant, præcipue ſcombris quippe qui lentos generant ac rancidos humores. Sudor vel ſaniſſimi hominis, qui multo utitur piſce, longe magis fœtidus eſt quam ſi carne ſolum & pane veſceretur —— quinimo jam diu notum eſt, quod nimius piſcatus *Scorbutum* infert & morbos cutaneos.

Hæc adeo de febris natura, jam quoque de curatione pauca.

In morbis equidem curandis regulæ quædam generales ſervandæ ſunt, cum eo tamen, ut propria quoque cujuſque ægrotantis natura perſpicienda ſit; ideo ex *Hippocrate Celſus* [a] dixit, „Mederi oportere & communia & propria intuentem.„ Nec in ulla re magis hoc neceſſarium eſt quam in ſanguine mittendo, ubi & vires & ætas & habitus diligenter ſunt conſideranda.

Ipſo

[a] *Celſ.* Præfat. p. 27. ex Edit. *Almeloveen.*

Ipſo harum febrium initio rectiſſime mittitur ſanguis, plus, minuſve, pro ratione *Symptomatum* nempe [a]. Si pulſus ſit validus, ſi febris vehemens, ſi dolor acutus, repeti id debet, maxime ſi pellicula tenax cruorem obtegit, minime tamen ſi haud ſatis firma ſit ſanguinis *Craſis* & tenuis nimium, præcipue ſi ſerum ejus ſit luridum valde, aut rubellum —— Haud tamen fida ſatis a colore & ſuperficie cruoris deſumitur indicatio, niſi pleno flumine & impetu proſiliat, cum per brachium deſtillat, aut exit quaſi guttatim, falſa ſemper & florida ſpecie decipit.

Secta imprimis vena, mox vomitum leni *Emetico* movere oportet, maxime ſi nauſea urget, aut vomitio; hoc enim modo exantlatur optime bilioſa colluvies, fomes, ſi reſtaret, futuri morbi —— Hoc etiam ipſa natura indicat, ſua ſæpiſſime ſponte vomitiones concitans —— Nec ſolum initio, ſed in quodlibet morbi ſtatu eluendus eſt ventriculus, ſi urget vomendi conamen, aut ructatio bilioſa, olida & ingrata valde [b] vitellus ovi putridus, vel ad perpauca grana datus, horrendam mox excitat choleram, ſtagnans & putrida bilis haud multo minus virulenta eſt, quam primum igitur eſt ejicienda.

Sequitur plerumque poſt *Emeticum* alvi dejectio, ſi vero non reſpondet, clyſtere leniore ducenda eſt, ſive ſic parum reddit, ſive fuerat ante febris acceſſionem adſtrictior debito, *Pharmacis* idoneis liquanda eſt, manna nimirum, *Cremore Tartari*, *Rhabarbaro*, Sale *Glauberi*, &c. quæ ſcilicet in primis viis præcipue agunt, minimas ſaltem movent in ſanguine turbas. —— *Draſtica* utique *Cathartica* deprecor prorſus, utpote nocentiſſima, mitiora

[a] Perlege quæ de ſanguinis Miſſione dixi in febribus putridis malignis, *Eſſay of Fevers*, p. 104.

[b] Ubi ructus amari cum gravitate præcordiorum ſunt, ad vomitum protinus confugiendum eſt, *Celſ.* Lib. 1. C. 3.

ra vero hæcce exterminant commode humores, qui in viſceribus diutius morando majorem indies acquirunt Acrimoniam, imo & in ſanguinem per vaſa *Meſaraica*, venaſque lacteas remigrant perpetuo —— Et poſt vomitum & poſt *Catharſin Theriacæ Andromachi* aut *Elixiris aſthmatici* paululum adminiſtrandum eſt.

Hisce peractis pauliſper jam cunctandum eſt, ut qua natura vergat ſcrutemur, nec officioſa medicamentorum farragine illam agamus deviam [a], interea tamen diluentia quædam ſubacida propinanda ſunt affatim, ut nova puraque materia corrupto ſanguini admiſceatur, ut acres ejus ſolvantur ſales, atque peccans corrigatur acrimonia; hoc enim modo *Criſis* promovetur optime; præſertim ſi lenia aliqua attenuantia ac ſolventia adjuncta ſunt. Nec facile video quæ alia medicina hoc tempore febris tentanda ſit, ni forſan vis vitæ langueat, & torpeat ſanguinis motus; tunc enim ſtimulis agitandum eſt idoneis, *Epiſpaſtica* admovendo nempe, generoſa porro exhibenda ſunt *Alexipharmaca*. —— Sed ne nimius ſis, obſecro medice! in Salibus *Volatilibus Alcalinis* ingerendis, ruunt enim jam omnia ad ſummam Putredinem, niſi humorum acrimoniam temperare potes, & ſanguinis diſſolutionem prohibere. —— Ideo ubi calidiora medicamina exiguntur, admiſcere ſoleo plerumque acida quædam, uti acetum, *Limonii* ſuccum, vel *Elixir Vitrioli*, quod aromatibus imbutum haud contemnendum eſt *Alexipharmacum*, cujuſque guttæ aliquot ſæpius exhibendæ ſunt, ex vino aromatite, aut *Julepo* quodam *Cardiaco* cum bolo ex *Confect. Cardiac.* croco, *Rad. Contrayerv.* &c. —— Sed nihil neceſſe eſt tradere formulas, cum qui, quid

[a] Ἀκμαζουσῶν τῶν Νούσων Ἡσυχίην ἔχειν βέλτιον. *Hippocrat.* Aph. 29. Sect. 2. Maximi profecto eſt hoc Monitum in acutis, quis prudens Medicus Naturam durante Paroxyſmo vel Febris intermittentis interturbat?

quid indicatur in re præſente, caleat facillimo negotio poteſt adaptare remedia [a] : cave tamen ne calcaribus utaris cum opus eſt fræno, nec vehemens nimium eſto in ſudoribus exprimendis præcalidam medicinam urgendo, nam ſi probe diluitur ſanguis, & ſervatur bene miſtus, ſuo ſemper tempore, ſuaque ſponte, ipſa natura ſudorem profert [b]. —— Haud ibo inficias equidem quod abſque ſudore quam rariſſime ſolvitur febris, profuſus tamen mihi ſemper ſuſpectus eſt.

Hanc adeo in morbis hujuſmodi curandis *Methodum* plerumque ſequor. —— Per initia febris, debitas poſt exinanitiones, *Hauſtus ſalinos* præcipio, ex ſale nempe *Alclino* fixo aut *volatili* [prout res poſtulat, quorum hic ſudores, ille urinam magis movet] ſucco *Limonum*, *Aurantiorum* hiſpanienſium, aut aceto vino acerrimo, bene ſaturato, cui admiſceo aquam *Alexiter*. ſimplicem Sp. Lavend. C. aut his ſimilia. Hoc modo conficitur medicamentum, blandi ad inſtar ſaponis, craſſos reſolvens humores ac cum aquoſa ſanguinis parte olea ſaleſque intime commiſcens. —— Diluentia interim ſubacida affatim miniſtranda ſunt, quæ, mediante hoc remedio ſalino, toti humorum maſſæ promptiſſime admiſcentur? Sic bene miſtus & fluidus ſervatur ſanguis, ejuſque temperatur acrimonia; dum acres ſoluti ſales per cutim, per alvum, per urinam effluunt perpetim; nec vero interea interturbatur natura dum concoctionem molitur. Atqui ſi tardat nimis languetque, generoſa magis medicina vacillantem refoveo, id maxime, ſi aut ſudor ſit fri-

[a] Ε'ι τὶς ἐδεὶη τὴν Αἰτιὴν τοῦ νουσήματος, ρἱὸς ἐἰη πρἱσφερεὶν τἀξυμφέροντα. *Hippocrat.* de Flatib. Initio.

[b] Πάντη δὲ ἀνοιγόμενον, το ἡ ἀναπνέον, καὶ κινȣμενον τ ὶ Σῶμα, συμφέρον ποιήσει. *Hippocrat.* de Locis in Homin. Sect. 39.

frigidulus, aut urina pallida, aut eruptiones [puſtulæ ſint ſive *Petechiæ* coloris minus vividi.

Per hæc efficitur plerumque ut blandi tandem ſudores erumpant, qui febrem tenuant quotidie; ſi tamen inæquales ſunt, & parum conſtantes, aut ſubfrigidi, aut profuſi admodum, haud ita feliciter, mox enim rigor accedit ſæpe, ac febris *Exacerbatio*, pauloque poſt phrenitis, qua quidem ingruente alvus protinus *Enemate* ducenda eſt ſi fuerat aſtricta [vellem utique ſemper teneram potius quam conſtipatam per totum morbi decurſum] ſi furor urget ad cucurbitulas ſcarificatas, humeris cervicibuſque affixas, confugiendum eſt; quo peracto *Epiſpaſtica* admovenda ſunt pone aures, occipiti, ipſis quandoque locis ſcarificatis, tibiis proinde aut femoribus — Hæc vero maxime ex uſu ſunt, ubi vis naturæ torquet, languetque pulſus arteriarum — Jam autem bolis *cardiacis* adjicio *Camphoram* ac ſuccini ſalem, interpoſita quoque interdum uncia una, vel altera, *Diacodii*, imo ſi vigiliæ urgent uno, alterove, extracti thebaici grano.

In hac fere medicina perſiſto morbi adusque ſtatum, quo aut in melius, aut pejus multo ocyus mutantur omnia, nec dies jam, ſed & vel ipſæ horæ æſtimandæ ſunt, Si modo nec propitius adjuvat ſudor, neque *Diarrhœa* blanda, nec libera accedit expuitio, in malis æger eſt. —— Tentandum eſt tunc utique quod poſſit lenis alvi purgatio, exhibendo nimirum *Rhabarbarum*, *Mannam*, *Cremonem Tartari*, *Salem Glauberi*, &c. ſubveniendum eſt interea virium ruinæ *Cardiacis* idoneis: vix meliora novi utique quam vinum rubrum generoſum aromaticis incoctis, cinnamo ſcilicet, Maci, Nuce *Moſchata*, Cort. *Aurant.* Hiſpalienſ. *&c.* cum aquæ dimidio, aut ſubauſtera quædam *Alexipharmaca* cum *Elix. Vitriol*, vel *Limonum* ſucco; hæc quippe & vim Fibrarum & ſanguinis *Craſin* confirmant, humorum autem putrefactioni obſiſtunt maxime. Quod quidem diligenter cavendum eſt, ubi aliter ſanguis in Saniem, Lympha vero in *Ichorem* dege-

nes-

nerant, brevique obrepit omnium diſſolutio putrida, ac ſi ſanguini immiſtum fuiſſet Viperæ [a] venenum.

Purgationem per inferiora poſcunt hypochondria tumida, inteſtinorum murmura, abdomen tenſum, alvus adſtricta, caput grave, ſomnolentia nimia, vertigo, ingruens delirium, halitus fœtidus valde, & præcordiorum oppreſſio cum ructu frequente. —— Prohibent autem ſudores faciles, conſtantes & æquales, puſtulæ, aut *Exanthemata* jam erumpentia, expuitio copioſa adveniens; nam vel in *Peripneumonicis Diarrhœa* ſæpe ſputa ſupprimit prorſus; quod quoque in *Variolis* haud raro accidit infeliciter —— minuſque commode ſemper fert *Catharſin* magnus virium languor.

Sub conditionibus autem ſupra expoſitis nullo non tempore morbi alvum moveo [a], maxime declinante febre; ubi nulla alia via molitur natura *Criſin*.

Tentatur ſæpiſſime, fauſto admodum ſucceſſu, hæc purgandi methodus in *Variolis* confluentibus, nono, vel undecimo ab eruptione die; cum parum aliquid ultra per ſalivæ ductus, aut per cutis meatus exterminari poſſit. Quidni & in hac quoque febre? —— Procul dubio ubi putrida Collivies atque corrupta bilis in ventriculo & inteſtinis abundant; quantocyus hercle expurganda ſunt; ni vis uſque fovere morbum; aucta in horas putredine [b]. —— In hac febre profecto, de qua nunc agitur, & per vomitum & per alvum immenſam vim bilioſæ saburræ ſæpius rejectam vidi, magno utrique cum ægrotantium levamine; ſuavi mox accedente ſomno; ubi per plures dies noctesque ſumma antecefferat anxietas, ac vigilia perpetua. —— Dum ventriculus ſane acribus gravatur ſordibus, & putrida bile, laborat ſemper maxime caput, perturbantur ſpiritus, & proſternuntur admodum vires. —— Nec in primis tantum viis felices

edit

[a] Vide *Eſſay on Fevers*, p. 51.
[b] Ibid. p. 111. — 114.

edit effectus vomitus; ſed & per omnem undique vaſculorum compaginem, ubi lenteſcentes attenuat humores; putridoſque expellit. [a]

Nova Luna 12 JULIO. *Plena Luna* 22.

Hic quoque menſis fuit ſubfrigidus, aer autem maxime ſiccus & quaſi fumoſus; libs ſæpe afflavit, corus ſæpius, eurus interdum: Fons omnis & rivus exareſcunt fere, vix viridis inventa eſt herba.

Pluvia 4. 7. 9. $\overset{l}{\overline{10}}$. $\overset{l}{\overline{12}}$. 16. 19. 20. 26. 30.
Dig. Dec.
= 0. 608.

Tonitru 30. Pluvia graviſſima ad Septentrionem 28.

☿ Altitud. maxim. 15. 29. 9. N N VV 1. } media 29.6$\frac{16}{31}$
—— minim. 26. 29. 3. S S VV 3. }
Dies frigid. 22. 39. N N VV 1. } media 3.1$\frac{3}{31}$
— calid. 3. 26. S VV b VV 2x. }

Variolæ jam *epidemicæ*, mites tamen plerumque; *Rubeoli* paſſim & morbi pulmonis, ſub finem menſis *Diſenteria* frequens.

Jam maxime furit febris peſtilentialis plurimoſque demittit ad umbras; Funera certe nunc ſexies ſaltem excedunt ſolitum numerum, nec ſolum hic, ſe & per viciniam jam graſſatur morbus. —— Anxietas horrida, jactatio perpetua, atrox capitis dolor, cruciant ægrotos, atque mox feros accedit inſania, pauloque ſæpe poſt veternus, aut nervorum diſtentio: Alvus, urina, lacrymæ, nil ſentientibus effluunt, ſæpe vox faucibus hæret prorſus, ſæpe lingua nigra aridiſſima, verba incognita, aut aliena balbutit. —— Plurimis ſub morbi finem adeſt exulceratio faucium acerbiſſima, etſi initio levis tantum erat aſpritudo, difficillima hinc deglutitio, nec ſine ſummo tormen-

[a] Vide Cr. Cheyne's *nevv Theory of Fevers*, p. 83. 94. *Edit.* 3. Ann. 1722.

mento, *Parotides*, *Bubones*, furunculi admodum dolentes, haud raro nonum inter morbi diem & decimum quartum erumpunt; Salutaria hæc plerumque, maxime ſi probe ſuppurant, peſſima utique ſi mox recedunt, interdum vero per plurimos dies indurata permanent, ſive vel minima ſuppuratione, præcipue in cervicibus, ubi per menſes etiam aliquando perdurant.

Circa hoc tempus quoque ſæpe *Diarrhœa* ſalutifera oritur, id potiſſimum ſi biliosa, aut ſubnigra, atqui non nimis liquida, dejiciuntur: Alvus autem ſanioſa, cruenta, aut valde aquoſa, mala ſemper —— hujus autem fœtor plerumque vel aniculus miniſtrantibus, imo & ipſis ægris, plane intolerabiles, interdum urget admodum peſtifer teneſmus.

Urina vel in convaleſcentibus cruda perſtat, ac ſæpe tenuis, ſæpe autem turbida, lactea, & oleoſa quaſi, nihil tamen omnino ſedimenti deponit; evidens hoc magnæ cruditatis argumentum eſt; adeoque, licet ægrotantes penes reſtituti viderentur, frequenter tamen promptiſſime, in [a] recidivas incidunt: Convaleſcentes ſane, qui carnem nimis cito, aut piſces comedunt, in febrem certius relabuntur; Præcipue haud probe prius purgato corpore. —— Fortiora tamen *Cathartica* hos etiam in idem periculum conjiciunt.

Quibus in meatu auriculari, aut pone aures, aut per cervices abſceſſus enati ſunt, maxime ſi circa Labia puſtulæ plures urentes, certa fere ſpes ſalutis effulſit, omnibus ægrotantibus ſurditas ac Tinnitus aurium accidit, diu ſæpe poſt ruptum *Apoſtema*, durans.

Mirum eſt hercle, quod eruptio tantillæ materiæ morbidæ tam felices ſortiatur effectus, quod tamen perſæpe videtur morbi cauſa. Suſpicor ego quidem hoc duntaxat eſſe

[a] Febris, quæ ſine Ratione, ſine bonis ſignis, finita eſt, fere revertitur, *Celſ.* Lib. 2. C. 7. *Hippocr.* Aph. 12. Sect. 2.

eſſe ſignum, quod validæ adhuc ſint naturæ vires, & quod ſit uſque ſanguini motus ſat expeditus per ultimas minimaſque arteriolas: quibus deficientibus, nec maturatur *Apoſtema*, aut tuberculum, nec emergunt puſtulæ. Hinc vides paulo ante mortem, ſuccumbente nimirum prorſus natura, ulcuſcula pallida, aut exſiccata, & ſi quæ ſint puſtulæ, eas palleſcentes, aut luridas, hærente ſcilicet in extremis vaſculis ſanguine.

Inter ſalutifera ſigna, inſuper fuit acidus, aut ſalſus in ore ſapor, cum ſputo multo, contra vero amarus & quaſi ex ærugine [ut dicerent] fœdus certum fuit male judicati morbi ſignum, ac febris mox recidivæ, ni per vomitum, aut lenem *Catharſin* ocyus expurgata forent putrida bilis & colluvies morbida. Quo quidem perfecto felices quotidie experiebar *Tincturæ Corticis Alexipharmacæ* [a] effectus, & ad vires reficiendas & febris reliquias abigendas. Hujus eſt utique medicamenti roborare fibras atque debitam fluidorum conſtitutionem reſtituere, nec tamen interea prohibet morboſi humoris exitum per cutis meatus: hinc longe tutius ſæpe exhibetur quam ipſe cortex *Peruvianus*, qui haud raro vehementer nimis conſtringit.

Per totam hanc inſaluberrimam tempeſtatem *Veſicatoria* immenſum fere fundebant humorem, ſaneſcebant vero difficillime; quoſdam certe enormi fluxu conſumebant prorſus.

Diu fuit undique piſcium immenſa quantitas, maxime ſcombrorum, quorum uſu immodico procul dubio plures generantur morbi; augent enim & humorum putredinem ad labem *ſcorbuticam*, jam ubique graſſantem, inter nautas præcipue, quorum gingivæ exeſæ ſunt admodum & halitus oris valde olidus. —— Rectiſſime ideo cum piſcibus comeditur aceti plurimum, quod rancidum eorum oleum corrigit, & putreſcentem indolem. —— Nullus

D uti-

[a] De Febrib. p. 33.

utique dubito quin largus aceti & *Pomacei* uſus foret nautis utiliſſimus in longis navigationibus [a] : imo hoc jam ſatis expertum eſt, adeo ut ſecum plurimi ad Indiam uſque Orientalem *Vinum Pomaceum* deportant : acetum vero carnis & aquæ corruptionem prohibet.

Nova Luna 11. AUGUSTO. *Plena Luna* 25.

Maxima jam cœli eſt & ſoli mutatio, perpetuæ fere decidunt pluviæ, atque omnia nimio diffluunt humores; unde meſſis infelix admodum. Frumentum pene corruptum, & fructus prorſus fatui. —— Immenſa ſcatet undique vis fungorum.

Ventus fuit auſtralis ſæpiſſime; haud raro ſæviit libs procelloſus, hinc *Atmoſphæra* craſſa valde, frigida, & maxime humida, præſertim ſub menſis finem.

ll (2), *l* (5), *l* (16), *l* (17), *ll* (20)

Pluvia 2. 3. 4. 5. 6. 10 — 12. 15. 16. 17. 18. 20.

llll (26), *l* (27), *lll* (28) Dig. Dec.

21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. 31. — 3. 510.

Procella 26. a. m. S S w 4x. — 28. a. m. S w 4. Magna Pruina 29.

8 Altitud. maxim. 30. 29. 0. S E 1.
—— minim. 3. 29. 1. S VV 2. } media $29.4\frac{2}{3}$

Dies frigid. 29. 42. N 1.
— calid. 1. 27. N N VV 1. } media $31.\frac{25}{30}$

Variolæ Epidemicæ, quæ hic quidem parum ſunt lethiferæ, longe aliter tamen aliis in locis.

Dyſenteria cruenta, ac cholera frequens —— multi levi angina atque faucium tumore vexantur cum doloribus vagis *rheumaticis*.

Graſſatur adhuc febris nautica maligna, plurimoſque trucidat, quoſdam vel die ſeptimo, imo interdum citius; mul-

[a] Vide Monitum noſtrum de Sanitate Nautarum tuenda ad Calcem Lib. *de Febribus*.

multos autem vel ad viceſimum & ultra trahit —— jam ſæpe aut nullæ prorſus apparent *Petechiæ*, aut raræ; ſæpe tamen totum corpus maculant —— crebro ſudores pingues & fœtidi ægrotos colliquant; haud raro quos febris fere reliquerat ſæva *Dyſenteria* conſumit: Solutis adeo ſanguinis Principiis, qua data porta ruunt humores.

Nova Luna 10. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 24.

Ventus ab Occidente, ad Auſtrum plerumque vergens, prævaluit decimum uſque octavum, continue fere ac gravi decidente pluvia; poſt autem contrario plane curſu ſpirabat, ſurgente *Baroſcopio*, aeremque ſiccabat.

llll ll l l l l llll l ll

Pluvia 1. 2. 3. 5. 6. 7. 9. 10. 11. 13. 15

ll Dig. Dec.

16 17. 22. 23. 24. = 3. 628.

Levis Procella 7. p. m. S w b w 4x —— 27. Nocte E b S 4x. Paraſelene 17. H 7. p. m. w N w 1.

♉ Altitud. maxim. 25. 30. 0. N E 1.
—— minim. 11. 29. 0. VV 3. } media 29. $6\frac{2}{28}$

Dies frid. 30. 59. N E 2.
— tepid. 6. 34. S VV 2x. } media $41\frac{1}{2}$

Febres malignæ jam nec vi, nec numero, adeo ſæviunt, *Dyſenteria* plures cruciat: Tuſſis quædam gravis *Aſthmatica* haud paucos. Tumores faucium, *Parotidum*; maxillarum cum acerbo dentium dolore permultos divexant: morbus colicus a *Pomaceo* novello, cum Alvo citiſſima plures exercet, *Ophthalmia* paſſim, *Variolæ* plurimæ.

Nova Luna 9. OCTOBRI. *Plena Luna* 23.

Fuit hic Menſis multo frigidior ſolito, Gelu ipſo Initio, etiam rigidum Die decimo; Boreas plerumque ſpiravit, Eurus haud raro, pluvius Auſter nonnunquam: Alta fuit ut plurimum Barometri Statio, Aer vero craſſus.

ll l ll l l l

Pluvia 4. 5. 6. — 8. 16. 17. 19. 20. 21. 23. 24. 28. 29. Grando 7. Grando & Nix multa 23.

Dig. Dec.

— 1. 9$\frac{1}{2}$4.

☿ Altitud. maxim. 27. 30. 3. N E 1. } media 29. 8$\frac{22}{28}$
—— minim. 20. 29. 3. S VV 2^x.

Dies frigid. 27. 69. } media 56.$\frac{12}{28}$
— tepid. 20. 44.

Febres lentæ *nervoſæ* frequentes, permanent uſque aliquæ malignæ quibus ſub finem accedit *Diarrhœa*, interdum *Diſenteria* mucoſa cum ſanguinis ſtrigmentis.

Tuſſis, angina, faucium tumores, dentiumque dolores perplurimos corripiunt. Jam regnat admodum *Colica pomacea*, haud ſolito tamen cum furore, ob *Diarrhœam* fere ſemper comitantem; *Variolæ adhuc epidemicæ*.

Nova Luna 0. NOVEMBRI: *Plena Luna* 22.

Fuit & *November* perquam frigidus, aer plerumque craſſus, afflavit Aquilo ſæpe, ſæpe corrus, intercurrente frequenter africo furente & pluvioſo; maximæ ſubinde pruinæ, haud raro rigidum gelu.

llll l l ll

Pluvia 1. 2. 5. 7. 9. 10. 11. 13. 14. 16. 20.

l lll l

21. 22. 23. 25. 27. 28. — 30. Grando 1. 5. 25. Nix

l Dig. Dec.

multa 2. 24. 25. — 3. 84a

Procella graviſſima 1. a primo mane ad Noctem uſque, N w 4^x.

—— 21. Mane S w b w 4. —— 26. Nocte S w 4^x.

Fulgur & Tonitru 25. Veſperi.

♉ Altitud. maxim. 18. 30. 2. N N VV 2.	}	media 29. $5\frac{1\div}{29}$
—— minim. 24. 28. 8. E 2.		
Dies frigid. 25. *69.* N N E 1.	}	media *60.* $\frac{20}{29}$
— tepid. 15. 50. S VV b VV 1.		

Variolæ uſque graſſantur, febres malignæ paſſim, lentæ ac *miliares* ſparſæ, ruri præcipue: Eryſipelas, angina, tuſſes acres haud paucos corripiunt. Plurimi colica *pomacea* laborant cum *Diarrhœa* plerumque, adeoque cito profligatur, ſolutum enim ventrem raro torquet admodum colicus morbus, ſaltem brevi cedit anodynis uſque opportunus eſt locus poſt unam alteramve Rhabarbari *Doſin* neque inter hæc melius eſt aliquid *Philonio*. Cave tamen ne alvum nimis cito ſtrictam reddas, nam paulo poſt utplurimum recrudeſcit dolor congeſta ſcilicet iterum acri colluvie; tenera idcirco ſemper per dies aliquot ſervanda eſt; probe autem interea muniendum eſt corpus a frigore, aliter, conſtricta cute, mox plectuntur Viſcera [a].

Nova Luna 7. DECEMBRI. *Plena Luna* 21.

Per Initia *Decembris* dira, procelloſa, pluvia tempeſtas, libs interim quotidie prefremuit: Die 2. & 3. fulgura ſæva cum tonitru, grandine, pluvia; hinc aer factus eſt craſſiſſimus & maxime humidus.. Ab undecimo ad viceſimum, mutata penitus Rerum facie, rigidiſſimum Gelu immenſæ pruinæ; Cælumque ſudum perflante borea, inde vero auſter prævaluit atque *Atmoſpheram* denſam valde ac udam maxime fecit.

[a] Conſenſum Cutim inter & Inteſtina probe novit *Alex. Trallianum*, αὔξεται γὰρ τὸ ῥεῦμα [ad Inteſtina ſcilicet] εἰς ἂν πυκνωθῇ τὸ Δέρμα. *Trallian.* p. 216. ex Edit. *Coupyli*, ſed etiam *Hippocrat.* Lib. 6. Epidem. Sect. 3. ipſo Initio *Entet.* Fol. 1148.

llll l ll ll ll llll ll ll

Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 19.

llll ll lll l l

21. 22. 23. 26. 27. 29. 30. 31. Grando vehe-

l l Dig. Dec.

mens 2. Nix 14. 15. 19. 20. = 6. 290.

Furens Procella 1. Nocte S w 4ˣ. —— 2. p. m. S w b w 4.

Procella 3. S w 4. —— 5. w 4ˣ. Veſperi —— 6. primo mane w S w 4.

——— 20. ante Lucem N w b N 4. —— 21. toto Die S S E 4. cum enormi Pluvia, quæ omnem penitus Nivem colliquabat; iſto etiam die fulgura & tonitrua graviſſima.

Nebula fœtidiſſima 27. w S w 1ₓ.

☿ Altitud. maxim. 31. 30. 0. N VV. 1ₓ.	}	media 29.4
— minim. 22. 28. 8. S S VV 3ₓ.		

Dies frigid. 19. 80. E N E 1.	}	media $61\frac{25}{30}$
— tepid. 8. 49. S VV 3.		

Crebræ adhuc *Variolæ*, *Pleuritides*, *Peripneumoniæ*, *Rheumatiſmi* paſſim: Febres *petechiales* aliquæ adhuc, tuſſis vehemens, & *Aſthma* grave plurimos premit, morbus colicus frequentiſſimus, hunc tamen alvus cita admodum & bilioſa brevi ſolvit.

Tuta Pluviæ Quantitas Anno M D C C X L. Dig. Dec.

= 24. 042.

Nova Luna 6. JANUARIO. *Plena Luna* 20.

Ab initio menſis ad diem ſextum ſpiravit caurus, inde ad decimum quintum frigidiſſimus boreas, tunc libis pluvius irruit, & viceſimo ſexto tamen ad finem uſque fremuit ſubinde vulturnus — medio menſe acerrimum gelu, aerque valde ſiccus, dum autem africus perflavit factus eſt humidiſſimus, liqueſcente profus gelu.

Plu-

Pluvia 2. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. 27. 28.
Dig. Dec.

20. Nix 10. 12. 14. — 1. 936.

Procella 27. Nocte & toto Die ſequente S E b E 4.

Altitud. maxim. 1. 30. 3. N VV 1. } media 29.8.
—— Nixim. 16. 28. 9. S S VV 3. }

Dies frigid. 15.79. E N E 1x. } media 61.$\frac{21}{31}$
— tepid. 22. 52. S VV 3x. }

Variolæ frequentes etiamnum; Perplurimi colica laboṙant, multi ſane ex uſu *Pomacei* novelli haud pauci vero a ſuperabundante bile, omnes liquida citaque alvus exercet, nunc biliofa valde, nunc mucoſa. Multi acuti pectoris morbi, anginæ & *Rheumatiſmi* frequentes, *Apoplexia* & *Epilepſia*.

Tabidi pulmonarii jam peſſime ſe habent, aucta nempe plurimum tuſſi & gravitate ſpirandi.

Febris *petechialis* jam paulo magis ſævit.

Fœda admodum ſcabies dominatur maxime inter popellum, obſtructis nimirum cutis ſpiraculis, a gravi longoque frigore, detinetur materia, quæ perſpirare debebat, unde glandulæ *miliares* obſerantur atque roduntur tandem —— in frigidis regionibus & tempeſtatibus ſemper graſſatur *Scorbutica* lues, denſata plurimum cute, ac retenta nimium ſalina corporis fuligine —— annon hinc hujus *Prophylaxis*, annon hinc cura ex facili elicitur? Multo facilius utique curatur per æſtatem quam durante hyeme aſperiore.

Plena Luna 4. FEBRUARIO. *Nova Luna* 19.

Siblimis ut plurimum ſtetit *Mercurius* in *Baroſcopio* hoc menſe, idque etiam initio, licet vulturnus nonnunquam flavit, imo & ipſe auſter; Aer autem tunc fuit

humidus valde & craſſus [a] ; a decimo octavo tamen ad finem uſque frequens Ventus borealis *Atmoſpheram* tenuem fecit, perquam frigidam, & multo ſicciorem.

Pluvia 1. 5. —— 7. 10. $\overline{14}^{ll}$. 15. $\overline{16}^{l}$. $\overline{17}^{ll}$. 18. 19.
Dig. Dec.
26. Grando multa 15. 16. 17. $\frac{-}{-}$ 1. 456.

Barometer fuit ad 30. 5. [b] ſeptimo etſi Ventus S S E 2.

Maxima vero tunc Nebula. —— Procella 16. Mane 8 4.

Fulgur & Tonitru Veſperi. Quam maximus Halo circa lunam 11. H. 9. p. m. S w b w 2.

♉ Altitud. maxim. 27. 30. 6. E N E 1.	}	media 29. 9. $\frac{5}{28}$
—— minim. 16. 29. 2. S b VV 3.	}	
Dies frigid. 24. 72. E N E 1.	}	media 59 $\frac{9}{29}$
— tepid. 6. 53. Malacia.	}	

Multæ adhuc *Variolæ*: *Rheumatiſmi*, *Peripneumoniæ*, *Pleuritides*, & veræ & nothæ paſſim. Tuſſes vehementes, & diri admodum *Aſthmatis Paroxyſmi* frequentes: hinc tempeſtas fuit maxime noxia tabidis; nam Tuſſes movet Boreas, Pulmones vero conſtringit ac Sputa ſupprimit. —— *Colica* & *Diarrhæa*, ſeu tormina ſæviunt plurimum.

Durat uſque febris maligna, inter nautas vero præcipue, & maxime in *Noſocomiis*.

Nova Luna 6. MARTIO. *Plena Luna* 12.

Præalta fuit *Barometri* ſtatio toto *Martio*, ventus interea perpetuus orientem inter & Septentrionem; Aer vero ſicciſſimus ac frigidus valde, gelu frequens admodum,

[a] Vid. Vol. 1. p. 181.
[b] Vide Vol. I. p. 181.

dum, imo ad finem uſque menſis aſperum : per totam ne vel guttula pluviæ.

Dig. Dec.

Nix 18. 19. Grando 28. ═ 0. 072.

Maris æſtus ſuppreſſi maxime boreas longe frequens, paululum etiam magna *Barometri* altitudo [a]. Hoc ſane perpetuum eſt, quod adventante procelloſa, pluviaque tempeſtate & ſonitus maris permagni, & æſtus enormes præcedunt, quinimo portendunt, his in oris ſaltem; contra durante apricitate, ventoque boreali, minimi ſunt ſemper & fluctus & æſtus maris.

AB. 5. H. 9. N N E 1. —— levis 9. H. 8. E 1x.
— 21. Veſperi E N E 2.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 9. N E 1. } media $30 \cdot \frac{9}{31}$
—— minim. 31. 29.6. N 1.

Dies frigid. 30. 68. E N E 2. } media $56\frac{19}{31}$
— tepidus 9. 50. E b S 1x.

Variolæ ubique *Epidemicæ*, plerumque tamen paulo mitiores, niſi inter nautas, quorum plures equidem pereunt, una forſan conſpirante febre maligna, quæ permanet adhuc: Credo etiam quod *Scorburica* lues, qua hoc genus hominum jam maxime afficitur, variolas magis exitiales reddit: haud raro mictus adeſt cruentus, interdum ſputa ſanguinolenta.

Plurimæ *Pleuritides* ac *Peripneumoniæ*, eæque vehementes admodum [b] —— ſævit abunde *Rheumatiſmus* & Arthritis, nec infrequens eſt gravis angina —— ſæviſſimum *Aſthma* quoſdam diu ac crudeliter premit —— Tuſſis importuna valde & laborioſa plurimos —— Horum om-

[a] Vide Vol. I. p. 17.

[b] Ὅταν χειμέριον γένηται Ἦρ καὶ ὀπισθοχειμὼν, χειμεριναὶ αἱ νοῦσοι, καὶ βηχώδεες, καὶ περιπνευμονικαὶ καὶ κυναγχικαὶ. *Hippocr.* de Humorib. ſect. 7.

omnium fere ſanguis extractus eſt perquam tenax. *Phthiſici* haud pauci ſubito abripiuntur.

Nova Luna 4. APRILI. *Plena Luna*. 19.

Manet uſque *Atmoſpheræ* Conſtitutio ſicca valde & frigida; Initio menſis gelu & maximæ pruinæ, ventus Aquilonius ſæpius hoc menſe, ſub finem vero ab Oriente ſpirabat, aer interim tenuis & maxime ſiccus, medio autem largiſſimæ rorationes —— Sub finem multa pluvia apud *Totneſs*, *Dartmouth*, *Kingsbridge*, &c. hic ne vel guttula.

Pluvia 1. 5. 8. 9/l. 12/l. 20. 21. = 0 451. Dig. Dec.

☿ Altitud. maxim. 3. 30:4. N 1.
—— minim. 1. 29. 5. N 1x. } media 29. 9. $\frac{24}{29}$

Dies frigid. 2. 64. N 1.
— tepid. 14. 41. Malacia. } media 47 $\frac{14}{29}$.

Variolæ quaquaverſum *Epidemicæ*, *Pleuroperipneumoniæ* frequentes valde: *Aſthma*, Tuſſis vehemens, verbo & acuti & *chronici* pulmonum morbi invaleſcunt maxime, haud pauci ſanguinis ſputo corripiuntur, permulti *Phthiſici* ad plures abeunt.

Plurimæ febres putridæ, ſæpe cum eruptione *miliari*, ſæpe cum *Petechiis* in auſtrali *Damnonia* —— ſedulo inquirens has plerumque eſſe Propagines febris nauticæ contagioſæ invenio, ea nempe loca adeunte uno, alterove nauta convaleſcente: parum adeo tutum eſt recipere ex febre contagioſa recuperatos, diu ſane veſtibus adhæret morbi ſeminium.

Nova Luna 4. MAJO. *Plena Luna* 19.

Ineunte & exeunte menſe aer erat maxime ſiccus, medio autem denſus & paulo humidior, quippe frequens decidit imber diem quartum inter & undecimum, poſtea vix guttula pluviæ; afflavit ſæpe vulturnus aquilo tamen

men initio, ſub finem caurus. Ros erat ſubinde uberrimus, a viceſimo præcipue.

Erucæ innumeræ hortis ſunt infeſtiſſimæ:

Pluvia 5. 6. 7. 8. 10. 13. 15. 17. 18. 19.
Dig. Dec.
— 0. 928s

Procella levis 19. mane S S E 4x. imbres graviſſimi 30. ad Septentrionem hic nulli.

☿ Altitud. maxim. 21. 30. 1. E b S 1.
—— minim. 18. 29. 1. S VV b VV 2x. } media 29. 6 $\frac{2}{3}$

Dies frigid. 14. 52. N b E 1x.
— calid. 27. 24. N N VV 1. } media 37 $\frac{21}{30}$

Vix unquam memini *Variolas* magis undique graſſantes; *Rubeoli* paſſim, ſeu *Roſſalia Frid. Hoffmanni*. — Angina, tuſſis, *Aſthma* ſequens, febres quædam tertianæ [a], lentæ quædam ac *nervoſæ*, plures *petechiales*; am autem multo magis floridæ ſunt maculæ.

Nova Luna 2. JUNIO. *Plena Luna* 17.

Ventus hoc menſe varius, Zephirus autem prævaluit. Aer plerumque craſſus: fervida admodum ſub finem tempeſtas. —— Vis immenſa erucarum omnium Generum omnia fere olera devorant; cicadæ innumeræ, muſcæ infinitæ ac aſili pecora maxime infeſtant.

Pluvia 2. 3. 6. 7. 8. 9. 16. —— 18. 19. 20. 21.
Dig. Dec.
14. 26. 27. — 1. 250.

Lumen inſolitum 29. H. 11. p. m. Arcus nempe igneus lucidus valde ab Horizonte prope S E ad gradus ſaltem nonaginta projectus.

g Al-

[a] Conſule quæ dixi, *Eſſay en Fevers*, p. 20. 21.

8 Altitud. maxim. 13. 30. N VV 1. —— minim. 8. 29.3. VV S VV 2.	media 29. 6. $\frac{15}{28}$
Dies frigid 10. 34. VV b N 1x. — fervid. 29. 18. S E 2.	media 27 $\frac{22}{28}$

Variolæ maxime *epidemicæ* longe lateque, permultos occidunt: hic tamen non ſunt adeo lethales, niſi accedunt *Petechiæ*; aura [a] ſubfrigida & potio ſubacida liberalis eſt *varioloſis* nunc maxime neceſſaria, brevi aliter ſuffocantur; teterrimus enim jam eſt odor confluentium *Variolarum*: neque hoc inter mala ſigna numerandum eſt, modo cætera favent. Levis febris *rubeoloſa*, ſeu poſtulata, paſſim. Anginæ, & faucium tumores cerebri. Febres nauticæ ſparſæ.

Nova Luna 1. JULIO. *Plena Luna* 17. *Nova* 31.

Torrida valde & aridiſſima tempeſtas omnia fere aduſſit, vix viridem vides herbam niſi in pratis humidiſſimis, matura tamen hinc meſſis & opima, frumentum optimum. —— Menſis initio venit ab Oriente ventus, poſt ſeptimum ab Aquilone ad viceſimum uſque, inde ad finem parum erat conſtans. Ros plurimus omni fere Nocte. Innumerabiles garrulæ cicadæ: muſcæ & aſili armenta vexant admodum.

Quamvis *Atmoſphæra* eſt ſicciſſima, ut *Hygroſcopia* monſtrant, levi tamen fumo offuſcata videtur, quod quidem haud raro per ſiccas valde & apricas tempeſtates accedit [b].

Pluvia 5. 6. $\overline{16}^{l}$. $\overline{18}^{l}$. $\overline{20}^{l}$. 25. 28. 29. = 0 764. Dig. Dec.

Fulgura 3. Nocte E S E 3. Tonitru quoque e longin-

[a] Conſule quæ dixi, *Eſſay on Fevers*, Cad. de Variolis, p. 162.

[b] Vide Obſervat. Menſe *Junii* 1740.

ginquo. Permagnum lumen boreale & lucidum valde, efſulgente licet luna, 12. per totam ferè Noctem, N. 1.

♉ Altitud. maxim. 9. 29. 9. N N E 1x. } media 29. 5. $\frac{8}{27}$
— minim. 5. 29. 3. E S E 2x.
Dies frig. 20. 30. 0. N. 1. } media 22 $\frac{4}{27}$
— fervid. 14. 44. N 1x.

Dies valde fervidæ 1. 7. 9. 10. 11. 13. 14. 15. 24. 28.

Variolæ undique febres multæ putridæ magna cum oppreſſione præcordiorum. arida lingua, ac urina valde bilioſa. Cholera & *Diarrhœa* valde frequens, porracea, nigra, ſæpe rejiciuntur. Tormina plerumque ſæviunt multum, bilis ſubatræ plurimum dejicitur. Ob æſtum enormem omnes maxime debilitantur ſudore profuſo pene digeſti.

Non ſolum humidiſſima ſanguinis diſſipat fervida tempeſtas, ſed & ejus Partem maxime actuoſam, vim porro fibrarum vehementer enervat. Quid inde? reſtat craſſior atque ſegnior moles humorum, unde in vaſis *meſeraicis*, hepate, ſplene, & ubicumque tardior eſt, ex ipſa lege naturæ, ſanguinis motus, obſtructio facilis oritur & prompta nimis. Atqui cum & ipſe calor immodicus ſales oleaque corporis torreat quotidie & exacuat, fit major in dies majorque humorum acrimonia, inde bilis acerrima: hinc cholera, hinc tormina ſæviſſima, hinc putridæ febres —— Quid igitur? diluendus eſt affatim ſanguis, demulcendo quoque perpetim hujus acrimoniam. " Faciam „ utique, aſt quo bibitur plus, eo funditur amplius. „ En & hujus mali remedium ſine vel medicinæ tædio; admiſce modo vini rubri generoſi aliquid potioni dilutæ, mirabere ſane expertus tantilli tantos eſſe effectus; conſtringit nempe vaſcula; cutis coarctat meatus, & confirmat humores: epoto, tantum uno, alterove vini rubri gallici, aut portugallici cyatho, vidi multoties profuſos extemplo ſedatos ſudores, etiam in ipſis febribus colli-

quan-

quantibus. —— Cave tamen, cane pejus & angue, infuſum *Theæ*, calidoſque liquores: nec verum intereadum corpus æſtuat, perfrigidi poculi pœnas lue.

Plena Luna 15. AUGUSTO. *Nova Luna* 29.

Sicca fuit ſatis & calida, imo nonnumquam fervida, tempeſtas hoc menſe, unde meſſis lætiſſima ac fœcunda valde, nec tamen defuit tempeſtiva pluvia, quæ ſolum, exuſtum prorſus, recreavit maxime, ita ut ſub finem *Auguſti* renovata quaſi viridiſque videretur facies agrorum.

Ventus fuit varius, ſæpius e Septentrione, qui cœlum ſemper ſudum & plerumque calidum fecit.

						ll	*ll*	*lll*			*ll*
Pluvia	2.	5.	6.	7.	13.	19.	20.	21.	22.	25.	26

Dig. Dec.
— 2. 140.

Immenſæ interdum rorationes. Erucæ & cicadæ innumeræ.

8 Altitud. maxim. 16. 30. 0. N E 1.	media 29. $6\frac{16}{18}$
— minim. 21. 29. 2. S S VF 1.	
Dies fridig. 25. 36. E S E 2.	media $27\frac{26}{18}$
— fervid. 10. 20. N 1.	

Variolæ adhuc maxime *epidemicæ*, jamque multo pejores, maculis lividis ſcilicet haud raro ſtipatæ. Febres putridæ, perlongæ [*Meſentericæ* forſan] plurimæ inter popellum atque nautas præcipuæ, quædam vero valde *phreneticæ*, hæ autem multo citius jugulant. His tumidus eſt plerumque venter & aſtrictus: retenta ideo in viſceribus biliosa colluvie, lenibus purgantibus commodiſſime fugantur; parum certe proſunt ſudores, minime vero præmature, & ipſo morbi initio erumpentes, qui certiſſime fere ſupprimunt urinam & alvum, obrepente mox phrenitide. Mirum eſt utique quam multum atræ bi-

bilis [a] ἄνω καὶ κάτω ejicitur ſæpe. Sub finem menſis angina [pleruimque mucoſa] frequens admodum, dentium quoque dolor fauciumque tumores multis infeſti ſunt. Cholera & *Dyſenteria* graſſatur plurimum; idque ſemper fere accidit poſt æſtates præcalidas, non ſolum ob bilem aduſtam acreſque factos corporis ſuccos; ſed adventante ſubito autumnali frigore patula cutis nimirum cito occluditur, unde quod perſpirandum erat ad interiora ruit.

Plena Luna 13. SEPTEMBRI. *Nova Luna* 28.

Quanquam & calida fuit *Atmoſphera* & ſicca menſis initio, pluvius tamen & procelloſus auſter, ſeptimo adveniens die, mutavit prorſus aeris temperiem; viceſimo tepide valde & pulchra tempeſtas recurrit, flante plerumque ab oriente vento, ros interim perplurimus, ad finem Auſter iterum pluviaque.

Cicadæ adhuc infinitæ inter herbas, jam viribus, lætiſſime garriunt.

Pluvia 4. 7. (llll) 8. (ll) 9. 10. 14. (l) 15. —— 18. 20. 27. (ll) 30.
Dig. Dec. 2. 756.

Procella 7. prima Luce S S U 4. —— 13. E 4. & maxima Procella apud *Londinum* & Orans *Angliæ* boreales 18. Die.

Fulgura 24. Veſperi. *Ab.* magna ad multam Noctem durans 21. N E 1. —— 17. H. 9. p. m.

☿ Altitud. maxim. 21. 30. 1. N. E 1.
— minim. 18. 28. 5. S b E 3. } media 29. 5 14/26

Dies frigid. 30. 41. N VV 1.
— calid. 23. 26. E S E 1. } media 32 2/26

Variolæ uſque graſſantur. Frebres *Synochæ*; necnon in-

[a] Ἡ μέλαινα χολὴ τοῦ φθινοπώρου πλείστη τε καὶ ἰσχυροτάτη ἐστιν *Hippocrat.* de Natur. Hominis, Sect. 25.

intermittentes quædam *anomalæ*, quæ vero typum multo magis regularem ſervant poſt leniorem alvi fluxum, ſive arte, ſive ſponte productum: vomitu repetito ſæpe eliduntur penitus.

Perplurimi tumore faucium dentiumque dolore & aurium vexantur; crebro inde in meatu auriculari abſceſſus: Aliqui angina gravi corripiuntur.

Diarrhœa & *Colicæ* frequentes, quibus medela facilis ex *Rhabarbaro Catharſis* & repetita, fortior utique dira tormina plerumque movebat.

Plena Luna 13. OCTOBRI. *Nova Luna* 28.

Haud parca cadente pluvia per *Octobris Initia* Atmoſphæra facta eſt longe humidior, atqui nono ortu ab Oriente Ventus ad decimum octavum duravit, Cœlumque fecit apricum plerumque ad ſiccum; inde libs, mox vulturnus, multam demiſit Pluviam.

l l ll l
Pluvia 1. 3. 4. 5. 6. 7. 9. 13. 15. 19. 20. 21.
l llll llll Dig. Dec.
22. 24. 25. 26. 28. 30. = 3. 498.

Procella 21. Nocte S w 4x. —— 25. Noctu S E b S 4x.

♉ Altitud. maxim. 14. 30. 2. N E 1. } media 29 5 3/31
— minim. 21. 29. 0. S VV 4x.
Dies frigid. 18. 50. E b N 1. } media 43 16/31
— tepid. 7. 36. S VV 2.

Variolæ paſſim: multæ febres putridæ, ac *Catarrhales*; Fluxiones porro & tumores faucium levi quaſi cum angina frequentes, ſæpius omnino ſine febre. Multi *Aſthmate* premuntur. Poſtulata febricula [*the Chicken and Pigs or Svvine's Pox*] plures infantes ac puerulos corripit; ſæpe abeuntibus Veſiculis ſtigmata linquuntur quaſi a *Variolis*; quod quidem haud parvam denotat humoris acrimoniam, adeoque poſtulat purgantia idonea atque demul-

mulcentia. —— Turpiter perſæpe falluntur anniculæ dum hujuſmodi ſtigmata pro veris *Variolarum* veſtigiis jactitant. —— *Variolæ* quippe & mora, & maturationis modo, ab his longe diverſæ ſunt —— abeunt nempe *Rubeoli* tertio, vel quarto, variolæ autem non niſi, licet quam citiſſime, poſt diem octavum.

Plena Luna 11. NOVEMBRI. *Nova Luna* 27.

Eurus initio. Aquilo ſub finem prævaluit, boreas interdum, ſæpius tamen libs & auſter pluvioſus; aer fuit plerumque craſſus valde ac tepidus, ad finem autem rigidum gelu invaſit.

I III IIII I I III II III

Pluvia 1. 6. 7. 8. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.

I I II Dig. Dec.

23. 24. 25. 26. — 4. ⊙24.

Grando 23. Procella 19. p. m. S w 4x. — gravis 25. Nocte S w 4x.

Fulgur & tonitru ad mediam Noctem ab H. 8. p. m. 6. S w 2.

☿ Altitud. maxim. 14. 30. 4. E N E 1. } media 29. $6\frac{16}{30}$
— minim. 23. 29. 2. S VV b VV 3.

Dies frigid. 30. 66. N E 1. } media $52\frac{4}{30}$
— tepid. 6. 41. VV. S VV 2.

Variolæ ſparſim —— Jam ingruunt *Morbilli*, ut plurimum quidem benigni: febre puſtuloſa, & *Rubeolis* pueri perplurimi corripiuntur —— Videtur adeo jam ineſſe ſanguini *Diathesis* quædam peculiaris ad exanthemata gignenda, quod ſæpe ſane notatur; *Variolis* nempe, *Morbillis*, papulis, & omnium generum puſtulis, una graſſantibus —— Forte acris & bilioſa colluvies, quæ menſe *Julio*, *Auguſto*, & *Septembri* inteſtina torquebat, nunc tendit ad cutim —— Anne deducenda hinc eſt indicatio curandi per ſudores, veſiccantia, *&c.* in febribus per talem conſtitutionem ſævientibus.

Febres lentæ *nervoſæ* ſparguntur, item *Peripneumoniæ* nothæ. *Aſthma*, Angina, *Rhenmatiſmus* frequens.

Tuſſes & deſtillationes permultos laceſſunt cum tumoribus faucium, dentiumque doloribus, ſæpe admodum acerbis.

Plena Luna 11. DECEMBRI. *Nova Luna* 26.

Ineunte menſe aer erat craſſus valde, humidus ac ſubtepidus, poſt octavum vero multo frigidior, ad finem frigidiſſimus: Boreas perflavit ſæpiſſime, vulturnus frequenter, præſertim menſis initio, auſter interdum. Maxima fuit *Atmoſphæræ* mutatio die ultimo, mane nimirum omnia rigidiſſimo conſtricta gelu, veſperi pluvia perpetua *Thermometro* a Gr. 80. ad 65. aſcendente, irruente vulturno.

Pluvia 1. 5. 6. $\overline{8}^{\,l}$. 9. 10. 15. 17. — 19. $\overline{20}^{\,l}$. 21. $\overline{31}^{\,l}$. Nix 25. $\overline{29}^{\,l}$. Grando 9. = Dig. Dec. 1. 070.

Nivis plurimum erat difflatum.

☿ Altitud. maxim. 1. 30. 2. E b S 1.
— minim. 9. 29. 4. VV N VV 1^{k}. } media 29. $7\frac{12}{26}$

Dies frigid. 31. 80. Mane E N E 1^{x}.
— tepid. 7. 50. S S E 2^{k}. } media 63

Etiamnum *Variolæ*; *Morbilli* frequentes; Anginæ, *Pleuritides*, *Peripneumoniæ*, & veræ & ſpuriæ, plurimæ; *Rheumatiſmi* atque *Aſthmatis Paroxiſmi* vehementes multos corripiunt. Coryzæ, deſtillationes, Tuſſes, dentium dolores Fauciumque, colli, ac capitis tumores permultos affligunt undique.

Tota Pluviæ Quantitas Anno M D C C X L I. fuit Dig. Dec. = 20. 354.

Plena Luna 9. JANUARIO, *Nova Luna* 25.

Ipſo anni principio horrida tempeſtas, procella, plu-

via.

via, grando, fulgura, tonitru; nec multo lætior fuit totus hic menſis, quippe nimboſus admodum & ſqualidus, a xiii. ad xx: perpetua fere procella, Aer interim humidiſſimus ac valde nebuloſus, tunc eurus paululum diſpulit nubes, mox autem libs turbidus recurrit, ipſo *Jenuarii* exitu corus, a ſeptimo ad decimum aere gelu.

ll ll lll ll ll l

Pluvia 1. 2. 3. 4. 8. 11. 12. 13. 14. 15: 16. 18

ll

—— 20. 24. —— 27. 28. 29. 30. Grando 1. 2. 17.

Dig. Dec.

Nix 7. p. m. E N E 2ᵛ. — 3. 520.

Procella 1. S w 4. —— 2. primo Mane w S w 4. —— gravis tota Nocte 13. S w 4. —— 14. a. m. S w — 4. —— 15. w b S 4ᵛ. —— 16. S w 4. —— 19. S w 4. —— 28. S w 4.

Miror *Barometri* altitudinem tantis furentibus procellis.

♉ Altitud. maxim. 22. 30. 2. E 1. } media 29. $6\frac{7}{30}$
— minim. 14. 28. 8. S VV 4. }

Dies frigid. 20. 74. N N E 1 } media $57\frac{29}{30}$
— tepid. 19 50. S VV 4. }

Væriolæ frequentes, *Morbilli epidemici*, pleuritides, peripneumoniæ, anginæ, permultæ, arthritide & *Rheomatiſmo* plurimi plectuntur.

Sub finem *Morbillorum* ſæpius accedit ſæviſſima tuſſis atque peripneumonia, quæ morbum haud parum fatalem reddit: quamprimum hæc invadit ſanguis eſt protinus mittendus, qui plerumque eſt viſcidus admodum & tenax: idque fere notatur in omnibus febre acuta, hac tempeſtate laborantibus, utique haud boni eſt ominis, ſi fluidus ſit & floridus nimium, quod anginoſis accidit interdum & peripneumonicis, atque ut plurimum peſſime ſignificat.

Plena Luna 8. FEBRUARIO . *Nova Luna* 23.

Quanquam per initia menſis blanda fuit ſatis tempeſtas, advolans tamen octavo Boreas, aerem fecit multo frigidiorem, poſt xiii Ventus varius, xx. autem Boreas recurrit cum aſpero gelu ad finem fere perdurans. Aer fuit perſiccus & valde frigidus; *Barometri* Statio præalta.

Pluvia 3. 4. 6. 12. 13. 15. $\overset{l}{\overline{17}}$. $\overset{l}{\overline{18}}$. $\overset{ll}{\overline{19}}$: Nix 11. 18. $\overset{l}{\overline{22}}$. 23. 24. Grando 21. 22. Dig. Dec. $\overline{\underline{\ \ }}$ 1. 200.

AB. 20. N. 1. Procella 6. Nocte w S w 4[x].

☿ Altitud. maxim. 27. 30. 4. E N E 2. } media 29. $9\frac{12}{26}$
— minim. 19. 29. 4. S VV 2.

Dies frigid. 28. 68. E N E 2. } media $61\frac{14}{26}$
— tepid. 1. 54. VV 1.

Morbilli epidemici, *Variolæ* paſſim. *Rheumatiſmus*, & *Pleuropneumoniæ* multos corripiunt, tuſſes ac tonſillarum tumores plurimos: Sæva arthritis, & *Aſthma* grave frequens admodum. Diu ſpirante vento a plagis orientalibus [a] Aſthmatici ſemper peſſime ſe habent; imo novi plures, qui etſi lectulo incluſi, talem ventum mox adventantem præſentiunt, atque prædicunt.

Tabifica tuſſis, & fœda ſcabies plurimos equos conſumit, ac jugulat.

Plena Luna 10. MARTIO. *Nova Luna* 25.

Siccus maxime & frigidus fuit totus hic menſis: Aer tenuiſſimus, vix Imberculus aliquis, Nix nulla, perpetuus ſpiravit ab Oriente ventus ad Septentrionem plerumque vergens, hinc acre ſæpe gelu maximæque pruinæ, minimi vero maris æſtus, at alta ſemper *Mercurii* Sta-

[a] Vid. Not. F. 1728. Vol. I. *de Aere & Morbis Epidem.*

Statio —— ſua finem Martii graves ruebant imbres ad Orientem, hic nulli.

Dig. Dec.

Pluviola 36. 27. = 0. 016.

Levis *AB*. 5. Veſperi N N W 1. —— maxima 15. H. 9. N b E 1. —— 16. H. 10. N b E 1. —— 24. H. 8. p. m. E N E 1[x].

♉ Altitud. maxim. 4. 30. 5. N E 1. } media 30. $0\frac{18}{29}$
— minim. 21. 29. 8. E S E 1. }

Dies frigid. 1. 68. N E 2. } media $57\frac{27}{29}$
— tepid. 31. 51. N b W 1. }

Sparſæ *Variolæ*, *Morbili Epidemici*, hauro raro lethales: jam & pectoris & pulmonum morbi ſæviunt admodum; Pulſus eſt multum incitatus & valde durus, ſpiritus difficilis, & inter tuſſiendum acutiſſimus dolor, ſputa denſa, tenacia, raro ſanguine tincta —— Sanguinis miſſio, & potio diluta, ſubtepida, liberalis, ſola fere fuere remedia, nitro plurimo adjecto.

Tuſſes, *Catarrhi*, dentium dolores ac faucium, omnes fere infeſtant: Angina vero & *Rheumatiſmo* plures: Aſthma pertinax & grave haud paucos præmit; Longi & ſævi arthritidis *Paroxyſmi*.

Omnes pene equi, niſi ſtabulis bene carantur, ſcabie ac purulenta tuſſi vexati tabeſcunt plurimi pereunt.

Plena Luna 8. APRILI. *Nova Luna* 23.

Ineunte *Aprili* tempeſtiva pluvia ſitientes agros rigavit pauloque poſt grata tellus lætam herbam & flores innumeros protulit. quos fovebat in dies ros uberrimus: his tamen infenſa eſt maxime infinita quantitas erucarum omnigenarum. Poſt undecimum ventus, inter Orientem & Septentrionem fere perpetuus, ſicciſſimam & tenuiſſimam reddidit *Atmoſpheram*.

l *ll* *l* *ll*

Pluvia 5. 6. 7. 8. 11. 12. 22. Grando 6. 11.
Dig. Dec.

1. 152.

☿ Altitud. maxim. 1. 30. 4. N b VV 1. } media 29 $8\frac{11}{26}$
— minim. 7. 29. 0. N VV 2.

Dies frigid. 7. 57. } media $46\frac{23}{26}$
— tepid. 23. 38. E 1.

Variolæ plures uſque, *Morbilli epidemici*, & ſepe funeſti. *Reumatiſmus*, Angina, pleuritides [*a*] Peripneumoniæ frequentes; *Ophthalmiæ* crebræ —— Sanguis febricitantium emiſſus jam fere ſemper eſt viſcidus admodum. Tuſſes graves, raucedines, tonſillarum ac maxillarum tumores perplures afficiunt. Tempeſtas eſt tabidis prorſus infenſiſſima: febres tertianæ aliquæ [*b*] & *Hemitritæa*.

Febris putrida contagioſa, ac peſtifera valde, cum ingente virium damno; maxima præcordiorum oppreſſione, tremore tendinumque ſubſultu, vigiliis, delirio, lingua nigra & ſæpe arida valde, faucibus ſquallidis, & halitu fœtidiſſimo, jam apud *Launteſton* ejuſque viciniam ſævit admodum, eſtque profecto funeſta maxime —— Pulſus vacillat plurimum mox ab initio morbi, idque vel in robuſtis: Urina eſt plerumque lurida, & vapida quaſi, ſæpe ſubnigra & olida, rariſſime aliquid ineſt ſedimenti, interdum vero continet furfuroſa quædam inæqualiter ſparſa: hauda raro ſtatu febris erumpunt atræ *Petechiæ*, ſæpe papulæ, aut puſtulæ liveſcentes cum oleoſo ſudore ac valde graveolente: Nihil fuit lætius quam floridæ puſtulæ in ipſa morbi Ἀκμῇ, nihil funeſtum magis lividis & ſubnigris, meræ maculæ nunquam non aliquid mali denotabant. Alvus nigra, fœtida maxime, & citiſſima;

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 21.
[b] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 21.

ſima; plures ſub finem abripuit: Aliqui phrenitide poſt pervigilum correpti ſunt, plures quaſi veterno, idque ſæpe vel ipſo morbi initio; ſi inſciis his oborta eſt alvi dejectio certiſſima ſequuta mors eſt, biduo vix exacto.

Genita hæc in carceribus febris, & per comitia provincialia diſſeminata longe lateque, plurimos letho dedit, optimaque ſæpe eluſit conſilia —— certe qui fuere ſanguinis prodigi nimis ægrum utique, non morbum, jugulabant, perraro enim ſecundam ſanguinis miſſionem toleravit, ſi modo ullam.

Tres tantum hac febre laborantes vidi; utpote tunc haud proſpera valetudine gaudens, brevi domum petere cogebar: Sedulo autem pharmacopolas atque Chirurgos de morbo percontans didici ſanguinem ab ægrotantibus detractum primo fuiſſe rutilum ſatis & valde fluidum, altera tamen vice miſſum lividum ſemper aut nigrum —— Hoc ego ipſe profecto notavi; imo vix concretum aliquid in ſanguine cujuſdam generoſi, etſi diu ante extracto, deſideratus hic & a ſuis, & ab omnibus, die decimotertio interiit ſtupidus, delirus, purpureis maculis & lividis puſtulis aſperſus.

Cui ignota ſunt Comitia *Oxomienſia* 1577. atque nupera apud *Taunton* Anno 1730. ubi peſtifera mephitis tot tantiſque Viris mox fuit Exitio? —— Perfrequens eſt utique generatio febris peſtilentis in anguſtis immundiſque carceribus; etiam ipſe Aer concluſus in fodinis, ſpeluncis, puteis, tandem evadit exitialis, admodum; idque longe citius ſi accedunt quoque plurima animalium *Effluvia*, quæ & ipſa porro magis magiſque in horas virulenta fiunt, brevique peſtifera maxime [a]. —— *Atmoſ-*

[a] Mirabilis ſane eſt Hiſtoria apud *Lanciſium* [Lib. 1. Cap. 6. de repentinis Mortibus] cujuſdam Juvenis, protinus extincti, dum effoderet Quercum antiquam, cujus in Caverna magna prægrandis Serpens latitabat.

moſphæra ſtagnans, frequentia hominum polluta, mox valde rancet & ad reſpirationem inepta eſt prorſus: imo aquæ dulcis balneum ſorde cutanea fœdatum putreſcit atque putet breviſſime. —— Nec mirum eſt hoc utique, quandoquidem a quolibet adulto homine unciæ quadraginta fere rancidi vaporis quotidie exhalant.

Ocius hæc eveniunt omnia accedente calore, quo magis enim ſales oleaque animalia attenuantur, & exagitantur tepore, eo magis ad putredinem vergunt —— Putreſcentium autem animalium corpora, maxime hominum, plus ſemper minuſve noxium contagium diſpergunt, magnas ideo poſt ſtrages, putreſcentibus nempe cadaveribus, febres peſtilentes ſæpius graſſantur. —— Carnis putrefactæ fetor nobis eſt plane intollerabilis, monente ſcilicet natura, ut hunc quam maxime vitemus —— Profecto cum valde putridum expurgat, odorem ægrotantium corpora a contagione ſummopere cavendum eſt: nam noxia admodum ſpargunt *Miaſmata:* id in *Variolarum* maturatione præcipue notatur, tunc enim maxime fœtent, & longe longeque magis ſunt contagioſæ quam per initia morbi, ut omnibus notum eſt.

Purgandus eſt ergo frequenter, atque ventilandus, corruptus carcerum, naviliorum, ac *Noſocomiorum* Aer, ubi plurimi congeſti ſunt homines, ne longiore mora fiat peſtiferus —— imo, & ſi ſit aliquatenus pollutus fumis idoneis corrigendus eſt, quos inter utiliſſimus eſt aceti & Camphoræ vapor.

Commodiſſima porro erit hæc aeris purgatio in ædibus privatis, ubi ægroti decumbunt, [a] apertis ſcilicet ſubinde feneſtris, accenſis focis, &c. inde namque non tantum illi, ſed & miniſtrantes, puriorem reſpirabunt auram. —— Memini equidem haud raro me fuiſſe gravitate capitis, nauſea, languore valde affectum, dum per duas, treſve horas febre maligna laborantes viſitaſſem, mox

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 162.

mox vero refectum prorſus obambulando in aere aptico, aut equitando. Si hoc non datur acre acetum, camphora imbutum, olfacito ſubinde, atque expue ſæpiſſime ſalivam.

Plena Luna 8. MAIO. *Nova Luna* 23.

Per *Maii* initia eurus perflavit, iſque fortis admodum, a xvi. autem ad xxiv. Libs pluvioſus *Atmoſphæram* humectabat plurimum, quæ fuerat ante ſicciſſima. Non tantum agros irrigando gratiſſimæ fuerunt hæ pluviæ, ſed & inſuper erucas perimendo, graſſabatur enim plurimum tunc temporis iſta peſtis herbarum; Porro maximum impendebat ſegeti nocumentum a novo quodam genere erucarum nigrarum [erant autem robuſtæ & prælargæ] hæ agmine vaſto a montibus, torrentis ad inſtar, ruente totos devaſtabant agros. Amœniſſimus plane ac inſolitus eſt telluris ornatus, flores infiniti!

ll lll l l lll

Pluvia 6. 7. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. —— 24.
Dig. Dec.
30. — 2. 364.

Procella 4. E b S 4. — 5. E S E 4. — 6. Mane E S E 4. Halo quam maximus circa Lunam 5. H 9. p. m. E S E 4.

♉ Altitud maxim. 1. 30. E b S 2. } media 29. $6\frac{26}{30}$
—— minim. 21. 29. 4. S VV 3.
Dies frigid. 5. 48.
—— tepid. 24. 32. 7. S VV 2. } media $38.\frac{17}{30}$

Morbilli valde *epidemici*; *Variolæ*, & peripneumoniæ frequentes. Tuſſis & *Aſthma* perplurimos infeſtant, multi tabidi moriuntur, multi hydrope laborant. Febris quædam *Catarrhalis* & *Rheumatica* paſſim proſerpit, in qua lingua ſubatra eſt aut fuſca & valde ſqualida, ora *aphthoſa*, halitus teter, urina lurida, pulſus celer, mollis, ſubmiſſus, crebro etiam *Petechiæ* lividæ, tuſſis parva eſt, at magna præcordiorum oppreſſio —— Mihi quidem vi-

de-

detur Species quædam Peripneumoniæ nuper maligne graſſantis.

Plena Luna 7. JUNIO. *Nova Luna* 21.

Ne vel guttula pluviæ decidit diem ad uſque viceſimum *Junii*, Aer interim fuit maxime ſiccus & calidus, ventum orientem inter & arctum; poſt autem Auſter haud parum pluvia demittebat.

	ll		l	lll	ll			ll	ll
Pluvia	20.	21.	22.	23.	25.	26.	27.	28.	29. 30.

2. 020.

Permagnus halo circa Lunam 3. H. 10. p. m. N N. E 2. Fulgur & Tonitru 25. Veſperi.

☿ Altitud. maxim. 4. 30. 1. N E 2x. — minim. 26. 29. 3. S VV b S 1. } media 29. $6\frac{16}{30}$

Dies frigid. 3. 32. N N E 2. — fervid. 13l 17. N 1x. } media 25.

Morbilli ſunt valde *epidemici*, & ſæpe funeſti; tuſſi admodum violenta conſequente, ac febre quaſi peripneumonica, quæ plurimos jugulat infantes. Ubi Cuticula adſperſa quarto, vel quinto ab eruptione die fauſti eſt ominis, e contra ubi maculæ & papulæ lividæ ſunt; aut lividæ, malum omnino. —— Febris putrida paſſim ſæpe cum puſtulis rubris ardentibus, ſæpe cum permagnis *Petechiis*.

Anginæ, pleuritides, peripneumoniæ, magis jam quam ſolent frequentes hoc Anni tempore —— *Ophthalmiæ* plures porro, & tumores capitis *eryſipelatoſi*. Tuſſis vehemens *convulſiva*, non ſolum pueros ſed & adultos etiam ſæpe invadit, præcipue ad menſis finem —— Multi Canes rabidi diſcurrunt.

Plena Luna 6. JULIO. *Nova Luna* 20.

Ad Diem viceſimum quintum *Julii* tempeſtas rigida, atque plerumque pluvioſa, vento fere quotidie variante, cauro nunc flante, nunc Africo; aer fuit interim craſſus ac multo humidior.

Pluvia

lll *ll* *l* *l*

Pluvia 1. 2. 3. 5. 7. 9. 10. —— 13. 17. 18. 19.
Dig. Dec.
—— 21. 23. 24. 25. — 2. 106.

8 Altitud. maxim. 27. 30. 1. E N E 1. } media 29. $5\frac{17}{30}$
—— minim. 19. 20. 2. S VV b S 2.
Dies frigid. 26. 38. N VV 2. } media $31\frac{16}{30}$
—— calid. 31. 22. E 12.

Iidem fere graſſantur morbi, tuſſes tamen ſunt vehementiores, haud raro ſanguinem exantlant. Haud pauci jam ictero & hydrope laborant, per ſiccas valde & calidas tempeſtates bilioſum ſanguinis principium augetur, mobiliſſima diſſipantur, reſtant craſſiora, hinc obſtructio & icterus, hinc hydrops, ruptis nimirum vaſis *Lymphaticis*, adeoque *Aſcites* ſæpe conſequitur morbos arquatos.

Sub finem hujus menſis conjux mea dilectiſſima occidit hydropica, lugentibus amicis vicinis, bonis omnibus: mulier ſane pia, prudens, venuſta! —— Erat illa quadragenaria, gracilis, agilis, temperans maxime; atqui paulo infirma, heu & hydropica ſtirpe nata! nunquam vero antehic vel leviſſima habuit ſigna hydropis; niſi quod, undecim circiter abhinc menſes, dum curru agitata velocius per octo, decemve milliaria Domum peteret, intumuere crura Pedeſque plurimum —— Hujus autem breviſſima mora, nam poſtridie evanuit omnino tumor —— Vere tamen elapſo, poſt acerbum colicum dolorem, icterico colore fœdata elanguit, emacuit, perparcam reddidit urinam, eamque craſſam ac fulvam maxime, imo vel ſubatram —— Tandem tumor aquoſus pedes, crura, etiamque Abdomen invaſit. Mox ruri ſe recipiebat, equitabat quotidie, *Emethicis*, *Catharticis*, *Diureticis*, *Saponaceis*, *Deobſtruentibus*, *Chalybeatis*, breviter optima & idonea medicina [quippe duos, treſve medicos perdoctos conſultabam] utebatur diligentiſſime —— Mul-

10

to hinc melius quod ad omnia fere ſe habebat, ni quod urinam parcam valde, turbidam & ſubnigram redderet uſque. At perbreves hæ induciæ! paulo enim poſt recrudeſcebant mala, adeo ut ſub finem *Maii* redirent & icterus & ventris crurumque tumor: augebatur porro *Aſcites* indies, in tantum utique ut medio *Junio* decumbentem pene ſuffocaret moles aquarum, ſurſum nempe compulſo Septo tranſverſo —— Protinus ideo ad *Paracentheſim* confugimus, quam firmo admodum animo perfert: detractus eſt ſeri ſubviridis, ad ignem concreſcentis congius quaſi cum dimidio —— Poſt duos, treſve dies ſe mire refectam percipit, imo redit brevi & ſtomachi & corporis vigor. Rus petit iterum, equitat alacriter, evaneſcit cutis flavedo, vividi ſunt oculi, ſpiritus facilis. Lætiſſima jam mihi ſpes ſalutis effulſit; ſed enim quam vana, nam vix tribus exactis hebdomadis increvit rurſus abdominis tumor ad molem enormem: iterum ergo emiſſæ ſunt aquæ ad eandem fere quantitatem, ſed ichoroſæ, ſed fœtidæ, ſed ſanguinolentæ minimeque ad flammam coagulantes —— Perſtabat ex foramine *Trochare* facto, fluxus prælargus humoris ſubalbidi, purulenti, olidi; quo conſumpta peribat optima matrona die *Julii* 27. —— Sed quo me rapit dulciſſimæ uxoris Amor? —— Aſt! *Quis Deſiderio ſit Pudor aut Modus tam cæci Capitis?*
Ολύμπια Δώματα ναίει —— perſequar ad Aſtra.

Nova Luna 5. AUGUSTO. *Plena Luna* 19.

Per totum hunc menſem lætiſſima tempeſtas proſpera menſis, optimum frumentum: aer fuit ſiccus admodum ac puriſſimus: Ventus plerumque ab Oriente venit, ſæpe haud parum calidus, maxima ſubinde roratio.

Innumerabiles Veſpæ, Cicadæ, Erucæ: Multi Canes rabidi.

	ll	Dig. Dec.
Pluvia	16. 17. 26. 27. =	0. 434.

8 Al-

☿ Altitud. maxim. 9. 30. 1. E b N 1. — minim. 16. 29. 5. S 2. } media 29. $7\frac{15}{31}$

Dies frigid. 19. 34. E 2. — fervid. 3. 18. E 1. } media $62.\frac{22}{31}$

Morbili adhuc *Epidemici*, *Variolæ* paſſim, cholera frequens: febres quædam intermittentes, quotidianæ ut plurimum, perpauci aliter morbi.

Plena Luna 3. SEPTEMBRI. *Nova Luna* 17.

Hic quoque menſis fuit plerumque ſiccus, ſed pro Anni tempore valde frigidus, imo duodecimo mane glacies ſuper plurima Stagna, atque pruina maxima per agros, ventus ab Occidente ſæpe vergens ad Auſtrum, ſæpius tamen ad Septentrionem, a xvi. ad finem Orientem inter & Septentrionem perflavit. Ob magnam ſiccitatem omnes fere fontes areſcunt, maximæ rorationes ſæpe ac pruinæ.

Pluvia 2. $\overset{l}{\overline{4}}$. 9. 7. $\overset{l'}{\overline{8}}$. 9. $\overset{ll}{\overline{10}}$. 11. 14. 27. $\overset{lll}{\overline{28}}$. 29.

Dig. Dec.

$\overline{1.\ 402.}$

☿ Altitud. maxim. 18. 30. 0. E N E 1. — minim. 29. 29. 1. N 2. } media 29. $6\frac{24}{30}$

Dies frigidiſſima 12. 25. N b E 1. — tepid. 1. 29. S VV 2. } media $68\frac{1}{13}$

Cholera, *Ophthalmia*, *Variolæ*, necnon febres putridæ paſſim; Juniores vermibus infeſtantur maxime.

Febriculæ quædam levi cum angina quaſi, tuſſi, dolore dentium fauciumque tumore frequentes valde, ex facili leni ſudore diſcutitur, aut breviter mitiore *Cathartico* fugatur. Haud dubio repentinum Autumni frigus fuit in cauſa hujus febribulæ, imminuta ſcilicet plurimum *Perſpiratione Sanctoriana*.

Morbilli epidemici, ac ſæpe lethales, vehementiſſima

ma tuſſis ut plurimum comitatur, unde haud raro peripneumonia ſuffocans ſub finem, interdum ſpumoſum atque ſincerum ſanguinem expuunt; hinc frequenter nimis cita mors aut certa *Phthiſis* —— *Diarrhœa* mucoſa, perliquida, enormis *Morbillos* ſæpe ſubſequitur, inde abdomen durum & maxime tenſum, at reliqui corporis ſumma macies, tandemque tabes funeſta, idque ſemper fere ſi atra dejiciuntur & valde fœtida.

Optimum & tuſſis & peripneumoniæ remedium eſt opportuna ſanguinis miſſio, ducta mox leni clyſtere alvo, imo blande purgata; *Diacodio* interea licet compeſcere tuſſis ſævitiam, acremque avertere diſtilationem admoto inter ſcapulas *Epiſpaſtico*, *Diætam* vero diluentem, mollem, omni carne vacuam inſtituere oportet. Sive de repente recedunt puſtuloſæ maculæ, ſive lividæ aut plumbeæ quaſi evadunt, mox oritur ſumma præcordiorum oppreſſio, anxietas, delirium, *&c.* tali in caſu linteis, aut pannis calidis protinus, confricandum eſt totum corpus, porro ad *Cardiaca* idonea confugiendum eſt, qualia ſunt *Lap* de *Goa*, crocus Anglicus, moſchus, camphora; ex *Julapio* temperato, aut vino tepido, nec utique novi meliora, nedum tutiora ubi *Morbilli* evaneſcunt, aut minus vividi ſpectantur. Erumpentibus *Morbillis* ab aere frigido madidiſque ſudore induſiis ſummopere cavendum eſt, his enim crebertime repercutiuntur *Exanthemata*, neque interea æſtuoſo in aere continendus eſt æger, nec ſtragulis nimium onerandus, nam & ſpirandi difficultatem adaugent, & ſudores immodicos eliciunt, præcipue in adultis, quo nihil pejus —— Faceſſentibus porro *Morbillis Diarrhœa* ingruit ſæpiſſime, hic ſumma opus eſt cautela, nec ſane præpropere ſiſtenda eſt; porrige ſubinde modicam *Rhabarbari Doſin* cum nuce *Moſcata* toſta, Decoct. C. C. C. —— Oryzæ —— Fracaſtorii, & miſturam abſorbentem aliquam ex Corall. rubr. lævig. Bolo Armena & Aq. Cinnam. tenui confectam exhiberi jubeo.

Plena Luna 3. OCTOBRI. *Nova Luna* 17.

Magna jam incipit cœli mutatio, plurima nempe ruente pluvia, furente quoque procella; & per initia, atque menſis exitum, medio tamen apricitas, borea plerumque flante a xv. ad xxii. *Atmoſphæra* multo ſit craſſior ac humidior.

ll l ll ll ll ll
Pluvia $\overline{2}$. $\overline{3}$. 4. $\overline{5}$. 6. $\overline{7}$ $\overline{8}$. 9. 10. $\overline{13}$. 14. 16.
l lll llll llll l
$\overline{17}$. 25. $\overline{26}$. 27. —— 29. $\overline{30}$. $\overline{31}$. Grando 3. $\overline{27}$. 31.

Dig. Dec.
= 4, 960.

Maximus maris æſtus & procella Veſperi 2. w S w 4. Procella 3. primo Mane & a. m. N. w 4. Nox procelloſa 5. w 8 w S w 4[x]. item 7. S S w 4[x]. —— porro 26. w N w 4. Procella cum Fulgure 27. primo mane —— 29. Nocte S w b w 4. —— 30. S w b w 4. —— 31. p. m S S w 4. Glacies 20. 21. 29.

☉ Altitud. maxim. 22.30. 2. E N E 1x.
—— minim. 3.28. 8. N VV 4. } media 29. $6\frac{4}{31}$

Dies frigid. 28. 59. N N VV 2.
— tepid. 10. 40. S VV 3. } media $33\frac{10}{31}$

Rheumatiſmus & *Diarrhœa* frequens, *Dyſenteriæ* quædam *Raucedines*, faucium aſperitates ac tumores plurimos vexant. *Variolæ* paſſim multæ adhuc, eæque ſæpe malæ admodum indolis, *Petechiis* ſcilicet lividis haud raro comitantibus: imo ipſi Morbilli liveſcentes, jam multo plures jugulant quam *Variolæ*, præſertim adultos qui univerſa quaſi *Necroſi* pereunt anheli, ſuffocati, ſtupidi prorſus. —— Nil lætius evenit abeuntibus *Morbillis*, quam rupta & aſpera valde cuticula.

Plena Luna 2. *Nova* 16. NOVEMBRI. *Plena Luna* 30.

Pluvioſus fuit admodum & frigidus hic menſis, crebro etiam

etiam nimboſus : incipiente *Novembri* ventus ab Occidente venit, a decimo autem ad finem uſque ab oriente, flectens plerumque ad Septentrionem , aliquando tamen interfuit vulturnus —— Aer per totum gelidus : caliginoſus humidus —— *Barometri* ſtatio humilis .

lll — l — l — l — l — ll — l — lll — lll —
Pluvia 1. 2. 4. 5: 6. 7. 8. 9. 11. 13. 10.
l — llll — llll —
21. 22. 23. 25. 26. 29. 30. Grando vehemens 1. Nix
Dig. Dec.
16. — — 5. 267.

Procella 7. p. m. & inſequente Nocte S w 4x.
—— —— Nocte E 4 . —— 25. Nocte E S E 4.
— vehemens 30. primo Mane E S E 4x.
Rigidum Gelu 15. 16. 29.

☿ Altitud. maxim. 28. 30. 0. N E 1. } media 29. $3\frac{14}{30}$
—— minim. 23. 28. 7. E S E. 2. }
Dies frigid. 29. 68. N N E 4. } media $59\frac{1}{2}$
— tepid. 1. 53. S VV 4. }

Iidem uſque dominantur Morbi , atqui diſtillationes, Coryzæ, tuſſes, *Reumatiſmi* multo ſunt ſeveriores.

DECEMBRI.

Sæpe Boreas, ſæpe hoc menſe perflavit Vulturnus , unde *Baroſcopii* Statio fuit præalta, a xviii. ad xxii. intervenit libs decidente Pluvia —— nec tamen hoc detruſit *Mercurium*, altior quinimo ſurrexit , adeo ut xxii. Gradum 30. 4. attigerit ; quod quidem haud parum mirabar, ſed *Atmoſphera* erat craſſiſſima , & Eurus mox prævalebat per dies aliquot —— Sub finem tamen Libs recurrit . Acre ſæpe Gelu incipiente menſe , a xii. ad xvii. aſperrimum .

Pluvia

ll ll l

Pluvia 18. 19. 20. 23. 27. 28. 29. 31. Nix 3. 7.
Dig. Dec.
= 1. 342.

Ventus vehemens 14. 16. E N E 4x. Procella 28. Mane S w 4x. Circius furens 30. p. m.

☿ Altitud. maxim. 22. 30. 4. S S VV 1x. — minim. 29. 29. 6. S VV 3x. } media 30.09/31

Dies frigid. 15. 76. E N E 2. — tepid. 31. 51. S VV 3x. } media 63.12/31

Cita ac torminoſa alvus multos adhuc exercet, imo interdum etiam cruenta: *Aſthma* grave plures premit — Tuſſes, raucedines, colli tumores & levis angina plurimos. *Variolæ* paſſim, *Rheumatiſmi* multi, Peripneumoniæ aliquæ, & febres lentæ putridæ.

Tota Pluviæ Quantitas Anno M D C C X L I I.
Dig. Dec.
= 25. 783.

Nova Luna 14. JANUARIO. *Plena Luna* 28.

Denſa fuit admodum ac humida, toto fere menſe, *Atmoſphæra*, plerumque etiam frigida, *Barometri* ſtatio interdum præalta, a magna partim Aeris denſitate. Ventus initio ab Occidente ſpiravit, a nono autem ad decimum octavum ab Oriente, declinans ad Septentrionem, iſque frigidus & glacialis; inde libs multo tepidior.

ll ll ll

Pluvia 1. 2. — 4. 5. 7. 8. 10. 19. 24. 25. 26.
Dig. Dec.
28. 31. Grando 6 = 1. 512.

Magna *AB.* 12. H. 8. p. m. Nebula valde fœtida 22. Malacia. Procella 5. tota fere Die w S w 4. — 26 p. m. & per Noctem S w 4x.

F ☿ Al-

☿ Altitud. maxim. 11. 30.7. E N E 1. } media 29. $9\frac{20}{29}$
—— minim. 26. 29 3. S VV 4x. }
Dies frigid. 21. 69. N N E 1. } media $59\frac{22}{29}$
— tepid. 7. 52. S VV 3. }

Variolæ adhuc paſſim: *Rheumatiſmi*, pleuritides, tuſſes plurimæ, angina mucoſa, tumores faucium dentiumque dolores frequentes; Febres aliquæ lentæ —— Cervi perplurimi pereunt undique.

Nova Luna 13. FEBRUARIO. *Plena Luna* 27.

Craſſa perſtat & humida *Atmoſpheræ* conſtitutio, eſt autem paulo tepidior, Ventus incertus valde, variat fere quotidie; Corus tamen prævaluit!

Pluvia 1. 2. $\overline{3}$ (*ll*). $\overline{4}$ (*l*). 6. 9. $\overline{11}$ (*ll*). 13. 14. $\overline{15}$ (*l*). 22. 23. $\overline{25}$ (*l*). 27. $\overline{\overline{\ }}$
D g. Dec. 1. 584.

Procella & Fulgura 3. p. m. S w b w 4.

☿ Altitud. maxim. 8. 30. 2. N. VV b VV 1. } media 29. $8.\frac{1}{2}$
—— minim 3. 29. 3. }
Dies frigid. 20. 64. N E 1. } media $54\frac{20}{28}$
— tepid. 9. 51. VV 1. }

Febris *Catarrhalis* & *Variolæ* paſſim, tuſſis innumeros infeſtat cum tumore faucium, tonſillarum, & lævi ſæpe angina; febres aliquæ tertianæ Tempeſtas ſane eſt parum morboſa, atqui plurimi etiam ſeniores lumbricis rotundis vexantur.

Fœtidiſſima ſcabies adhuc inter equos, quæ diu jam duravit.

Nova Luna 14. MARTIO. *Plena Luna* 28.

Frigidus ſuccedit *Martius* Aeriſque temperies multo ſiccior, ineunte menſe malacia crebra, exeunte vero nimboſa tempeſtas *Barometrum* deprimens plurimum, a vii. ad xxi. Ventus aquilonius & Gelu ſubinde.

Pluvia

ll ll lll
Pluvia 1. 3. 6. 11. 13. 22. 25. 26. 27. 28.
l l
29. 30. Nix & Grando 7. 10. 11. 23. 25. 30.
Dig. Dec.
2. 946.
Maxima *AB* 8 Veſperi N N E 1. Nubeculæ luci- diſſimæ ſequi videntur Venti Curſum.

Procella 25. S w 4. —— 26. a primo Mane per totam Diem S w b S 4. at Veſperi & durante Nocte Circius vehementiſſimus —— Turbo graviſſimus 28. ab Hora 5. p. m. ad 9. W N w 4.

☿ Altitud. maxim. 15. 30. 2. N b E 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
—— minim. 26. 28. 8.

Dies frigid. 8. 66. N N E 1. } media $55\frac{22}{30}$
—— tepid. 5. 51. Malacia.

Variolæ frequentes, febres intermittentes plures & quotidianæ & tertianæ. *Rheumatiſmus*, necnon tormina paſſim; tuſſes ubique. Gravedines, dolor dentium, capitis & tonſillarum tumores cum aſperitate faucium multos moleſtant.

Scabies fœdat Equos maxime, extrema macie confecti plures pereunt, aliqui angina atque tuſi ſuffocantur.

Nova Luna 13. APRILI. *Plena Luna* 27.

Pars prior *Aprilis* fuit valde frigida, poſterior tepida ſatis: Ventus ab Septentrione undecimum diem aduſque, ſæpe cum Nive, Grandine, Gelu, a xiii. ad xvii. Orientalis, poſt varius, plerumque tamen e plagis auſtralibus.

Pluvia 1. $\overset{l}{\overline{4}}$. 5. 8. 11. 13. 14. 18. —— 21. $\overset{l}{\overline{23}}$. $\overset{l}{\overline{25}}$. $\overset{ll}{\overline{26}}$. 27. 28. Grando 1. 4. 5. Nix 2. 5. 6.

Dig. Dec.
— 1. 662.

— Levis *AB*. 1. H. 8. p. m. N b E 2. Fulgur Tonitru 21. Nocte, Circius vehemens 22.

♉ Altitud. maxim. *6*. 30. 1. N 1. } media 29. $7\frac{5}{29}$
—— minim 26.29. 3. S S VV 3.

Dies frigid. 2. *64*. N 2. } media *49*. $\frac{21}{29}$
—— tepid. 30. 35. S S VV 2.

Variolæ adhuc; multæ febres intermittentes [*a*], tertianæ potiſſimum; pleuritides & peripneumoniæ plurimæ; febris putrida paſſim cum eruptione *miliari* rubra plerumque; omnes fere levi angina per initia corripiuntur, ſub finem cuticula multum deſquamatur. —— Plures tabidi moriuntur.

Dyſenteria cruenta multos, inter popellum præcipue, perimit, vermes teretes fere ſemper ejiciuntur, etiam ab adultis, imo & a ſenioribus —— Neſcio pol unde, ſed per plures jam menſes juniores, necnon ætate provectos, longe magis infeſtaverunt vermes quam memini unquam. An ab immenſa copia fructuum omnigenorum, quæ undique per Æſtatem & Autumnum anni 1742. maxime ſcatebat? his certe utitur nimium vulgus ſemper cum abundant, imo & abutitur; quippe ceraſa, pruna, poma perpetuo devorat.

Maxime ſæviit hæc *Dyſenteria* in Oppido *Plimton*, ejuſque vicinia, ſolo ſcilicet pingui & uliginoſo, morbiſque plus ſatis obnoxio, febribus lentis præſertim & intermittentibus; duravit autem ab initio *Aprilis* ad *Maii* finem.

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 20.

finem. Huic plerumque acceſſit febris, rectius fortaſſe dicerem hæc fuit ipſius febris *Symptoma*; nam ab ipſo ſæpe principio, atque ante ulla tormina, haud levis urgebat febriculoſus ardor cum, fulſu incitatiore, ac lingua ſcabra, quid quod & ſæpiſſime cum manifeſto ſatis horrore ingruebat morbus; & non raro utique more *Hemitritææ* curſum tenebat —— Haud certe ſcio an fuerit febris *epidemica*, mox deſcribenda, ad inteſtina tranſlata: hoc ſane mihi compertum eſt, *Dyſenteriam epidemicam* non eſſe frequentem veris ſobolem [a].

Ut ut fuerit, aderat ſemper febris plus minuſve, ſanguinem ideo plerumque incipiente morbo detrahi curabam, ne gravior foret inteſtinorum inflammatio, indeque acerbiora tormina, certiorque demum gangræna —— Urgebant ſemper per morbi initia nauſea & vomitio; monitis adeo naturæ obſecundans nunquam non ventriculum elui jubebam, dato *Ipecacoanhæ* decocto aut infuſione, epoto mox affatim oryzæ aut pulli juſculo. Hoc peracto porrigendum eſt *Rhabarbarum* ſubinde cum liberali, diluente & demulcente potione, qua lenitur acrimonia humorum & in ſanguine & in viſceribus, dum *Rheum* acrem expellit colluviem. Ita ſane neceſſaria eſt lenis alvi purgatio initio omnis *Dyſenteriæ*, ut ſi hæc omittatur, aſtringentia vero & *Opiata* præpropere dantur, mox graviſſima accedunt tormina, ſtomachi ægritudo, ſingultus, *Apthæ*, tandemque inteſtinorum *Sphacelus*, quem cita mors excipit —— Hoc equidem monitum in *Dyſenteriis* curandis perpetuo obſervari debet; in hac autem, de qua nunc agitur, perneceſſarium eſt utique, quia procedente morbo lumbrici fere ſemper ejiciuntur. Quid ſperandum hoſte in imis viſceribus hærente? Quid ſi hoſtem calomelano expugnes? Hoc feci hercle ſæpius, nec

[a] (Δυσεντερὶν γίγνεται Θέρευς ὥρη, δεύτερον φθινοπώτον, ἧσσον Ἦρος, ἥκιστα χειμῶνος *Aret. Cappad.* cap. de Dyſenteria ad finem.

nec pœnitendo certe eveentu, quinimo læta ſæpe reportata victoria.

Non ita tamen purgantibus inſiſtendum eſt, quaſi nil ultra deſiderat morbus; tormina namque *Anodynis* ſubinde ſopienda ſunt, nimiuſque porro fluxus humorum eſt cohibendus; interea corroboranda ſunt etiam inteſtina — facit ad hæc omnia commode ſatis *Confectio*, ut dicitur *Fracaſtorii* (præcipue nuce *Myriſtica* toſta, aut cinnamomo adjecto) ſi debita exhibeatur *Doſi*, & ſi ſit neceſſe, *Extracto Rhabaico* adjuta. Decoct. C. C. C. aut lac dulce cum aquæ fontanæ duplo & Cinnamomi paululo coctum, aut ſerum lactis tenuiſſimum, in quo ferrum ignitum ſit extinctum, ſorbenda ſunt ſubinde. Si bilis acris abundet, ſi *Dyſenteria* ſit valde cruenta, & ſinceri ſanguinis plurimum dejiciatur tinctura Roſar. rubr. probe acidula juvat, aut vinum rubrum auſterum dilutius — Plerumque, ſub morbi finem, excruciat maxime graviſſimus quaſi inteſtinorum deſcenſus, & perpetuus deſidendi conatus; hoc nihil æque levat ac *Diaſcordium*, aut Theriaca Andromachi, ex lacte dulci, aut decocto albo, clyſtere data. Sed de morbo *dyſenterico* mox plura.

Sub finem *Aprilis* per omnem hanc regionem graſſata eſt febris quædam levis plerumque, interdum vero haud parum truculenta, ſenibus & pueris pulmonariis. — Simul & ſemel innumeros corripuit horrore quodam vagante, & gravitate capitis, mox quoque dolor ejus acceſſit, Artuumque porro & dorſi, plurimos tamen univerſa quaſi laſſitudo moleſtavit. Protinus maxima fuit diſtillatio acris per oculos, nares, fauces, ſæpiſſime etiam in pulmonem, unde ſternutamenta fere perpetua, ac vehemens plerumque tuſſis: Omnibus adfuit pectoris quædam ſtrictura, & gravitas permoleſta. Secundo adeo die invaluit febris, pulſuſque multo citatior factus eſt, aucta quoque ſpirandi difficultate, præcipue ſi ſanguinis miſſio fuerat neglecta. Sitis utique non admodum urgebat, at lingua erat peralba, veluti Cremore lactis ſuffuſa.

ſa: Oculi leviter inflammati, atqae in ima orbita dolentes, lumina refugiebant.

Non uno tenore proceſſit febricula, ſed nuncalgor, mox ardor inceſſit, nullo prorſus ſervato ordine; cum eo tamen ut haud raro tandem in tertianam aut ſemitertianam [a] faceſſerit. Erat autem ominis multo pejoris *Peripneumonia* [b] ſeu *Pleuropneumonia* quæ quidem ob ſanguinis abundantiam, atque tuſſis vehementiam accedebant interdum, his præſertim, qui calidiore regimine & medicina uſi fuerant, nec infrequens, eandem ob cauſam, erat pleuritis [c] aut *Rheumatiſmus* acutus, præcipue neglecta ſanguinis miſſione, ineunte morbo.

Sanguis extractus fuit nonnumquam valde glutinoſus, plerumque tamen floridus, at non multo ſero ſcatens; varius autem fuit in variis, quo magis ardebat febris utique eo tenacior: qualiſcunque vero viſus eſt ſanguinis ſtatus, haud magnúm ejus diſpendium ferebat hic morbus, imo, ſi vel Peripneumoniæ aliquid ſubeſſet minime largam ſine maxima virium ruina, raro plus vice ſimplici venæ ſectionem tolerabat, nec in hac ſolum, ſed in omni febre *Catarrhali epidemica*, hoc fere perpetuum notavi; namque minuendo naturæ vires nimium *Perſpirationem* inhibet, indeque acrem auget colluviem. —— Aliqua tamen ſanguinis miſſio, ipſo morbi initio, in robuſtis adultis, laute viventibus, *plethoricis*, juvat ſemper.

Per totum febriculæ decurſum ſputabant largiſſime, quod pectori levamen erat maximum; tuſſis autem importunitas haud leviter *Tracheam* atque pulmones exaſperabat; Oleum ideo amygdalinum, *Sperma Ceti*, imo & Papaveris aliquid, *Diacodium* puta, *Tinctur. Thebaic.* aut *Elixir Paregoricum* deſiderabat: Ultimum hoc porro utiles blandoſque ſudores movebat, nec interea gravabat pectus. Frequenter equidem pulmonum gravitas & præcordiorum oppreſſio *Oximel Scillitic. Lac Ammoniac. Sy-*

F 4 *rup.*

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 20.

rup. Croci, aut tale quid, depoſcebat —— atqui, hoc in caſu fuit inſtar omnium fere lene *Emeticum*, quod quidem, mox poſt venæ ſectionem, totum hoc ſæpiſſime diſcuſſit, & non uno ſolum nomine opem tulit.

Pars ægrotantium longe major faciles, æquales, benignos habuere ſudores ſecundo, vel tertio die, qui, una comitante expuitione larga, febrem quinto profligarunt, ſæpe etiam citius, manente tamen ut plurimum haud parvo virium languore —— Hæcce autem nihil promovit felicius quam diluens, demulcens, tepidus potus; ſerum nempe lactis dilutiſſimum, hordei, aut avenæ, aut conditi eryngii decoctum; hederæ terreſtris, tuſſilaginis, *Glycyrrhizæ*, infuſio; imo perplurimis *Coffee* potus profuit maxime cum lactis dulcis pauxillo —— Apage vero *Sales Spirituſque*, ut vocant, *volatiles*, calida *Alexipharmaca*, & id genus alia, quæ turbant certe plurimum, parum vero utiliter exturbant morbum. —— Cæterum febrem, acrius atque diutius inhærentem, *Hauſtu Salino communi* [a] moderabar.

Crebro autem ſub febriculæ finem multæ, rubræ, urentes puſtulæ erumpebant, ſæpe repentina, imo & profuſa diarrhœa accedebat ſævis interdum cum torminibus, facta nimirum morboſæ materiei ad inteſtina *Metaſtaſi* —— Hinc forte & *Dyſenteriæ* plurimæ, quæ & hic quoque tunc temporis paſſim graſſabantur, mucoſæ fateor, raro cruentæ —— Adeo tamen parum cohibendus erat hic ſeſe levandi naturæ conatus, ut per alvum ſæpius ſponte faceſſeret morbus, atque ideo manna, *Rhabarbaro*, *Tartaro ſolubili*, *Tamarindis*, &c. promovendus: fortiora tamen purgantia horrenda plerumque excitabant tormina vireſque penitus disjiciebant.

Febris hæcce, utcunque longe lateque maxime vulgaris, paucis fuit exitio, quandoquidem tertio ut plurimum quartove die evanuit, modo ſe reciperent mature ea corre-

---

[a] Vid. ſupra Menſe *Junio* 1742.

repti —— Res fuit hercle *Diætæ* potius accuratæ, ac debiti Regiminis, plerumque quam medicinæ elaboratæ, non quod non interdum multo plus curæ atque diligentiæ popoſcit. Sudores æquales; at moderati, ſputa multa, facilia, urinæ largæ, lutulentæ facile ſublevabant morbum; mirabar ſæpiſſime immenſam urinæ ſubſidentiam, qua tamen nil auſpicatius.

Eadem prorſus videtur hæc febris, quæ per totam Europam, hoc vere, ſub nomine *Influenza* graſſata eſt: apud gentes tamen Auſtrales longe magis quam hic fuit peſtifera; quinetiam & apud Londinenſes ipſos funera auxit maxime, imo uno duntaxat Hebdomade ad mille ſaltem.

Nova Luna 12. MAJO. *Plena Luna* 27.

Sicca fuit admodum, perpulchra & calida *Atmoſphæra* diem aduſque viceſimum ſecundum; Boreas perpetuus ad xvii., inde vulturnus, poſt xx. libs pluvioſus.

Pluvia 16. 20. 22. 23. $\overline{25}$. 26. $\overline{27}$. 28. $\overline{29}$. $\overline{30}$.
Dic. Dec.
— 0. 866.

Fulgur & Tonitru e longinquo 20. p. m. levis procella 27. Nocte S w b S 4. Grando 30. —— Mars & Saturnus conjunctiſſimi ſexta die H. 11. p. m. adeo ut unum tantum Planetam quaſi exhibeant.

☿ Altitud. maxim. 8. 30. 1. N E 1. } media 29, $6\frac{24}{27}$
—— minim. 21. 29. 2. S S W 1.
Dies frigid. 1. 36. Malacia } media $30.\frac{13}{27}$
—— fervid. 7. 22. N N E 1.

Plurimi *Apoplexia* corrupti ſunt, & plures erepti, nec hic tantum ſed & aliis in locis: an ab enormi, ac intempeſtivo æſtu ſanguinem ſubito nimis expandente? Febres quotidianæ & tertianæ crebertimæ longe lateque,

Va-

Variolæ & *Morbilli* paſſim. Tuſſis ferina [*a*] frequens & pertinax maxime, ſæpe poſt *Morbillos* funeſta —— Fugat hanc optime modica ſanguinis detractio, & lenis alvi purgatio, confert ruſticatio, frequens equitatio, atque accurata & lenis *Diæta*; ubi parum hæc proficiunt medicamenta ex argento vivo præparata & *Cortice Peruviano* raro fallunt, quoniam lentorem attenuant ſanguinis, & vermes pellunt, qui jam diu perplurimis maxime ſunt infeſti, nec cedit plerumque tuſſis niſi his ejectis: —— Haud raro prodeſt balneum frigidum, ubi omnia incaſſum exhibita fuere: cave tamen ne adſit febricula, vel *Hæmoptoe*.

Dyſenteria cruenta, aut mucoſa, ſævit maxime apud *Plimton* & vicinitatem: Perplures lumbricos dejiciunt, nec tamen inde multum levantur; imo ſæpe haud multo poſt frigido ſudore correpti mox animam agunt; credo quod *gangrænoſa* ſanies fœdos hos inquilinos expellit; unaque cum his exeunt inter Carunculæ lividæ, fœtidiſſimæ, haud dubia utique Signa *Sphaceli* Inteſtinorum [*b*].

Venæ ſectionem, quam ſuperiore menſe ad *Dyſenteriam* conſului, jam etiam magis neceſſariam invenio ipſo protinus morbi initio, ob magnum ſane & inſolitum tempeſtatis calorem; turgeſcit enim inde quamplurimum rarefactus ſanguis, atque majorem excitat inflammationem. —— Vix unquam utique datur *Dyſenteria epidemica* ubi inteſtina non ſunt, aliquo ſaltem gradu, inflammata —— Ubi autem viget inflammatio, ibi recte ſemper mittitur ſanguis quamprimum, vires, ætas, pulſus, conſtitutio & anni & ipſius ægrotantis modum ſtatuunt. —— Movenda dein eſt leniter alvus [deterſo prius ventriculo ſi nauſea & vomitio urgent] blandis tamen ſemper

---

[a] Conſule quæ dixi de Pertuſſi Puerorum, Vol. 1.
[b] ἢν ὑπὸ Δυσεντερίης ἐχομένῳ οἷον Σάρκες ὑποχωρήσωσι, θανάσιμον. *Hippoc.* Aph. 26. Sect. 4.

per purgantibus utendum eſt, quæ namque ex Aloe, Scammonio, aut Colocynthide confecta ſunt, in hoc morbo toxica ſunt prorſus, non remedia — Omnium ſane optimum eſt rhabarbarum, quod exhibendum eſt ſæpius [toſtum id ſemper ſi ab Indiis venit Orientalibus] cum nucis moſchatæ aut cinnamomi pauxillo — Tinctura hujus ex vini ſpiritu, utpote reſinoſa nimis, parum proficit, longe melior eſt quæ vino rubro extrahitur.

„ Adeone vero purgandum eſt ſi cruenta ſit alvus & „ perliquida? „ etiam, acris etenim inteſtinorum colluvies fit longiore mora acrior longe, vellicatque multo magis, unde majorem excitat inflammationem, ipſumque adeo auget morbum. — " At ſanguine tincta eſt alvi „ proluvies — ſit ita; „ nocetne modica ſanguinis expuitio in pulmonum inflammatione, nonne hæc ſæpiſſime, ſub certis conditionibus, morbum expedit? — Si alterutrius *Meſenterica*, aut *Cœliacæ*, arteriæ ramuſculi, inteſtinorum tunicas perroptantes, obſtruuntur, facta reſolutione, facta coctione, obſtruens materia ſæpiſſime in cavo inteſtinorum funditur; ſolvitur adeo obſtructio, ſolvitur inflammatio, ſolvitur morbus — Dolentes, inflammatæ *Hæmorrhoides* inter ſanguinem frequentiſſime emittunt: an periculo eſt hoc ægrotanti an levamento? — Si ſit igitur alvus moderate tantum cruenta nihil horreſco; leni eluo potione irritantem acrimoniam, imo & corruptam blande expurgo colluviem, quæ cito aliter exulcerata facit inteſtina, tandemque *ſphacelata*, cujus ſigna ſunt certiſſima ventris proluvies atra, oleoſa, fœtidiſſima cum lividis caruncuIis, ſudores frigidi, ſingultus, delirium. Porro ſingulare quoddam in hoc caſu nonnumquam obſervavi, *Symptoma*, ſemper lethale, urinam nempe limpidam, at parcam valde; id præcipue in perbono quodam hujus oppidi Sacerdote, cui primo nauſea, vomitio, alvus torminoſa atque cruenta valde levi cum febre, lingua perarida, urina fere nigra: die quinto omnia magis pacata, ſexto tamen recrudeſcebant tormina,

na, dejectio atra, ſanioſa cum grumis quaſi carnoſis horrendi fœtoris, urina perparca, frequens autem, at prorſus limpida, etſi *Rhabarbarum* aſſumpſerat quotidie: mox adeo ſingultus, leve delirium, ſopor nimius, tandem nono, finis omnium malorum, mors. Hic utique inteſtina ita *ſphacelata* videbantur ut nil omnino ad ſanguinem tranſmitterent.

In nullo ſane morbo magis neceſſaria eſt diluens & demulcens potio quam in *Dyſenteria* — in hac utique pura puta aqua fontana haud parum pauperculos juvabat, qui ad fontem quemdam ſacrum, ſi diis placet, & *antidyſentericum*, confugere —— innocuus ſaltem erat & puriſſimus, multoque magis nomen *Aquæ Vitæ* meruit quam *Spiritus Vini ardens*, hoc titulo celebratus, quo ſe nimium ſæpe in hoc morbo popellus abutebatur. Aquæ bene frigidæ potionem commendat vel ipſe *Celſus* [a], ſi vetus vitium eſt; atqui inter initia egelidam ſuadeo, quippe quæ & inteſtina eluit melius, & per *Meſeraica* vaſa & *Lactea* ad ſanguinem diluendum tranſit facilius: cum vero elota ſit acris viſcerum colluvies, ea ſane firmanda ſunt, adeoque tunc haud perperam exhibetur frigida —— hâc ſola utique, Opii pauxillo adjecto, nonnumquam *Dyſenteriæ* curationem conſummavi, probe purgatis prius inteſtinis —— Non multum equidem probo oleoſa & glutinoſa; ſi horum aliquid, deraſis ac muco naturali privatis inteſtinis, deſideratur *Decoct. alb. Emulſio Amygdalina* cum *Gum. Arabic. Mucilago Semin. Cydonior.* exhibeantur; in victu porro *Gelatina C. C.* cum *Icthyocolla*, *Salop*, *Panatella*, aut id genus alia.

Sed hæc de *Dyſenteria* obiter. —— Nunc quid febris *epidemica* facit videndum eſt —— Sane graſſatur uſque plurimum, jamque frequenter plus habet *Peripneumonicæ* indolis, interdum magis ad putridæ naturam accedit; in alte-

[a] *Celſ.* Lib. 4. C. 15.

alterutro caſu ſanguis emiſſus parum videtur viſcoſus, etiam licet pectus haud parum opprimitur —— hanc porro febrem nunc comitantur magna faucium aſperitas, quandoque ipſa angina —— Statu morbi frequentes puſtulæ urentes erumpunt, fauſtæ ſemper, ſequiturque permagna cuticulæ deſquamatio; rarior autem jam adeſt *Diarrhœa*, multoque ſi accedit, lævior eſt; calida namque tempeſtas magis nunc ad extra evocat humores, adeoque pars longe major ægrotantium blando, at univerſali, oborto ſudore mox facile liberatur, atqui plures febre quadam intermittente corripiuntur [a] —— Quotidianæ certe & tertianæ febres jam ubique regnant, exeunte attamen menſe *Catarrhalis epidemica* fere penitus faceſſit.

Nova Luna 11. JUNIO. *Plena Luna* 25.

Siccus quoque, & calidus ut plurimum, fuit hic menſis, media tamen inter fuere duo, treſve dies perfrigidi; ſpiravit aquilo frequenter, ſubſolanus interdum, auſter raro, aliquando ventus ſiluit prorſus; exeunte menſe rorationes maximæ —— Stupenda pruina; imo ipſa glacies xiii. primo mane, idque per totam fere Angliam.

Pluvia 3. 5. 10. 12. 13. 14. 15. 17. 26.
Dig. Dec.
0. 838.

Procella, Fulgur, & Tonitru 14. Nocte —— Fulgur & Tonitru primo Mane 26. —— Levis *AB.* 28. Nocte N 1.

☿ Altitud. maxim. 6. 29 8. N b E 1. —— minim. 3. 29. 3. S 1. } media 29. 6 6/26

Dies frigid. 13. 46. N b E 1. —— fervid. 7. 20. E 2. } media 28

Variolæ adhuc & *Morbilli*, Tuſſes *convulſivæ* plurimæ,

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*. p. 20.

mæ : Febres putridæ & *Peripneumonicæ* paſſim ; intermittentes vero , tertianæ potiſſimum , *epidemicæ* [*a*] ; Tuſſis , Tumor , ac Faucium Aſperitas permultos moleſtat .

Nova Luna 10. JULIO. *Plena Luna* 25.

Frigidus inſequitur *Julius* , atque ideo , quod ſolet plerumque , pluvioſus : ſæpe Libs turbidus fremuit , haud raro Vulturnus ; *Atmoſphera* hinc valde ſpiſſata eſt ac humidata .

Pluvia $\overset{ll}{\overline{1}}$. 4. 5. $\overset{ll}{\overline{6}}$. $\overset{ll}{\overline{7}}$. 8. $\overset{l}{\overline{9}}$. $\overset{lll}{\overline{10}}$. 11. 15. $\overset{l}{\overline{17}}$. 18.

— 20. $\overset{l}{\overline{21}}$. $\overset{l}{\overline{22}}$. 23. $\overset{ll}{\overline{25}}$. 30. 31. = 2 866. Dig. Dec.

☿ Altitud. maxim. 29. 29. 8. N VV b VV 1. } media 29. $4\frac{16}{28}$
— minim. 7. 29. 0. S VV 3x.

Dies frigid. 10. 38. S E b E 2. } media $32\frac{15}{28}$
— fervid. 21. 25. S VV 1x.

Variolæ paſſim adhucdum . Febres intermittentes plurimæ , præcipue tertianæ [*b*] ; perpauci cæteroquin Morbi .

Frigida fortaſſe craſſaque Atmoſpheræ Intemperies Hyemis , ac Veris elapſi , plurimum congeſſerat ſeroſi Lentoris, qui pro variis hominum temperamentis , nunc febrem intermittentem , nunc *catarrhalem* , nunc putridam induxit .

Nova Luna 8. AUGUSTO . *Plena Luna* 24.

Favente Deo longe felicior eluxit *Auguſtus* , lætamque produxit meſſem ; tempeſtas fuit ſæpe fervida valde , atqui dum agros torret canicula , herbæ uberrimo rore foventur . Ventus ab Oriente plerumque ſpiravit , ſæpe vero deflexit ad arctum , libs rarus , malacia frequens .

Pluvia

---

[a] *Eſſay on Fevers*, p. 21.
[b] *Eſſay on Fevers*, p. 21.

Pluvia $\overline{1}$. 2. $\overline{5}$. 6. 15. 19. 20. 29. 30.
Dig. Dec.
$\overline{\underline{\ }}$ 0 700.

Fulgur, Tonitru, & graviſſima Pluvia apud *Launceſton* 17. p. m. —— hic etiam fulgur, tonitru, & pluvia 29. Nocte.

☿ Altitud. maxim. 23. 29. 9. N N E 1. — minim 5. 29. 3. S W 2. } media 29. $6\frac{17}{28}$
Dies frigid. 29. 34 E S E 2. — fervid. 9. 19. E 1. } media $27\frac{6}{28}$

Variolæ ac *Morbilli* paſſim, multæ adhuc febres intermittentes ruri: *Apoplexiæ* aliquæ, & choleræ: pauci admodum ægrotant.

Nova Luna 7. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 22.

Durat uſque perpulchra & maxime ſicca tempeſtas, quin & ſaluberrima [a]; Fontes & Rivuli pene exareſcunt penitus, at immenſa vis roris decidit quotidie. Ventus fere perpetuus ex Oriente, intercurrente tamen nonnunquam Aquilone, Auſtro rariſſime.

Dig. Dec.
Pluvia 2. 5. 6. 8. 16. 17. $\overline{\underline{\ }}$ 0. 250.

☿ Altitud. maxim. 24. 30. 0. E N E 1. — minim. 5. 29. 6. S 1. } media 29. 8
Dies frigid. 30. 48. N E 1. — calid. 19. 30. E b N 1. } media 36

Ineunte menſe haud pauci febre quadam anginoſa correpti ſunt quæ paulo poſt more *peripneumonico* pulmones invadebat, magno interdum cum ægrotantium periculo. *Aſthma* frequens, ſcabies undique, pauciſſimi aliter morbi.

Nova

---

[a] — οἱ Ἀυχμοὶ τῶν ἐπομβριῶν εἰσὶν ὑγιεινότεροι. Aph. 15. Sect. 3.

Nova Luna 6. OCTOBRI. *Plena Luna* 22.

Pluvioſa tempeſtas ingruit, citoque pede irruit hyems, craſſus hinc fit aer & humidus. Initio menſis corus prævaluit, a x. ad xiv. frigidus Boreas, tunc vulturnus, pauloque poſt nimboſus auſter.

l *llll* *l* *l*

Pluvia 3. 4. 6. 7. — 9. 15. — 17. 18. 20. 21.

l *l* *l* *ll* *lll* *ll* Dig. Dec.

22. 23. 24. 25. 26. 27. 29. 31. = 3. 658.

Levis Procella 16. S E b S 4^{r} —— 23. Veſperi S S W 4^{r}. —— Vehemens 23. media Nocte S E b S 4^{r}. —— gravis tota die 25. S 4. Ampliſſimus & ſublutens Halo circa Lunam 19. H. 8. p. m.

♉ Altitud. maxim. 1. 30. o. N 1^{r}. } media 29. $5\frac{16}{28}$
— minim. 25. 29. o. S 4.

Dies frigid. 14 55. N E 1. } media $44.\frac{15}{28}$
— tepid. 27. 39. Malacia

Febris quædam *Sporadica*, quæ & fauces ac pulmones graviter afficit. Tuſſes, dolores & tumores faucium frequentes; *Rheumatiſmi* graves paſſim.

Nova Luna 5. NOVEMBRI. *Plena Luna* 20.

Ineunte *Novembri* corus plerumque ſpiravit, medio boreas. a xix. autem nunc libs, nunc Auſter, nihilominus altam ſatis ſtationem retinuit *Bar.meter*, *Atmoſphera* vero craſſa fuit valde ac tepida.

lll *l* *ll* *ll* *ll*

Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 6. 11. 16. 17. 18. 19.

ll *l* Dig. Dec.

20. 25. 28 29. = 2. 512.

Fulgur & Tonitru 2. H. 4. a. m. Pruina & Gelu 9. 14. N E 1^{r}.

8 Al-

☿ Altitud. maxim. 24. 30. 2. S b E 1. } media 29. 9
——— minim. 18. 29. 2. S VV b VV 3.
Dies frigid. 14. 62. N E 1x. } media $49\frac{25}{28}$
——— tepid. 6. 42. VV S VV 2.

Blanda admodum tempeſtas, pauci morbi, febres, tamen quædam anginoſæ, *ſcarlatinæ* & puſtuloſæ, Tuſſes crebræ.

Nova Luna 5. DECEMBRI. *Plena Luna* 20.

A primo ad diem ſeptimum *Decembris* perflavit eurus, poſt corus, aut libs, interdum aquilo, a xxiv. ad finem uſque ventus perpetuus ex Oriente, uſque ſæpe perfrigidus, præalta fuit utplurimum baroſcopii ſtatio.

Pluvia 1. 8. 9. 14. 15. 16. 17. 18. 19. Grando (ll above 9, l above 14, l above 15, l above 16, ll above 17, l above 18)

Dig. Dec.
= 1. 514.

Maximæ pruinæ ſæpiſſime hoc menſe, gelu rigidum frequens.

☿ Altitud. maxim. 21. 30. 6. N E 1. } media $30\ 0\frac{11}{29}$
— minim. 17. 29. 1. S VV 2.
Dies frigid. 31. 73. E N E 2. } media $59\frac{22}{10}$
— tepid. 8. 46. S VV 3x.

Tempeſtas eſt adhuc maxime ſalubris, morbi multo rariores ſolito: Tuſſes frequentes, etiam *convulſivæ* plurimæ inter pueros, pleuritides, & anginæ aliquæ, *Rheumatiſmus* paſſim.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXLII.
Dig. Dec.
= 20. 908.

Nova Luna 3. JANUARIO, *Plena Luna* 18.

Conſtans ab Oriente ventus, toto fere menſe, *Mercurium barometricum* in alto ſuſtinuit loco, frequens vero plerumque ad Septentrionem aerem fecit ſiccum & fri-

frigidum valde, hinc gelu ſæpe eſperrimum; imo 28. 29. vel ipſum mare ad littora congelatum erat.

lll l l Dig. Dec.

Pluvia 7. 11. 15: 30. Nix 27. — 1. 068.

8 Altitud. maxim. 18. 30. 6. E N E 1. { media 30: 0 $\frac{12}{30}$
— minim. 7. 29. 6. S 2.
Dies frigid. 30. 66. N E 1. { media 52 $\frac{4}{30}$
— tepid. 6. 41. VV. S VV 2.

Tuſſis intes omnes fere vehemens & laborioſa, ſæviſſimi *Aſthmatis Paroxiſmi*; Dolores dentium, raucedo, fauciumque aſperitas plures moleſtant; Pleuritis, vel peripneumonia corripit multos. *Ophthalmia* aliquo —— Tuſſis *convulſiva* inter pueros *epidemica*, ad quam profligandam magis fuit neceſſaria ſanguinis miſſio quam memini unquam, etiam in puerulis tenerrimis; quorum ſanguis haud raro non levi obductus erat glutine: porro non ita feliciter ſucceſſit *Corticis Peruviani* Decoct. quod ſane perpetuum eſt ubi ſanguis eſt denſus admodum ac tenax, atque inflammationibus aptus, unde peſſime pleuriticis & peripneumonicis exhibetur.

Nova Luna 2. FEBRUARIO. *Plena Luna* 16.

Varia fuit tempeſtas variuſque ventus hoc menſe, frequens autem ab oriente *Barometrum* tenuit ad altum ſatis gradum, Malacia ſubinde per initia: per totum *Atmoſphæra* denſa, ac ſæpe frigida, haud multum tamen gelu.

l l ll ll l

Pluvia 7. 8. 9. 11. 17. 19. 20. 21. —— 23. 24. 26: 28. 29. Grando 9. N b w 1ˣ. —— 24. N w 3:
Dig. Dec.
— 1. 722.

Circius vehemens 24. p. m. —— Vehementiſſimus 18. Nocte.

—— 19. 0. m. Maximus & lucidus Halo circa Lunam 18.

8 Al-

☿ Altitud. maxim. 13. 30. 2. E S E 2. } media 29. 8
— minim. 29. 29. 2 N VV b VV 4. }

Dies frigid. 6 67 E 2. } media $56\frac{15}{27}$
— tepid. 23 49. VV S VV 2. }

Variolæ aliquæ, rubra *miliaris* eruptio cum febricula paſſim & febres *rhæumaticæ*. —— Tuſſis violenta inter omnes fere, pluribus *catarrhalis* eſt prorſus, multis tamen *aſthmatica*; hinc peripneumonia frequenter oritur, haud raro ſputum ſanguinis, quod quidem aliquos in tabem pulmonariam præcipitat. —— Tuſſis *convulſiva* etiam adultos quoſdam corripit, qui ſolummodo repetita ſanguinis miſſione levantur, & vomitu leni.

Nova Luna 3. MARTIO. *Plena Luna* 17.

Incipiente *Martio* perplurima grando, cauro ſæpe perflante, a xii. ad xxiii. ventus orientem infer & Septentrionem conſtitit, inde libs, ad ipſum finem aquilo, aer fuit ſiccus plerumque & frigidus.

III I II I II I
Pluvia 1. 2. 3. 4 5. 6. 7. 9. 41. 23. 25. 26.
II I I
27. 28. 30. Grando 2. 3. 6. 7. 8. 10. Nix 8. 31.
Dig. Dec.
2. 632.

Procella 2 N w b w 4^v. —— 5. S w b w 4. —— 11. N w b N 4. Lumen boreale fulgidum valde 22. H. 9. p. m. R N E 2^v.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 1. E N E 2. } media $29.\ 5\frac{2}{3}$
—— minim. 5. 20 2. }

Dies frigid. 14. 62. N N E 2. } media $55\frac{26}{30}$
— tepid. 28. 46. VV S VV 2. }

Febres aliquæ tertianæ, & ſemitertianæ: tuſſis moleſtiſſima & pertinax admodum undique, quæ ex naribus ſæpe, ſæpe de pulmone, ſanguinem erumpere facit, ac-

cedit interdum peripneumonia —— hinc *Phtiſici* plures, præſertim qui antea fuerant *Aſthmatici*. Pleuritis & *Rheumatiſmus* paſſim, ſub menſis finem *Pleuroperipneumonia* frequens valde —— cruor extractus eſt perquam craſſus atque maxime tenaci & flavo obductus glutine.

Nova Luna 1. APRILI. *Plena Luna* 15.

Ineunte menſe Nix & grando multa flante Aquilone, mox turbidus Auſter; a XII. ad XVI eurus, inde Aquilo rurſum; corus ſub finem. Aer fuit ſæpe gelidus valde; maximæ pruinæ ſæpiſſime per medium menſem, imo & interdum gelu.

Pluvia 1. (I) 4. (III) 6. 7. (III) 8. 9. (I) 10. (II) 12. (III) 15. (II) 22. 28. (II) 30. Nix & Grando 1. 2. (I) 3. 4. 9. 26.

Dig. Dec.
3. 390.

Procella 7. p. m. 8. 4^x. Gelu 14. 15.

♉ Altitud. maxim. 19. 30. 1. N N E 1. } media 29. 6$\frac{3}{27}$
— minim. 5. 29. 0. S S VV 3.

Dies frigid. 3. 65. N N E 3. } media 50$\frac{0}{29}$
— tepid. 24. 41. N VV b VV 1.

Pleuritides & peripneumoniæ valde frequentes, ſæpe conjunctæ ſæviunt: Multi *Aſthmate*, multi *Rheumatiſmo*, multi pleuritide ſpuria laborant, plurimi tuſſi graviſſima. *Morbilli* paſſim, *Variolæ* quampluriмæ per viciniam, necnon in citeriore *Cornubia*; haud paucæ febres tertianæ [a] —— *Paraphrenitis* ſolito frequentior.

Vix ſane obſervavi unquam cruorem, ab ægrotantibus detractum, magis denſum atque glutinoſum quam hoc tempore, idque ſæpe poſt quartam, imo & ſextam ſanguinis miſſionem —— hoc profecto notavi præcipue in pri-

[a] *Eſſay on Fevers*, P. 20.

primario *Noſocomii* nautici chirurgo, qui ineunte menſe *Paraphrenitide* fuit peremptus.

Bonus hic & ingenioſus certe vir mane, tertio *Aprilis*, inhorruit; mox rigore maximo correptus, inter viſitandum ægrotos, ſe recepit, protinus ſæviſſimo dolore dorſi ac imi pectoris dextri percitus ſuccubuit, febricitavit vehementer —— Miſſus eſt exteimplo ſanguis ad ℥xvi. me dein arceſſiri voluit —— Fotum emollientem, & laxans *Enema*, præcipio, *Nitrique* plurimum & *Spermatis Ceti* Potum diluentem, porro & ſubtepidum, liberalem: furente tamen uſque dolore, ſub noctem alteram ſanguinis miſſionem ad ℥xvi. Fotumque iterum; & *Enema* e lacte dulci cum ſale marine plurimo, quo his, terve dejecit alvus; mox *Diacodii* ℥ſs. ſumpſit ac *Trinct. Thebaic.* gut. xxiv. —— Tota nocte ejulavit, difficillime ſpiravit, tuſſiculâ arida vexatus nil expuit —— bene mane adeo; die quarto, ℥xiv. Sanguinis detractæ ſunt, fomenta etiam & *Cataplaſmata* demulcentia admota; pauloque poſt injectum eſt emoliens *Enema*, quo rejecto epotus eſt hauſtus *Anodinus*: pacata hinc omnia per oras aliquot, acceſſit veſperi ſomnus —— Infidæ autem hæ induciæ! Nox maximis in moleſtiis acta: febris vehemens, ſpiritus brevis, interruptus, difficillimus, dolor acerrimus; ſitis ingens, lingua arida —— Ergo V. *Aprilii* G. 9. a. m. repetitur V. S. ad ℥vii. ſaltem; *Mannæ* porro ʒx. *Salis Mirabit. Clauber.* ℥ſs. ex Juſculo avenaceo aſſumptæ ſunt; ter hinc, quaterve; reſpondit venter; ſæviſſimus tamen uſque urget dolor; pulſuſque celerrime vibrat; exilis quidem, ſed durus admodum: bis noctu repetita ſunt *Anodyna*; unde ſopor aliquis, at perturbatus valde —— Cum parum hæc omnis proficere viderim *Camphoram* cum *Nitro*, &c. exhibui; *Hauſtuſque Salinos* ex *Sal. C. C. Succo Limonum*, &c. ut nimirum per ſudores forſan morbum elicerem; Femoribus porro atque dorſo *Veſicatoria* applicari juſſi —— ſudavit paululum inæqualiter, mox autem ti-

gor invaſit, dolorque dorſi & lateris immanis recruduit, adeo ut jam non modo exclamaret, ſed & fureret plane —— quinta adeo Vice, die 6. nempe, poſt meridiem, ſanguis emittitur ad ℥xv. circiter: ad frumentum dein & *Clyſma*, necnon *Anodyna* confugimus, hinc quies aliqua, ſed languor magnus, obrepſit denique ſomnus. Poſt ſex vel octo horas inalgeſcens horruit, ejulavit, ſe flammis atque ferro excruciatum intus, dextro e latere, exclamavit; [durum valde, ſed retractum, perſenſi hypochondrium dolens [a] anhelavit quaſi ex citiſſimo curſu interim maximo niſu, atque ſummo angore, quaſi gladio perfoſſus, ſuſpirium edere anxie deſideravit —— Dubius omnino quid facerem ultra ſextam ſanguis miſſionem ſuadeo. ad ℥xii. circiter, fomenta iterum *Cataplaſmata* & *Anodyna* —— Supervenit ſopor, tremor, tendinum ſubſultus, atqui ſe relevatum prædicat; quievit utique plurimum, ſed aliena murmurans & incondita —— Frigidulus occupat ſudor frontem, dum genæ intenſo rubore flagrant, nigreſcunt ungues, frigeſcunt manus, facilius vero movet, imo & ſe ſponte in lecto erigit, melius ſe multo autumans, ſi modo gravitas ſpiritus immenſa, & aliquantus uſque lateris dolor ac pondus abeſſent —— At ego hominem plene moribundum video, ſepto tranſverſo nempe *ſphacelato*: tamen ſopores inter, ſingultus & deliria, atterit noctem, die 7. menſis, paulo ante meridiem, obiit vir ſi quis alius, vita dignus longioris. Mox poſt mortem invidum quaſi a contuſione apparuit totum latum dextrum, os *Ilium* aduſque. Hic caſus fuit vere *paraphreniticus* [a], cujusque paucæ extant apud ſcriptores medicos hiſtoriæ: credo equidem longe ſæpius occurrit quam vulgo putatur.

Ab hoc ægroto intra quatriduum detractæ ſunt ſangui-

---

[a] Si Septum tranſverſum percuſſum eſt, Præcordia ſurſum contrahuntur. *Celſ.* lib. 5. C. 26.

[b] *Eſſay on Fevers*, P. 240.

guinis unciæ fere centum, cujus ſingula portio erat quam maxime viſcida, etiam ultima, licet ſero permulto tenuiſſimo limpido innatabat craſſamentum [parvula velut inſula globoſa, pene tamen prorſus ſubmerſa] quod firmiſſimo quaſi corio erat obductum, vix utique ſcalpello penetrandum [*a*].

Nova Luna 1. —— MAJO. *Nova Luna* 30.
Plena 15.

Ventus Orientalis hoc menſe prævaluit, a xix. ad xxiv. Zephyrus: Aer fuit ſicciſſimus, ſub finem valde calidus —— blandiſſima plerumque tempeſtas.

Pluvia 3. 8. 10. 11. 12. 13. 18. 21. 22. Grando 13.
Dig. Dec.
1. 236.
Fulgur & Tonitru 3. Nocte.

Altitud. maxim. 15. 30. 1. E N E 1. } media 29. 6 26/28
—— minim. 22. 29. 2. S W 3.
Dies frigid. 14. 47. E N E 2. } media 36. 6/28
— fervid. 30. 20. E N E 2.

Febres intermittentes *epidemicæ*; pluritis & peripneumonia frequens, *Morbilli* paſſim: *Variolæ* plurimæ, quarum haud paucæ mali admodum moris: forſan a profuſis ſudoribus; quibus adulti, præcipue ineunte morbo ſæpe corripiuntur —— Sed & puerulis non multo minus ſunt exitiales, qui nimirum confluentibus, nigris, cruentis non raro obruuntur.

Plena Luna 13. JUNIO. *Nova Luna* 29.

Sicca duravit & calida tempeſtas ad diem menſis viceſimum, eurus interea ſpiravit frequenter, poſtea vero ventus ab oris auſtralibus multam invexit pluviam, Aeremque fecit multo frigidiorem.

G 4 Pluvia

[a] Ibid. P. 188.

lt l ll ll ll
Pluvia 4. 5. 8. 10. 20. 21. 22. 23. 24. 25.
lll Dig. Dec.
27. 28. 29. 30. = 2. 786.

Fulgur & Tonitru 5. Veſperi —— 22. Hora 9. p. m. —— 23. p. m. Nebula valde fœtida 26. p. m. Malacia.

8 Altitud. maxim. 14. 29. 8. E b N 1. } media 29. $5\frac{5}{29}$
— minim. 28. 29. 0. S S E 2.
Dies frigid. 24. 36. S b VV 2. } media $27\frac{25}{29}$
— fervid. 17. 16. N N VV 1.

Febres intermittentes ſparſim, tertianæ ac *Hemitritææ* potiſſimum; Pleuritides, Peripneumoniæ; & anginæ aliquæ. *Variolæ epidemicæ*, interdum valde malignæ, utpote *Petechiis* & *Hæmorrhagia* aliquando ſtipatæ.

Plena Luna 13. JULIO. *Nova Luna* 28.

Per initia menſis Pluvia frequens, parca poſt; Aer plerumque craſſus, Ventuſque varius, Malacia interdum, a xvi. ad xxii. ſpirabat eurus.

Pluvia 1. 2. 3. 4. 6. 8. 9. 10. 12. 24. 30.
l l l l l l
Dig. Dec.
= 1. 324.

Levis Procella 3. m. S w b w 4x.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 0. N N VV 1. } media 29. $6\frac{28}{29}$
—— minim. 3. 29. 4.
Dies frigid. 4. 36. VV N VV 1. } media 29. $\frac{4}{29}$
—— calid. 20. 22. E 1x.

Variolæ epidemicæ, ſano ſunt haud parum funeſtæ, ſæpe parvæ, atræ, ſeſſiles cum foveola in poſtularum medio livida aut nigra —— interdum crudo difluunt *Ichore*, qui ſubjectam carnem erodit, imo & nonnunquam ipſa Gangræna afficit —— Linguæ, fauceſque ſub morbi declinationem ſunt valde ſquallidæ, ac frequenter

ter

ter ſcabræ admodum & atræ; accedit porro ſæpiſſime *Diarrhœa* profuſa; aliquando tragœdia clauditur more peripneumonico: —— largiſſime tamen plerumque expuunt ægri, præſertim per initia: Si quid in his *Variolis* malignis poſſit medicina, id utique faciunt, *Alexipharmaca* ſubauſtera cum acido plurimo [*a*]: *Tinctura* utor ſæpiſſime *Corticis Peruviani Alexipharmaca* cum multo *Elixire* aut *Spiritu Vitrioli*, ſæpe vino rubro gallico his acidis adjectis, præſertim ſub febris deceſſu, interea potionem liberalem, acidulam, demulcentem ſuadeo atque victum idoneum —— proficiunt hæc interdum maxime, ſed utplurimum atras *Variolas* atra mors ſequitur.

Ubi ingruente Morbo *Variolæ* luridæ, lividæ, aut parum acuminatæ viſuntur, Febriſque adeſt lentior, generoſa quædam *Cardiaca* exhibenda ſunt, *Epiſpaſtica* porro applicari debent, quicquid contra reclamat *Sydenhamius*, ejuſque Sequaces [quos inter, in plurimis, etiam & ego ſum] —— *Crocus* hic & *Pulv. Contrayerv. C. Moſchus* & *Theriaca Androm.* imo & dulce Vinum Locum habent —— Miram ſane Vim habet *Moſcus* per Cutim expellendi, nec tamen interea calefacit nimium: Si crudæ ſunt Puſtulæ, ſi prorſus aquoſæ, *Myrrham* adjicio, cui ineſt Coctioni fovendæ plurimum —— Atqui quando turget Sanguis, furit Febris, ardent omnia, porrigere talia bacchantis eſt Medici, non prudentis, qui Diis Manibus devovet Ægrotos —— utinam non talia vidiſſem! —— Adeo Nihil in hoc Morbo perpetuum eſt, nedum utique in ullo.

Plena Luna 12. AUGUSTO. *Nova Luna* 26.

Incipiente *Auguſto* benigna ſatis fuit Tempeſtas, ab xi. autem ad finem uſque pluvioſa plerumque & frigida vento mutante ſubinde; Initio menſis Ros perplurimus.

Pluvia

[a] *Eſſay on Fevers*, [Cap. de Variolis. p. 151.

Pluvia 1. 3. 11. —— 14. 15. 16. 17. 19. 21. 23. 25. 26. 27. 29. 31. — 2. 074.
(Dig. Dec.)

Procella 17. Nocte S w 4. —— 28. w S w 4^v. —— 31. primo Mane S w 4.

Fulgur & Tonitru 13s Veſperi.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 0. N VV b VV 1. } media 29. 6$\frac{6}{29}$
—— minim. 18. 29. 1. S VV 3^v.
Dies frigid. 30. 41. N VV 2. } media 31$\frac{28}{29}$
— calid. 5: 52. N VV b VV 2.

Plurimæ *Variolæ*, febres intermittentes paſſim, tuſſes frequentes, ſub finem menſis anginæ aliquæ: niſi a *Variolis* pauciſſima funera.

Plena Luna 10. SEPTEMBRI. *Nova Luna* 25.

Et frigidus & fuit valde humidus hic menſis, libs ſæpe perfremuit; a xvii. ad xxiv. Vulturnus furens, hinc humilis *Baroſcopii* ſtatio, at maris æſtus tumidi, ac inordinati admodum —— xxvi. vehemens procella mane E S E 4^v. meridie S S E 4. Veſperi S S w 4^v. vaſtiſſimos concitavit fluctus atque maris æſtum immenſum, qui longo lateque inundavit littora; multo ſane magis quam fuit viſum antehac unquam [a].

Pluvia 1. 3. 4. 5. 6. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 15. 17. 18. 20. 21. 24. 26. 27. 30. — 4. 470.
(Dig. Dec.)

Halo ampliſſimus circa Lunam 8. H. 8. p. m.

8 Al-

[a] Vid. Vol. I. p. 18.

☿ Altitud. maxim. 2. 29. 9. VV N VV 2. } media 29. $3\frac{4}{29}$
— minim. 26. 28. 9.
Dies frigid. 30. 48. N VV 1. } media $32\frac{19}{29}$
— tepid. 9. 34. S S VV 3.

Variolæ multæ, jam vero paulo mitiores; *Morbilli* paſſim; perpauci certe hic morbi; *Colicæ* tamen, *Rheumatiſmus*, ac Tuſſis quoſdam vexant; Alvi fluxus plurimos.

Plena Luna 9. OCTOBRI. *Nova Luna* 23.

Nimboſa tempeſtas hoc menſe & valde ſqualida, pluvia fere perpetua, immenſa undique diluvia; infremuit libs ſæpiſſime, intervenit autem caurus frequenter, haud raro vulturnus, xii. ac xiii. boreas frigidus.

	l	l	lll	l	l	ll	ll			lll	
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	6.	10.	12.	14.	15.

ll	l	lll	l	l		lll	l		
19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	28.	30.	31.

Dig. Dec.
= 5. 608.

Procella levis 2. S w 4ˣ. —— Vehemens admodum 3. Nocte w S w 4.
———— 4. a. m. w b. N. 4. —— 8. Veſperi S w. 4ˣ. —— 9. S w 4. —— 22. primo Mane w S w 4ˣ.

Fulgur & tonitru 3. Nocte —— perpetua fulgura & tonitrua Nocte 22. S. w 4. —— Maximus Maris æſtus 9.

☿ Altitud. maxim. 13. 30. 2. N E 1. } media 29. $4\frac{2}{3}$
— minim. 4. 28. 6.
Dies frigid. 13. 60.
— tepid. 19. 42. S VV b VV 3. } media 48

Variolæ paſſim; tormina & alvi fluxus perplurimos exercent: oriuntur hæc credo majore ex parte a *Pomaceo* novello —— Poma namque ob nimium madorem citiſſime putreſcunt, hinc forte magis ad *Diarrhæam* diſ-

po-

ponunt quam ſi firmiora fuerant & generoſiore ſucco prædita. —— Tuſſes ſævæ & creberrimæ, hinc aliquando peripneumonia, aut pleuritis —— peripneumoniæ nothæ quoque haud ſunt raræ. Febres putridæ nonnullæ: In genere tamen multo pauciores ſunt morbi acuti quam quis crederet, habita ſcilicet ratione tempeſtatis infauſtæ —— frequentes forſan procellæ dirimunt pravas ac morboſas *Atmoſphæræ* congeſtiones: vehemens veluti motus Oceani aquarum putreſcentiæ obſtat.

Plena Luna 9. NOVEMBRI. *Nova Luna* 23.

Per initia *Novembris* pluvia tempeſtas & interdum nimboſa, corus ſæpe, haud raro Africus: a x. ad xxi. Aquilo, ſubinde Malacia, libs dein furens ad xxv. Boreas poſt & apricitas pulchra:

Pluvia 1. $\overset{lll}{\overline{2}}$. $\overset{ll}{\overline{3}}$. $\overset{l}{\overline{4}}$. 5. 6. $\overset{lll}{\overline{7}}$. $\overset{l}{\overline{8}}$. $\overset{ll}{\overline{9}}$. 11. 13. $\overset{l}{\overline{16}}$. $\overset{lll}{\overline{22}}$. $\overset{l}{\overline{23}}$. 24. $\overset{l}{\overline{25}}$. Nix & Grando 9. $\overset{l}{\overline{17}}$. Pluvia nivoſa 20. Nocte $\overline{\underline{\ \ }}$ 3. 740. (Dig. Dec.)

Procella 2 Meridie S w 4^{x}. —— 6s Nocte S w 4. —— 22. Nocte S b w 4. Circius vehemens 17. —— Acre Gelu a 17. ad 21.

☿ Altitud. maxim. 29.30.5. E N E 1.
—— minim. 23. 28.7. S b VV 3^{v}. } media 29. $7\frac{6}{28}$

Dies frigid. 20. 69 E b N 1.
— tepid. 7. 44. S VV 1^{x}. } media $56\frac{12}{28}$

Pleuriticæ & peripneumonicæ febres intermittentes porro ac *Variolæ* paſſim; *Rheumatiſmi* plurimi: tuſſes, dentium dolores, faucium, auriumque, cum tumore glandularum, valde frequentes —— Colica quamplurimos infeſtat, partim a *Pomaceo* novello, partim etiam ab abundante & acriore bile; Tormina ſæpe ſunt admodum ſæva magno cum ardore urinæ.

Plena

Plena Luna 3. DECEMBRI. *Nova Luna* 22.

Altam tenuit ſtationem *Barometer* hoc menſe, Aer autem fuit plerumque craſſus valde, ſæpe perfrigidus, ſub finem multo lenior —— ineunte *Decembri* Aquilo perſæpe flabat, exeunte corus atque libs; vento interdum omnino ſilente.

Pluvia 8. 9. 10. 11. 17. 20. 21. 22. 23. 25. 28.
Digs Dec.

Grando 12. Nix 13. = 1. 394.

Procella 11. p. m. ad mediam Noctem durans N w b N 4.

AB. 14. H. 9. p. m. N E b N 1. 24. Veſperi N w 2.

☿ Altitud. maxim. 14. 30. 6. N. E 1. } media 30. 0. $\frac{2}{3}$
—— minim. 11. 29. 3.

Dies frigid. 14. 70. valde rigidum Gelu } media $57\frac{25}{30}$
— tepid. 23. 50. S VV S S 3.

Morbi colici plurimi, ab acrimonia bilis aliqui, plures longe tamen a *Pomaceo* impuro, nec bene defecato —— in his alvus eſt plerumque cita, ſæpe accedit *Dyſenteria* mucoſa, ſæpeållioſa, aliquando cruenta.

Tuſſes innumeræ cum tumore faucium, maxillarum, *Parotidum* —— Peripneumonia paſſim —— febris *catarrhalis* valde frequens; ſolvitur ſæpe multa effluente craſſa ac ardente urina.

Gallos inter & hiſpanos captivos ſævit admodum febris quædam *catarrhalis* maligna, jugulatque perplurimos: accedunt ſæpe *Petechiæ*, haud raro *Parotides*, ſæpe puſtulæ urentes aqnoſæ: Dolet initio maxime caput, dorſum, ac regio præcordiorum, protinus ſupervenit phrenitis, anheloſa reſpiratio, tremor, ſubſultus, brevi mors.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXLIV.
Dig. Dec.
= 31. 444.

Plena Luna 7. JANUARIO. *Nova Luna* 12.

Incipiente Anno altum fuit *Baroſcopium*, ſæpe Boreas, ſæpe perflavit frigidus admodum vulturnus, hinc gelu acre frequenter: poſt viceſimum menſis Diem nunc libs, nunc caurus: aer erat plerumque maxime humidus præſertim gelu liquante atque nive.

lll ll ll ll

Pluvia 2. 4. 10. 11. 12. 13. 20. 21. 22.

ll l ll ll

23. 25. 27. 28. 30. Nix 9. 17. Grando 27.

Digs Dec.

31. — 2. 910

Gravis procella cum Nive perpetua 9. S E 4.

☿ Altitud. maxim. 1. 30.4. N 2. } media 29. $6\frac{23}{30}$
—— minim. 26. 28. 7. S VV 3.

Dies frigid. 9. 69. S E 4. } media $61\frac{2}{3}$
— tepid. 25. 54. S VV 3.

Morbi colici adhuc paſſim; *Rheumatiſmi*, pleuritides ac peripneumoniæ, & veræ & nothæ, ſparſim, plurimi faucium, maxillarum, *Parotidum*, imo & capitis ſæpe tumores laborant, accedente tuſſi plerumque & coryza: *Ophthalmia* frequens.

Febris *catarrhalis* maligna jam graſſatur maxima, & perplurimos captivorum mittit ad inferos; etiam nunc haud raro noſtrates, qui cum his multum verſantur —— Plures ſæpe duriſſime trahit, ſæpius autem magis eſt acuta & more peripneumoniæ, aut anginæ ſuffocantis, jugulat —— accedunt ſæpe *Petechiæ*, ſæpe *Dyſenteria* cruenta —— hæc tamen nec certo ordine, nec tempore —— Horum multi gangræna pedum corripiuntur a frigore forſan & ſordibus.

Plena Luna 5. FEBRUARIO. *Nova Luna* 20.

Frigidus admodum fuit hic menſis, boreas perſæpe flavit; interdum vulturnus, libs rariſſime: aer ſiccus ſemper

ſemper & tenuis, gelu ſubinde aſperrimum : præalta erat medio *Februario Barometri* ſtatio:

l l l

Pluvia 5. 9s 14. 19. 22. Grando 3. 6s 23. Nix 26.
Dig. Decs
28. — 0. 838.

Nix plurima 26. etſi Ventus erat D S w 3. Therm. 70.

Magna *AB.* 6. H. 10. Noctis N N E 1. —— Levis H. 7. p. ms E N E 2x.

8 Altitud. maxim. 18. 30. 6. E N E 2x. } media 29. $8\frac{23}{28}$
—— minim. 5. 29. 2. S E 1x.

Dies frigid. 25. 75. N E b N 1x. } media $65.\frac{13}{28}$
—— tepid. 15. 58. E S E 2.

Aſtma ſæviſſimum plures præmit ; tuſſes, pleuritides & peripneumoniæ valde ſunt frequentes ; imo & ſæpe graves admodum, quippe difficulter & parce expuitur — ſanguis extractus eſt perquam tenax , & craſſiſſimo glutine obductus ; ſerum autem viride , aut ſubflavum, at perliquidum —— hoc quoque in *Rheumatiſmo* notatur ; qui jam haud paucos graviter & diu torquet.

Inter captivos ſævit uſque febris maligna *catarrhalis* ; immenſamque ſtragem edit ; miniſtrantes aniculas , imo & quoſdam chirurgos nunc invadit , etiam & occidit. Sæpe in ſummo febris incremento , ſæpe ſub finem , erumpunt puſtulæ aquoſæ , urentes , crebro papulæ liveſcentes , interdum luridæ , aut ſubatræ maculæ ; *Apthæ* frequenter —— Nihil horum autem multum juvare videtur ; longe magis enim eſt ex Re Ægrotantium ſputum abundans [modo non ſit lividum ; ſanioſum ; fœtidum, quod frequenter nimis evenit] blanduſque & equaliter diffuſus ſudor —— profuſum vero extimeſco ſemper, qui ſæpe oleoſus, mox frigidus, tandem fit lethalis ; idque certo certius obrepente horrore —— Nil

in

in tali caſu magis eſt ex uſu quam vinum rubrum cum aromaticis coctum —— præcipue ſi urget *Diarrhæa*, ſive mucoſa, ſive cruenta: quod frequenter accidit.

Plena Luna 6. APRILI. *Nova Luna* 22.

Per initia *Martii* pluvioſa fuit valde & ſqualida tempeſtas, aer inde craſſus admodum & humidus; ſpiravit ſæpiſſime libanotus, corus crebro, vulturnus interdum.

Pluvia $\overset{lll}{4}$. $\overset{l}{5}$. $\overset{l}{6}$. $\overset{l}{7}$. $\overset{llll}{8}$. $\overset{lll}{9}$. 10. $\overset{lll}{11}$. $\overset{ll}{13}$. 15. —— 17. $\overset{ll}{24}$. 25. 27. $\overset{l}{28}$. $\overset{l}{29}$. Grando & Nix $\overset{l}{1}$. 2. 3.

Dig. Dec.
= 4. 694.

Procella primo Mane 1. w S w 4. —— 9. Nocte S b S 4x. —— 29. Nocte O w permagnæ Nebulæ a 24. ad 27.

☿ Altitud. maxim. 25. 30. 0. N VV 1. } media 29. 5 $\frac{2}{3}$
—— minim. 10. 29. 1. VV 3.

Dies frigid. 2. 64. S VV b VV 2. lx. } media 51 $\frac{4}{30}$
—— tepid. 21. 42. N 1.

Tuſſis valde frequens, tumores colli, Maxillarum, capitis undique; plurimæ febriculæ *catarrales* —— maligna ſævit adhuc maxime inter captivos, necnon inter Nautas noſtros. —— Pleuritides ac peripneumoniæ haud paucæ & veræ & ſpuriæ.

Plena Luna 5. APRILI. *Nova Luna* 20.

Pluvius quoque erat hic Menſis & algidus Corus Initio ſpirabat, a xiv. ad xxviii. Boreas fere perpetuus, Pluvia tamen decidente frequenter ea vero valde frigida.

Pluvia

l ll ll ll lll

Pluvia 1. 3. 4. 5. 6. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 17. 20.

lll lll l ll ll ll

21. 22. 23. 25. 26. 28. 29. Grando gravis 7. 11.
Dig. Dec.

3 912.

Circius vehemens tota Nocte 3. —— prælargus Halo circa Lunam 2. H. 10. Noctis —— fœtidiſſima Nebula per totam Diem 13. S. 1ˣ. —— Glacies ubique 27. Mane E N E 2.

☿ Altitud. maxim. 16. 30. 1, E N E. 2ˣ. } media 29. 5.
—— minim. 21. 28. 8. N. 2ˣ.

Dies frigid. 27. 55. } media 48.$\frac{10}{30}$
—— tepid. 14. 40. E 1.

Rheumatiſmus paſſim, *Iſchias* ſolito frequentior, eaque certe acerbiſſima. Pleuritides & peripneumoniæ, tam veræ quam nothæ, haud paucos corripiunt; tuſſes, tumores faucium, atque dentium dolores cum gutturis aſperitate plurimos: quædam febres intermittentes, inter juniores *Morbilloſæ* & *Scarlatinæ* aliquæ.

Catarrhalis febris uſque graſſatur, diu interdum trahit ægrotos, cito ſæpius curſum abſolvit, ſub finem plerumque expuunt largiſſime lentam, ſalſamque pituitam, crebro ſine ulla tuſſi, cum importuna ſæpe tuſſicula, id porro multo cum levamine, urina eſt tenuis ut plurimum, raro valde rubra, lingua ſubalbida, vix unquam nigra aut ſcabra, leve tamen delirium, ſeu deſipientia fere ſemper adeſt morbi ſtatu. —— Plures etiamnum jugulat *catarrhalis* maligna.

Plena Luna 4 MAJO. *Nova Luna* 20.

Blanda ſatis tempeſtas ineunte menſe, euro afflante, poſt diem autem decimum uda, frigidaque, libs fere perpetuus.

Pluvia 2. 11. —— 15. $\overline{16}$. 17. $\overline{18}$. $\overline{19}$. 20. ——
Dig. Dec.
31. Grando 16. —— 19. a. m. — 1. 732.

Procella 16. primo mane S w 4. Fulgur & Tonitru 19. a. m.

♉ Altitud. maxim. 5. 30. 0. E N E 1. } media 29. $4\frac{16}{31}$
— minim. 16. 28. 9.

Dies frigid. 20. 48. VV b N 2. } media $40.\frac{8}{51}$
— tepid. 6. 33. E 2.

Morbilli, ac febres *Scarlatinæ* hic & per viciniam epidemicæ, gravis ſæpiſſime accedit tuſſis & affectio peripneumonica: queis nil magis occurrit quam opportuna ſanguinis miſſio.

Multæ febres *Catarrhales* adhuc, quædam pravæ admodum & diu durantes: Urina plerumque cruda eſt valde, ſubinde quaſi lactea, nihil prorſus deponens per totum morbum; Lingua eſt humida ut plurimum, at ſquallida & ſublutea; atque expuunt affatim, idque fauſto ſemper omine —— contra ubi lingua fit nigra & arida, parcaque prodeunt ſputamina, raro evadunt; mox enim anheli, delirantes, trementes; palpantes facti, fato tandem ſuccumbunt, niſi obſtant *Veſicatoria*, ac ſudor liberalis, qui ſane [neſcio unde] jam haud ita facilis erumpit: Alvus etiam fuſa largiter ægrotantibus frequenter ſuccurrit maxime. —— Capitis gravitas, & vertigo per initia febris fere ſemper adſunt, leve delirium vero & ſurditas procedente morbo, toto Decurſu Screatus maximus, etſi Tuſſis interdum abeſt omnino —— Uſque adeo per Salivæ Ductus molitur natura *Criſim*.

Variolæ, febres *miliares* & puſtuloſæ paſſim; ſcabies frequens, *Ophthalmiæ*, necnon anginæ aliquæ.

Haud infrequens eſt peripneumonia quædam notha, quæ

quæ diutiſſime ſæpe perdurat; demumque inſtar febris lentæ *nervoſæ* opprimit ægrotos; etſi initio haud parum exacerat —— Horum ſanguis extractus tenuis utplurimum & floridus ſpectatur; quod mala inter ſigna ſemper eſt, nec largam hujus effuſionem patiuntur tales ſine ſummo vitæ diſcrimine; quamvis valde difficilis videatur ſpiritus ac magna pectoris oppreſſio: Mirum eſt utique, quantum detracto cruore mox debilitantur [a] —— Sævit hæc præcipue per auſtrales provinciæ oraxs; nec fuit alia forſan quam *Catarrhalis epidemica* in pulmones maxime converſa —— *Camphora*, *Crocus*, *Lap. Contrayerv. Fum. Ammoniac. Oximel. Scillitic.* cum ſero *Sinapino* tenuiſſimo aptiſſima fuere remedia: *Veſicatoria* porro perquam utilia. —— Puſtulis ſub finem erumpentibus, ac ſudore, raro pereunt.

Plena Luna 3. JUNIO. *Nova Luna* 18.

Fuit & hic menſis frigidus admodum & pluvius, Africo ſæpiſſime perflante; coro ſæpe, interfuit autem vulturnus a xxi. ad xxiv. —— Aer fuit maxime craſſus ac humidus, triſtiſque tempeſtas; hyemalem potius quam æſtivam putares, adeo omnia ſunt uda & ſqualida: raro vides papilionem, imo vix Muſcam; torpent omnia.

Pluvia 1. $\overline{5}^{\,l}$. $\overline{6}^{\,l}$. $\overline{7}^{\,ll}$. 8. 9. —— 13. $\overline{14}^{\,ll}$. $\overline{15}^{\,ll}$. 16. $\overline{22}^{\,l}$. 23. $\overline{24}^{\,ll}$. $\overline{25}^{\,ll}$. 27. 28. = Dig. Dec. 3. 760.

Tonitru & fulgura graviſſima 22. Nocte inter horam x & xii longe lateque perfremuit hæc proccella.

♉ Altitud. maxim. 18. 29. 8. VV N VV 1.
—— minim. 25. 29. 2. S VV 3. } media 29.5 $\frac{7}{30}$

Dies frigid. 12. 48. VV N VV 2.
—— calid. 22. 24. S E 2. } media 37.$\frac{11}{30}$

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 225.

Crebri adhuc valde ſunt *Morbilli*, quibus ſæpe etiam Adulti corripiuntur: *Rheumatiſmus*, Tumor Faucium, Angina, Tuſſis frequens, Febres intermittentes paſſim.

Febris putrida maligna jam graſſatur multum, ſæpe cum puſtulis rubellis, ſæpe cum *Petechiis* —— enormes interdum *Hemorrhagiæ* ex ore & naribus, utero accedunt; præcipue ubi maculæ prælargæ ſunt ac lividæ, aut nigræ, aut violaceæ [a] —— Levis adeſt horror initio, mox dolor capitis & gravedo cum vertigine, in plurimis nauſea & vomitio; protinus in omnibus magna præcordiorum oppreſſio & anxietas permoleſta, adeo ut perpetuæ urgeant vigiliæ, unde certo certius obrepit delirium, tandemque aliquando veternus, urina plerumque eſt maxime cruda ac tenuis, raro aliquid deponens, ſub morbi finem vero interdum livida quædam aut furfuroſa quaſi, nonnunquam etiam nigra prorſus. Lingua, dentes, fauceſque nigræ, aridæ, ſqualidæ ſunt, ex ore fœdus admodum exſpirat halitus. Pluribus accidit *Diarrhœa* mucoſa, aut ſubnigra, cum ſtrigmentis interdum ſanguinolentis. —— Multi diu confligant morbo, haud pauci intra Dies octo ſuccumbunt; nec deſunt plures, qui prorſus evadunt.

Maxime ſævit hic morbus inter captivos, nautes atque noſtros, multo etiam jam per viciniam attigit —— An ex contagione, an ab ipſa *Atmoſpheræ* conſtitutione haud certe ſcio: parum namque contagioſus videtur, niſi in ipſis *Noſocomiis*: magna utique eſt undique virium ac animi dejectio apud omnes, etiamque ſanos.

Plena Luna 3. JULIO. *Nova Luna* 18.

Jam tandem æſtas affulget, pluviæ parum niſi ipſo initio & ſub finem menſis, afflavit plerumque ventus ſeptentrionalis, auſtralis rariſſime - Sol fuit fervidus ſæpe, multo hinc tenuior facta eſt *Atmoſphæra*, & ſiccior longe.

---

[a] *Eſſay on Fevers*, p. 96.

ge, maxime ſubinde rorationes, interdum nebulæ leniſſime ſpirante vento.

ll *l* *lll* Dig. Dec.

Pluvia 1. 2. 3. 18. 19. 27. 28. — 1. 208.

☿ Altitud. maxim. 30. 30. 0. N b VV 2. } media 29. $7\frac{6}{10}$
—— minim. 1. 29. 2. S VV b S 2.

Dies frigid. 30. 36. } media 29. $\frac{12}{30}$
—— fervid. 13. 22. N 1.

Febres quædam intermittentes, quædam peripneumoniæ, *Ophthalmiæ* plurimæ —— *Morbilli epidemici*, iique ſæpe funeſti; tuſſis vehemens: ac *hectica* febris, plerumque accedunt, durantque diu; accedit Alvi fluxus colliquans evaneſcentibus *Morbillis*, haud raro *Ophthalmia*, angina, & ulcera faucium ſuccedunt, aliquando *Parotis* cum *Eryſipelete* capitis; plus ſemel hoc menſe notavi faucium & oris gangrænam; maxillæ porro & vomeris oſſis cariem; unde mortem miſerrimam; poſt *Morbillos* ſcilicet.

Febris putrida maligna, quæ dudum ſæviit, dominatur uſque, maxime inter nautas atque captivos: ſæpe cum maculis parvis, obſcuris vel ſubatris, cum luridis interdum Papulis per totum corporis habitum; ſæpe Puſtulæ largæ, erodentes erumpunt: Jam inſuper magis urget vomitus quam antehac, quam *Diarrhœa* gravis mox excipit: porro haud raro multo magis diffluunt ſudoribus; adeo tamen parum hæc juvare videntur; ut potius vires peſſundent plurimum —— Atqui ſi fluxus Alvi cito nimis ſiſtitur, delirium obrepit certiſſime, aut ſopor profundus, cum duro abdominis tumore, ac ſingultu; quo non aliud magis peſtiferum *Symptoma*, Omnes fere morbi ſtatu plus minuſve delirant; ac ſurdeſcunt ſemper —— Quicquid fuit, emiſſum ſanguinis vel rutilantem & ſpecioſam habuit faciem, aut lividam, aut atram, & muco viridi vel liveſcente obductum, ſemperque ſolutum

nimis [a]. Proxime mihi accedere videtur hæc febris ad naturam iſtius malignæ quam Anno 1740. deſcripſi, adeoque Medicina utor eadem fere, Deo dante, ſatis feliciter.

Plena Luna 1. — AUGUSTO. *Plena Luna* 30.
Nova 16.

A tertio Die Menſis ad decimum ſeptimum Pluvia multa, & triſte cœlum: flavit initio vulturnus, poſtea libs — hinc vero ad finem uſque apricitas pulchra, longe grata meſſoribus; maximæ nunc rorationes; jamque tandem læte garriunt cicadæ innumeræ, porro muſcæ, modo quaſi reviviſcentes, volitant, ubique, valdeque ſunt moleſtæ.

Pluvia 4. (lll) 5. (ll) 6. (lll) 8. (ll) 9. (l) 10. 11. (l) 12. (l) 13. 14. (lll) 15. 16. (l) 20. 21. 23. — D.g. Dec. 3. 5. 6.

Multa Fulgura & Procella 8. Nocte S S w 4x. — 9. Mane Procella S w b w 4 — 15. Nocte S S. w 4x. Nebulæ magnæ 24. 27. 28.

☿ Altitudd. maxim. 28 30.0 N N VV 1. } media 29. $5\frac{6}{31}$
— minim 9 29. 0. S VV b VV 4. }

Dies frigid. 17. 40. VV b S 3 } media $32\frac{13}{31}$
— calid. 3. 25. E S E 1. }

Morbilli frequentes, *Variolæ* ſparſæ, at mitiores, *Ophthalmiæ* plurimæ, *Dyſenteria* paſſim. — Sævit adhuc Febris maligna inter Nautas atque Captivos, rarior tamen multo eſt alibi, nec ita frequenter *Petechiis* ſœtata.

Nova Luna 74 SEPTEMBRI. *Plena Luna* 19.

Ineunte *Septembri* Pluvia frequens, ab octavo autem die ad viceſimum octavum, niſi decimo ſexto, nulla prorſus, nebulæ interim ſæpiſſime, & rorationes maximæ;

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*. P. 108.

mæ; Sol fervidus medio menſe, at maxima pruina xx. Ventus ab Oriente ſpiravit toto fere menſe, a xx. ad xxviii. velox admodum.

ll l l l

Pluvia 2. 3. 4. 5. 7. 8. 16. 28. 29. 30.
Dig. Dec.
1. 078.
Fulgur & Tonitru Mane 2. Procella 22. E S E 4.
Maximus Halo circa Lunam 26. Nocte.

Altitud. maxim. 11. 30. 1. E 1. — minim. 2. 15. 2. S E b E 2. } media 29. $6\frac{14}{30}$

Dies frigid. 14. 46. E 3. — calid. 15. 26. E S E 1. } media $35\frac{8}{30}$

Variolæ frequentes, *Diarrhææ* & morbi colici paſſim, aliquæ *Dyſenteriæ* cruentæ, —— Plures adhuc febres putrida, maligna laborant cum *Petechiis*, delirio, ſingultu, &c. —— *Aſthma* ſæviſſimum multos opprimit; plurimique tumore faucium, maxillarum, *Parotidum* vexantur, *Ophthalmiæ* multæ.

Morbilli epidemici etiam inter adultos, ac plures jugulant, ſæpe more peripneumonico, ſæpe lenta *hectica* tabe; haud raro *Dyſenteria* cruenta accedit, ſæpius vero enormis mucoſa *Diarrhœa*, nonnunquam accidunt diriſſima oris ulcera, atque inde maxillarum caries.

Nova Luna 14 OCTOBRI. *Plena Luna* 29.

Triſtis fuit admodum & maxime pluvius hic menſis, vix dies unus & alter apricus, aer valde craſſus & humidus; corus perflavit initio, poſt libs furens ſæpiſſime, auſter ſubinde, non raro ſub finem vulturnus.

ll ll l lll l l ll lll

Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 6. 8. 9. 10. 12. 15. 16.

l l l l l l l l ll lll ll

17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 26. 28. 29.

ll D.g. Dec.

30. 31. Grando 3. 22. = 5. 896.

Circius vehemens 1. Mane. Procella 5. Mane S 4. —— 8. S w 4ˣ. p. m. Iris vivida lunaris 1. H. 7. p. m.

☿ Altitud. maxim. 14. 30. 2. E 1. } media 29. $3\frac{25}{29}$
—— minim. 5 28. 7. S 4.

Dies frigid. 30. 54. S S E 2ˣ. } media $46\frac{11}{29}$
—— tepid. 11. 38. S S VV 2.

Morbilli adhuc plurimi; *Variolæ epidemicæ*; Morbi colici & *Rheumatiſmi* paſſim *Ophthalmiæ* multæ: quidam peripneumonia notha laborant, aliqui *Apoplexia* perculſi ſunt. Tuſſes, Coryzæ, Gravedines, ac Febriculæ *catarrhales* permultæ; Febres lentæ & *nervoſæ* haud raræ.

Plena Luna 12. NOVEMBRI. *Nova Luna* 28.

Venit ab Oriente ventus ad diem xiv. ad Septentrionem vergens plerumque, tunc aquilo, mox auſter furens pluviam demiſit plurimam, paulo tamen poſt rurſum frigidus aquilo; ad ipſum finem libs, *Atmoſphæra* fuit ut plurimum gelida, craſſa admodum ac humida.

l ll lll l l lll

Pluvia 1. 2. 12. 13. 14. 18. 19. 20. 21. 22.

l Dig. Dec.

23. 26. 30. Nix 15. 16. = 3. 522.

Fulgura multa ſine tonitru 1. Nocte S E 1ˣ. Procella 18. S b w 4. —— 19. p. m. S w 4ˣ. Circius vehemens 19. Nocte. Subitus admodum & maximus *Baroſcopii* Deſcenſus 18. a 29. 7. ſcilicet ad 28. 8. intra ſex vel

vel octo horas gelu rigidum 16. 17. 21. 23. Denſiſſima & valde fœtida nebula 23. p. m.

♉ Altitud. maxim. 6. 30. 3. E N E 1x. } media 29. $7\frac{2}{3}$
—— minim. 19. 28. 7. N VV 4.

Dies frid. 16. 71. N b VV 1. } media $57\frac{16}{30}$
—— tepida 1. 46. S E 1.

Variolæ undique *epidemicæ*, jamque quædam malæ admodum ſunt indolis; utcunque per totum Autumnum fuerant benignæ. *Ophthalmiæ* plurimæ, ac *Epiphoræ* pertinaces admodum pleuritides aliquæ & peripneumoniæ.

Ineunte menſe febris quædam *catarrhalis* recurrit, ſeu potius ingruit; vehemens dolor capitis atque pectoris oppreſſio urgent, nauſea perpetua ac vomitio pituitoſa, pulſus valde velox, ac mollis, raro tenſus; lingua ſordida, ſublutea, vix umquam *arida*; Urina turbida admodum pallidam, at flaveſcentem, prælargam, per totum morbi decurſum, deponens ſubſidentiam. Expuunt omnes largiſſime. —— Sanguis rariſſime valde tenax eſt, interdum vero nonnihil glutinoſus, omnes vertigine & ſomnolentia nimia laborant. Quoſdam *Diarrhœa* lenis liberat, quoſdam ſudor blandus æqualis, plures liberrima Sputamina maxime ſecta prius Vena & proritata Vomitione; ubi nimirum artis eſt ſubſidium adhibere naturæ.

Nova Luna 12. DECEMBRI. *Plena Luna* 27.

Incipiente *Decembri* flavit Boreas, conſequente frigida & ſicca Tempeſtate: ab xi. ad xv. pluvius Vulturnus, pauloque poſt turbidus Auſter; ſub finem menſis Eurus? Aer fuit craſſus valde, & medio menſe humidus maxime.

Pluvia 1. 11. 12. 13. (llll) 14. (lll) 15. 16. (l) 17. 19. 20. 21. (lll) 22. 23. (l) —— 25. (l) 26. 30. (ll) Dic. Dec. 3. 4 10.

Pro-

Procella 13. p m. S E b S 4. —— 19. tota Nocte S 4. —— 20. Mane S w 4.
—— 23. Nocte S w 4. —— 24. tota fere Die S w b w 4.

☿ Altitud. maxim. 2. 30. 4. E N E 1. } media 29. 5 $\frac{2}{3}$
—— minim. 14. 29 0. S S E 3.

Dies frigid. 7. 70. N E 2. } media 59 $\frac{23}{30}$
—— calid. 19. 50. S 4.

Tuſſis vehemens; *Aſthmatica*, frequens; *Variolæ* maxime *epidemicæ* longe lateque; quædam confluentes ſunt, parvæ, ſeſſiles, nigræ, quædam tamen valde benignæ. —— Febriculæ puſtuloſæ (*the Chicken and Swines Pox*) plurimæ inter pueros: Puſtulas has ſubrubras & aquoſas pro variolis ſæpe agnoſcunt mulierculæ [nam & veſtigia crebro diu relinquunt] haud raro tamen paulo poſt triſti eventu vident errorem, dum variolæ, eæque malignæ, revera invadunt.

Jam increbreſcunt valde febres peripneumonicæ, periculoſæ quidem & haud raro lethales. Aliqui parum aut nil expuunt plures bilioſa admodum ſincera & perliquida aut ſpumoſa & minime cocta, nonnulli faciem fere ſubatram; anhelant maxime & ſumma pectoris gravitate premuntur. —— Majus mihi videtur impendere periculum peripneumonicis ubi permagna urget Pectoris Opreſſio, & grave quoddam Præcordiorum Pondus, etſi levis tantum & obtuſus adſit Dolor, quam ſi pectore, aut Latere magis acute torquentur; hic enim Sanguinis Miſſio certum plerumque adfert Levamen: in priore Caſu, ita ſæpe non juvat ut etiam haud parum ſit noxia. Jam utique plures occurunt Peripneumoniæ, ubi immenſa eſt Pectoris Gravitas, & Spirandi Difficultas magna, & Tuſſis haud levis, & multus in Pulmone Strepitus, quæ vix tamen admittunt venæ ſectionem [a] —— Sperares forſan magnum a repeti-
ta

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*. p. 108.

ta ſanguinis miſſione auxilium; accidit e contra debilitas maxima, ſputi ſuppreſſio, anxietas graviſſima, vigiliæ perpetuæ, mox delirium, tremores, frigidi ſudores, tandemque nimis frequenter mors inopinata; ſæpe etiam inter gemitus & colloquia. —— Atqui hunc ſanguinem inſpice diligenter; nimium ſemper apparet ſolutus, quamvis floridus plerumque, & ſpecioſus, & diu ſeri tenax: aſpice altera vice detractum cruorem, craſſamentum lividum vides, & laxum maxime, plurimo fulvo, turbido aut ſubviridi, aut ſubrubicundo innatans ſero: tertia, nigrum fere & ſanioſum, vix ullo modo cohærens —— peſſimi hoc ſemper ominis notavi in peripneumonia, & plerumque lethale [a].

Sunt autem & nunc multi *Pleuroperipneumonia* laborantes, præſertim ruricolæ, quibus dolor eſt pectoris aut lateris vehemens, tuſſis violenta, ſpiritus ex ore fervens, interruptus, difficillimus, pulſus plenus, durus, atque velox, rubicunda ac turgida facies —— Poſtulant hæc citam & largam ſanguinis miſſionem, imo & repetitam, unde mox relevantur plurimum —— Horum autem ſanguis denſus admodum & viſcoſus eſt, ac dum frigeſcit pellicula obductus albida, & coriacea quaſi —— porro ſanguine miſſo, diluentia ſubacida, nitroſa, & quæ ſputo movendo ſunt, morbum utplurimum brevi ſolvunt.

At prior peripneumoniæ ſpecies, hoc menſe, hic magis ſæviebat, in qua urina plerumque initio erat cruda prorſus, ſæpe tenuis ſubinde autem quaſi lactea, ſub finem vero parca, turbida, ſubnigra. Lingua atro veluti muco oblinita, vel ſicca admodum & prærubra, colore corticis granati æmula, ſæpe tamen glabra valde, liveſcens, & ſplendida quaſi, at aridiſſima, cum Bulla nigra interdum ad linguæ apicem —— peſtifera hæc & funeſta ſunt; potiſſimum ſi ſanioſa, nigra, & valde fœtida ſputamina ejiciuntur.

Res

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 211.

Res eſt hercle non levis momenti duas has peripneumoniæ ſpecies probe diſtinguere, maxime per initia morbi; cum & ingens pectoris oppreſſio & ſpirandi difficultas, febris ardor, & ſævitia tuſſis, utramque comitentur, & æque poſtulare videantur ſanguinis miſſionem. Prior attamen, & jam frequentior, peripneumonia, vix quartam ſanguinis partem adimi patitur ſine ſumma virium ruina, quam poſterior & fert facile, imo & ſepiſſime poſſit. —— Unde igitur petenda diſtinctio eſt?

Si pulſus celer valde, exilis & contractus eſt, aut mollis, inæqualis & vacillans; ſi Anima ducitur laborioſe & cum frequente ſuſpirio, potius quam cum anhelatione æſtuante, ſi urget magis pectoris gravitas quam dolor, ſi urina cruda eſt, tenuis, & vapida, ſi profuſi aut inæquales, frigiduli ſudores erumpunt, ſi languor magnus & manus tremulæ, cautiſſime profecto mittendus eſt ſanguis & perparce; ſi modo liceat omnino ſecare venam. At ſi frigefactus cruor nimis apparet ſolutus, & parum firme cohærens, utcunque floridus ſit, protinus ſiſte manum, ni jugulare vis ægrotantem. Si de mittendo ſanguine dubitas, an ſcilicet conveniat necne, hoc certe cognoſces ſigno; nunquam igitur dubio in caſu, prima vice, eſto Laticis vitalis prodigus; qui ſæpe corrigendus eſt utique, non profundendus: —— At ſi plenus, velox, tenſus, aut durus pulſus valide vibrat, ardetque febris, ſi fervidus expirat ſpiritus atque denſus, ſi pectus dolet admodum, rubetque vultus & turget, mittendus ſemper eſt ſanguis pleno & flumine & modo: etiam bis, terve, repetenda eſt venæ ſectio ſi urget uſque ſpirandi difficultas atque dolor, maxime ſi extracto cruori inhæret cruſta ſubflava & glutinoſa valde.

Nunc graſſatur plurimum febris quædam putrida, diu admodum ſæpe detinens ægrotos, multiſque certe lethalis; haud raro ad viceſimum diem, imo aliquando ad triceſimum uſque protenditur.

Levis rigor initio totum pererrat corpus, ſubito mox calore incentuque exceptus; ſic vicibus alternis: Laſſitudo

do inſuper & vagus dolor omnia fatigat membra; nunquam non protinus accedit capitis dolor, ſæpe acutus admodum in fronte, in temporibus, in ſincipite, interdum in imis oculis: Pulſus interea celer, tremulus, inæqualis eſt, etiam & haud raro intermittentes plane; ac fortiore digiti preſſu interruptus prorſus. —— Urina vero tenuis eſt ac mera quaſi vappa, aut jumentorum inſtar turbida [*a*], ſed nihil omnino deponens [*a*] —— haud multum inareſcit lingua, nec ſitiunt valde, ſordeſcunt tamen ſemper fauces —— vomitus interim bilioſus, viridis, aut fuſcus urget vehementer, ſæpe haud parum fœtidus; anxietas enormis, jactatio perpetua, ac pervigilium contumax, ſemper, accedente morbi ſtatu, delirium inferunt & tremores, tendinumque ſubſultus: Sub finem lingua labiaque tremula fiunt, nigra & aridiſſima, dentes atri & ſordidiſſimi. Singultus, oculi vitrei, ſudores, frigidi, ungues lividi, pulſuſque deficiens, inſtantem denunciant mortem, licet interdum ſtupidi ſine ſenſu, motu, aut loquela jacent per dies aliquot integros priuſquam extremam agunt animam, coxis interea natibuſque *Necroſi* affectis.

Hoc modo huic febri ſuccumbunt multi; at ſæpius multo magis effera ſævit —— Premit ipſo morbi *Inſultu* anxietas, & præcordiorum pondus immane, acerbiſſimus capitis atque dorſi dolor, vomitio perpetua, viridis, atra, horrenda, ſingultus continuus, nigreſcit lingua, denteſque protinus, furit mox phrenitis, toto corpore tremunt, tandemque frequenter *Caro* premuntur, nec evigilant unquam —— Sextum inter diem utplurimum & nonum erumpunt *Petechiæ*, ſæpe lividæ, ſæpe etiam aterrimæ, quæ interdum repente evaneſcunt, profuſo fluente ſudore, vel *Diarrhœa*; quibus ægri ſæpiſſime laborant. Crebro ſanguinem ſtillant nares, aliquando profundunt, unde delirium ſæpe miteſcit; ſed inde vires deprimuntur maxime —— quod idem de fluxu alvi

[a] Οὖρον ἀνατεταραγμένον οἷον ὑποζυγίου. Aph. 70. Sect. v. Vide *Holler.* in Aphoriſmum.

alvi dicendum eſt, qui multo ſæpius accidit —— Citius equidem tardiuſve ſemper fere ; durante febre, per alvum molita eſt natura *Criſin*, at frequenter nimis morbus tantum morti ceſſit ; haud raro autem ſucceſſit victrix natura —— Si dejectiones nigræ, perliquidæ, aut ſanioſæ ſunt, & maximæ fœtidæ ; utique nihil ſpero ; præcipue ſi abſque voluntate deſcendunt : nec multo ſane melioris eſt ominis inflatum atque durum abdomen, perdurante ventris curſu ; præſertim ſi ſingultus advenit, & perpauca redditur urina : quam ſubatram pene notavi, imo & nonnunquam plane nigram.

Hanc habes hujus febris hiſtoriam, lector : quam ſive *ſcorbuticam*, ſive malignam, ſive peſtilentem dices, nihil moror, eſt ſane valde funeſta ; atque haud pauca prodit magnæ putreſcentiæ, etiam & contagii, ſigna. Quicquid eſt, perparcam, ſi modo ullam, admittit ſanguinis Detractionem, ex majore vena ſaltem ; ſine ſtupenda Virium Jactura —— Vomitum autem plerumque moveo ; ſeu promoveo potius : quia ſponte fere urget ſemper ; alvumque *Clyſmate* moveo ſi ſit aſtricta. Mitioribus poſtea utor *Alexipharmacis*, uſque ſubauſteris, & acido imbutis, inter quæ vix meliora, nedum tutiora, probo quam vinum ipſum rubrum cum aquæ ferme dimidio, in quo porro macis & cinnamomi paululum ſit incoctum ; adjecto malo *Aurantio* hiſpalenſi toſto ; ac deinde contuſo & infuſo : jucundus admodum eſt hic potus & morbo percommodus. Si vis alia, *Tinct. Roſar. Decoct. Luſitan.* cum *Aq. Cinnam.* & *Sp. Lavend. C.* paululo, ſerum & lactis vinoſum tenuiſſimum, locum habent : nec ſitientibus, atque avide deſiderantibus, nego ſubinde vinum *Pomaceum* ſubtepidum. Sales *Alcalinos volatiles & Spiritus*, ut dicuntur, reſpuo prorſus [a], niſi cum *Salinis* utor *Hauſtibus*. Hæc, vel ſimilia, præcipio ad febris uſque ſtatum ; interea vero ſi vehemens ſit

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*. P. 118.

ſit inſania, cucurbitulas ſcarificatas humeris cervicibuſque applicari jubeo, ſæpe dein *Epiſpaſtica*, maxime ſi languor opprimit: Blanda porro *Eccopronica* exhibeo tertiis quartiſve diebus, ſi alvus eſt dura nimis —— in ipſa febris 'Ακμῇ parum certe moveo, perſpiciens diligenter quid natura faciat, aut ferat.

Si perſicca ſit cutis & aſpera, *Camphoram* cum *Theriac.* aut *Mitridat.* necnon *Hauſt. ſalinos volatiles*, aut *Julap.. Camphorat.* cum *Aceto*, *Sp. Lavend. C.* & *Syrupo Crocino* præſcribo; idque ut plurimum bonis avibus ſi blandi ſudores erumpunt, & floridæ puſtulæ urentes —— Si parum hæc proficiunt alia tentanda eſt via, per alvum nempe ac urinam; adeoque *Rhabarbari* paululum cum *Sale Succino* & nuce *Myriſtica* alternis ſaltem diebus miniſtro, aut *Mannam Calabrinam*, *Cremorem Tartari* & *Sartar. ſolubil.* —— Si liquidus nimium ſit venter, compeſco fluxum paulatim *Tinct. Roſar. Decoct. alb. Confect. Fracaſtor.* fortiora *Opiata* ſuadeo rariſſime; ſi *Theriacam* excipias —— jam ſumma mihi cura eſt ſuſtentandæ naturæ molli reſtaurante victu, & medicina idonea; *Panatellam*, juſcula leniora, panem bis coctum ex vino, *Gelatinam C. C. Sapo*, *Salop.* alioque hujuſmodi præcipio —— pro medicamento autem maxime *Tinct. Cortic. Alexipharmac.* quæ mihi longo jam tempore, febre putrida declinante, explorata atque probata eſt; atqui huic ſemper ferme adjicio *Elexir. Vitrioli* —— Hac *Methodo* hercle, ac medicina, perplurimos ex ipſis orci faucibus ereptos novi, —— ſurdaſtros tamen ſemper, atque ſtupidos diu; lingua indelebili pene nigrore fucata.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno M D C C X L V.
Dig. Dec.
fuit = 33. 476.

Nova Luna 10. JANUARIO. *Plena Luna* 26.

Ventus fuit parum conſtans hoc menſe, ſæpe frigidus, ſæpe nimboſus; ab Oriente ſpiravit initio, ſeptimo & octa-

octavo libs irruit; a x. ad xvi. eurus aut Boreas, inde ad viceſimum nonum corus, aut libs, hic plerumque furens, ad ipſum finem Boreas.

ll ll ll lll ll l
Pluvia 1. $\overline{7}$. $\overline{8}$. 16. 18. $\overline{19}$. 20. $\overline{21}$. $\overline{23}$. 24. $\overline{25}$.
llll Dig. Dec.
26. $\overline{27}$. 28. Grando 29. Nix 30. — 3. 496.

—— 27. p. m. S w b w 4. Circius vehementiſſimus Nocte inter 27. & 28 Rigidum Gelu & maxima *Pruina 5. 6. 13. 14. 15. 29. 31. maximus Halo circa Lunam 20. Veſperi.

☿ Altitud.maxim.5.30.4. N E 1. } media 29. 8 $\frac{2}{28}$
—— minim.27. 28- 8. }
Dies frigid. 31. 70. N E 1. } = 59 $\frac{8}{28}$
—— tepid. 25. 50. }

Variolæ adhuc *epidemicæ*, plerumque autem ſatis benignæ; inter nautas tamen & milites haud paucos occidunt: An quod a pravo victu & peſſima *Spirituum Ardentium* ingluvie horum ſanguis fit magis acris & putridus? an quod a *Scorbutica* Lue, imo *&c.* ſæpiſſime *venerea*, polluatur; —— Hoc ſane perpetuum eſt, quod omnis febris *epidemica* magis eſt inter hos peſtifera quam vel oppidanos inter aut ruricolas. Faucium tumores, & tuſſes undique, *Morbilli* plures & *Rheumatiſmi*.

Febris putrida, *nervoſa*, maligna uſque graſſatur, pluresque opprimit, atque multos diu admodum trahit.

Peripneumoniæ multæ mali admodum moris cum ſpirandi difficultate & anxietate maxima, dolore in imo pectoris atque tuſſicula perpetua, perpauca ſæpe exantlante, ſæpe ſanioſa prorſus. Hæ poſt tres, quatuorve dies in malignam *nervoſam*, aut *petechialem* degenerant, vireſque ſummopere deprimunt —— Vix ſanguinis miſſionem adeo admittunt, multo minus repetitam aut largam [a].

Nova

---

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*. P. 184. — 186.

Nova Luna 9. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 24.

Boreas perflavit ſæpiſſime durante *Februario*, aeremque fecit ſiccum & valde rigidum, acri admodum ſæviente gelu, altam interea tenuit ſtationem *Barometer* —— interdum vero libs procelloſus *Mercurium* depreſſit maxime, multamque demiſit pluviam.

Pluvia 7 (l). 8 (lll). 15. 17 (ll). 18 (ll). 19 (ll). 20 (ll). 21. 24 (l). 26. 27. Nix multa 14 (l). —— 28. Grando gravis 18. Nocte
Dig. Dec.
2. 680.

Procella 18. Nocte S w b w 4_x. *AB*. 9. H. 8. N E 1. —— 27. N E 2_x.

☿ Altitud. maxim. 2. 30.6. E N E 1. } media 29. $7\frac{17}{28}$
—— minim. 20. 28. 4. S VV b VV 3^x.

Dies frigid. 13. 76. N N E 2. } media 64
—— tepid. 26. 52. N VV 1.

Plurimæ adhuc *Variolæ*, ut plurimum mitiores, nautis tamen, militibus, atque captivis adhuc valde funeſtæ, qui quidem evadunt, furunculis & ulceribus maxime vexantur ſæpe *hectica* febre.

Tuſſis ſæviſſima, *Aſthma* pertinax, anginæ, fauciumque tumores permultos cruciant. —— *Rheumatiſmi*, pleuritides, ac *Pleuroperipneumoniæ* ſunt valde frequentes.

Dominatur uſque febris quædam peripneumonica, peſtilens admodum, plureſque opprimit: magna ſemper adeſt pectoris oppreſſio & præcordiorum, vehemens plerumque accedit capitis dolor, vel ipſo initio cum gravi vertigine, cui mox delirium: tenuia, cruda, ſpumoſa ſæpe expuunt interdum bilioſa valde, ſatis liberaliter, ac parum aut nil plerumque juvantia, aliquando fœda, ſubnigra, & ſanioſa —— interea haud multum urgere febris videtur, aut ſitis, nec eſt lingua admodum ſicca, muco atta-

men ſubatro frequenter perfuſa. Si, adveniente morbi ſtatu, urina [fulvâ prius & turbida] derepente tenuis mingitur & aquoſa, ſequitur mox ſemper delirium, brevique poſt crebro ſingultus, atque lethalis nervorum diſtentio —— Haud raro hanc febrem ſolvit *Diarrhœa critica*, utcunque in aliis pulmonariis ſit pertimeſcendus [nimius ſaltem] alvi fluxus. Læti plerumque etiam eſt ominis puſtularum & ulcuſculorum eruptio circa labia, licet moleſta eſt admodum —— Papulæ porro rubræ, urentes per totum fere corpus, olido ſuccedentes ſudori, morbum, præcipue ſub declinationem, prorſus judicant: tota fere poſt deſquamante cuticula [*a*] —— Hoc adeo notans Judicium, quibuſdam *Veſicatoria* a capite pene ad calcem uſque applicari juſſit; verum enim vero opinione minus jam ſucceſſit experimentum.

Nova Luna 11. MARTIO. *Plena Luna* 26.

Prior *Martii* pars fuit ſicca valde & frigida, borea flante cum rigido ſæpe gelu; a xii. ad xxi. vulturnus plerumque, pluvia freqnenter cadente, libs interdum; ad finem recurrit Boreas.

Pluvia 6. 7. (*l*) 14. (*l*) 16. (*lll*) 17. 19. 20. (*ll*) 21. (*ll*) 22. 23. (*ll*) 24. 25. 26. (*l*) 29. 30. (*l*) 31. Nix 8. (*ll*) 10. 11.

Dig. Dec.

= 3. 072.

AB 14. Veſperi & Nocte w N w 1. Peramplus halo circa Lunam 15. Veſperi w S w 1_x. maxima Nebula Mane, Vento ſilente.

♉ Altitud. maxim. 3. 30. 5. N E 1. } media 29. $5\frac{27}{30}$
—— minim. 23. 28 8. S S VV 3.

Dies frigid. 1. 69. N E b E 1. } media $56\frac{2}{3}$
—— tepid. 17. 48. S E b E 2.

Va-

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*, p. 220.

Variolæ Sporadicæ; *Mobilli* jam iterum ſunt valde frequentes, ſæpe etiam malæ prorſus naturæ; quippe quia haud facile erumpentes, luridi ſunt, aut lividi; quibus ſemper accedit tuſſis ſæviſſima; interdum peripneumonia gravis, aliquando tormina dira —— Tuſſes, laborioſæ admodum; creberrimæ; angina & *Aſthma* frequens valde. Plures ſanguinis ſputo corripiuntur. Tabidi & pulmonarii jam peſſime ſe habent.

Ubique nunc ſæviunt peripneumoniæ & *Pleureperipneumoniæ*, eæque ſæpe valde periculoſæ: ſunt qui nihil omnino expuunt aut difficillime; ſunt qui cruda & tenuia, parum aut nil juvantia; ſunt etiam qui ſanioſa prorſus ac valde olida: Qui vero cocta, liberalia ſputa; pauxillo ſanguine tincta extuſſiunt facile, intra perpaucos dies morbo liberantur —— atqui priora mali ſemper ſunt ominis, nec præcordiorum oppreſſionem, nec anxietatem levant, nedum febrem —— Sed mox ab initio fere delirant tales, aut enormi debilitante alvi fluxu corripiuntur; qui mox omnino ſputa ſupprimit, peſſimo ſemper eventu —— at longe melioris teſſera fati eſt urina copioſa, turbida, plurimum ſubflavi ſedimenti deponens; cruda vero & aquoſa eſt admodum perniciosa; prærubre autem & parca nihil boni denunciat [*a*] —— Quibus, ingruente morbo, ſanguis extractus eſt, eique ſuperſternitur pellicula tenax, pallide flaveſcens, cito plerumque relevantur: contra vero ubi ſolutior eſt debito cruor, ac vel rutilans valde, vel lividus [*b*] —— Pluribus erumpunt puſtulæ magnæ, urentes, præcipue circa labia; frequenter etiam per humeros, brachia cruraque; idque fere ſemper bonis cum ægroti rebus.

Nova Luna 9. APRILI. *Plena Luna* 24.

Initio *Aprilis* frigida tempeſtas & ſicca euro ſpirante;

I 2 die

---

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*. p. 217.
[b] Vid. *Eſſay on Fevers*. P. 186.

die quarto rigidum gelu ; poſt ſeptimum ventus inconſtans , plerumque tamen Vulturnus flavit , aut Aquilo , a xix. ad xxii. Auſter nimboſus ; maximæ nebulæ exeunte menſe .

Pluvia 1. (ll) 7. (l) 8. 11. 16. 17. 19. (llll) 20. (l) 21. (l) 22. (l) 24. (l) 26. — Dig. Dec. 1. 960.

Procella 19. Nocte S S E 4. —— 20. a. m. S. 4. gravis autem media nocte S 4.

☉ Altitud. maxim. 27. 30. 2. N b E 1.
—— minim. 20. 28. 9. S 4. } media $29.\ 5\frac{28}{29}$

Dies frigid. 4. 62. E b N 1.
—— tepid. 29. 36. W N W 1. } media $48\frac{18}{29}$

Variolæ plurimæ, *Morbilli epidemici* ; *Morbillis* decedentibus ſæpius accedit ſæviſſima tuſſis & affectio peripneumonica, haud raro *Hæmoptoe*, interdum *Diarrhœa* profuſa & obſtinata valde, multos hinc enecant pueros, imo & nonnunquam adultos.

Angina frequens valde, necnon pleuritis , peripneumoniæ veræ ; & *Pleuropneumoniæ* permultæ , eæque ſanæ haud raro lethales, maxime cum Angina ſubito in *Pulmoniam* mutatur —— eſt etiam & jam paſſim inſolita quædam pleuritis (ſi ſit ita nominanda) ubi inter ſcutula operta accerrimus ſævit dolor , qui ad ſternum [*a*] uſque protenditur , maxima cum gravitate pectoris & ſpirandi labore, interdum & per totam dorſi ſpinam & Hypochondrium immaniter cruciat, adeo ut vix reſpirare aut tuſſire valeant, imo omni molimine tuſſim aliquando ſupplimere nituntur ob doloris vehementiam ; volunt ſe ſubinde in lecto eſſe erectos , mox vero ejulantes, impatientes, atque prorſus impotentes recumbunt ; urget

[a] Vid. *Eſſay on Fevers*. P. 239.

urget adeo jactatio perpetua, anxietas, horrenda, tormentum intollerabile, verbo *Hippocratico*, Δύσφορία graviſſima; continua vexantur tuſſicula, at parum aut nil expuunt, vel ſpumoſa & cruda penitus; accedit interdum ſingultus, quem paulo poſt ſequitur inæqualis, frigidus, oleoſus ſudor, breviquе mors. Eſt profecto acutiſſima febris, & intra perpaucos dies jugulat: robuſtum quendam Juvenem quarto die inter tuſſiendum violenta nervorum diſtentione correptum atque abreptum novi. —— Eſtne morbus, quem *Hippocrates* πλευρῖτιν ἐν νώτῳ ſeu νωτιάδα [a] vocat, Inflammationem nempe vel *Diaphragmatis*, vel *Mediaſtini* —— Vox *Paraphrenitis*, qua denotatur inter recentiores inſlammatio *Diaphragmatis*, nuſquam apud *Hippocratem* legitur.

Summum hic præſidium eſt in opportuna ſanguinis miſſione, *Nitrum* mox & *Sperma Ceti* cum *Camphora* paululo opitulantur; porro *Oleum Lini recens*, ſive *Amygdaliarum* cum *Elixire Aſtmatico* & *Diacodio*, Poſt venæ ſectionem admodum juvare videtur, ad relaxanda nimirum vaſcula nimis conſtricta, & ad dolorem ſedandum —— Quibus autem pleuriticis, aut peripneumonicis, ſputa copioſa, ſubflava, & modico ſanguine tincta ejiciuntur facile, in vado brevi ſunt, idque ſæpe intra perpaucos dies —— horum ſane vix aliquis perit —— Non ita tamen ſi cruda, tenuia, ſpumoſa, aut mere ſanguinea, aut ſanioſa, aut atra, extuſſiuntur: Hi namque perpetua vexati tuſſi parum, aut nil levantur, tandemque vix undecim elapſis Diebus morbo ſuccumbunt; vel

 pu-

[a] Sic deſcribitur, Lib. 2. de Morb. Sect. 54. Edit. *Linden.* Ριγος καὶ πυρετος καὶ βήξ καὶ δύσπνοια λαμβάνει ——: πονεει μάλιςα τὸ μετάφρενον καὶ τοὺς βοῦβωνας —— rurſum Lib. 3. Sect. 21.: τὸν νῶτον ὀδυνᾶται ὡς πληγῆς καὶ ςένει καὶ ἀναπνεῖ ἀθρόον —— Ὀδύναι δὲ ὀξεῖαι διὰ τῆς ῥάχιος ἐς τὸ στῆθος καὶ εἰς τὸ βουβῶνα τείνουσι.

purulenti fiunt & tabidi pedum tumores aquoſi, febricula ſub noctem, tuſſicula ſicca & ſpiritu difficili, hoc denunciant, quæ profecto jam poſt febres pulmonarias, multo ſunt frequentiora ſolito.

Alia igitur atque alia in morbis, nunc vulgaribus, tractandis, datur erroris anſa; plures enim ab ipſo febrium initio profuſis ſudoribus corripiuntur, alii *Diarrhœa* ſeroſa prælarga —— crederes hæc forſan morbi ſolutionem —— minime vero, quid quod, exhauſta liquidiore ſanguinis parte, reſtant humores magis craſſi, confuſi, acres —— Fateor me nuperrime vidiſſe duas, treſve febres *Meſentericas* [at cum *Baglivio* loquar] per alvi fluxus judicatas, ſed erat ſub *Diaphragmate* tenſio, dolor, gravitas, perperam vero pro Peripneumonicis *epidemicis* habitæ fuerunt; atque in harum una curanda mirabatur maxime *Chirurgo-Pharmacopœus* me portionem *Catharticam* imperaſſe, omiſſa venæ ſectione; at id ego ſatis feliciter.

Summa porro opus eſt cautela in *Pulmonaria* quadam notha medenda, quæ jam etiam ſubinde occurrit; ita lento incedit pede, ita parum doloris urget, dum maxima interim adeſt oppreſſio, ut vix de ægritudine querantur priuſquem de ægrotis actum eſt penitus, quos ſervaſſent ex facili matura auxilia, ſcilicet *Epiſpaſtica* frequentia, lenis alvi ductio, & *Emetica* blanda, diluentia inſuper idonea, ac detergentia modica; hæc inter ſerum lactis *Sinapinum* primum fortaſſe obtinet locum —— Adjiciam vero & hoc obiter, quod perraro ſanguis in hoc morbo, niſi cucurbitulis ſcarificatis, atque ipſo initio, detrahatur commode:

Nova Luna 9. MAJO. *Plena Luna* 23.

Incipiente menſe perpulchra & valde calida tempeſtas, poſt autem frigidior, aliqua cadente pluvia; ab undecimo ad decimum octavum ſudum rurſus & fervidum Cœ-

lum,

lum, aſpirante ſubſolano, maximæ interim rorationes —— inde vero pluvia frequens ad finem uſque, Africo flante a xxvi. ad xxxi.

                                        ll   *ll*   *ll*   *l*
Pluvia 4. 5. 7. 12. 17. 19. 20. 21. 25. 7. 29.
  l   Dig. Dec.
30. 31. 1. 760.

Fulgur ſine Tonitru 16. 17. Nocte —— Fulgur & Tonitru 16. p. m. Fulgure ac Tonitru ſæva 25 p. m.

♉ Altitud. maxim. 5.29. 9. N VV b N 1. } media 29. 4 $\frac{25}{29}$
— minim. 31. 29. 0. S VV 2.

Dies frigid. 6. 43. S E b E 2. } media 30. $\frac{24}{19}$
— fervid. 15. 19. N N E 2.

Variolæ epidemicæ, *Morbilli* plurimi —— febres aliquæ bilioſæ, valde periculoſæ; fœdatur interdum facies etiam in peripneumonicis —— *Dyſenteria* frequens, imo & aliquando cruenta, pleuritides & peripneumoniæ multæ adhuc, at jam bene inſtituta ſanguinis miſſio, ſputaque ſubcruenta aut ſubflava brevi morbum ſolvunt. Arthritides ſævæ, & pertinaces admodum etiam hac tempeſtate —— Plures a *Phthiſi* pulmonaria pereunt.

Plena Luna 8. JUNIO. *Nova Luna* 22.

Per initia menſis pluvioſa valde & frigida tempeſtas, ab octavo autem ad decimum quintum apricitas, cauro ſpirante aut aquilone; inde ad finem uſque horrida, ſqualida, frigida tempeſtas, algido libanoto fere ſemper furente, qui *Atmoſphæram* fecit craſſam valde & maxime humidam.

        l   *ll*   *ll*   *ll*   *lll*   *ll*
Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 16. 18. 19. 20.
1. 24. 25. 26. 27. 28. 30. 3. 070.
ll   *l*   Dig. Dec.

Procella 4. 5. S w 4[x]. —— 25. Nocte S S w 4.

♉ Altitud. maxim. 11. 29. 8. N 1.	} media 29.5	
—— minim. 4. 28. 8. S VV 4x.		
Dies frigid. 7. 42. S VVb VV 2.	} $34\frac{8}{25}$	
— calid. 15. 26. Malacia.		

Morbilli uſque valde frequentes, ſed jam multo magis eminentes ac puſtuloſi ſunt quam ineunte vere, nihilominus tamen ſæviſſima tuſſis, interdum peripneumonia vehemens, hos etiam comitatur.

Variolæ quoque plurimæ, eæ autem benignæ ſunt ut plurimum, utcunque exitiales ſunt puſtuloſi *Morbilli* —— pleuritides & peripneumoniæ paſſim; *Dyſenteriæ* aliquæ, *Ophthalmiæ* & lippitudines jam ſunt frequentes admodum.

Nova Luna 7. JULIO. *Plena Luna* 21.

Pluvius, algidus & triſtis fuit menſis, *Decembrem* potius quam *Julium* adeſſe crederes; venit plerumque ab Occidente ventus, vergens ad Auſtrum, & ſæpe nimboſus; Aer interim nebuloſus & maxime humidus —— omnes fructus crudi ſunt prorſus & plane fatui —— Miriades Limacum perreptant undique, vix autem volitat papilio —— Omnium arborum frondes foliaque, mare ſpectantia, nigra ſunt & veluti combuſta.

	lll		lll			ll				ll	
Pluvia	1.	2.	5.	6.	9.	10.	14.	——	16.	18.	19.
ll	l				l		l			
20.	21.	22.	23.	——	24.	25.	26.	28.	29.	30.

Dig. Dec.

= 3. 604.

Fulgur & Tonitru 5. p. m. plurima Fulgura 18. Nocte, levis Procella 18. Nocte S S E 4z. Dies æſtuoſi 15. 16. 17. 18.

2 Al-

8 Alitud. maxim. 19. 29. 9. VV 1. — minim. 29. 2. S VV 3. } media $29.5.\frac{12}{29}$

Dies frigid. 24. 38, VV b S 3. — fervid. 17. 19. S 1. } media $31.\frac{18}{28}$

Variolæ Modo valde *epidemicæ*, magiſque etiam funeſtæ; utpote ſæpe confluentes, ſeſſiles & atræ, ſæpe crudæ, aquoſæ, diffluentes; dira interdum excitant in faucibus ulcera, & enormem ſalivæ acris fluxum. — Morbili adhuc graſſantur.

Ophthalmiæ perplurimæ cum *Epiphora* maxima atque acerrima, dolor dentium porro plurimos torquet: in utriſque crebra *Catharſis* juvat magis quam miſſio ſanguinis — Gravis in pulmone diſtillatio plures infeſtat, unde haud pauci in *Phthiſin* pulmonariam incidunt. — Multi *Rheumatiſmi* & pleuritides incipiente menſe, necnon peripneumoniæ aliquando cum *Petechiis*.

Non ſolum *Morbilli*, ſed & omnes pene morbi, jam pejoris ſunt indolis quam regnante vere — An ab algida udaque tempeſtate cutis meatus occludente, ac perſpirantes humores reprimente; unde ſeroſa genita eſt colluvies, eoque forſan acrior, quo magis bilem ſanguinemque aduſſerat fervor Solis immodicus durante *Majo*, qui porro e terra immenſam vaporum copiam excitavit, quam & *Junio* & *Julio* menſe, ſub forma pluviæ, ruente vidimus?

Terribilis jam ſævit *Scorbutus* inter nautas, præcipue quos ſecum reduxit *Martin*, claſſis occidentalis præfectus; excruciantur perplurimi ulceribus fœdis, lividis, ſordidis ac valde fungoſis: mirum eſt profecto, & inſolitum, quam brevi tempore ſpongioſa caro, fungi ad inſtar, his ulceribus ſuccreſcit, etſi paulo ante ſcalpello deraſa, eaque interdum ad magnitudinem enormem. — Non ſolum miſeris his, at vere utilibus hominibus, per ſe infenſa eſt maxime *Scorbutica* lues, ſed & illos etiam

etiam omni pene morbi, qui ab humorum corruptione pendet, obnoxios admodum reddit; febribus nempe putridis, malignis, *petechialibus*, peſſimo *Variolarum* generi, *Dyſenteriæ* cruentæ, *Hæmorrhagiis*, &c —— multo magis adeo bonis his fuit Exitio quam bellicum Fulmen.

Nova Luna 5. AUGUSTO. *Plena Luna* 19.

Favente tandem ter optimo numine effulget apricitas, exoptata diu; læta hinc meſſis, optimæ ſegetes. Ventus per initia Septentrionalis, poſt undecimum deflexit ad Occidentem, at a vigeſimo tertio ſpiravit rurſus ab arcto ad finem uſque fere, intervenit ſæpe Malacia, libs raro, aer vero frequenter nebuloſus & humidus, maximæ ſæpiſſime rorationes.

Pluvia 8. 14. 15. 16. (ll) 18. 24. (ll) 25. 26. (l) 30. 31.

Dig. Dec.
31. — 0. 846.

Fulgur & Tonitru 24. primo Mane.

☿ Altut. maxim. 28. 39. 0. N N E 1.	}	media 29.7 $\frac{2}{2}$
—— minim. 16. 29. 5. S VV 3x.		
Dies frigid. 27. 36. N 1.	}	media 30 $\frac{13}{30}$
—— calid. 3. 24. N 1.		

Variolæ adhuc *epidemicæ*, quædam parvæ, atræ, malignæ, jam ſæpe cum enormi alvi fluxu ſubatro, *Ophthalmiæ* & dentium dolores acerbi uſque frequentes, perpauci aliter morbi.

Læte jam tandem canunt cicadæ, reviviſcunt demum papilones. Nuces avellanæ copioſiſſimæ.

Nova Luna 4. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 18.

Atmoſphæra fuit admodum humida, imo & interdum algida hoc menſe, libs ſæpe initio, ſæpe corus, medio menſe aquilo, qui paulo ſicciorem & rigidiorem fecit Aerem, adeo ut xiv. & xxi. gelaret.

aluvia

ll l l l l

Pluvia 2. 4. 5. 7. 9. 10. 12. 15. 16. 18. 19.

ll lll l l Dig. Dec.

22. —— 23. 24. 26. 27. 29. 30. = 3. 178.

Procella 5. p. m. S. w 4^x. —— 29. p. m. S. w b S 4.

♉ Altitud. maxim. 14. 30. 1. N b E 1. } media $29.6.\frac{8}{30}$
—— minim. 29. 29. 0. S VV b S 4. }

Dies frigid. 21. 54 N b E 2. } media $39\frac{26}{10}$
—— tepid. 9. 33. VV v. }

Variolæ uſque graſſantur: *Ophthalmiæ* frequentes, utplurimum humidæ. —— Tumores Faucium, Capitis, Colli cum ſævo Dentium Dolore innumeros vexant; Deſtillationes ac Tuſſes plurimæ —— Febres miliares compoſitæ, (nempe ubi cum Papulis ſubalbidis commiſceantur Puſtulæ rubræ) crebræ ſunt valde apud *Totneſs*, & in auſtrali *Devonia*.

Nova Luna 3. OCTOBRI. *Plena Luna* 18.

Frigidus inſequitur *October* oriens nimirum Boreas die quarto, ad viceſimum nonum excipias; ſiccus hinc aer, at frigidus ut plurimum, imo intendum gelu haud leve; ſub finem prævalebat vulturnus.

l ll llll ll l l

Pluvia 1. 2. 19. 21. 23. 24. 25. 26. 28. Nix

l Dig. Dec.

& Grando 22. = 2. 238.

Procella 1. m. S w 4. —— 23. ab Hora 11. a. m. ad 4. p. m. S. w 4. etſi Mane acre Gelu Ventuſque N E 1. —— 26. a. m. S w 4. Circius vehemens 25. p. m. Fulgura 23. Nocte. *AB.* 7. N N E 1.

8 Al-

☿ Altitud. maxim. 6. 30 .4. N E 1. } media 29. 8 10/28
—— minim. 24. 28. 8. S S VV 3. }
Dies frigid. 23. 64. N E 1. } media 51 12/28
—— tepid. 1.42.S VV 4x. }

Variola adhuc *epidemicæ*, ſed paulo mitiores; Plures etiamnum *Ophthalmiæ* vexantur; permulti acutiſſimo dolore dentium atque aurium, cum faucium ac glandularum colli Tumore: Tuſſes vehementiſſimæ paſſim, imo haud pauci jam Morbis peripneumonicis & *rheumaticis* laborant.

Plena Luna 2. NOVEMBRI. *Nova Luna* 17.

Ab ipſo Menſis Initio ad xviii, aut Boreas flavit, aut eurus, iſque ſæpe perfrigidus, Cœlum fuit interea frequenter caliginoſum, decidente ſubinde pluvia; poſt xix. interdum turbidus auſter, Septentrio interdum.

Pluvia 1. 2. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 18. 20. 21. 23. 24. 25. 26. 27. 29. 30. Nix & Grando 29. Dig. Dec.

22. 3. 306.

Procella 20. Nocte S 4. —— 21. Mane S 4x. —— 22. Veſperi N w 4.

—— 30. p. m. S S E 4. Nebula denſiſſima 8. Malacia.

☿ Altitud. maxim. 4. 30. 2. E N E 2x } media 59.2 26/28
—— minim. 21. 28. 6.S S VV 3x. }
Dies frid. 7. 68. E N E 2. } media 58 7/28
—— tepida 21. 50. }

Variolæ nunc ſunt moris plerumque benigni; Tuſſes *convulſivæ* ſæviſſimæ inter pueros undique, plurimæ admodum & vehementes etiam inter adultos cum tumore capitis, colli, faucium, ſæpe & cum acerbo dentium

do-

dolore. *Ophthalmiæ* paſſim, nec non anginæ mucoſæ: Multi *Rheumatiſmo* pertinace atque arthritide laborant.

Gignit plerumque gelidum humidumque autumni cœlum colluviem ſeroſam, quæ nunc ad caput pectuſque ruit, nunc ad artus, frequenter ad inteſtina defluit, unde *Catarrhi*, tuſſes, *Rheumatiſmi*, *Arthritides*, *Diarrhœa*, *Dyſenteria* tunc temporis ita ſnnt communes —— Quod ſi æſtas fuerit calidior ſolito, ſubitoque excipiunt frigore, graviſſima ſæpe mala incautis accidunt.

Nova Luna 1. —— DECEMBRI. *Nova Luna* 31.
Plena 16.

Pluit, quod ſolet, frequenter hoc menſe, aer vero fuit craſſiſſimus ac humidus maxime: Libs fere perpetuus ad viceſimum ſecundum, poſtea vulturnus, aut Boreas frigidiſſimus ad finem uſque. Denſitas *Atmoſphœræ* *Barometrum* ſuſtinuit ad altam ſatis ſtationem.

Pluvia $\overset{l}{\bar{1}}$. $\overset{ll}{\bar{2}}$. 3. —— 5. 7. — 9. $\overset{l}{\overline{11}}$. $\overset{ll}{\overline{12}}$. $\overset{l}{\overline{13}}$. 14.
—— 16. $\overset{l}{\overline{17}}$. 19. 21. $\overset{l}{\overline{24}}$. $\overset{lll}{\overline{26}}$. 27. $\overline{\cdots}$ Dig. Dec. 2. 780.

Gravis Procella 12. Veſperi S w b w 4x. *AB*. 28. H. 7. p. m. E N E 2.

☿ Altitud. maxim. 22. 30. 3. N N VV 1.
—— minim. 12. 29. 0.
} media 29. $7\frac{25}{31}$

Dies frigid. 31. 76. N E b E 2.
—— tepid. 5. 50. S VV 2.
} media $56\frac{13}{31}$

Peripneumoniæ paſſim, *Ophthalmiæ* plurimæ, Tuſſes undique eæque ſæviſſimæ, quibus tamen vexantur maxime Pueri, quos non raro Diſtentio etiam Nervorum corripuit, Arthritis pertinax ac *Rheumatiſmus* multos cruciant.

Variolæ adhuc ſæviunt plurimum. multoque magis jam funeſtæ ſunt, confluentes quippe, crudæ, luridæ, aquoſæ; quædam diffluunt valde ac nigreſcunt. —— Per

ſa-

ſalivæ ductus & alvi quærit plerumque natura morbi exitum —— Urina copioſa *hypoſtatica* nunquam non juvat —— Lenia adeo *Eccoprotica* cum *Diureticis* ſemper fere exhibeo declinante febre: Morbo autem increſcente, ſeu potius ad ſtatum procedente; quæ concoctionem humorum promovent: qualia ſunt *Lap. Contrayerv. Myrrh. Moſch. Mithridat. Theriac. Andromach.* &c. —— Nec verum tacere debeo eximias *Ficuum & Cicerum* Dotes ad *Variolas* maturandas, quas tanti fecerunt *Arabes*; apud quos ſane prima *Variolarum* hiſtoria —— Imo & ipſa potione *Coffee* hunc ad finem utor ſæpiſſime feliciter.

Totius Pluviæ Quantitas Anno MDCCXLVI.

Dig. Dec.
fuit = 31. 990.

Plena Luna 15. JANUARIO. *Nova Luna* 29.

Incipiente Anno aſperrimum gelu ventuſque borealis, poſt diem quintum vulturnus pluviaque aliqua: mox hibs perpetuus, atque triſtis ac uda tempeſtas: Aer maxime humidus, ſol fere nullus, pluviæ plus ſatis.

l *l* *l* *l* *ll* *l* *l* *l* *ll* *l*
Pluvia 5. 6. 8. 9. 10. 11. 13. 14. 15. 16. 18.
ll *l* *lll* *ll* *ll* *ll*
19. 20. —— 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 30. 31.

l Dig. Dec.
Nix 5. Grando 20. = 4. 616.

Procella 15. Nocte S 4. Levis *AB*. 2. H. 10. p. m. E N E 2.

☿ Altitud. maxim. 1.30.2. E N E 3^x^. } media 29. 4
—— minim. 16. 28. 8. S S VV 3x.

Dies frigid. 1. 78. } media 57.
—— tepid. 30. 50. S b E 3.

Multi *Variolis*, plures febre *catarrhali* laborant; tuſſes innumeræ, ſæpe vehementes; *Rheumatiſmi* valde frequentes, necnon dentium ſævi dolores cum tumore ca-

capitis, colli, fauciumque. —— Tuſſis *convulſiva* peſſima inter pueros graſſatur pluresque ſtrangulat; Sanguinem perſæpe expuunt, & haud levis intendum accedit febris: His ſanguinem mittere neceſſe eſt prorſus, imo aliquando bis, terve, etiam bimulis trimulisve; accurata dein inſtituenda eſt *Diæta*, blanda porro ventriculi & inteſtinorum purgatio, quibus peractis corticis peruviani decoctum cum tuſſilagine & Balſamo Tolutano, uno alterove appoſito *Veſicatorio*, morbum fugat; ſed commodum eſt omnino reſpirationem expedire & *Anacatarſin* ſolutione Gum. Ammoniac. in expreſſione milleped. ex Aq. Hyſſopi. Atqui profecto haud pauci exinde in *Rachitidem* incidunt —— Scabies permultos inter popellum atque nautas infeſtat.

Plena Luna 14. FEBRUARIO. *Nova Luna* 28.

Per Initia Menſis perflavit Notus, intercurrente ſubinde Coro; Pluvia autem quotidie ad decimum quintum uſque, Aerque humidiſſimus: tunc Boreas ſiccus & gelidus valde, ſub finem vulturnus velox, ac pluvioſus.

Pluvia 1. (///) 2. (/) 3. (//) 4. 5. (/) 6. 7. (/) 8. (/) 9. 10. (/) 11. (/) 13. (/) 14. (//) 15. 26. 27. 28. (//) Nix 16. 17.

Dig. Dec.

2. 888.

Procella 5. p. m. w S w 4 —— 8. a. m. S S w 4. —— 13. Nocte S w 4x.

♉ Altitud. maxim. 23. 30. 2. E N E 1x.
—— minim. 14. 29. 0. S VV 3. } media 29. 6.

Dies frigid. 18. 73. E N E 2.
—— tepid. 4. 50. 8. VV b VV 2. } media 58. $\frac{8}{28}$

Variolæ adhuc frequentes: febres aliquæ putridæ, *nervoſæ*, lentæ: Graviſſimi paſſim *Aſthmatis Paroxyſmi*, tuſſis admodum ſævit. Pleuritide plures aut *Pleuroperipneu-*

neumonia corripiuntur plurimi *Rheumatiſmo* cruciante: Scabies eſt perfrequens undique.

Colica quædam bilioſa jam plurimos torquet, acerbiſſimus ſtomachi dolor, ac perpetuæ vomitiones urgent, nunc alvus eſt citiſſima, nunc aſtricta maxime; ne vel *Catharticis* fortiſſimis cedens priuſquam miſſione ſanguinis, fotuque amolliente, ſolvitur nimia inteſtinorum ſtrictura: —— hæret ſæpiſſime in ima parte dextri hypochondrii acutiſſimus dolor & pertinax admodum, cujus cauſa plerumque eſt a ſtercoribus induratis ad finem *Ilei* atque *Coli* principium compactis —— vix utique lenitur niſi laxante fomento, & *Clyſmate* frequente, quæ fæces emolliunt: cave vere ne fomenta ſint valida nimium.

Plena Luna 15. MARTIO. *Nova Luna* 29.

Venit ab Oriente Ventus ab ipſo *Martii* Initio ad Diem vigeſimum tertium fere, ad Septentrionem autem vergens plerumque: ſiccam hoc fecit *Atmoſphæram* & frigidam, imo & pulcherrimam ſæpe, Libs poſt, ad Finem Aquilo.

Pluvia 1. $\frac{l}{9}$. 10. $\frac{lll}{19}$. $\frac{l}{23}$. 24. $\frac{l}{25}$. $\frac{ll}{26}$. 27. Nix
Dig. Dec.
8. 9. Grando 10. 20. = 1. 700.

Procella 26. Noctu S w 4ˣ. *AB.* 22. H. 9. p. m. N b E 1.

a 12. ad 18. ad Solis occaſu Nubes pulcherrimæ puniceæ quotidie.

8 Altitid. maxim. 14. 30. 4. E N E 1.
—— minim. 20. 28. 9? N b E 1ˣ. } media $29.7\frac{8}{28}$

Dies frigid. 8. 66. N N E 1ˣ.
—— tepid. 30. 46. N 1. } media $58\frac{10}{28}$

Variolæ paſſim; fœda ſcabies eſt undique: *Aſthma grave* multos vehementer premit, tuſſis ſæviſſima plures.

Haud

Haud pauci *Apoplexia* [*a*], vel *Hemiplegia*, correpti occidunt —— Hoc ſæpe, notante *Cole*, *de Apoplexia*, poſt diu durans frigus accidit, cui ſuffragatur experientia: An a denſato nimium ſanguine? an ab imminuta *Perſpiratione*, retentis craſſioribus? an a magno *Atmoſphæræ* pondere totum corporis habitum valide premente, unde plus ſatis ſanguinis ad cerebrum ruit, calvaria ſuſtinente aeris preſſuram? Tali tempeſtate utique cavendum eſt hominibus, capite largo, corpore quadrato, collo breviore: parce vivendum eſt, leniter purgandum: venienti occurrite morbo.

Pleuritides & peripneumoniæ admodum vulgares; ſanguis jam fere ſemper denſus eſt valde, ac tenace obductus glutine; Tuſſis effera, ſputa tamen libera ſatis & plerumque modico ſanguine tincta: ubi vero parum aut nihil exantlatur, peſſimum, nec melius multo ſi parva, rotunda, vel ſpumoſa tantum. Quæ ex *Fico*, *Melle*, *Oleo*, *Nigro*, *Spermate Ceti* experior perquam commoda, potionem porro emollientem, liberalem, qualem præbet *Decoctum pectorale* dictum, aut *Serum Lactis Herba Paraxaco* imbutum, cui ineſt diſſolvendi lentorem ſanguinis Vis maxima; præſertim ſi incoquitur ſimul *Radicis Graminis* [*b*] plurimum & eryngii —— Si vis alia, præſtat *Hedera terreſtris*, *Tuſſilago*, *Adyantum*, *Helenium*, *Hyſſopus*, *Pulegium*, *Flos Papaveris erratici*. —— Utilia hæc ſane ſunt & contemnenda neutiquam.

K Ata-

[a] *Ramazzini* Apoplexias recenſet inter morbos graſſantes per valde frigidam & ſiccam Atmoſphæram. Vid. *Conſtitut. Epid.* 1691. Sect. 3.

[b] Vel ipſi bubulci vim graminis detergentem noſcunt, obſervando enim ſtercus bubulum notant obſtructiones, & cruſtas pene lapideas cum ſtercore excretas, dum recentia gramina carpunt boves; qui in ſtabulis detenti diu, languidi fuerunt admodum & icterici prorſus.

Atavis utique proaviſque noſtris medicina indigena. —— Sed enim hodie homunciones faſtidioſi herbas ab indis *Theam* ſcilicet, *Sarſam*, *China*, *Giuſeng*, & neſcio quid ultra expetunt —— Aſt abitote tandem vos delicatuli nequioris ævi peſſima progenies.

Plena Luna 14. APRILI. *Nova Luna* 28.

Hoc quoque menſe ventus fuit plerumque orientalis, nunc ad Auſtrum, nunc ad Arctum flectens, aer interim ſæpe tenuis ſatis; a xii. autem ad xvii. aut libs, aut auſter maximæque nebulæ: Malacia xxii.

l *llll* *ll* *llll* *ll* *ll*

Pluvia 5. 8. 13. 14. 16. 17. 18. 23. 24. 26. 28.
Dig. Dec.
28. — 3. 100.

♉ Altitud. maxim. 1. 30. 2. E 1.
—— minim. 24. 29. 2. E b N 1. } media $29.7\frac{8}{30}$

Dies frid. 11. 55. N E b N 1x.
—— tepida 31. 36. S S E 1. } media $43\frac{21}{30}$

Paucæ nunc *Variolæ*, pleuritis & peripneumonia adhuc frequens admodum, indeque quidam id pulmonis vomicam incidunt, nude facti ſunt tabidi: hoc his accidit præcipue, qui parum aut nihil expuunt ante diem quintum, aut ſeptimum [a], dein cœnoſa, ſubdulcia, vel fœtida, plurimæ tuſſes vehementes *Aſthmaticæ*, plures *Phthiſici* pereunt.

Febris putrida lenta multum graſſatur diuque ægrotis inhæret; pectus atque præcordia vel ab initio valde premuntur, adeſt tuſſicula & faucium aſperitas, vomitus frequens atque capitis dolor.

Plena Luna 13. MAJO. *Nova Luna* 28.

Incipiente menſe ventus borealis ab octavo ad viceſimum diem corus ſæpe, ſæpius africus, inde Vulturnus

[a] Vid. *De Aere & Morbis Epidemicis*, V. I. p. 52.

nus ad xxiv. poſtea Corus rurſum, Aer fuit initio perſiccus.

l l ll ll ll
Pluvia 6. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 21. 22. 23.
l ll Dig. Dec.
25. 30. 31. = 2. 108.

☿ Altitud. maxim. 7. 30 1. N N E 1x. } media 29. $5\frac{18}{30}$
—— minim. 22. 29. 2. S S E 2x. }
Dies frigid. 1. 42. E N E 1x. } media $35\frac{14}{30}$
—— calid. 24. 28. S S E 4. }

Principio menſis erucæ innumeræ, omnia devorantes, jam pluviis demerſæ, pereunt.

Febris lenta putrida adhuc dum haud paucos invalida, *Ophthalmiæ*, & *Rheumatiſmi* aliqui; morbi *pulmonares* paſſim: multi *Phthiſici*.

Plena Luna 11. JUNIO. *Nova Luna* 16.

Humilis fuit *Barometri* Statio toto *Junio*, pluvia multa, aer humidus, ventus prorſus inconſtans, auſtrinus tamen prævaluit, interfuit boreas a xvii. ad xxii.

l llll l llll l
Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 6. 9. 11. 14. 16. 24. 25. 26.
l ll l Dig. Dec.
27. 28. 29. Grando 9. = 3. 372.
Fulgur & Tonitru e longinquo 11. Noctu.

☿ Altitud. maxim. 21. 29. 9. N N E 1x. } media 29. $4\frac{21}{30}$
—— minim. 25. 29. 1. S VV b VV 2. }
Dies frigid. 1. 42. N 1. } media $32.\frac{28}{30}$
—— calid. 12. 24. S 1. }

Febris pulmonaria jam non ita frequens eſt, tuſſi autem & *Rheumatiſmo* plures vexantur; pluvioſa hæc & infauſta tempeſtas nocet plurimum tabidis.

Febris putrida lenta [a] huc uſque multum ſævit, atque haud paucis funeſta eſt —— Dolet initio ſinciput, occiput, dorſum, mox præcordia, adeſtque fœdus & amarus in ore ſapor, nauſea, vomitio, lingua valde ſqualida, tandemque nigra eſt prorſus, accedit porro ſæpe ſingultus; ſtatu morbi, die ſexto, vel ſeptimo puta, fere ſemper delirant, pauloque poſt interdum veternoſi ſuccumbunt: raro abſunt tremores & tendinum ſubſultus —— Urina nunc craſſa, parca, rubra, vel ſubnigra eſt, nunc cruda valde & aquoſa: ſæpe flaveſcit cutis, ſæpius oculi album —— tumet admodum aliquando & indureſcit abdomen, hoc in caſu, ſive arte, ſive ſponte fluit alvus ægrotantibus, levamento eſt; bilioſa namque multa & interdum atra prorſus dejiciuntur —— hoc vero his præcipue acceſſit, quibus per initia nullum exhibitum fuit *Emeticum*, quod certiſſime hæc febris deſiderat —— quid quod poſt vomitum plerumque erumpit ſudor largus, æqualis, ingens cum puſtulis prurigo, recedente ut plurimum morbo; idque maxime ſi libere deſcendit venter, pauloque poſt turbida, multa, fulva, ſubſidens urina. Profecto hanc febrem abigit interdum ſudor, interdum alvi fluxus: utrum poſcit, his notis utor; ſi pruritus urget & in cute quaſi morſus, potiſſimum ſi papulæ apparent, moderatis *Diaphoreticis* pugno; ſi ructus, ſi flatus, ſi abdominis tumor, leni *Cathartico*. —— *Pulvis Contrayerv. C. Julep. Camphorat.* cum *Aceto*, *Theriacæ Andromach.* pauxillum ad ſudores eliciendos conferunt; ad alvum movendam *Rhabarb. Mann. Sal. Mirab Glauber. Crem. Tart.* —— Omnia ex *Aloe* nocent —— interea vero ſive per alvum, ſive per cutim, moveo, multam diluentem demulcentem potionem præcipio, cui

[a] Rectius hanc Febrem dixerim bilioſam, ſeu meſentericam, nam etſi diu admodum plerumque trahit Ægrotantes, bilis acris & abundantis valde prodit Indicia.

cui admiſceo inſuper ad urinam ciendam aliquid, *Sp. Nitri* dulc. ſcilicet, *Sal. Succin. Nitrum*, &c. —— vix ſane certius ſignum ſalutis occurrit quam plurima, lutea, *hypoſtatica* Urina, Die nempe undecimo, aut decimo quarto.

Plena Luna 10. JULIO. *Nova Luna* 26.

Die *Julii* quinto ceſſere pluviæ, multoque lætior ſucceſſit tempeſtas, & Sol fervidus valde, flante coro primum: dein euro, mox borea intercurrente, etiam ſubinde Malacia: ſub finem ventus aquilonius dominabat.

l ll l l Dig. Dec.

Pluvia 1. 2. 3. 5. 16. 28. 29. — 1. 142.

♉ Altitud. maxim. 21. 29. 9. E N E 2. } media 29. 6 22/31
—— minim. 3. 29. 2. S VV 3.

Dies frigid. 4. 34. VV N VV E 2. } media 24
—— fervid. 18. 13. E N E 1.

Febres aliquæ putridæ lentæque adhuc: quædam peripneumoniæ, præcipue nothæ; *Rheumatiſmi* paſſim, & *Ophthalmiæ* humidæ plurimæ —— Ex quo autem pulchra calidaque tempeſtas eluxit, pauciſſimi ut ſolet, apparent morbi hoc anni tempore: modo nempe cœlum fit apricum [a].

Plena Luna 9. AUGUSTO. *Nova Luna* 24.

Parum elata fuit *Barometri* Statio hoc Menſe, *Atmoſphæra* autem perſicca & fervida maxime: afflavit Eurus ſæpiſſime, Boreas frequenter, Corus ſæpe, Libs rariſſime.

l Dig. Dec.

Pluvia 2. 3. 15. 16. 17. 25. 28. — 0. 564.

Maximæ Rorationes creberrime: Fulgur & Tonitru e longinquo 25.

Infinitæ muſcæ, veſpæ, & papiliones omnigeni, erucarum vis immenſa, cicadæ undique lætiſſime garriunt, om-

K 3

[a] *Hippocr.* Aphoriſm. 15. Sect. 3.

omnes Rivuli & omnes fere putei areſcunt ob Æſtum enormem.

☿ Altitud. maxim. 30. 29. 9. N N E 1. } media 29. 6.
—— minim. 15. 29. 2. VV b S 2.

Dies frigid. 16. 30. N VV 2. } media 21. $\frac{15}{31}$
—— fervid. 23. 12. N N E 2.

Pauci jam morbi, plures attamen *Diarrhœa* corripiuntur, imo & ſæpe valde profuſa: perplurimos *Ophthalmia* aut lippitudo vexat. Ex ore aliqui, quidam ex naribus plures ab *Hæmorrhoidalibus* venis fundunt ſanguinem: mulieres largiſſime menſtrua profundunt: totum hoc a rarefacto admodum ſanguine.

Plena Luna 7. SEPTEMBRI. *Nova Luna* 23.

Per hunc menſem ventus fuit plerumque ab Occidente, nunc ad Auſtrum, nunc ad Septentrionem tendens; Aquilo etiam aliquando intervenit. Aer ſæpe ſiccus & tenuis; ſæpe autem nebuloſus; Initio quidem calidus.

Pluvia 5. (ll) 6. (l) 7. 10. 12. 14. (l) 15. (lll) 16. (l) 17. (l) 20. 21. (l) 25. (ll) 27. (ll) 28. 30. = Dig. Dec. 2. 556.

Immenſæ ſæpe rorationes, imo interdum pruinæ.

☿ Altitud. maxim. 24. 30. 1. N b E 1. } media 29. 5. $\frac{6}{28}$
—— minim. 16. 29. 0. VV 1x.

Dies frigid. 19. 46. N N VV 1x. } media 38. $\frac{9}{28}$
—— calid. 4. 24. *Malacia*.

Febris putrida lenta paſſim, cui jam accedit frequenter Icterus, & magnus virium languor, interdum tumor abdominis atque pedum. Alvus torminoſa perplurimos ubique infeſtat, cholera ſæviſſima multos, plures autem *Dyſenteria* mucoſa ac millioſa, imo & aliquando cruenta, febre haud raro comitante; ſub finem crebræ

erum-

erumpunt puſtulæ mordentes per univerſum fere corpus. —— Adeo pene in omnibus dominari videtur acris & bilioſa colluvies, quæ plerumque per alvum feliciſſime dejicitur; perpaucis nunc profecto alvi fluxus exitio eſt, quanquam ſæpe diu admodum durat, modo diluitur probe & temperatur acrimonia, atque blande dein expurgatur Saburra Inteſtinorum. Atqui alibi, præcipue apud *Briſtolienſes* & *Bathonienſes* multo magis fuit funeſta *Dyſenteria*.

Poſt fervidam Æſtatem conſtanter fere ſequuntur choleræ, *Dyſenteriæ*, Alvi Fluxus, perdurante enim longo ac intenſo Solis Ardore torretur Sanguis, exaltatur Bilis [a], magis acres fiunt indies animalium Sales [ipſum viperæ virus longe longeque magis veneficum eſt per calores æſtivos, quam dum omnia torpent hyeme frigida.) Quandoquidem vero huic ſuccedit frigidus humiduſque Autumnus, conſtipata cute, ad interiora ruunt ares Humores, multos ideo gignit atque varios morbos, quos inter ſupra deſcriptos —— cave igitur ne præpoſtere ſiſtas eorum exitum per vias cuti vicarias; maximus nempe conſenſus cutim inter & inteſtina datur certiſſime.

Monſtrat aliquatenus ideo, quod dixi ſupra, viam, qua in morbis autumnalibus curandis incedendum eſt: vernæ quippe febres plus ſanguinis miſſionem paſcunt, autumnales vero magis leni *Catharſi* levantur —— magnus profecto ac diuturnus Æſtatis calor non tantum vim fibrarum enervat, ſed & ſanguinis compagem laxat nimis, ſales autem reddit acriores atque olea animalia rancida; verbo, vaſa facit debilia, humores acres, bilem abundantem & corruptam —— adeoque magnus medicinæ parens dixit του δὲ Θέρεος — ἡ χολὴ ἀείρεται ἐν τῷ Σώματι, ſubjungit ἡ δὲ χολὴ τὴν Θερίνην κατέχει τὸ Σῶμα καὶ τὸ Φθινόπωρον, & paulo infra, ἡ δὲ μέλαινα χολὴ τοῦ φθινοπώρου πλείστη τε καὶ ἰσχυροτάτη. Lib. de Na-

K 4

[a] Ideo *Hyppocrat.* τὸ Θέρος χολοποιὸν vocat, Lib. de Humorib. Sect. 6. Edit. *Liden.*

Natur. Homin. Sect. 14. Edit. *Lindeni.* Ubi vero acris & biliosa colluvies exundat, aut per vomitum, aut per alvum, rectiſſime expurganda eſt; nam hujus præcipua Sedes eſt in primis viis, viſceribus abdominis, ac vaſis *meſeraicis*. Fateor equidem quod & tota ſanguinis maſſa hac quoque ſcatet ſæpiſſime, ſed ne ſic quidem indicatur Venæ Sectio, quæ nimiam ſanguinis quantitatem utique minuere poteſt, acrimoniam ejus corrigere non poteſt: Quod cum ita ſit, detrahendo cum ſanguine Vires, non Acrimoniam, officit, Ideoque *Hippocrates* [a] Vetereſque medici: ubi bilis abundat, acrimonia ſcilicet bilioſa, ſanguinis miſſionem prohibent: nec video ego utique cui bono, hoc in caſu mittatur, niſi adſit *Plethora* aut inflammatio vehemens: turpiſſimos ſane errores atque immedicabiles hac in re vidi; imo & plus vice ſimplice perdolui.

Plena Luna 7. OCTOBRI. *Nova Luna* 22.

Altam tenuit ſtationem *Barometer* toto fere *Octobri*, flante ſæpiſſime borea, vel coro; Libs interdum, nonnunquam euro notus ſpiravit *Atmoſphæræ* fuit multo humidior, at plerumque ſatis tepida:

Pluvia 1. —— 3. 4. 10. 14. 16. 26. 27. 28. 29. 31.
(over 4: *ll*; over 26: *l*; over 27: *ll*; over 31: *ll*)

Dig. Dec.
1. 599.

Levis procella 4. S w 4^x. —— 31. p. m. S w 4.
Maximæ pruinæ medio menſe.

☿ Altitud. maxim. 6. 30. 3. E N E 1.
—— minim. 4. 29. 29. 5. S VV b VV 3.
} media 29.9 $\frac{17}{30}$

Dies frigid. 20. 54. E N E 1.
— tepid. 1. 38. VV S VV 1.
} media 46 $\frac{4}{30}$

Rheumatiſmus paſſim; febres putridæ frequentes, quibus haud raro, ſub finem, accedit icterus —— Coryzæ atque

[a] Lib. de Humoribus, ad Finem.

atque dentium dolores multos vexant, tuſſes ſævæ plures —— Alvi Fluxus creber adhuc, *Dyſenteria* tamen rarior —— *Variolæ* jam derepente factæ ſunt *epidemicæ*, eæque quidem male moratæ & ſæpe lethales; quippe quæ parvæ & nigræ, aut crudo prorſus diffluentes *Ichore* ad finem uſque; ſæpe cum ipſis *Variolis* erumpunt *Petechiæ*, quod peſſimum: Interdum cutis ſub veſiculis acquoſis *Necroſi* afficitur.

Plena Luna 6. NOVEMBRI. *Nova Luna* 21.

Denſa fuit admodum ac humida *Atmoſphæra* hoc menſe, quæ *Mercurium baroſcopicum* in alto ſuſtinuit loco, etſi multo rarior erat ab Oriente ventus quam *Octobri* elapſo: corus quidem aderat ſæpe, ſed & libs haud raro —— Ad ipſum finem, gravis ab Auſtro procella *Barometrum* deturbat maxime.

Pluvia 1. 9. —— 11. 15. 16. 17. 18. 20. 22. 23. 24. 27. 29. 30. Grando 16. Dig. Dec. 2. 078.

Procella 16. Nocte —— 20. p. m. S w 4. —— 29. p. m. S S w 4.

Magna *AB.* 21. H. 9. p. m. N w 1.

☿ Altitud. maxim. 4. 30.3. N 1.
—— minim. 30. 28. 6. S VV b 3. } media 29. 9

Dies frigid. 25. 62. N b E 1.
—— tepid. 10. 42. S VV b VV 21. } media $30\frac{6}{28}$

Variolæ adhuc *epidemicæ*, ſed jam majore ex parte paulo mitiores, ſæpiſſime tamen fluxus ſalivæ prælargus profluit, etiam in diſtinctis.

Diarrhæa ſeroſa plures adhuc exercet —— *Catarrhi* & *Rheumatiſmi* plurimi, necnon tuſſes acerbæ —— morbi pulmonum acuti haud pauci.

Plena Luna 5. DECEMBRI. *Nova Luna* 20.

En tandem corruunt vapores, per *Atmoſphæram* congeſti diu, delabente plurimum *Baroſcopio*: per initia menſis

menſis Vulturnus perflavit, dein libs furens, intercurrente ſubinde cauro. —— Duravit pluvioſa hæc & miſera tempeſtas ad xxi. uſque, tunc venit ab Oriente ventus, qui ad Septentrionem vergens rigidam valde brumam intulit, & *Barometrum* erexit maxime.

lll ll l lll lll ll lll ll ll
Pluvia 1. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
ll l lll l l Dig. Dec.
14. 15. 17. 18. 19. 20. 24. Nix 2. = 6. 566.

Maxima Diluvia medio menſe, *Atmoſphæra* fuit denſiſſima & longe humidiſſima ante xxiv. Craſſiſſimæ & valde fœtidæ nebulæ a xx. ad xxii.

Procella 2. E S E 4^x. —— 9. Nocte S w 4. —— 10. S w 4. w 11. Veſperi & Nocte S w 4^x. —— 14. w S w 4. Ampliſſimus Halo circa Lunam 3. maxima lucida, ingens, punicea *AB*. 6. H. 8. N E 1_x.

8 Altitid. maxim. 31. 30. 5. N E 2^x. —— minim. 11. 28. 4. S VV 4^x. } media 29. 4 $\frac{9}{30}$

Dies frigid. 31. 73. N E 2^x. —— tepid. 5. 46. Malacia. } media 56 $\frac{29}{30}$

Variolæ jam ſunt magis benignæ, licet adhuc *epidemicæ*; atqui etiam in diſtinctis profuſus eſt admodum ſalivæ curſus: porro frequenter etiam maculæ quædam rubræ, ſed coloris vividi, erumpentibus *Variolis* interſunt, quæ brevi plerumque vaneſcunt.

Pleuritides & peripneumoniæ haud raræ, ſæpe nothæ; tuſſes & *Catarrhi* plurimi: Alvi fluxus uſque creberrimus —— Vides ſane, in omnibus fere morbis, Colluviem feroſam adhuc dominantem.

Tota Pluvia Anno MDCCXLVII. = 32. 246.
Dig. Dec.

Plena Luna 4. JANUARIO. *Nova Luna* 19.

Præalta fuit hoc menſe *Barometri* ſtatio, Ventus, ut plu-

plurimum ab Oriente, multum per initia flectens ad Septentrionem, a xix. autem plerumque ad Auſtrum, Aer ſæpe craſſus erat, interdum nebuloſus, ſemper frigidus. —— Gelu valde rigidum ineunte Anno.

l ll l ll

Pluvia 5. 8. 9, 11. 14. 15. 17. 21. 23. 26. 27.

l l Dig. Dec.

28. 30. Nix 30. — 1. 718.

☿ Altitud. maxim. 1. 30. 5. E N E 2. } media 29. 9 $\frac{2}{3}$

—— minim. 28. 29. 3. S E b S 3ᵛ.

Dies frigid., 1. 74. E N E 2. } media 62.

—— tepid. 30. 53. S S E 2.

Ut ſolet fere ſemper, ſic quoque nunc, tuſſes movet boreas & laterum dolores; [a] idque ſane jam vehementer, pleuritides, nempe, peripneumoniæ atque tuſſes graviſſimæ, modo ſunt valde frequentes; multos porro premit aſthma ſæviſſimum & contumax, parce nimis plerumque in his morbis expuitur, quamquam diſtillationes profuſæ, coryzæ [a], Anginæ mucoſæ, raucedines atque faucium tumores perplurimos vexant; craſſo nimirum ac perfrigido aere cutis meatus occludente, unde ſeroſa colluvies accumulatur, *Rheumatiſmis* plurimi —— *Variolæ* undique jam *epidemicæ*, nec profecto ita clementes.

Plena Luna 3. FEBRUARIO. *Nova Luna* 17.

Perfrigida jam regnat tempeſtas & ſicca valde, borea ſæpiſſime perflante, hinc gelu aſperrimum, & tenuis admodum aer; at pluviæ parum: Nix autem & grando nonnunquam; *Baroſcopium* plerumque ſublime.

ll l

Pluvia 21. 23. 28. Nix 16. 24. Grando 21. 29.

Dig. Dec.

— 0. 598.

Aere

[a] Vide *Eſſay on Fevers*, p 171.

[b] *Celſ.* Lib. 4. C. 1.

Acre gelu 12. 15. 16. 19. 25. 26. Denſiſſimæ fœtidæ Nebulæ 9. 10. 12.

♉ Altitud. maxim. 9. 30. 3. N E 1. } media 29. $8\frac{17}{28}$
—— minim. 23. 29. 2. S VV 2.
Dies frigid. 16. 77. N E b E 2. } media $64\frac{11}{28}$
—— tepid. 29. 58. VV N VV 2.

Variolæ longe lateque ſunt *epidemicæ*, paſſim funeſtæ, *parvæ*, atræ; jam nunc *Salivatio* eſt parcior debito, ut ut nuperis menſibus perfuſa nimis. —— Febriculæ *Catarrhales* valde frequentes, necnon tuſſes ſæviſſimæ; graviſſimi Aſthmatis *Paroxyſmi* & diu gravantes —— tempeſtas eſt exitialis admodum pulmonariis, moriuntur plurimi; pleuritides & peripneumoniæ perplurimæ; craſſa perquam ac glutinoſa ſunt ſputamina, ſæpe, interdum tenuia valde, horum neutra facile ejiciuntur, licet tuſſis plus ſatis urget; imo rupto nonunquam pulmone purus ſanguis expuitur. Utcunque viſcida nunc ſunt in peripneumonicis ſputa, cruorem extractum multo minus tenacem ſæpe ſæpius notavi. —— Poſt pleuritides aliquando maxime pertinaces laterum dolores cruciant, qui multo melius emplaſtris *Anodynis* aut *Epiſpaſticis* cedunt quam Sanguinis miſſioni, quantumcumque fuerat neceſſaria morbi initio; *Odontalgiæ* acerbiſſimæ & *Rheumatiſmi* permultos laceſſunt.

Plena Luna 4. MARTIO. *Nova Luna* 18.

Algida tempeſtas toto fere *Martio*, pluviæ abundantes, procellæ interdum. Medio menſe autem gelu, nix, Grando, ventus aquilonius, Aer ſiccus valde & frigidus: ſub Finem vero erat multo tepidior, ac humidior longe.

Pluvia $\overline{2}^{lll}$. 3. $\overline{4}^{ll}$. 6. $\overline{7}^{l}$. $\overline{8}^{ll}$. $\overline{10}^{ll}$. 11. $\overline{21}^{ll}$. $\overline{24}^{lll}$. $\overline{25}^{ll}$. $\overline{26}^{ll}$. 27. 20. 29. 31s Grando 8. 12. 15. Nix 12. 13. 14.

Dig. Dec.
18s — 4. 280.

Pro-

Procella 2. Nocte w S w 4 —— 25. a. m. S w 4. —— 27. a primo Mane ad H. 10. a. m. S w b w 4.

♉ Altitud. maxim. 29.30.1. N E 1. } media 29.7
— minim. 27.29. 0. S VV b VV 4.

Dies frigid. 15.73. E N E 2. } media $58.\frac{22}{29}$
— tepid. 29.50. VV S VV 2.

Variolæ adhuc, ſed multo pauciores, & minus periculoſæ: pleuritides & peripneumoniæ frequentes: jam facilius expuitur, ſæpe coctum, & aliquo ſanguine tinctum, ſæpe tamen perliquidum & acre. Tuſſes innumeræ & plerumque vehementes; Labe ideo pulmonum affectis tempeſtas eſt infenſa maxime, & haud raro funeſta: graviſſimi Aſthmatis *Paroxyſmi* —— *Rheumatiſmi* multi —— Haud pauci *Apoplexia* & *Paralyſi* perculſi ſunt; quod quidem per frigidas valde tempeſtates accidit frequenter [*a*]; notavit etiam magnus *Hippocrates Paraplegias* fuiſſe *epidemicas* aſpera durante Hieme [*b*], Lib. 1. epidem. Conſtit. 5. quod quoque memoravit *Cole* in Lib. de Apoplexia.

Nova Luna 2. APRILI. *Plena Luna* 16.

Ad decimum nonum *Aprilis* frigida fuit atmoſphæra, flante ut plurimum vento Orientem inter & arctum; Gelu interdum, aliquando Nix; poſt viceſimum libs prævalebat ſubſidente baroſcopio.

Pluvia 1.(ll) 7. 10.(l) 12.(lll) 17.(ll) 19.(l) 20. 25.(ll) 26. 27. 28.(ll) 29.(l) 30.(l) Nix 1. 11. 15. Dig. Dec. 3. 080.

Haud

[a] Vid. quæ ſupra dixi menſe Martio. 1747.

[b] Sic deſcribitur χειμὼν βόρειος, αὐχμοί, ψυχρὰ πνεύματα, μεγάλαι χιονες, περὶ δὲ ἰσημερίην χειμῶνες μέγιστοι. — παραπληγέαι πολλοῖσιν ἐγίνοντο καὶ τίνες αὐτέων ἔθνησκον διὰ ταχέων.

Haud leve gelu 18. maximæ ſæpe hoc menſe pruinæ; Nix ſuper montes permanſit ad xxiv. uſque.

Levis procella 11. Nocte E b S 4. —— quam maximus Halo ſubluteus, ac vividus, circa Lunam 22. H. 20. S W 2.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 2. N 1. } media 29.5 $\frac{27}{36}$
—— minim. 28. 29. 0. S VV 3.

Dies frigid. 3. 64. E b N 1. } media 50 $\frac{18}{30}$
—— tepid. 26. 40. S VV b S 2.

Perpaucæ jam *Varioſæ*, ac morbi adhuc pectores acuti frequentes, ſputa tamen largiſſima nunc ex facili prodeunt maximo cum levamine, tuſſes, humidæ, innumeræ, ac ſæpe vehementes: tabidi plurimi occidunt, ſævitia tuſſis, alvi fluxu, aut ſudoribus, penitus confecti. —— Febres aliquæ putridæ, necnon intermittentes, ſed rare potiſſimum. Multi *Rheumatiſmo* cruciante diutiſſime torquentur; vix utique ſine magno ſanguinis diſpendio levantur, qui profecto haud parum eſt viſcidus. —— Haud raro etiam ipſa venæ ſectio ter, quaterve, repetita incaſſum tentatur, nec cedunt dolores acerbi niſi *Deobſtruentibus*, *Diaphoreticis*, *Purgantibus*, & *Anodynis*; tandemque aliquando fugantur ſolum Balneo frigido.

Cæterum hic annotabo obiter, quod, dum ab acri & ſeroſa colluvie pendat *Rheumatiſmus*, multo magis obeſt, quam prodeſt, larga ſanguinis detractio; id ipſum notante *Sydenhamo*: [a] in hoc etenim caſu certe, quæ blandæ ſudores movent, quæ acres edulcorant humores, eoſque expurgant commode, interpoſito ſubinde papavereo doloris lenimine, longe feliciores edunt effectus —— Uſus ſum profecto ſequentibus, multos per Annos ſatis feliciter.

Ter-

[a] Epiſtol. I. reſponſoria ad Drem. *Brady*.

Tertia, vel quarta, quaque Nocte *Calomelan.* grana aliquot cum *Pilul. Matthæi*, ſeu *Saponaceis* exhibeo; mane autem proximo *Cathartica* leniora, omnia dein ſub noctem compeſco *Anodynis* —— eſt & etiam ubi per initia morbi vomitus excito.

Diebus attamen intermediis ſuadeo ſequentia, aut his ſimilia ℞. Pulp. Prunor. dulc. Æthiop. miner. ana ʒvi. Gum. Gujaac. ʒii. Cremor. Tartari, Nuc. Myriſtic. Pulv. a ʒiii. Syrup. Croci. q. ſ. m. f. Elect. cujus cap. Q. N. Moſcat. ſeu Juglandis, bis ſaltem de die cum Hauſtu largiore Aq. Calcis, in qua raſum Lignum *Guajacum* & *Saſſafras* ſint infuſa; cui adjicio inſuper *Aq. Abſinth. C.* aliquid cum *Elix. paregoric.* & *Eſſent. Antimon.* an. ʒſs. vel ʒi. —— (*Aquam Calcis* vero præparatam eſſe vellem *Teſtis Oſtrear.* aut *Coclear.* probe *calcinat.*) nam & magis dulcem hanc & magis efficacem judico —— Victu interim ex media materia utendum eſt, pro potu autem ſero lactis tenuiſſimo Sinapi imbuto; infuſo Lign. *Saſſafar.* ex Aq. bulliente; Aquis demum *Pyrmontanis*, *Spadanis*; aut *Scarburienſ.* —— Locis atqui pertinaciter dolentibus idonea admoveo Fomenta, mox dein *Veſicatoria*.

Sed quid ego hæc tanto molimine, cum quilibet *Medicaſter* triobolaris verboſis populo Strophis [a] *Antirheumaticus* venditet fallere neſcia?

Plena Luna 2.
Nova Luna 16. **MAJO.** *Plena Luna* 31.

Ineunte & exeunte hoc menſe pluvia haud parca, ventus auſtralis, aerque craſſus, medio autem tenuis valde; per totum equidem blanda fuit ſatis tempeſtas: maxime interdum rorationes.

Pluvia

[a] Quorum Stultitia Quæſtus Impudentiæ eſt. *Phædr.* L. 1. Fab. 14.

Pluvia 2. 3. 4. 5. 6. 7. 10. 11. 22. 25. 26. 27. 29. 31. — 2. 250. Dig. Dec.

♉ Altitud. maxim. 14. 30. 2. N 1. —— minim. 1. 29. 2. S S VV 2. } media 29.6.$\frac{2}{33}$

Dies frigid. 8. 44. VV N VV 2. —— calid. 20. 28. N 1. } media 35$\frac{26}{30}$

Variolæ paſſim, pleuritis & peripneumonia frequens, *Rheumatiſmi* levi cum febre, at ſævo admodum dolores plures diſcruciant: non ſolum ipſo initio venæ ſectionem poſcunt largiorem, ſed & multa porro poſt *Diluentia*, *Cathartica antiphlogiſtica*, necnon *Anodyna* liberalia, inter quæ commodiſſimum eſt *Elixir paregoricum*, quod & ſalubres movet ſudores, lenitque dolorem, ex Sero Lactis tenuiſſimo datum: inſervit hoc ſerum inſuper utiliſſime pro potu communi: diuque hauſtum, ac copioſe, ipſum tandem ſolvit morbum, præcipue ſi *Nitri* aliquid ſit adjectum —— Opportuna ſane, & repetita, ſanguinis miſſio æque *Rheumatiſmo* calido, ut junioribus & robuſtis, medetur, ac ipſi pleuritidi.

Febres putridæ paſſim, vix jam video intermittentem. Tuſſes plurimæ, & Coryzæ acres admodum cum tumore faucium, labiorum, oculorum, &c. adeo ſalſus deſtillat humor, qui non tantum vellicat, ſed etiam ſit veniæ verbo, *veſicat* nares, atque in pulmonem irruens ſæviſſimam excitat tuſſim, ipſamque *Tracheæ* membranam erodit: multi hinc *Phthiſici* certe ad plures abeunt.

Plena Luna 14. JUNIO *Luna Nova* 29.

Incipiente *Junio* Aer valde craſſus, frigidus, & humidus; poſt diem decimum ſeptimum vero fervida admodum & ſuda tempeſtas.

Pluvia

l l l ll

Pluvia 1. 2. 4. —— 6. 8. 10. 12. 14. 15. 29.
Dig. Dec.
1. 102.
Dies fervidiſſim. 20. 21. 22. 24. 26. 27.

8 Altitud. maxim. 17. 29. 9. N N VV 1. } media 29. $6\frac{16}{29}$
—— minim. 29. 29. 3. S b E 2.

Dies frigid. 4. 40. VV N VV 2. } media $55\frac{20}{29}$
— fervid. 27. 15. S b E 2x.

Variolæ ſparſæ; aliquæ putridæ & lentæ febres. Tabes pulmonaria ubique frequens eſt, haud pauci pereunt —— Vox rauca, Tuſſis clangoſa, ſputa viridia, cœnoſa, purulenta, graveolentia, dorſi dolor, ac debilitas, ſudores profuſi, atque alvi fluxus, ſubinde ſe excipientes, accedente crurum pedumque Tumore, cum ingrato quodam in pectore ſibilo, & ſpiritu difficili, haud dubia fuere imminentis Lethi præſagia, rupta interdum in pulmone Vomica.

Salubris aura ruris, equitatio quotidiana, bene curata e lacte diæta, & potio lenis demulcens, *Emulſio* ſcilicet *Amygdalina* ex *Decocto Rad. Eryng. condit.* & id genus alia, multo magis tabidis his proficere videntur, quam operoſa medicamentorum farrago, quæ ſemper imbecilli ſtomacho nocet, *Opiatis* autem idoneis compeſcenda eſt ſubinde tuſſis vehementia, ſiſtenda porro eſt alvus, ſi cita nimis, reprimendi etiam ſunt profuſi ſudores: cave autem ſemper, ex divini ſenis conſilio, ne noceas ſi non poſſis opitulari [a].

Nova Luna 14. JULIO. *Plena Luna* 28.

Julii Initio ſicca fuit & calida tempeſtas, varia poſt, & multo frigidior, pluviæ frequentes, Ventus inconſtans, ab Auſtro ſæpius; factus hinc Aer eſt humidus at-

[a] *Hippocrat.* Epidem. Lib. 1. Conſtit. 2, ſub finem.

ſque craſſus; ſub finem apricitas, æſtuſque haud levis, corus mollis.

l l llll

Pluvia 1. 8. 9. 10. 11. 12. 13. —— 25. 19. 23.

llll l llll Dig. Dec.

24. 25. 31. — 4. 134.

Fulgur, cum tonitru; graviſſimum, ac immenſis pluviis 23. 24. 31. Procella 24. p. m. S w 4.

☿ Altitud. maxim. 28. 29. 9. N VV 1. } media 29. $4\frac{28}{31}$
— minim. 24. 29. 0.

Dies frigid. 25. 38. VV S VV 3. } media $29\frac{16}{31}$
— fervid. 30. 16. N VV 1.

Variolæ paſſim, ut plurimum blandæ ſatis; quædam tamen Furunculis, carbunculis, & diris ulceribus ſtipata. Febres aliquæ putridæ, colica bilioſa frequens.

Nova Luna 12. AUGUSTO. *Plena Luna* 27.

Haud parum torruit meſſes hoc menſe canicula, maximæ tamen ſubinde rorationes, medio autem *Auguſto* pluviæ ſatis; Aer inde craſſus tum valde & humidus, a quarto ad decimum quartum ventus ſubſolanus, ad finem dein uſque varius.

l ll ll l

Pluvia 2. 4. 14. 15. 16. 17. 18. —— 20. 31.

Dig. Dec.

— 1. 256.

Fulgura perplurima 12. gravis procella 15. E S E 4. ſævum fulgur cum tonitru 31. ad occidentem. Maxima *AB.* 28. H. 8. p. m. E N E 2. trabes rutilæ, vividæ, plurimæ, ab ipſo Horizonte, ad angulos pene rectos, per lucidiſſimam quaſi iridem jaculatæ ſunt, more velut ex arcu ſagittæ.

☿ Altitud. maxim. 7. 30. 0. E 2. } media 29. $6\frac{20}{27}$
—— minim. 15. 29. 2.

Dies frigid. 19. 36. VV N VV 1. } media $28\frac{2}{27}$
— fervid. 5. 20. E b S 2.

Va-

Variolæ ſparſæ, ſed parum funeſtæ; his tamen exar-ſcentibus furunculi plurimi, valde dolentes, tandemque ſuppurantes, ſæpe ſæpius erumpunt: *Choleræ*, ac *Dyſenteriæ*, haud raræ, *Ophthalmiæ* aliquæ, & Faucium Tumores.

Pleuroperipneumoniæ paſſim inter Agricolas ſæviunt, a frigida frequenter potione, ac aura, dum ſudoribus inter opera diffluunt: grata ſane utraque, ſed periculoſa valde. Ratione adeo ſemper obſecundandum eſt naturæ incitamentis.

Nova Luna 11. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 25.

Perſiccus atque tepidus fuit hic menſis; *Atmoſphæra* tamen plerumque valde craſſa, ventus inconſtans, at lenis; Boreas per initia, ac Sol fervidus, ſub finem libs: plurimos ſæpiſſime Ros.

Pluvia 7. (ll) 11. (l) 12. 30. 16. 19. 20. 21. 24. 27. —— Dig. Dec. 29. — 0 914.

♉ Altitud. maxim. 3. 30. 1. E N E 1. } media 29. 7 22/29
—— minim. 8. 29. 2. E S E 2x.

Dies frigid. 31. 44. S VV 3. } media 34.
—— calid. 1. 28. VV N VV 1.

Variolæ adhuc, ut plurimum benignæ, puſtulis tamen ulceroſis, & furunculis, uſque ſtipatæ; ſub morbi finem nempe; accedunt ſæpe ſævæ *Ophthalmiæ*, ac cruciantes artuum dolores, niſi mature & probe purgantur. —— *Diarrhææ*, & *Dyſenteriæ*, perplurimos exercent: raro tamen cruentus eſt alvi fluxus, nihilominus autem aliquando lethalis, obrepente ſingultu, & perpetua deſidendi cupiditate, quod nihil levat æque ac clyſter noſter *anodynus* [1] qui, & *Diarrhæam* quoque profuſam, irritis aliis omnibus, ſæpe feliciſſime ſiſtit.

L 2 Nova

[1] Vid. ſupra Menſ. *April.* 1743.

Nova Luna 11. OCTOBRI. *Plena Luna* 25.

Sicca duravit Tempeſtas, cum alta Barometri Statione, ad Diem uſque decimum *Octobris*, adeo ut, per Initia Menſis, Putei atque Rivali plures defecerint prorſus, poſt autem imbrica valde & multo gelidior; Aquilo prævaluit ad decimum octavum, inde vero Libs.

Pluvia $\overset{l}{\overline{10}}$. $\overset{ll}{\overline{11}}$. $\overset{ll}{\overline{12}}$. 13. —— 16. $\overset{ll}{\overline{17}}$. $\overset{l}{\overline{19}}$. 20. $\overset{ll}{\overline{21}}$. $\overset{ll}{\overline{22}}$. $\overset{ll}{\overline{24}}$ $\overset{ll}{\overline{25}}$. —— $\overset{l}{\overline{26}}$. $\overset{ll}{\overline{27}}$. $\overset{ll}{\overline{28}}$. $\overset{l}{\overline{29}}$. $\overset{ll}{\overline{30}}$. Grando 10. Dig Dec.

Nix 11. $\overline{\overline{\ }}$ 3. *696*.

Gelu 3. 12. 13. Fulgur & Tonitru 29. Nocte: Procella 30. Nocte, ac Mane 31. S w b w. 4. —— Maximæ Pruinæ Menſis Initio.

♉ Altitud. maxim. 2. 30. 3. N E 1. } media 29. $6\frac{2}{30}$
— minim. 22. 28. 7. S E b S 3.

Dies frigid. 12. 61. N 1. } media $48\frac{6}{30}$
— tepid. 5. 34. N 1 VV 1.

Multæ hic *Variolæ*, aliquibus in locis ſunt *epidemicæ*; morbus colicus creberrimus, plures jam a *Pomaceo* novello. *Pleuroperipneumoniæ* paſſim, medio præſertim menſe; Sanguis extractus autem haud valde denſus eſt. —— Dentium dolores, deſtillationes, Tuſſes ſæviſſimæ, perplurimæ; inter pueros ferina Tuſſis graſſatur —— *Catarrhalis* quædam *Febricula* porro frequens eſt admodum, cum magna pectoris oppreſſione Tuſſi humida permoleſta, ventriculi dolore, ac cruciatibus *rheumaticis*, brevi tamen evaneſcit, accedente alvo cita, atque torminoſa paululum.

Non tantum ab impedita *Perſpiratione* oriri videntur Febres *Catarrhales*, ſed etiam ab ipſo gelido *Atmoſphæræ* Vapore per varios Corporis meatus irruente; hu-

humidis igitur, frigidiſque temporibus; invadunt maxime; huic ineſſe porro ſalem quendam aereum [a], & acrem judico, qui fundit quodammodo ſanguinem, vellicat nervorum propagines, totamque humorum maſſam conturbat. Neque enim aliter eſt facilæ dictu, unde tam ſubita ſæpe ſubit commotio hominibus, algido udoque Aeri expoſitis, tam immenſa diſtillatio humoris per nares, oculos, fauces; adeo aeris ſæpe ut vel ipſam cutim erodat, ac Tuſſes vehementes movent & ſternutamenta perpetua: Neque hæc in paucis dumtaxat, ſed & per innumeros undique ſimul, & ſemel, diſpergitur morbus. Mihi igitur probabile videtur, quod, quo major ſit aerei hujus ſalis copia per *Atmoſphæram* diffuſa, eo acrior ſæviat *Catarrhus*; in quibuſdam enim febriculis *Catarrhalibus* longe magis blanda eſt diſtillatio quam in aliis; plerumque vero pluviis, nivoſis, & frigidis, tempeſtatibus acerrima.

Sin autem his generatur acris, & feroſa, in ſanguine colluvies, multo melius diſcutitur ſudoribus, & blandis *Catharticis*, quam prodiga ſanguinis miſſione, quam vix ſane approbo unquam niſi forſan in ipſo initio, & ubi febris haud leviter ardet.

Nova Luna 9. NOVEMBRI. *Plena Luna* 23.

Pluviæ perpaululum hac menſe, *Baroſcopii* Statio præalta, medio præſertim: Ventus ſepiſſime ab Oriente, ad Septentrionem deflectens plerumque: Aer fuit majore ex parte valde craſſus; interdum vero tenuis admodum, ac frigidus, maximæ pruinæ frequenter, gelu haud raro.

Pluvia 1. 15. 17. 18. 19. 20. 22. 24. 25. 29. 30.
(I over 18, II over 20)

Nix 21. — Dig. Dec. 0, 906.

L 3   8 Al-

[a] Vid. Prolegomen. Vol. I. *de Aere & Morbis epidemicis*

8 Altitud. maxim. 14. 30. 6. N E b E 1. } media 30, 0 $\frac{3}{30}$
—— minim. 2. 29. 3. S W 2.
Dies frigid. 21. 68. N E 1. rigid. Gelu. } media 54
— tepid. 2. 42.

Variolæ undique fere, ſatis tamen clementes, ſcilicet diſtinctæ ut plurimum: peripneumoniæ & pleuritides paſſim. Tuſſes? Κορύζαι & leves anginæ frequentes; Febres aliquæ lentæ, & putridæ; morbi colici, & *Rheumatiſmi*, plurimi.

Nova Luna 9. DECEMBRI. *Plena Luna* 23.

Triſtiſſima jam ingruit tempeſtas, pluvia conſtans, Libs perpetuus fere, iſque ſubinde procelloſus admodum; hinc facta eſt *Atmoſphæra* longe humidiſſima: ſub finem menſis diluvia maxima ubique: ne vel minimum gelu toto *Decembri*, ſol rariſſime.

Pluvia 1. (lll) 2. —— 4. 6. 8. (l) 9. (l) 10. —— 14. 15. (ll) 16. (llll) 17. (ll) 18. (l) 19. (l) 20. —— 21. 23. (l) 24. (lll) 25. (ll) 26. (lll) 27. 28. (llll) 30. (llll) 31. (ll) Dig. Dec. = 6. 746.

Procella 1. Nocte w S w 4x. —— 14. Nocte w S w 4. w graviſſima 15. tota Nocte S w 4x. quæ porro duravit ad Horam quartam pomeridianam Diei 16. atque Mercurium barometricum quam maxime depreſſit, ad 28. 1. nempe, 16. H. 10. a. m. S w b S 4x. —— 23. Nocte S S w 4. —— 24. Mane S w 4x. —— 25. S w 4. Ventus nimboſus omni nocte ab 8. ad 13. haud magnus tamen inde Barometri lapſus —— Iris Lunaris periliuſtris 15. H. 10. p. m. w S w 3x. Fulgur & tonitru 16. Mane. Magna *AB*. 4. H. 8. p. m. N w 2x.

♉ Altitud. maxim. 7. 30. 2. VV N VV 1.		media 29. 4
— minim. 16. 28. 1.		
Dies frigid. 17. 60. VV N VV 2.		media 52 $\frac{4}{30}$
— tepid. 3. 44. S VV 3.		

Variolæ adhuc paſſim, mites autem plerumque; in diſtinctis tamen, ſi paulo ſint confertiores, & largiſſima profluunt ſputamina; & copioſæ admodum & craſſæ urinæ; quod fauſtum ſemper. Morbi colici perplurimi, ex *Pomacei* novelli potu permulti; haud pauci & colica vehemente, & acerbiſſimo artuum dolore, anguntur, unde ſæpe brachiorum *Pareſis*; & generalis membrorum debilitas, miſeros [a] diu admodum trahit.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXLVIII.
Dig. Dec.
— 30. 680.

L 4 INDEX

[a] De his, eorumque Medicina. Vid. Opuſcul. noſtr. de *Morbo Colico*, ad Calcem Vol. I. *De Aere & Morbis Epidemicis*.

INDEX.

A

ABdomen tumidum per Febres, fluente Alvo, exitioſum Pag. 126
Acetum cum Piſcibus recte eſtum 49
Abſceſſus in Meatu auriculari in Febribus, bonum 48
Aer denſus admodum Baroſcopium erigit 1
Acetum & Pomaceum Nautis utilia 50
Acidorum in Febre peſtilentiali Utilitas 43
Aceti Vapor ad Auram malignam 72
Aer Carcerum & Noſocomiorum, &c. ſæpe purgari & corrigi debet *ibid.*
Æſtas fervida Bilem. auget & Sanguinis Acrimoniam 61
Æſtatis calidæ Nocumenta, & quid tunc faciendum *ibid. & 62.*
Æſtatis frigidæ & humidæ Incommoda 37
Æſtus Maris minimi flante Borea 57
Alvi Purgatio lenis in Febre maligna laudatur 46
Quæ proſcunt Alvi Purgationem, quæ prohibent *ibid.*
Alvi Fluxus in Febribus liquidi, ſanioſi, aut nigri, cum magno Fœtore involuntarie dejecti, infauſti ſunt Ominis 126
Angina gravis 14
De Angina Obſervationes quædam 15. 18
De Angina mucoſa ejuſque Medela 18
Anginæ Metaſtaſis in Pulmonem lethalis 131. 132
Anginæ Curatio 17
Qui ſunt Apoplexiæ obnoxii 9
Ad Apoplexiam præcavendam Cautio *ibid.*

Apo-

Apoplexia poſt diuturna Frigora frequens Pag. 145. 157
Multi apoplexia perculſi 89
Quæ ad Prophylaxin idonea 145
Aphthæ & Ulcera Faucium in Phthiſi mala 24
Aphtoſa Angina Febribus, præcipuæ puſtuloſis, accedens 25
Aphthæ nigræ, malæ 40
Aprilis perſiccus & frigidus 58
Aqua fontana, imo & frigida, in Dyſenteria 92
Arcus in Cœlo lucidus, igneus, inſolitus 59
Arcus lucidus, ſubflavus, ad Modum iridis, extenſus à NE ad SVV per ipſam Lunam 68
Aſthmaticis Ventus ab Oriente noxius *ibid.*
Aſcites ſæpe ſequitur Morbum regium, & quare 75
Atmoſphæra interdum apparet valde craſſa & fumoſa etſi revera eſt maxime ſicca, & unde 87
Auguſtus Menſis fervidiſſimus & ſicciſſimus 149
Aquæ Calcis Uſus in Rheumatiſmo 259
- - - - hujus præparandæ Modus optimus *ibid.*
Algidus humiduſq; Autumnus ſeroſam gignit Colluviem 141
Aucupii mirum Genus 30
Aurora borealis notabilis 21. 154
Ab Atmoſphæra craſsâ & perfrigida Deſtillationes, &c. 155
C. Aurelianus 17
Atmoſphæræ gelidæ & humidæ Mala vii
- - - - ſiccæ & frigidæ Commoda & Incommoda iii
- - - - tepidæ & humidæ Mala vi
- - - - Remedia vii
In Ædibus condendis magna Priſcorum Diligentia ix
- - - - quædam male admodum locatæ x

B

BAlneum frigidum ad Rheumaticos 158
- - - - Tuſſim Convulſivam 90
- - - - vitandum eſt in Febricula aut Hæmoptoe *ibid.*

Maxima Barometri Depreſſio per gravem Procellam P. 28. 166
Barometri præalta Statio perflante Auſtro & quare 55
Quam maxima Barometri Altitudo 13
Barometri magnus & ſubitus Decenſus 120
- - - - magna Altitudo Africo flante, cum multa Pluvia 28. 80
- - - - dum Atmoſphæra eſt valde nebuloſa 1
- - - - & magna Depreſſio *Feb.* 1746. 1
Immenſa Pluvia nil tamen ſubſidente Barometro 28
Baroſcopii præalta Statio 81. 96. 98. 154. 165
Bilem auget maxime Æſtas calida 152
- - - - per Alvum purganda eſt *ibid.*
- - - - ubi abundat, *Hippocrates* & veteres Medici Venæ Sectionem prohibent *ibid.*
Boreas acutos Morbos Pectoris facit 155
Boreas cur Pulmonariis noxius 56
Duo borealia Lumina valde notabilia 21
De Bronchotomia 15
Brachiorum Pareſis a Colica 167
Bulla nigra ad Linguæ Apicem in Peripneumonicis 123

C

CAlomel. in Dyſenteria epidemica 85
Camphora in Febribus 127
Carunculæ lividæ per Alvum ejectæ, peſſimæ 90. 92
Cathartica fortiora faciunt Febres recidivas 48
Catarrhales Morbi undique frequentes 66
Cathartici lenis in Febre peſtilente Utilitas 42. 46
- - - - quando prohibetur *ibid.*
Chirurgus Guttur Scalpello pertundens 15
Cholera valde frequens & valde bilioſa 61
Colicus Morbus frequentiſſimus 53
- - - - facile ſolvitur accedente Diarrhœa *ibid.*
Cicer & Ficus ad Variolas 142
Coffee Potus laudatur 88

Calor

Calor enormis plures Morbos generat Pag. 61
Caries Maxillæ & Oſſis Vomeris poſt Morbillos 117. 119
Colica bilioſa plurimos torquens 144
Colluvies acris & bilioſa dominatur maxime 141. 151
- - - - ſeroſa pro variis Hominum Temperamentis varios producit Morbos 94
- - - - bilioſa poſt fervidam Æſtatem 151
- - - - per vomitum & Alvum purganda 152
Cortex Peruvianus noxius ubi Sanguis eſt viſcidus & inflammatus 98
Comitia funeſta Oxonienſia 71
- - - - Tauntoni *ibid.*
- - - - Launceſtoni 70
Contagium diu adhæret Veſtibus Ægrotantium 58
Ideoque ex Febre contagioſa recuperatos Domi recipere parum tutum eſt *ibid.*
Conſenſus Cutim inter & Inteſtina bene notus *Alex. Trall.* 53
Clyſter anodynus 85
- - - - & reſtringens 163
Coryzæ acerrimæ 160
Hiſtoria Cynanches lethalis 15. 16
Cuticulæ Deſquamatio larga poſt Morbillos, bonum 21
Cynanchæ 15. 22
Cucurbitulæ ſcarificatæ in Febribus 127

D

DEcembris 1739. Tempeſtas mirabilis 29
- - - - frigidus & pluvius admodum 53
- - - - maxime pluvioſus 153. & ſeq.
- - - - & procelloſus 166
Diarrhœa ſæpe ſalutifera in Peripneumonia maligna Anni 1746. 131
Quæ Diarrhœa in Febre peſtilentiali bona, quæ mala 48
Obſervata in Cadavere Pueri Diarrhœa perempti 4

Diarrhœa & Dyſenteria frequens poſt fervidas Æſtates Pag. 151
Deſtillationes, Tuſſes, & Dentium Dolores acerbiſſimi innumeros torquent 139
Diluvia maxima 155
Dyſenteria epidemica 84
- - - - ejus Curatio 86
- - - - Venæ Sectio in hac neceſſaria 90. 91
Lumbrici in Dyſenteria epidemica multi dejiciuntur 90
Calomel. in Dyſenteria 85
Aqua fontana imo frigida in Dyſenteria 92
Draſtica purgantia nocentiſſima in Dyſenteria 43. 91
Lenia Cathartica utilia in Dyſenteria 91
In Dyſenteriis curandis lenia purgantia antecedere debent Uſum aſtringentium 85
- - - - Urina limpida malum 91

E

ECcoprotica in Febribus putridis 127
Eclegmata oleoſa & dulcia in Phthiſi pulmonaria ſæpe nocent 4
Elixir Paregoricum 159
Emetici Utilitas in Febre maligna 42
Empyema frequens poſt Pleuropneumoniam 24. 133
- - - - ejus Signa 132
Emetica in Febribus catarrhalibus 88
Emplaſtra Anodyna & Epiſpaſtica in pertinaces Laterum Dolores poſt Pleuritides 156
Epiſpaſticum ad Collum anterius in gravi Angina 17
- - - - quando utile in Febre maligna 45. 127
Epiphoræ acerbæ 137
Erucæ innumeræ 147. 149
Exanthemata varia in Febre putrida maligna 117
Expuitio largiſſima ſolvit Febres catarrhales 114
Endemici Morbi unde vii

Febris

F

Febris putrida petechialis Pag. 36
- - - - anginoſa inter Equos & Boves 37
- - - - nauticæ peſtilentialis Deſcriptio 38. 40. 41. 47
- - - - Curatio 42. 48
- - - - ex facili recidiva 42
- - - - in hac diluentia ſubacida neceſſaria 43
- - - - nauticæ hiſtoria cui acida proſunt 43
- - - - cui Salia alcalina nocent 44
Febris peſtilentialis valde funeſta 48
- - - - meſenterica bilioſa 62
- - - - intermittens anomala poſt Catharſin fit regularis 64
Febris maligna contagioſa apud Launceſton, *&c.* 70
- - - - in qua Sanguis erat valde ſolutus & V. S. pernicioſa 71
- - - - ſæpe in Carceribus generatur *ibid.*
Putrefactio Cadaverum ſæpe gignit Febres malignas 72
Febris catarrhalis maligna 111
Febriculæ catarrhales frequentes ob ſubitum Autumni Frigus 77
Febris dyſentericæ Signa & Curatio 84. 85. 90. 92
Febres intermittenres plurimæ 83
- - - - Dyſenteriæ creberrimæ undique 88
- - - - epidemicæ 92. 103
Febris catarrhalis maxime epidemicæ Hiſtoria 85
- - - - *Influenza* dicta 89
- - - - Curatio 87
- - - - aliquando in Peripneumoniam, aliquando in Intermittentem tranſit *ibid.*
- - - - minime fert magnum Sanguinis Diſpendium *ibid.*
- - - - Sputa copioſa & Sudores modici juvant 68
- - - - Urina multa hypoſtatica prodeſt 89
- - - - Diarrhœa ſæpe *ibid.*
- - - - accedente calida Tempeſtate Sudoribus ſolvitur 93

Febris catarrhalis quibus Temporibus frequens & unde Pag. 164
- - - - ab acri Sale Aereo 165
- - - - quibus profligatur *ibid.*
Febres ſcarlatinæ valde frequentes 114
Febris putridæ malignæ Hiſtoria 117
- - - - Carcerum Hiſtoria 71
- - - - catarrhalis Sputo levata — ejus Deſcriptio 121
- - - - putrida lenta frequens 124
- - - - in hac V. S. perniciofa 126
- - - - Medicina idonea 127
Febres bilioſæ 135
- - - - miliares compoſitæ 139
Febris putridæ lentæ Deſcriptio ac Curatio 148
- - - - quædam anginoſa, quæ frequenter ad Pulmones ruit 95
- - - - peripneumonica maligna, admodum funeſta 129
- - - - cujuſdam catarrhalis Deſcriptio ac Curatio 114
Febrium Catarrhalium Cauſa 164
- - - - Curatio 165
Frigora ſtupenda 30
- - - - Mare ad Littora, Vina, *&c.* congelantur 31
Februarius perſiccus & perfrigidus 155
Fomenta emollientia ad Colicam 144
- - - - non debent eſſe nimis calida *ibid.*
Furunculi & Carbunculi plurimi poſt Variolas 162
Febris epidemicæ diverſa Facies in Locis diverſis viii
- - - - diverſus curandi Modus *ibid.*
- - - - a manifeſta Aeris Intemperie x
Febribus putridis favet nebuloſa ac nubila Atmoſphæra *ibid.*

G

GRameu eſt Remedium detergens 145
Gangræna Faucium poſt Morbillos 117. 119

Gargariſationes fortiores in Angina inflammatoria malæ Pag. 18
- - - - in aliis autem ſunt utiles *ibid.*
Gelu 13. *Junii* 1743. 93
- - - - acre 18. *Aprilis* 155
Glacies ubique 27. *Aprilis* 113

H

HAlo maximus luteus circa Lunam 96. 128. 154. 158
Hæmorrhagia Narium in Febre peſtilentiali nunc bona, nunc mala admodum 40
- - - - frequens per Tempeſtates valde æſtuoſas 150
Hepatitis 42
Hauſtus ſalinus, quid, ejuſque Uſus 44
Frid. Hoffmanni Hortatio iv
Hippocrates ſuadet diligentem Tempeſtatum Obſervationem iii
Hippocratis Obſervationes de Morborum & Tempeſtatum Conſtitutionibus xi. xiv
- - - - parum differunt a noſtris *ibid.*
Hortamen ad legendum *Hippocratem* xiv
Hydropis a Limphaticorum Ruptura Deſcriptio 75

I

JAnuarius valde procelloſus 60. 61
- - - - perfrigidus & ſiccus 97. 98
Inteſtinorum Sphaceli Signa 92
Icterus & Hydrops frequens 75
Iris Lunaris illuſtris 166
- - - - vivida 120
Iſchias ſolito frequentior 113
Julius Menſis ſiccus & ſubfrigidus 47
- - - aridiſſimus ac torridus 9. 60
Julius pluvioſus & frigidus 136

Junius frigidus & pluvioſus Pag. 115
- - - ſiccus 37. 93
Jovis cum Marte intima maxime Conjunctio 89

L

LApilli per Tuſſim rejecti, unde Sputum Sanguinis 4
Lentor inflammans prout huc vel illuc transfertur hunc vel illum Morbum facit 13
Immenſa Quantitas Limacum 136
Lingua in Peripneumonia maligna 123
Libs perfrigidus 111
Lumen boreale inſolitum 162

M

MAris Æſtus longe maximus 106
Mira Tempeſtas Menſe *Maio* 1739. 23
Maris Æſtus minimi flante Borea 57
Martius Menſis ſicciſſimus 56. 68
Meſſis infelix & corruptum Frumentum 50
Menſtrua admodum profuſa 40
Medicus in Morbis curandis tam propria quam communia debet intueri 41
Maii 50. 1740. Nix plurima ac Frigus inſolitum 36
Matura & optima Meſſis 60
Materia Medica ad Peripneumonias 145. 146
Meſentericæ Febres per Catharſin diſcutiendæ 134
Morbi verni Sanguinis Miſſionem, autumnales Catharſin poſcunt 151
Morbilli epidemici 11. 21. 66. 67
- - - puſtuloſi Mali Moris 25. 136
- - - valde epidemici 67. 73. 74
- - - Hiſtoria & Curatio 78
Longus Artuum Dolor ac Laſſitudo ante Morbillos & Variolas, malum 20

Si

Si Cuticula multum atque bene deſquamatur poſt Morbillos, bonum Pag. 21. 74. 79
Induſia Morbillis Sudore madida ſummopere ſunt cavenda 78
Quid faciendum eſt ſi Morbilli præmature recedant, aut luridi fiant 21
Morbilli maligni epidemici 117. 119. 132
- - - - ſub Finem Tuſſis & Peripneumonia quibus medetur Venæ Sectio 67. 114
- - - - poſt hos Gangræna Faucium 117. 119
Moſchi Vires per Cutim expellendi Humores miræ 105
Muſcarum omnigenarum Vis immenſa 149
Morbi quidam Tempeſtatibus Anni reſpondent ii
Iidem Morbi in Græcia qui in Britannia xiv
Morbos intercurrentes deſcriptos æque ac Epidemicos, & quare xv

N

NIx plurima 5°. *Maii* 1740. 36
Nautæ & Milites magis plectuntur Febribus epidemicis quam Oppidani aut Ruricolæ 128
Naturæ obſequendum eſt in Medicina facienda 7
Nebulæ denſiſſimæ & valde fœtidæ 121. 146. 154
Nervorum Diſtentio in Tuſſi ferina Puerorum 141
Nitrum 133
November valde ſiccus 165
Nuces avellanæ copioſiſſimæ 138

O

OCtober perfrigidus 51
- - - - procelloſus valde & pluvioſus 79. 107. 119
Oleum Lini ad Peripneumon. *&c.* 133
Lues inter Oves in qua Veſicula Fellis fuit Magnitudinis enormis 37

Oph-

Ophthalmia per frigidas & humidas Aeris Conſtitutiones Pag. 33
- - - cum aliis Morbis inflammatoriis frequens 13. 19. 21. 23.
- - - humida Catharticis curatur 137
Operis Ratio i

P

PAralyſis Brachiorum a Colica 167
Paraſynanche, quid, ejuſque Curatio 165
Parotides in Febre peſtilentiali bonæ dum ſuppurantur 48
- - - aliquando diu induratæ permanent *ibid.*
In Peripneumonia maligna Lingua qualis 123
- - - qualis Urina *ibid.*
- - - ſcorbutica 35
Paraphrenitis frequens 101. 138
Hiſtoria Chirurgi ingenioſi Paraphrenitide perempti 101
Peripneumonia notha ejuſque Curatio 115. 134
Febres Peripneumonicæ malignæ valde frequentes 122
- - - perparcam admittunt Sanguinis Miſſionem *ibid.*
Alia Peripneumonia maligna ejuſque Deſcriptio 129. 131
- - - Papulæ & Puſtulæ urentes plurimæ in hac boni Ominis 130
Diſtinctio inter Peripneumoniam viſcido & inflammante Sanguine & Peripneum. malignam 123
Perniones (etiam inter adultos) frequentiſſimi 33
Petechiæ lividæ, violaceæ, nigræ, fuſcæ 39
Phthiſis pulmonar. ſæpe Febrem catarrhalem ſequitur 3
- - - Species diverſæ diverſam poſtulant medendi Methodum 4
- - - Pulmonum frequens ſine Ulcere *ibid.*
Quid Pulmonariis Phthiſicis faciendum eſt ineunte Æſtate 8
Nigras aut lividas Petechias prælargas Hæmorrhagiæ plerumque comitantur 116

Phly-

Phlyctænæ ſeu Puſtulæ ichoroſæ in Peripneumonicis, &c. indicant Uſum Epiſpaſticorum 6
Piſcium Eſus immodicus putridos humores facit ac Scorbutum 49
Piſcatus ſeu nimius Piſcium Eſus inſalubris ibid.
Pleuritis ſpuria, quid 28
- - - - ac Peripneumonia valde frequens 100
Pleuroperipneumonia in qua erumpunt Puſtulæ magnæ, urentes circa pectus & Scapulas 7.mo circiter Die ſemper fauſti eſt Ominis Ægrotis 6
- - - - multæ cum idonea Medicina 145
Pleuritis dorſalis, ubi Doloris Sedes eſt inter Scutula operta, Venæ Sectione opportuna & lenibus Opiatis maxima ex Parte curatur 133
Pluvia immenſa nil ſubſidente Baroſcopio 23
Pomaceum & Acetum Nautis utilia 50
- - - - in Febre putrida maligna 127
- - - - Colicam, Tormina & Alvi Fluxus producit 107. 108.
Poma cito putreſcentia Alvi Fluxum inducunt 108
Procelloſa Tempeſtas frequenter ſalubris 107
Pulmonis Morbi perplurimi ac vehementes 57
Purgatio Alvi declinantibus Variolis utilis, quidni declinante putrida Febre? 46
Puſtulæ aquoſæ urentes, Phlyctænæ *Hippocrat.* 40
- - - - boni Ominis in Febre peſtilente ibid.
- - - - circa Labia in Febribus bonum & quare 49
Plympton oppidum 84
Perſpirabile retentum Morbos creat vii
Procellæ aliquando ſalubres x

R

RAucedo pertinax in Pulmonariis malum 23
Rheumatiſmi contumaces 157. 158
- - - - in his ſæpe V. S. non juvat 158

Rau-

- - - - Methodus curandi 159
- - - - Aqua Calcis confert *ibid.*
- - - - Fomenta *ibid.*
Rheumatiſmo calido æque medetur V. S. ac Pleuritidi 158
Serum Lactis in Rheumatiſmo 159
- - - - Veſicatoria *ibid.*
Rhabarbarum optimum ad Dyſenteriam 91
- - - - ejus Tinctura non æque confert *ibid.*
Rivuli omnes pene areſcunt ob Calores enormes 150. 164
Rubeoli ſeu Roſſalia *Frid. Hoffmanni* 59
- - - - aliquando Stigmata relinquunt ſicut Variolæ 64. 122.
Ramazzini Conſilium iv

S

SAles volatiles alcalinos in Febre putrida non probo 126
Salivatio parcior debito in Variolis 156
De Sanguine mittendo in Febribus malignis 42
Sanguis ſæpe florida ac falſa ſpecie decipit *ibid.*
- - - - maxime viſcidus Vere 1744. 100
- - - - craſſiſſimo Glutine obductus in Pleuroperipneumonicis & Rheumaticis 111
- - - - ſubflavo & tenaci Glutine obductus indicat Venæ Sectionem 124
- - - - admodum denſus & glutinoſus in omnibus fere Morbis acutis *Januario* & *Februario* 1742. 67
- - - - admodum denſus & Corio obductus poſt Uncias detractas 87. 111
- - - - in Aſthmate & Serum ſubflavum aut viride at perliquidum *ibid.*
Sanguinis miſſio neceſſaria in Dyſentericis 90
- - - - Facies in Febribus putridis malignis 117
- - - - Peripneumonia maligna 122

San-

Sanguinis longe diverſa in Pleuropneumonia Pag. 123
Sanguinis puri Sputum in Peripneumonicis 157
Ineſt ſæpe Sanguini Diatheſis ad puſtuloſas Febres 65
Salivatio præmatura profuſa in Variolis, malum 29
Salia volatilia alcalina in Febribus petechialibus ac malignis nocent plerumque 43
Salinus Hauſtus, quid, ejuſque Uſus 44
Scabies frequens, & unde 55. 95. 144
- - - - fœdiſſima inter Equos 83
- - - - undique poſt acerrimum Frigus 33
Scotomia in Febre peſtilentiali frequens 41
Scombri copioſiſſimi *ibid.*
Sal Aereus 165
Scorbutus perfrequens 35
- - - - terribilis inter Nautas 137
Serum Sinapinum 134
- - - - Lactis ad Rheumatiſmum 159
Salſus aut acidus in Ore Sapor per Febres putridas, bonum 49
Sanguinis largior Emiſſio non confert in Febribus catharrhalibus 87
September maxime ſiccus atque adeo ſaluberrimus 95
Siccitas maxima *ibid.*
Singultus in Febribus peſſimum 117
September ſiccus & pulcherrimus 163
Sputa copioſa in Febribus putridis bona 41
- - - - ſalſa & acida 49
Spontanei Sudores optimi 44
- - - - qui mali *ibid.*
Sudor fœtidus ab Eſu Piſcium 41
Sudores in Febribus haud Morbum ſolvunt, etiam erumpentibus Puſtulis, ſi Urinæ prorſus tenues, crudæ, & aquoſæ perſtant 2
Situs humilioris *Mala* vii
- - - - aridi & montani viii
Sanguinis Acrimonia magna Autumno xi

Ta-

T

TAbes Pulmonum non omnis ab Ulcere pendet ſed a Muci & tenuioris laticis Profluvio per Glandulas aſperæ Arteriæ Pag. 44
- - - - in qua aliquando duros extuſſiunt Lapillos *ibid.*
- - - - cum Apthis citam Mortem promittit 23
Tabes pulmonaria frequens admodum 160
- - - - lethalis Signa 161
- - - - quæ in hac facienda *ibid.*
Tempeſtas Tabidis maxime noxia 58
Tonitru graviſſimum *Decembr.* 1740. 53
Subita Thermometri Mutatio 67
Tincturæ Corticis Alexipharmacæ Vires 48
Tuberculorum in Pulmonibus Noxæ 13
Tuſſis anginoſa inter Equos perfrequens *ibid.*
Tuſſis convulſiva vehemens creberrima 26. 143
- - - - non niſi per Sanguinis Miſſionem compeſcenda 14
- - - - in qua V. S. maxime neceſſaria Anno 1744. 98
- - - - Vomitu levatur 99
- - - - poſt Morbillos Curatio 90. 93
Tuſſes vehementes epidemicæ 99
Balneum frigidum ad Tuſſim convulſivam 90
Tuſſis convulſiva peſſima 143
- - - - ad hanc Medicina idonea *ibid.*
Tuſſes variæ variam poſtulant Methodum medendi 4
- - - - Perfrigidas & ſiccas Tempeſtates Sanguis denſus & viſcidus v.
- - - - tutius tunc mittitur Sanguis *ibid.*
- - - - quid faciendum *ibid.*
In ſicca ſudaque Tempeſtate cito & feliciter reſtituuntur ægri vi.

Vi-

V

VAriolæ ab omni Febricula puſtulata diſtinguuntur, quod nempe Veſiculæ in Variolis non niſi poſt diem Octavum decedunt, abeunt vero Rubeoli, &c. tertio vel quarto Pag. 64
Pro Variolis Febriculas puſtulatas (Anglice *the Chicken and Swine Pox*) agnoſcunt Mulierculæ 122
Variolarum mali Moris per Alexipharmaca Curatio. 104. 105.
Variolæ epidemicæ 26. 35. 36. 51. 53. 54. 55. 56. 57. 120. 28. 62. & 104.
- - - - mali Moris 135. 156.
Varioloſi parum expuunt frigida durante & ſicca Tempeſtate--quid tunc faciendum 32
Prima Notitia Variolarum apud Arabes 142
Variolæ derepentè factæ epidemicæ 153
- - - - epidemicæ benignæ niſi Nautas inter & milites, cur his malæ 129
- - - - malæ Scorbuto infectis 57
In diſtinctis Variolis profuſa Salivatio 153
Variolæ confluentes epidemicæ, cum valde profuſa Salivatione ac Faucium Ulceribus 137. 165
- - - - medendi Methodus in his commoda 142
Venæ Sectio in Dyſentericis utilis ibid.
- - - - Febre putrida Carcerum nimia, Ægrum jugulabat 70
- - - - Catarrhali non eſſe larga debet 87
Vermibus perplurimi infeſtantur 84. 90
Venæ Sectio in Tuſſi & Peripneumonia optimum 78
- - - - ferina 90
Veſicatoria diutiſſime manent ulcerata 48
Vinum rubrum optimum Alexipharmacum 45
- - - - ad cohibendos Sudores 61. 112
Ulcera Faucium in Febribus mala 23
- - - - in Paralyſi breviter lethalia ibid.

Vinum Alexipharmacum jucundum Pag. 126
Ventus orientalis Aſthmaticis noxius 68
Veſicatoria in Rheumatiſmo 158
Vibices in Febribus lethales 39
Urina lutea hypoſtatica copioſa, in Febre catarrhali critica 89
- - - - cruda & tenuis in Peripneumonicis, peſſimum 130
- - - - multa craſſa ſubſidens in Peripneumonicis, bonum 151
Vomitionis Effectus in Febribus 47
Ungues lividi 39
Medicus debet Ungues inſpicere *ibid.*
Vinum pomaceum in Febribus putridis 127
Ulcera ſcorbutica fungoſa 137
Vomica Pulmonis unde 146
Urina tenuis aquoſa in Febribus puſtuloſis malum 2
- - - - limpida in Dyſentericis malum 92
Urina in Febre Peſtilentiali cruda Finem ad uſque 148
Uxoris meæ dilectiſſimæ Hiſtoria 75
Venti magnam Vim habent ad Salubritatem vel Inſalubritatem Locorum viii
- - - - contra pernicioſos bene muniendum eſt *ibid.*
Varro ix
Vitruvius *ibid.*